

T.C.

Giresun Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

EYNESİL VE YÖRESİ AĞIZLARI

(THE DIALECTS OF EYNESİL AND ITS REGION)

(İNCELEME – METİNLER – SÖZLÜK)

(ANALYSIS-TEXTS-DICTIONARY)

Yüksek Lisans Tezi

HAZIRLAYAN

Kübra YAZICIOĞLU

DANIŞMAN

Prof. Dr. Feridun TEKİN

Giresun, 2022

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 29/12/2022 tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Kübra YAZICIOĞLU'nun Eynesil ve Yöresi Ağızları (İnceleme – Metinler – Sözlük) başlıklı tezini incelemiş olup aday 29/12/2022 tarihinde, saat 10.00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)	Prof. Dr. Feridun TEKİN	
Üye	Prof. Dr. Salim KÜÇÜK	
Üye	Prof. Dr. Hakan ÖZDEMİR	

ONAY

.../.../....

Prof. Dr. Güven ÖZDEMİR

Enstitü Müdürü V.

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Eynesil ve Yöresi Ağzları (İnceleme –
Metinler – Sözlük)” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı
düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların
kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu
belirtir ve bunu onurumla onaylarım.

29/12/2022

Kübra YAZICIOĞLU

ÖN SÖZ

Temel iletişim aracı olan dil, milletlerin tarihinin ve kültürünün gelecek kuşaklara aktarımında sağlam bir köprü niteliğindedir. Milletler, kültür değerlerini dil yoluyla kuşaklardan kuşaklara aktarırlar. Başlangıçta söz ile ifade edilen bu değerler zamanla yazıya geçirilir veya halk anlatmaları ile günümüze ulaşır.¹

Belli bir bölgede yaşayan insanların dili kullanma biçimi, bizlere o bölge ile ilgili önemli bilgiler sunmaktadır. Dolayısıyla insanların dili kullanma şekli bölge halkının gündelik yaşantısından hayatı algılayış tarzına hatta tarihi macerasına kadar derin bilgiler verir. Bu bağlamda akademik düzeyde yapılan ağız çalışmaları, milli kültür değerlerimizin korunması ve yaşatılması noktasında büyük önem taşımaktadır.

Çalışmamız sürecinde Eynesil ve yöresi ağızlarının farklı bilimsel yöntemlerle incelendiği bir örnek tespit ettik.² Fakat bugüne kadar, bildiğimiz kadarıyla, Eynesil ve yöresi ağızlarının tüm yönleriyle kapsamlı bir şekilde incelendiği lisansüstü çalışma bulunmamaktadır.

Çalışmamız, *giriş*, *inceleme*, *metinler* ve *sözlük* olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde üzerinde çalıştığımız Eynesil ilçesinin tarihine, etnik yapısına ve coğrafyasına değindik. Nitekim yörenin ağız özelliklerinin oluşmasında bu hususlar oldukça etkin rol oynamaktadır.

İnceleme bölümünde, yazıya geçirilen metinler üzerinden ses ve şekil bilgisi incelemesi yapılmıştır. Ses bilgisi kısmında yörenin ünlü, ünsüz ve diğer ses hadiseleri ele alınmıştır. Şekil bilgisi kısmında ise metinlerde tespit edilen isim, sıfat, zarf, zamir, edat, fiil ve fiil çekimleri etraflıca incelenmiştir.

Metinler bölümünde, derleme sürecinde kayıt altına aldığımız metinler bulunmaktadır. Sözlü şekilde kaydettiğimiz metinleri yazıya geçirirken ses özelliklerini muhafaza edebilmek amacıyla çeviri yazı işaretlerini kullandık. Metinler,

¹ Feridun Tekin, “Giresun Ağızlarının Anadolu Ağızları İçindeki Yeri”, Giresun Kültür Sempozyumu (30-31 Mayıs) Bildirileri, Giresun Belediyesi, İstanbul, 1998.

² Eren Topal, “Giresun Eynesil Ağzından Derleme Sözlüğü’ne Katkılar”, Karadeniz Araştırmaları, XV/59, Güz 2018, s.291-296.

II

inceleme bölümünde detaylandırılan örneklerin anlaşılır ve ulaşılabilir olması amacıyla metin ve paragraf numaralarına tabi tutulmuştur.

Sözlük bölümünde ise bölgeye has olduğunu düşündüğümüz kelimelerin herkes tarafından anlaşılabilir karşılıklarına yer verilmiştir.

Çalışmamız sürecinde misafirperverliği, samimiyetiyle bizi karşılayan, evinde sofrasını, sofrasında hüznlerini, sevinçlerini paylaşan Eynesil insanına sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Lisans eğitimimden bugüne dek bana inanan ve yoluma ışık tutan tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Feridun Tekin hocama saygılarımı sunar, teşekkür ederim.

Yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen hep yol gösteren değerli hocalarım Öğr. Gör. Samet Cantürk'e ve Arş. Gör. Ozan Gökdemir'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın her aşamasında yanımda olan, benimle birlikte yorulan R. Doğuhan Bankoğlu'na, sevgili dostum Gaye Kurt'a ve desteklerini her zaman en derinden hissettiğim aileme de ayrıca teşekkür ederim.

ÖZET

YAZICIOĞLU Kübra, *Eynesil ve Yöresi Ağızları (İnceleme-Metinler- Sözlük)*, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Giresun 2022.

Bu çalışmada Giresun'un Trabzon ile sınır ilçesi olan Eynesil ve yöresi ağızları incelenmiştir. Lisansüstü tezi olarak hazırlanan çalışma, “Giriş”, “İnceleme”, “Metinler”, “Sonuç”, “Sözlük” ve “Kaynakça” bölümlerinden oluşmaktadır. “Giriş” bölümünde Eynesil’in tarihi ve coğrafyasına değinilmiştir. “İnceleme” bölümünde Eynesil’in ses ve şekil özellikleri örneklerle desteklenerek ortaya koyulmuştur. “Metinler” bölümü, yöreden derlenen 22 metinden oluşmaktadır. “Sonuç” bölümünde, incelenen metinler ışığında Eynesil’in fonetik ve morfolojik özellikleri belirtilmiştir. “Sözlük” bölümünde, yörede sıklıkla kullanılan kelimelerin her kesim tarafından anlaşılabilir karşılıklarına yer verilmiştir. “Kaynakça” bölümünde ise çalışma sürecinde kullanılan ve yararlanılan eserler künyeleriyle birlikte belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eynesil, Ağız, Fonetik, Morfolojik, Sözlük

ABSTRACT

YAZICIOĞLU Kübra, *Eynesil and Its Region Dialects (Analysis-Texts-Dictionary)*, Giresun University, Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature, Master Thesis, Giresun 2022.

In this study, the dialects of Eynesil and its region, which is the border town of Giresun with Trabzon, were examined. The study, which was prepared as a master's thesis, consists of "Introduction", "Analysis", "Texts", "Conclusion", "Dictionary" and "References" sections. In the "Introduction" section, Eynesil's history and geography are mentioned. In the "Analysis" section, Eynesil's phonetic and morphological features are revealed by supporting with examples. The "Texts" section consists of 22 texts compiled from the region. In the "Conclusion" section, the phonetic and morphological features of Eynesil are stated in the light of the analyzed texts. In the "Dictionary" section, the meanings of the words that are frequently used in the region, which can be understood by all segments, are included. In the "References" section, the works used and benefited from in the study process are indicated together with their tags.

Keywords: Eynesil, Dialect, Phonetic, Morphological, Dictionary

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
ÖZET	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	V
KISALTMALAR	XII
GİRİŞ	1
1.BÖLÜM: EYNESİL İLÇESİ ÜZERİNE	3
1.1. BÖLGENİN COĞRAFYASI	3
1.1.1. İlçenin Yeri	3
1.1.2. İklim	3
1.2.3. Bitki Örtüsü	3
1.1.4. Nüfus	4
1.1.5. İktisadî Yapı	4
1.2.BÖLGENİN TARİHİ	5
1.2.1. Eynesil Adı.....	5
1.2.2. Geçmişten Günümüze Eynesil	5
2. BÖLÜM: İNCELEME	8
2.1. SES BİLGİSİ	8
2.1.1. Ünlüler	8
2.1.1.1. Ünlü Çeşitleri.....	8
2.1.1.2. Uzun Ünlüler	9
2.1.1.2.1. Oluşum Şekilleri Bakımından Uzun Ünlüler.....	9
2.1.1.2.1.1. Ünsüz Düşmesi ile Oluşan Uzun Ünlüler	9
2.1.1.2.1.2. Hece Kaynaşması ile Oluşan Uzun Ünlüler	11
2.1.1.2.1.3. Ünlü Karşılaşmasından Doğan Uzun Ünlüler	12
2.1.1.2.2 Vurgu ve Tonlamaya Bağlı Uzun Ünlüler	12

2.1.1.3. Kısa Ünlüler	13
2.1.1.3.1 Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi	13
2.1.1.3.2. Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısılması	13
2.1.1.4. İkiz Ünlüler	13
2.1.1.4.1. Yükselen İkiz Ünlüler	13
2.1.1.4.2. Alçalan İkiz Ünlüler	14
2.1.1.5. Ünlü Uyumu	15
2.1.1.5.1. Kalınlık - İncelik Uyumu	15
2.1.1.5.1.1. Kalınlık - İncelik Uyumunun Bozulması	16
2.1.1.5.2. Düzlük – Yuvarlaklık Uyumu	17
2.1.1.5.2.1. Düzlük- Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması	18
2.1.1.6. Ünlü Değişimleri	18
2.1.1.6.1. Kalın Ünlülerin İncelmesi	18
2.1.1.6.2. İnce Ünlülerin Kalınlaşması	19
2.1.1.6.3. Geniş Ünlülerin Daralması	20
2.1.1.6.4. Dar ünlülerin Genişlemesi	21
2.1.1.6.5. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması	21
2.1.1.6.6. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi	22
2.1.1.7. Ünlü Düşmesi	23
2.1.1.8. Ünlü Türemesi	23
2.1.1.9. Ünlü Birleşmesi	23
2.1.2. Ünsüzler	23
2.1.2.1. Ünsüz Çeşitleri	24
2.1.2.2.1. Tonlulaşma	25
2.1.2.2.1.1. Ön Seste Tonlulaşma	26
2.1.2.2.1.2. İç Seste Tonlulaşma	26
2.1.2.2.1.3. Son Seste Tonlulaşma	27

2.1.2.2.2. Tonsuzlaşma	28
2.1.2.2.1. Ön Seste Tonsuzlaşma	28
2.1.2.2.2. İç Seste Tonsuzlaşma	29
2.1.2.2.3. Son Seste Tonsuzlaşma	29
2.1.2.3. Süreklileşme.....	29
2.1.2.3.1. Sızıcılaşma	29
2.1.2.3.2. Akıcılaşma	30
2.1.2.4. Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişmeler.....	30
2.1.2.5. Süreksizleşme	32
2.1.2.3. Ünsüz Benzeşmesi	32
2.1.3.1. İlerleyici Benzeşme.....	33
2.1.3.1.1. İlerleyici Yarı Benzeşme	33
2.1.3.1.2. İlerleyici Tam Benzeşme.....	33
2.1.3.2. Gerileyici Benzeşme	33
2.1.2.4. Ünsüz İkizleşmesi	35
2.1.2.5. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi	35
2.1.2.6. Ünsüz Düşmesi.....	35
2.1.2.7. Ünsüz Türemesi.....	37
2.1.2.8. Hece Kaynaşması	37
2.1.2.9. Hece Düşmesi.....	39
2.2. ŞEKİL BİLGİSİ	40
2.2.1. Yapım Ekleri	40
2.2.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri	40
2.2.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri	41
2.2.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri	41
2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri.....	42

2.2.2. İsimler	42
2.2.2.1. İsim Çekimi.....	42
2.2.2.1.1. Çokluk Eki.....	43
2.2.2.1.2. İyelik Ekleri	43
2.2.2.1.3. Aitlik Eki.....	44
2.2.1.4. Hâl Ekleri.....	45
2.2.1.4.1. İlgi Hâli Eki	45
2.2.1.4.2. Belirtme Hâli Eki	45
2.2.1.4.3. Yönelme Hâli Eki	46
2.2.1.4.4. Bulunma Hâli Eki.....	46
2.2.1.4.5. Çıkma Hâli Eki.....	46
2.2.1.4.6. Vasıta Hâli Eki (Araç Durumu).....	47
2.2.1.4.7. Eşitlik Hâli Eki	47
2.2.1.4.8. Soru Eki	48
2.2.3. Zamirler	48
2.2.3.1. Şahıs Zamirleri.....	48
2.2.3.2. Dönüşlülük Zamiri	49
2.2.3.3. İşaret Zamirleri.....	50
2.2.3.4. Soru Zamiri	51
2.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri.....	51
2.2.4. Sıfatlar.....	53
2.2.4.1. Niteleme Sıfatları.....	53
2.2.4.2. Belirtme Sıfatları.....	53
2.2.4.2.1. İşaret Sıfatları.....	53
2.2.4.2.2. Soru Sıfatları	54
2.2.4.2.3. Belirsizlik Sıfatları	55

2.2.4.2.4. Sayı Sıfatları	56
2.2.4.2.4.1. Asıl Sayı Sıfatları.....	56
2.2.4.2.4.2. Sıra Sayı Sıfatları	57
2.2.4.2.4.3. Paylaştırma Sayı Sıfatları.....	57
2.2.4.2.4.4. Kesir Sayı Sıfatları	57
2.2.5. Zarflar	57
2.2.5.1. Zaman Zarfları.....	57
2.2.5.2. Durum Zarfları	59
2.2.5.3. Yer Yön Zarfları	60
2.2.5.4. Azlık-Çokluk Zarfları.....	61
2.2.5.5. Soru Zarfları.....	62
2.2.6. Edatlar	62
2.2.6.1. Ünlem Edatları	63
2.2.6.2. Bağlama Edatları	66
2.2.6.3. Son Çekim Edatları.....	70
2.2.7. Fiiller ve Fiil Çekimleri.....	72
2.2.7.1. Şahıs Ekleri.....	72
2.2.7.1.1. Birinci Tip Şahıs Ekleri	72
2.2.7.1.2. İkinci Tip Şahıs Ekleri.....	73
2.2.7.2. Fiillerin Basit Çekimleri	73
2.2.7.2.1. Bildirme Kipleri	73
2.2.7.2.1.1. Şimdiki Zaman	73
2.2.7.2.1.2. Geniş Zaman.....	75
2.2.7.2.1.3. Bilinen Geçmiş Zaman.....	76
2.2.7.2.1.4. Öğrenilen Geçmiş Zaman.....	78
2.2.7.2.1.5. Gelecek Zaman.....	79
2.2.7.2.2. Tasarlama Kipleri.....	80
2.2.7.2.2.1. Şart	80
2.2.7.2.2.2. İstek	81

2.2.7.2.2.3. Emir	82
2.2.7.2.2.4. Gereklilik	83
2.2.7.3. Fiillerin Birleşik Çekimleri	84
2.2.7.3.1. Hikâye	84
2.2.7.3.2. Şart	85
2.2.7.3.3. Rivayet	86
2.2.7.4. Yardımcı Fiiller	87
2.2.7.4.1. İsimlere Gelen Yardımcı Fiiller	87
2.2.7.4.2. Fiillere Gelen Yardımcı Fiiler	88
2.2.7.5. Ek Fiiller	88
2.2.7.5.1. Şimdiki Zaman ve Geniş Zamanı	89
2.2.7.5.2. Bilinen Geçmiş Zamanı	89
2.2.7.5.3. Öğrenilen Geçmiş Zamanı.....	90
2.2.8. Fiilimsiler	91
2.2.8.1. İsim-Fiil	91
2.2.8.2. Sıfat-Fiil	91
2.2.8.3. Zarf-Fiil.....	92
SONUÇ	95
3. BÖLÜM: METİNLER	99
4. BÖLÜM: SÖZLÜK	241
KAYNAKÇA	251

KISALTMALAR

a.g.e.	:Adı geçen eser
bk.	:Bakınız
C.	:Cilt
s.	:Sayfa
S.	:Sayı
TDAY.	:Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDK.	:Türk Dil Kurumu
T.D.E.A.D.	:Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Ü.	:Üniversite
vb.	:Ve benzeri
yay.	:Yayınları, yayını

ARAşTIRMADA KULLANILAN EVİRİ YAZI İşARETLERİ

ā : Uzun a

á : İnce a (a ile e arası ünlü)

å : a ile o arası ünlü

ḃ : b ile v arası ünsüz

P : b ile p arası ünsüz

Ç : ç ile ř arası ünsüz

ć : Yarı tonlu ç ünsüzü (ç ile c arası ünsüz)

ē : Uzun e

è : Kapalı e (e-i arası bir ünlü)

ë : e ile ö arası bir ünlü

F : f ile v arası arası bir ünsüz

ğ : Kalın ünlülerle hece oluşturan art damak ünsüzü

ġ : Normal ġ sesinden daha kuvvetli bir nefes baskısı ve hırıltı ile çıkarılan art damak ünsüzü

K : g ile k arası bir ünsüz

ḥ : Hırıltılı ve tonsuz arka damak h'si

ĩ : Normalden kısa ı

ī : Uzun ı

í : ı ile i arası bir ünlü

ĩ : ı ile u arası bir ünlü

î : Uzun i

ķ : Arka damak k'si

ļ : Kalın ünlülü kelimelerle ince telaffuz edilen l ünsüzü

ñ : Genzel n

ō : Uzun o

ó : o ile u arası bir ünlü

õ : Uzun ö

ŗ : Düşmek üzere olan r

ʒ : s ile z arası bir ünsüz

T : Patlayıcılığını yitirmiş t ile d arası ünsüz

ũ : Normalden kısa u

ū : Uzun u

ü : Uzun ü

ű : Normalden kısa ü

_ : Ulama işareti

GİRİŞ

Ağız terimi, bir dilin veya bir lehçenin daha küçük yerleşim bölgelerinde yazı diline oranla birbirinden az çok ayrılan konuşma biçimleri ³olarak tanımlanmaktadır. Yazı dilimiz için bir beslenme kaynağı olan ağızlar, bir rengin çeşitli tonları olarak da tanımlanabilir.

Ağız araştırmaları, bir bölgenin dil özelliklerini ortaya koymanın yanında; o yörenin etnik yapısını belirleme konusunda takip edilecek ilmî metotların başında gelmektedir. İnceleme kapsamına alınan bölgenin kullandığı ağzın ses, şekil, ve kelime kadrosu; o bölgenin sosyo-kültürel yapısını, dünyaya bakış açısını ve hayata karşı geliştirmiş olduğu mantık sistemini belirlemede birinci dereceden önemlidir.⁴

Çalışmamızda, doğup büyüdüğüm Trabzon ile üniversite yıllarımın geçtiği Giresun'un sınır ilçesi olan Eynesil ve yöresi ağızlarını fonetik ve morfolojik olarak incelerken yörenin söz varlığını da ortaya koymayı amaçladık. Eynesil ve yöresi ağızlarının daha önce lisansüstü düzeyde kapsamlı bir şekilde ele alınmamış olması bize bu çalışmayı yapmak için alan açmıştır. Sözlü aktarılan ve yok olma tehlikesi altındaki bilgi ve kültürün kayıt altına alınması, ağızların dil incelemesi açısından vazgeçilmez oluşları, kültürel öge olarak taşıdıkları önem⁵ bizi bu çalışmaya iten sebeplerden bazılarıdır.

Bizlere geçmiş kuşaklar tarafından bırakılan, hayatı daha anlamlı kılan, övgüyle bahsettiğimiz tarihî ve kültürel mirasımızı bizden sonraki nesillerimize aktarmakla sorumlu olduğumuz unutulmamalıdır. Günümüzde torunların, dedelerinin konuştuğunu anlayamaması; dedelerin konuşmalarını torunlarınıninkine yaklaştırmaya çalışması gibi sebepler, söz ettiğimiz aktarıma engel olmaktadır. Bunun önüne geçebilmek adına, akademik düzeydeki ağız araştırmalarının, çalışılmamış bölge kalmayana dek hızlı bir şekilde yürütülmesi görüşündeyiz.

³ Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara, 2009 s. 4.

⁴ Feridun Tekin, “**Trabzon ve Yöresi Ağızlarının Etnik Yapı İle İlişkisi**”, Trabzon ve Çevresi Uluslararası Tarih-Dil-Edebiyat Sempozyumu, 3-5 Mayıs 2001, C. II, s. 195.

⁵ Nurettin Demir “**Ağız Araştırmalarında Bazı Yöntem Sorunları**”, Diyalektoloji, Yaz 2012, S. 4 s.1-8.

Bu görüşle yürüttüğümüz çalışmamızda Eynesil'in köylerinden derlediğimiz 22 metin üzerinden ses ve şekil bilgisi incelemesi yaparak ilçenin dil özelliklerini ortaya koymayı amaçladık.

Çalışmamızın temelini yöreden derlediğimiz metinler oluşturmaktadır. Çalışmamıza, bölgenin derleme yapacağımız köylerinin haritasını oluşturmakla başladık. Çalıştığımız bölge coğrafya olarak çok büyük ve zor olmadığından hemen her köyden veri toplamaya özen gösterdik. Kaynak kişilerimizin ileri yaşlarda ve yaşadığı köyden çıkmamış, şehirle teması olabildiğince az kişiler olmasına ayrıca özen gösterdik. Ayrıca ağızların en saf halini belirleyebilmek amacıyla, kadınların şehirle temasının erkeklere göre daha az olacağı düşüncesinden hareketle, kaynak kişilerimizi daha çok kadınlardan oluşturmaya da dikkat ettik.

Derleme yapacağımız bölgeyi keşfederken yöreye hâkim kişilerden yardımlar aldık. Bu hususta köy muhtarları ve cami imamı bizleri yönlendiren ve işimizi kolaylaştıran kişiler olmuştur.

Kadın konuşmacılarla sohbetimizi köy işleri, düğün adetleri, evlenme hikâyeleri, yöresel yemeklerin tarifi, çektikleri sıkıntı ve zorluklar oluştururken erkeklerle sohbetimiz askerlik anıları, geçim sıkıntılarından oluşmaktadır.

Sessiz ortamda ses kayıt cihazıyla kayıt altına aldığımız metinlerin yazıya geçirilmesi büyük bir titizlikle gerçekleştirilmiştir. Kayıtlar, doğru sesi tespit edebilmek için sayısız kez dinlendikten sonra yazıya geçirilmiştir.

Metinler yazıya geçirilirken Türk Dil Kurumu tarafından kabul edilen “Ağız Araştırmaları Transkripsiyon Sistemi”⁶ esas alınmıştır.

⁶ A. Bican Ercilasun, “Ağız Araştırmalarında Kullanılacak Transkripsiyon İşaretleri”, Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni, Ankara 1999, s. 43-48.

1. BÖLÜM: EYNESİL İLÇESİ ÜZERİNE

1.1. BÖLGENİN COĞRAFYASI

1.1.1. İlçenin Yeri

Eynesil, Doğu Karadeniz bölgesinde, idari olarak Giresun'a bağlı bir ilçedir. 41° 3' 0" enlem, 39° 8' 0" boylamları arasında⁷; doğuda Trabzon ili, batıda Görele ve kuzeyde Karadeniz ile çevrilidir. Giresun ilinin 15 ilçesinden biri olan Eynesil, kuzey kıyı şeridinde ilin en doğu ucunda Trabzon'a sınır, 46 kilometrekarelik yüzölçüme sahip bir ilçedir.⁸ Eynesil ilçesinde 11 köy, 12 mahalle ve Ören adında 1 tane belde belediyesi bulunmaktadır.

1.1.2. İklim

Eynesil, tipik Karadeniz iklimi özelliklerinin neredeyse tümünü taşımaktadır. Her mevsim yağış alan bölgede yazlar serin, kışlar ise ılık geçer. Yıl içinde ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu ay ağustos; en düşük olduğu ay ise ocak ayı olup sıcaklık genelde mevsim normallerinde seyir eder.

1.2.3. Bitki Örtüsü

Bitki örtüsü olarak 600 m yüksekliğe kadar fındık, kızılğaç, kavak, kayın, karaağaç, kestane, kiraz, gürgen ve ceviz ağaçları bulunur. Eğrelti otu (Aşk Merdiveni), ısırgan, yonca, asma, orman gülü ve benzeri bitki türleri de yaygındır.⁹

Toprak ve iklim, çeşitli ürünler yetiştirmeye uygun olmasına rağmen arazilerin engebeli ve küçük parçalara bölünmüş halde olması tarımdaki verimi olumsuz etkiler.

Dut ağaçlarının çok yaygın görüldüğü Eynesil'de, mandalina, portakal, limon gibi Akdeniz meyveleri hemen her evin bahçesinde mevcuttur.

⁷ https://geohack.toolforge.org/geohack.php?pagename=Eynesil¶ms=41_03_N_39_08_E_region:TR_type:city

⁸ Cumhuriyetimizin 75. Yılında Giresun, Giresun Valiliği, 1998 s.199.

⁹ <https://www.eynesil.bel.tr/cografi-yapi/>

1.1.4. Nüfus

Eynesil nüfusu, 2021 yılı kıyıtlarına göre 12.581'dir. Bu nüfus, **6.036** erkek ve **6.545** kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise **%47,98** erkek, **%52,02** kadındır.¹⁰ İlçenin nüfusu her geçen yıl azalmaktadır. Göç eden kişiler çoğunlukla İstanbul, İzmit, Zonguldak gibi iş imkânlarının daha fazla olduğu illeri tercih etmektedir.

KÖYLERE GÖRE GİRESUN EYNESİL NÜFUSU

KÖY ADI	TOPLAM NÜFUS	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS
İSHAKLI KÖYÜ	577	273	304
ARALIK KÖYÜ	494	234	260
KEKİKTEPE KÖYÜ	494	240	254
KEMERLİ KÖYÜ	300	162	138
DEREKÖY KÖYÜ	272	127	145
BALCILI KÖYÜ	260	126	134
ÇORAPÇILAR KÖYÜ	237	111	126
KEMALİYE KÖYÜ	233	126	107
YARIMCA KÖYÜ	186	91	95
ADAKÖY KÖYÜ	133	65	68
KÖSEMEN KÖYÜ	99	49	50

MAHALLELERE GÖRE GİRESUN EYNESİL NÜFUSU

MAHALLE ADI	TOPLAM NÜFUS	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS
GÜMÜŞÇAY MAHALLESİ	3.940	1.862	2.078
ALTINLI MAHALLESİ	897	436	461
KÖSELİ MAHALLESİ	853	388	465
BOZTEPE MAHALLESİ	779	378	401
DEREBAŞI MAHALLESİ	757	380	377
KIRAN MAHALLESİ	433	221	212
CAMİDÜZÜ MAHALLESİ	429	191	238
BELEN MAHALLESİ	384	172	212
YAKUPLU MAHALLESİ	313	150	163
SOKAK MAHALLESİ	249	122	127
TAMYANI MAHALLESİ	218	103	115
ERZİKİRANI MAHALLESİ	107	53	54

1.1.5. İktisadî Yapı

Kendi ihtiyaçlarına yetecek kadar mısır, fasulye, patates, ceviz, mandalina, üzüm, kivi, elma gibi çeşitli sebze ve meyveler yetiştiren Eynesil halkının asıl tarımsal faaliyetleri fındık ve çaydır.

¹⁰ https://www.nufusu.com/ilce/eynesil_giresun-nufusu

Eynesil’de önemli geçim kaynaklarından biri de balıkçılıktır. Deniz balıkçılığı yanında son yıllarda alabalık yetiştiriciliği de büyük gelişme göstermiştir. Ayrıca arıcılık son yıllarda önemli bir gelişme göstermiştir.¹¹

Hemen her köy evinde ihtiyacı karşılayacak kadar inek, koyun ve kümes hayvanı gibi hayvanlar yetiştirilmektedir. Fakat yörede geniş mera alanlarının olmaması ve genç nüfusun hayvancılıkla uğraşmak istememesi sebebiyle hayvancılık gelişmemiştir.

1.2. BÖLGENİN TARİHİ

1.2.1. Eynesil Adı

Eynesil’in adını nerden aldığı konusunda kesin bir kaynak bulunmamaktadır ancak ilçenin adını Türklerin bölgeye yerleşmesiyle aldığı sanılmaktadır.¹² Rivayete göre “Paşalar Eynesil’de hürmetkârane karşılandığı için bir Paşa bu nesle ‘ne iyi nesil’ demiş, bundan sonra buraya Eynesil” demişlerdir.¹³

1.2.2. Geçmişten Günümüze Eynesil

Eynesil, Doğu Karadeniz Bölgesinde iskele yahut pazaryeri olarak kayıtlarda adına rastlanılan küçük yerleşimler gibi son yüzyılda zamanla köy olmaktan çıkarak kasaba statüsü kazanmış yerlerden birisidir.¹⁴

Gerek, 1578-1590 arasında Osmanlı-Safevî mücadelesinde asker ve mühimmat sevkıyatının yapıldığı yıllarda, gerekse XI X. yüzyıl başlarında, 1817’de kıyı kesimindeki ikinci derecedeki iskele ve liman şehirleri arasında Elegü, Çavuşlar, Görele ve Dizgine’nin yanında Eynesil adına rast gelinmezse de 1876 tarihli salnamede nahiye statüsünde olduğu ve pazar günleri hafta pazarı kurulduğu kayıtlıdır. Her hafta Pazar kurulması iktisadî gelişmenin bir sonucudur. Bu nahiyein hangi

¹¹ <https://www.eynesil.bel.tr/ekonomik-durum/>

¹² <http://eynesil.gov.tr/tarihce>

¹³ Ayhan Yüksel, **Giresun Tarihinden Sayfalar**, Giresun Valiliği, İstanbul, 2009, s.157.

¹⁴ Yüksel, **a.g.e.**, s.157.

köyleri ihtiva ettiği tam olarak bilinmemekle beraber Görele'nin kazaları arasında sayılan Görele İshaklı köyü [=Gümüşçay Mahallesi] Eynesil'in merkezi olmalıdır.¹⁵

Eski bir koloni yerleşmesi olan Eynesil,¹⁶ Cumhuriyetin ilk yıllarından 1930 yılına kadar Görele'ye bağlı bir köy iken, 1930 yılında bucak teşkilâtı kurulmuş, 1962 yılına kadar toplam 14 bucak müdürü görev yapmıştır. 1960 yılında Görele'den ayrılarak müstakil ilçe olmuştur. İlçeye bağlı 11 köy ve 1 adet belde bulunmaktadır.¹⁷

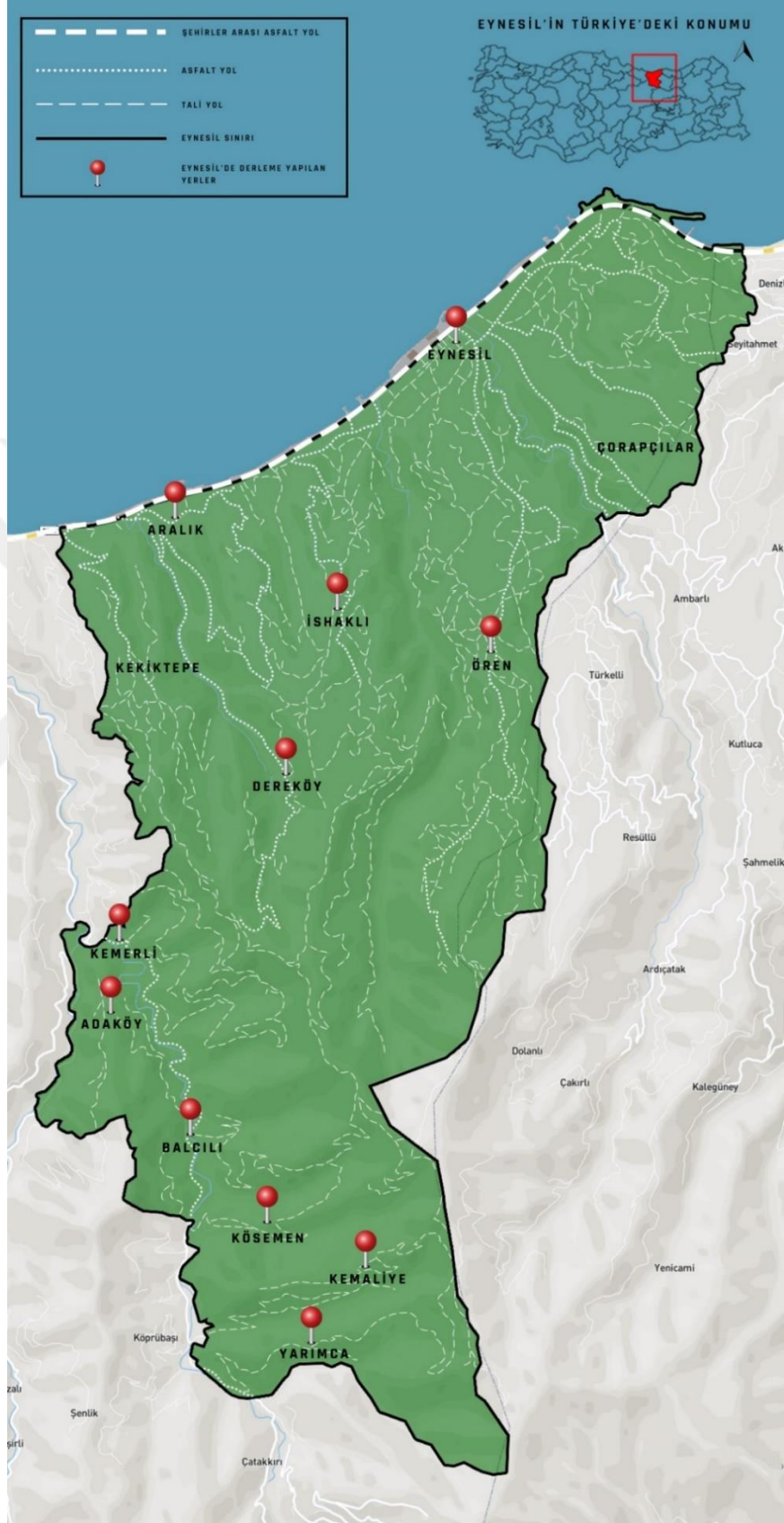

¹⁵ Yüksel, **a.g.e.**, s. 157.

¹⁶ Cavit Akın, **Giresun Tarihi ve Kültürel Değerleri**, Gece Kitaplığı Yayınevi, s.98.

¹⁷ <http://eynesil.gov.tr/tarihce>

EYNESİL İLÇE HARİTASI

2. BÖLÜM: İNCELEME

2.1. SES BİLGİSİ

2.1.1. Ünlüler

2.1.1.1. Ünlü Çeşitleri

Eynesil ve yöresi ağızlarında yazı dilimizdeki a, e, ı, i, o, ö, u, ü temel ünlülerin yanında farklı ses olayları ile meydana gelen ā, ē, ī, î, ō, ō̄, ū, ū̄ gibi uzun ünlüler de mevcuttur. Bölge ağızında bunların haricinde on tane daha ünlü bulunmaktadır. Bu ünlüler şu şekildedir:

á Ünlüsü:

mi||ár < milyar (I/58), yuva||ánu < yuvarlanır (II/166), ta||á < tarla (I/38), hazı||landı < hazırlandı (II/77), dođdurlárim < doktorlarım (II/277)

â Ünlüsü:

a ile o arası bu ünlüye farklı metinler içinde rastlanmış olsa da yalnızca bâba < baba örneği tespit edilmiştir.

bâbamiñ < babamın (V/59), bâbam < babam (X/128), bâbam < babam (XI/26)

è Ünlüsü:

ziKrèdib < zikredip (I/7), yèmeK < yemek (I/140), diĝĝat èdiñ < dikkat edin (II/259), vèrsin < versin (I/164), gèdiñ < gidin (X/32)

ë Ünlüsü:

vèrdü < verdiği (I/107), cèviz < ceviz (VII/13), çèvirdim < çevirdim (IX/45)

î Ünlüsü:

var_îsa < var ise (I/106), uçā_îla < uçak ile (II/68), babam_îla < babam ile (II/395), taylalî_îdı < tarlalık idi (III/50), çarug_îla < çarık ile (III/92)

í Ünlüsü:

hayıllı < hayırlı (IX/233), gadallık (II/48)

ï Ünlüsü:

sarıyerde < sarıyerde (I/171), hayıllış < hayırlısı (II/366), yalın < yalın (IV/101), yaşlı < yaşlı (VI/4), pınar < pınar (VI/48)

ó Ünlüsü:

siKortañı < sigortanı (I/116), banyo < banyo (X/55), gomadı < koymadı (XIII/121), sinoba < Sinop'a (XIV/41), beTön < beton (XVIII/217)

ü Ünlüsü:

yö_üdu < yoktu (I/60), oldum_üdu < oldum idi (II/96), bēziyüdu < benziyordu (III/23), yāyüdu < yağıyordu (III/89), yō_üsa < yok ise (V/31), olüsa < olursa (V/29), geliyüdu < geliyordu (VII/11)

ű Ünlüsü:

gelüdüñ < gelirdin (V/65), böyü_üdü < büyük idi (VI/95), yidüdü < yedirdi (VII/4), içüdü < içirdi (VII/4)

2.1.1.2. Uzun Ünlüler

Boğumlanma süreleri, normal bir ünlünün boğumlanma süresinden daha uzun olan ünlüler, uzun ünlülerdir.

2.1.1.2.1. Oluşum Şekilleri Bakımından Uzun Ünlüler**2.1.1.2.1.1. Ünsüz Düşmesi ile Oluşan Uzun Ünlüler****“ğ” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:**

olan < oğlan (I/1), ārıdan < ağırdan (I/2), āzını < ağızını (I/44), sālam < sağlam (III/88), ūraşıyum < uğraşıyorum (II/129), ēlençe < eğlence (IX/148), ōredmen < öğretmen (VI/30)

“h” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

ğāveden < kahveden (IV/15), bāçe < bahçe (II/333), mēmed < mehmet (V/207),
rāmedlü < rahmetli (XX/71), tēliKeli < tehlikeli (XVIII/246), sāib < sahip (XI/116)

“k” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

āşamdan < akşamdan (I/43), yō < yok (I/90), yūseK < yüksek (II/439), ēsüglū
< eksikliği (II/371), gözlūsüz < gözlüksüz (XIII/295)

“l” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

ōsun < olsun (II/191), îK < ilk (XX/1), çuvā < çuval (XXI/17)

“m” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

gōşuları < komşuları (IV/34), benîle < benimle (VIII/188), bizîle < bizimle
(V/150)

“n” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

ederkē < ederken (III/78), îşallah < inşallah (II/257), îşāT < inşaat (XI/107),
sōra < sonra (I/47), bēzer < benzer (XVI/216)

“r” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

āğadaş < arkadaş (IV/10), vurdulā < vurdular (VIII/38), çavuşlulāda <
çavuşlularda (XVII/18), nēden < nerden (III/1), bayannā < bayannar (XV/6)

“v” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

tōbe < tövbe (V/109), sēmiyim < sevmiyorum (XI/57), göuñ < kovun
(XIII/270), āruPadan < avrupadan (XIII/182)

“y” Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlü:

dēze < teyze (I/19), bōle < böyle (II/22), sōlüyusuñ < söylüyorsun (II/334), nīe
< niye (XI/75), şōle < şöyle (XVIII/35)

2.1.1.2.1.2. Hece Kaynaşması ile Oluşan Uzun Ünlüler

-ecek –acak gelecek zaman çekimlerinde “k/ğ” ünsüzünün düşerek ünlü uzamasına yol açması:

yapılcamış < yapılacaktım (I/58), sarıcam < saracağım (VI/89), atacam < atacağım (VIII/121), bakıcāz < bakacağız (XI/4), duracam < duracağım (XII/61)

-lik / -lık isimden isim yapım ekindeki “k/ğ” ünsüzünün düşerek ünlü uzamasına yol açması:

oğumuşlūm < okumuşluğum (X/2), hasdalīmı < hastalığımı (II/117), yazmışlīm < yazmışlığım (X/3), havaslīmı < hevesliğimi (X/94), taylalīmız < tarlalığımız (XVI/54)

-dık / -dik sıfat fiil ekindeki “k/ğ” ünsüzünün düşerek ünlü uzamasına yol açması:

ğullanmadūn < kullanmadığın (I/42), oldūm < olduğum (X/22), evlendīmde < evlendiğimde (XXII/24), isdedūm < istediğim (VII/9), çekdūm < çektiğimi (X/11)

Şimdiki zaman çekimlerinde -yor eki düşerken y’nin tesiriyle önceki hecenin ünlüsü uzar:

yīler < yiyorlar (X/69), dīler < diyorlar (XVI/193), banīdiK < banıyorduk (XVI/70), oturmīler < oturmuyorlar (V/150)

“f”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

mīsdā < mustafa (V/14)

“ğ”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

ayām < ayağım (I/2), çārddılār < çağirttılar (I/73), sārım < sağırım (I/80), çocūm < çocuğum (II/13) yēnim < yeğenim (II/34)

“h”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

sābimiz < sahibimiz (I/17), şēlli < şehirli (V/149), ibrām < ibrahim (VI/4), allān < allahın (VII/53), mālī < mahalle (IX/212)

“l”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

ğayınvādeyle < kayınvālideyle (XI/48), amēyaT < ameliyat (X/44)

“n”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

sā < sana (I/5), bā < bana (I/18), yānda < yanında (XVI/222), ğırāñ < kıran (VIII/131), bēm < benim (II/188), anāñ < ananın (V/191)

“r”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

ayaglāmızda < ayaklarımızda (VII/2), kān < karın (VI/162), dallānı < dallarını (VII/58), çorablānı < çoraplarını (VIII/49)

“v”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

sēb < sevip (I/31), hēs < heves (V/119), yūladı < yuvarladı (I/56)

“y”li hecelerin kaynaşmasından doğan uzun ünlü:

olmān < olmayan (VII/65), burā < buraya (VIII/117), gocā < kocaya (XII/29), ğonuşmān < konuşmayan (XII/97), durulāna < durulayana (XVI/124)

2.1.1.2.1.3. Ünlü Karşılaşmasından Doğan Uzun Ünlüler

nēdelim < ne edelim (XXI/1), deynēle < değnek ile (XIII/191), annāne < anneanne (II/57), nāpabilürüm < ne yapabilirim (X/80), hızanîlá < hızanı ile (I/6)

2.1.1.2.2 Vurgu ve Tonlamaya Bağlı Uzun Ünlüler**Alıntı kelimelerde vurgu ve tonlamaya bağlı uzun ünlü:**

talebē < talebe (V/110), îlaş < ilaç (XXI/17), lîra < lira (IV/7), îsgemmi < iskemle (XIII/205), emē < ama (VI/78)

Türkçe kelimelerde vurgu ve tonlamaya bağlı uzun ünlü:

nērde < nerde (VI/172), köydēKi < köydeki (XXI/1), şeydēKi < şeydeki (II/348), gemidēKi < gemideki (II/348)

2.1.1.3. Kısa Ünlüler

2.1.1.3.1 Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi

tenesi < tānesi (II/269), evlatım < evlādım (II/446), saden < zāten (VII/17),
baraber < berāber (VII/11), ihdiyacım < ihtiyācım (V/4)

2.1.1.3.2. Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısılması

zor_ulan < zor ile (VII/81), yō_üdu < yok idi (I/60), oyun_ümüş < oyun imiş
(XIII/259), çocū_üdum < çocuk idim (VI/75), aldım_ıdı < aldım idi (XIII/306)

Ünlü türemesi yoluyla alıntı kelimelerin başına gelen -ı ünlüsü genellikle
kısılır:

ırāzı < razı (VIII/64), ırāhat < rahat (IX/54), ırāhmed < rahmed (XVI/195), ıras
geldim < rast geldim (XVI/207)

İ Ünlüsü:

var_ısa < var ise (XVIII/179), mal_ıla < mal ile (IV/4), var_ıdı < var idi (V/22),
unnar_ıla < onlar ile (IX/84), ğazan_ıla < kazan ile (XVIII/234)

ŭ Ünlüsü:

yō_üdu < yok idi (VI/39), memnun_üdu < memnun idi (VI/106), zor_ulan <
zor ile (VII/81), çaluşur_ümüş < çalışır imiş (VII/87)

ű Ünlüsü:

düz_üdü < düz idi (VIII/73), kömür_üle < kömür ile (XV/95), verür_ümüş <
verir imiş (XVII/33)

2.1.1.4. İkiz Ünlüler

2.1.1.4.1. Yükselen İkiz Ünlüler

/u-a/

buazıña < boğazına (I/80), muabbet < muhabbet (II/277), muacilligde <
muhacirlikte (III/6), muammed < muhammet (VI/44), gızcuazım < kızcağızım (I/191)

/i-a/

imtiannarına < imtihanlarına (XIV/13), neslian < neslihan (XVIII/165)

/ı-a/

findıa < findığa (VIII/85)

/i-e/

dielim < diyelim (XV/17), ağcier < akciğer (XVI/28), nie < niye (XVI/219),
die < diye (XVII/25)

/ü-e/

müendis < mühendis (VII/104)

2.1.1.4.2. Alçalan İkiz Ünlüler

/a-u/

taug < tavuk (VII/75), çauş < çavuş (VI/90), çauşludan < çavuşludan (II/339)

/e-i/

eimiz < evimiz (II/315)

/e-u/

teleuzunda < televizyonda (VII/115)

/o-u/

sougdan < soğuktan (II/376), oul < oğul (II/27), doum < doğum (VI/88), çounu
< çoğunu (VII/36), soudma < soğutma (XVI/127), yourd < yoğurt (XVIII/459)

/ö-ü/

döüyu < dövüyor (VII/77)

2.1.1.5. Ünlü Uyumu

Ünlü uyumu, bir kelimedeki ünlülerin kalınlık incelik ve düzlük yuvarlaklık bakımından uyumlu olmalarıdır. Türkçe kelimelerdeki ünlüler, kalınlık incelik ve düzlük yuvarlaklık bakımından birbirine uyumludur. Türkçe kelimelerin tespit edilmesindeki en belirgin özellik ünlü uyumudur.

Eynesil ve yöresi ağızlarında ünlü uyumunu,

Kalınlık - İncelik Uyumu

Düzlük - Yuvarlaklık Uyumu

başlıkları altında inceleyeceğiz.

2.1.1.5.1. Kalınlık - İncelik Uyumu

-ken zarf fiil eki bölge ağızında kalınlık incelik uyumuna uydurularak kullanılmaktadır.

oturduğannıg < otururken (II/70), dağılūğan < takılırken (II/250), aluğannıg < alırken (II/327), oynarğan < oynarken (XVII/49), duruğannıg (XIX/24)

-ki aitlik ekinin kalınlık incelik uyumuna girdiği görülmektedir.

urdāğılar < ordakiler (II/31), ğıruğludāğı < kırıklıdaki (II/127), oğarkı < yukarki (VI/150), haburdāğı < burdaki (XV/87), şördāğı < şurdaki (IX/144), yaşdāğı < yaştaki (XIX/2), yanımdāğı < yanımdaki (XIX/34)

-ile son çekim edatı, kalınlık incelik uyumuna uyarak ilan / -ıla / -ınan / -ına şekillerinde kullanılmaktadır: ¹⁸

at_ına < at ile (X/103), ğatır_ıla < katır ile (XIV/36), ğarılar_ıla < karılar ile (XV/69), çay_ıla < çay ile (XVI/50), ölüm_ılan < oğlum ile (XI/115), param_ınan < param ile (VII/85)

¹⁸ Necati Demir, Özkan Aydoğdu, **Giresun ili ve Yöresi Ağızları**, Giresun Valiliği Yayınları, Ankara, 2009, s. 207.

-yor şimdiki zaman ekinin uyumu bozduğu örneklerine rastlamaktayız. Bununla birlikte bu ekin ses olayları yardımıyla kalınlık incelik uyumuna uyduğu örneklerine de şahit olmaktadır.

iniyidi < iniyordu (XII/40), bişiriyidi < pişiriyordu (XVI/69), gedmiyidiK < gitmiyorduk (XVI/101), buluyudum < buluyordum (VI/96), tanıyudu < tanıyordu (IX/2)

i- fiilinin duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman ve şart çekimlerinde kalınlık incelik uyumuna uyduğu görülmektedir.

var_İsa < var ise (I/106), aşşālardan_İmiş < aşşāğılardan İmiş (V/80), var_İdi < var idi (VI/8), çalışdıñ_İsa < çalıştın ise (VIII/71), sataylar_İmiş < satarlar İmiş (VIII/137)

Yazı dilinde kalın ünlülerle kullanılması durumunda uyumu bozan **-leyin** eki Eynesil ve yöresi ağızlarında kullanılmamaktadır. Bu ekin yerine aynı anlama gelen ve kalınlık incelik uyumunu bozmayan **-cā, cāğ, -cāsı, -dan** ekleri kullanılmaktadır.

zabaddan < sabahleyin (II/151), āşamcāsı < akşamleyin (VI/18), sabaccā < sabahleyin (VI/91), sabahdan < sabahleyin (VI/97), āşamcağ < akşamleyin (XVI/248)

2.1.1.5.1.1. Kalınlık - İncelik Uyumunun Bozulması

yaşiyu < yaşıyor (I/6), yabmiye < yapmaya (I/145), yayliya < yaylaya (II/246), goley < kolay (V/210), çāriyudu < çağırıyordu (VI/148), yēkadı < yıkadı (XVIII/140), burie < buraya (XXII/86), olmîcağdı < olmayacaktı (XVIII/184)

Birçok kelimedede kalınlık - incelik uyumuna uyan -ile vasıta hâl ekinin uyumu bozduğu örnekler de mevcuttur:

gıyısîle < kıyısıyla (III/22), hızanîle < hızanıyla (III/62), gocasîle < kocasıyla (III/149), anasîle < anasıyla (V/99), bacısîle < bacısıyla (V/128), argadaşîle < arkadaşıyla (V/171), bunîle < bununla (VIII/189)

Soru eki olan ve şart anlamı veren -mi'nin uyum dışı kullanıldığını görmekteyiz:

yaPmaz mîm < yapmaz mıyım (XIX/41)

Ek fiil eki -idi'nin kalınlık incelik uyumuna nadiren uymadığı görülür:

yaşlıyidi < yaşlıydı (XIII/112), yaPılıyidi < yapılıyordu (XVI/62)

Şimdiki zaman çekimlerinde “y” ünsüzünün düşmediği durumlarda uyum bozulmaktadır:

yaPamiyüm < yapamıyorum (I/25), bağamiyüm < bakamıyorum (I/121), çalışamiyüm < çalışamıyorum (I/151), gaziylâr < kazıyorlar (VIII/84)

Ünlüyle biten ve yönelme durum eki alan bazı kelimelerde kaynaştırma ünsüzü –y'nin etkisiyle –i'ye dönüşen kalın ünlüler sözcüğün kökünü değiştirerek kalınlık - incelik uyumunu bozmaktadır:

ğariya < kariya (I/73), yayliya < yaylaya (II/246), buriya < buraya (V/169), balıgciye < balıkçıya (V/110), gapiya < kapıya (VIII/60), ğaşıya < karşıya (IX/104)

2.1.1.5.2. Düzlük – Yuvarlaklık Uyumu

Türkçe kökenli sözcüklerde, düz ünlülerden sonra düz ünlüler; yuvarlak ünlülerden sonra ya dar yuvarlak ya da düz geniş ünlüler gelebilir.¹⁹

Eynesil ve yöresi ağızlarında düzlük yuvarlaklık uyumu çoğunlukla düzleşme eğiliminde karşımıza çıkmaktadır:

biliyim < biliyorum (II/29), diyi < diyor (III/3), geçiyi < geçiyor (IV/88), seviyisiñ < seviyorsun (V/92), gidiyi < gidiyor (V/207), izliyim < izliyorum (VIII/161), yırtiyi < yırtıyor (VIII/172), dutiyi < tutuyor (XII/7), çalışiyi < çalışıyor (X/131), taniyi < tanıyor (XI/32)

Bazı kelimelerde -yor ekindeki yuvarlak ünlünün dar yuvarlak (u, ü) ünlüye dönüşerek düzlük yuvarlaklık uyumuna uyduğu görülmektedir.

¹⁹ Süer Eker, **Çağdaş Türk Dili**, 11. Baskı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2017, s.217.

oluyu < oluyor (VII/19), duruyudum < duruyordum (V/151), buluyudum < buluyordum (VI/96), oturuyudum < oturuyordum (VI/149), yolluyudu < yolluyordu (VI/150), görüyudu < görüyordu (X/114), oğuyusun < okuyorsun (XV/5)

2.1.1.5.2.1. Düzlük- Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması

Eynesil ve yöresi ağızlarında, geniş zaman (-ar, -er, -ır, -ir, -ur, -ür) ve bilinen geçmiş zaman (-dı, -di, -du, -dü) eklerinin kullanımının düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu tespit edilmiştir.

isdedük < istedik (I/70), yadduğ < yattık (II/6), almışduğ < almıştık (II/92), çığduğ < çıktık (II/154), alduğ < aldık (III/4), geldük < geldik (XVIII/25), geşdüK < geçtik (XVIII/55), evlendürdüK < evlendirdik (XVIII/106), verdük < verdik (XVIII/167), yidük < yedik (XXII/58), bayılırım < bayılırım (II/43), sarılırdım < sarılırdım (II/208), alurum < alırım (VI/21), açulur < açılır (X/112)

Bazı sözcüklerin köklerinde meydana gelen değişimler nedeniyle düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadıkları görülür:

gendü < kendi (I/5), delü < deli (I/127), yazulu < yazılı (II/99), artug < artık (VI/83), çaruğ < çarık (VI/92), altun < altın (X/76), yalañuz < yalnız (XII/55)

2.1.1.6. Ünlü Değişimleri

2.1.1.6.1. Kalın Ünlülerin İncelmesi

a > á değişmesi:

hásda < hasta (II/78), doğdurlárimıñ < doktorlarımın (II/188), mağarná < makarna (III/118), bazaylárdá < pazarlarda (IV/34), zoylánma < zorlanma (VIII/109)

a > e değişmesi:

nemaz < namaz (I/7), eme < ama (VIII/8), yeylada < yaylada (V/126), esger < asker (II/41), eFlahliydi < ahlaklı idi (V/122), gariben < gariban (IX/138)

ı > i değişimi:

gariyi < kariyi (VI/97), bāliyim < bağıyım (VII/117), adamiyim < adamıyım (X/1), ğızıyım < kıızıyım (XII/23), ūraşıyidiK < uğraşıyorduk (XVI/50)

u > i değişimi:

giresinden < giresundan (I/72), oğuniyi < okunuyor (VI/142), buni < bunu (X/144), oliyi < oluyor (XVI/124), mēzuniyim < mezunuyum (XVIII/552), fasile < fasulye (I/32)

u > ü değişimi:

fasüle < fasulye (XVIII/13)

2.1.1.6.2. İnce Ünlülerin Kalınlaşması**e > a değişmesi :**

oturugannıg < otururkenlik (II/70), aluḡannıg < alırkenlik (II/327), babam_ıla < babam ile (III/69), zatan < zaten (V/82), bāçadan < bahçeden (VI/16), pağadi < paketi (VII/92), amanet < emanet (VII/119)

i > ı, ĩ değişmesi :

orman_ımiş < orman imiş (III/74), ısdambul < istanbul (IV/39), var_ıdı < var idi (V/22), camı < cami (IX/227), at_ına < at ile (X/92), vağıd < vakit (XVI/104)

ü > u değişimi:

gürbete < gurbete (XVI/167), mubāreK < mübarek (XX/60)

ö > u

ule < öyle (IX/209)

2.1.1.6.3. Geniş Ünlülerin Daralması

a > ı

tabancıyı < tabancayı (VII/70), obıyı < obayı (VII/103), göcıman < kocaman (VIII/108), gaFıyı < kafayı (XII/7), gınıyı < kınayı (II/86), tutmıya < tutmaya (XVII/52), katırağ < katarakt (XIII/299)

a > i değişimi:

arabıyı < arabayı (I/61), buriye < buraya (I/145), yabmiye < yapmaya (I/145), boyıyı < boyayı (II/89), dolaniyim < dolanayım (V/18), gınuşiyim < konuşayım (V/25), hasdıym < hastayım (XII/3)

e > i

dūmiye < düğmeye (II/221), görmiye < görmeye (II/314), didim < dedim (V/7), geymiye < giymeye (VI/111), atışlendi < ateşlendi (XVII/47), mināriyi < minareyi (XVIII/183)

e > ê

yêdük < yedik (I/14), êddi < etti (I/128), vêrsin < versin (I/164), nêrden < nerden (II/343), dêmiş < demiş (II/350), atêş < ateş (VII/79), vêrmediler < vermediler (VIII/7)

a > u değişmesi :

bubam < babam (XIII/181)

o > ô

siKôrtanı < sigortanı (I/116), banyô < banyo (X/55), gômadı < koymadı (XIII/121), sinôba < Sinop'a (XIV/41), beTôn < beton (XVIII/217)

o > u

migrup < mikrop (X/47), teleFun < telefon (XI/141), doğdur < doktor (XIII/35)

o > ü

galürferler < kaloriferler (XXII/65)

ö > ü değişimi:

ūdüb < öğütüp (IV/97), düverdim < döverdim (IX/187)

2.1.1.6.4. Dar ünlülerin Genişlemesi**ı > e**

yēkadı < yıkadı (XVIII/140)

i > e

geddi < gitti (I/4), geyindi < giyindi (II/77), heç < hiç (III/2), cāmede < camide (VI/43), eyi < iyi (X/53), gedecegsiñ < gideceksin (XI/11)

ü > ö

böyüdük < büyüdüK (I/14), yōriyemez < yürüyemez (XIII/113)

2.1.1.6.5. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması**a > ā değişimi:**

bābam < babam (X/128), bābası < babası (XIII/21)

a > u

bubam < babam (XXII/122)

e > ē

vērdū < verdięi (I/107), vērdük < verdik (V/213), cēviz < ceviz (VII/13), çēvürürüm < çevirrim (XVIII/514)

e > ö değişmesi:

yōymiyē < yevmiyeye (XI/63)

i > ü değişimi:

gendü < kendi (I/3), bitürdü < bitirdi (I/171), olabilürüm < olabilirim (V/1),
gezdürüdüm < gezdiririm (V/2), yèdüg < yedik (V/161), delürdüler < delirdiler (V/98)

ı > u

çalgulu < çalgılı (I/89), dolandurucu < dolandırıcı (II/253), sığduracān <
sıktıracaksın (XII/113), dadlu < tatlı (XIII/14)

ı > ĩ

sarıyerde < sarıyerde (I/171), hayıllısı < hayırlısı (II/366), yahın < yakın (III/8),
yaşlı < yaşlı (VI/4), pınar < pınar (VI/48)

i > ü

olabilürüm < olabirim (V/1), çevürsiydim < çevirseymdim (V/48), delürdüler <
delirdiler (V/98), bitürdüm < bitirdim (V/203)

2.1.1.6.6. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi**u > ı**

mısdafa < mustafa (II/17), olıyudu < oluyordu (VIII/66), bıyır < buyur (XXI/6)

ü > i

mirekeb < mürekkep (I/54), öldi < öldü (V/3), döniyim < dönüyorum (XI/126)

o > a

horan < horon (XII/28), boranşid < bronşit (VIII/129), kila (XVI/17)

o > ı

banyı < banyo (X/59)

2.1.1.7. Ünlü Düşmesi

Orta Hecede Ünlü Düşmesi

olcağ < olacak (I/1212), burdan < buradan (II/2), ilersi < ilerisi (II/134), dağğa < dakika (II/127), içerde < içeride (III/72), dışarda < dışarıda (III/73), nerden < nereden (V/87)

2.1.1.8. Ünlü Türemesi

Ön Seste Ünlü Türemesi

ilēn < leğen (I/43), ĩras gelsiñ < rast gelsin (I/164), ürüzgar < rüzgar (II/209), ırahatım < rahatım (II/185), ilāzım < lazım (V/35), ısıcag < sıcak (V/200), ĩrahmedlig < rahmetli (V/137), uruslar < ruslar (VII/62)

İç Seste Ünlü Türemesi

aletirig < elektrik (I/171), abılam < ablam (III/102), boranşıd < bronşit (VIII/129), Piladin < platin (X/47), hepisi < hepsi (IX/28), yalavuz < yalnız (XIII/54)

Son Sete Ünlü Türemesi

hemi < hem (II/83), vara < var (II/411), sōleseñe < söylesen (III/113)

2.1.1.9. Ünlü Birleşmesi

nōlcağ < ne olacak (II/203), nēddi < ne etti (II/234), nēdcēm < ne edeceğim (V/78), nīle < ne ile (III/11), gocasīle < kocası ile (III/149), anasīle < anası ile (V/99), cumārtesi < cuma ertesi (XVIII/69)

2.1.2. Ünsüzler

Eynesil ve yöresi ağzında yazı dilimizdeki ünsüzlerin dışında “b, P, Ç, c, F, ğ, ğ, K, h, k, l, ñ, í, z, T.” ünsüzleri bulunmaktadır. Ünsüz çeşitleri başlığı altında bu ünsüzleri inceleyeceğiz.

2.1.2.1. Ünsüz Çeşitleri

b Ünsüzü:

zı**b**ıcını < zı**b**ıcını (I/26), tra**b**zun < tra**b**zon (I/84)

P Ünsüzü:

bişürü**P** < pişirip (I/9), yaPi**y**u < yapıyor (I/38), giri**P** < girip (III/58), to**P**ladım < topladım (VI/16), ƙal**P** < kalp (VII/24), ePi**y** < epey (VIII/37)

Ç Ünsüzü:

bor**Ç**ları < bor**ç**ları (I/67), fel**Ç**lü < fel**ç**li (I/162), ge**Ç** < ge**ç** (III/144), he**Ç**bi < hiçbir (VI/123), ü**Ç** < ü**ç** (XII/18), se**Ç**i < se**ç**ip (XII/112)

ç Ünsüzü:

hi**ç** < hi**ç** (II/280), kire**ç** < kire**ç** (II/342), ga**ç** < ka**ç** (II/359), ba**ğ**galcılık < bakkalcılık (VI/20), ü**ç** < ü**ç** (VII/41), çorab**l**anı < çoraplarını (VIII/49)

F Ünsüzü:

tari**F** < tarif (I/30), müsā**F**ir < misafir (I/152), sa**F** < sa**f** (I/151), tere**F**ilig < teleferik (II/75), mısda**F**a < mustafa (II/17)

ğ Ünsüzü:

ğ**ı**z < k**ı**z (I/1), ar**ğ**adaşları < ar**k**adaşları (II/27), da**ğ**ga < da**k**ika (II/127), do**ğ**dur < do**k**tor (II/80), g**ö**caman < ko**c**aman (III/3), g**ö**ca**ğ**arı < ko**c**akarı (III/6)

ğ Ünsüzü:

ba**ğ**an < ba**k**an (I/3), g**ü**yarsı**ñ** < ko**y**arsın (I/27), ba**ğ**ım < ba**k**ım (I/118), i**ğ**i < i**k**i (II/28), o**ğ**arı < yu**k**arı (II/81), burdā**ğ**i < burda**k**i (II/271), sı**ğ**ıntu < sı**k**ıntı (II/292)

K Ünsüzü:

gedd**ü**K < gitt**i**k (II/115), t**ü**Kendi < t**ü**kendi (II/206), ş**ü**Kür < ş**ü**kür (XIX/2), evlence**K** < evlenecek (XIII/21), es**K**i < es**k**i (XV/19)

h Ünsüzü:

yo^hsuz < yoksul (I/148), bıra^h < bırak (I/151), yasa^h < yasak (I/195), o^hyuyemedü^h < okuyamadık (II/125), ya^hın < yakın (II/261)

k Ünsüzü:

sıkıntı < sıkıntı (II/68), ya^kıyum < yakıyorum (II/87), o^kul < okul (II/127), ar^kasında < arkasında (II/268), an^karada < ankarada (II/353)

l Ünsüzü:

ta^lla < tarla (I/38), hayı^llı < hayırlı (II/47), habı^llara < buralara (II/73), hazı^llandı < hazırlandı (II/77), mı^llar < milyar (II/114)

n Ünsüzü:

eliⁿ < elin (I/9), ānadiⁿ mı < anladın mı (I/2), ömrüⁿ < ömrün (I/166), unuⁿ < onun (II/1), derseⁿ < dersin (II/53)

r Ünsüzü:

dırna^rlarıⁿa < tırnaklarına (II/91), götü^rdü < götürdü (II/430), geçür^müş < geçirmiş (II/432), dedile^r < dediler (V/83)

z Ünsüzü:

otu^z < otuz (I/145), olma^z < olmaz (I/203), bi^z < biz (II/5), i^kimiz < ikimiz (II/62), işi^miz < işimiz (II/116)

T Ünsüzü:

Tarafa^da < tarafta (I/13), ge^Tdi < gitti (I/20), kö^Tü < kötü (I/137), e^TKiledi < etkiledi (II/116), o^Turur < oturur (II/248)

2.1.2.2. Ünsüz Değişmeleri**2.1.2.2.1. Tonlulaşma**

Yöre ağzında tespit edilen tonlulaşma örneklerini üç grupta inceleyeceğiz:

2.1.2.2.1.1. Ön Seste Tonlulaşma

k > g

gendü < kendi (I/3), gızardma < kızartma (I/47), golum < kolum (I/150), gızım < kızım (II/1), gar < kar (II/65), gullan < kullan (II/194)

k > ğ

ġocam < kocam (I/1), ġařdı < kaçtı (I/50), ġar < kar (I/51), ġaza < kaza (I/56), ġızım < kızım (I/11), ġaynata < kaynata (I/192)

t > d

daş < taş (VIII/104), daşıma < taşıma (V/197), dēze < teyze (V/78), dutsuñ < tutsun (VIII/125), dane < tane (X/13), duz < tuz (XVI/127)

p > b

bişürenim < pişirenim (I/18), barmag < parmak (II/91), bazar < pazar (IV/34)

p > P

Pişman < pişman (VIII/146), Piladin < platin (X/47)

s > z

zabah < sabah (II/10), zebze < sebze (X/101), zabahcā < sabahleyin (IX/183)

2.1.2.2.1.2. İç Seste Tonlulaşma

k > g

esgiden < eskiden (I/14), emegli < emekli (I/117), kesinnigle < kesinlikle (I/130), işgence < işkence (I/173), agraba < akraba (VII/1)

k > ğ

ayaġlarım < ayaklarım (I/2), řırnaġda < şırnakta (I/22), doġdur < doktor (II/80), aġřam < akşam (II/61)

t > d

işde < işte (I/35), geddiñ < gittin (VIII/1), eddi < etti (I/56), muhdar < muhtar (IV/14), desdannar < destanlar (X/10)

t > T

geTdi < gitti (I/20), köTü < kötü (I/137), eTKiledi < etkiledi (II/116), oTurur < oturur (II/248), horTum < hortum (II/301)

p > b

tezbîg < tespih (I/7), kebcelersiñ < kepcelersin (I/29), esbiye < espiye (I/94), hebisi < hepsi (II/16), tobla < topla (III/47)

p > P

yaPiyu < yapıyor (I/38), toPladım < topladım (VI/16), ePiy < epey (VIII/37), gaPı < kapı (VIII/168), gaPānı < kapağını (XIII/103), yaPrağ < yaprak (XIII/159)

f > F

müsāFır < misafir (I/152), seFā < sefa (I/167), mısdāFa < mustafa (II/17), telāFun < telefon (II/40), uFag < ufak (II/224), deFa < defa (II/410)

2.1.2.2.1.3. Son Seste Tonlulaşma**k > g**

deyneg < değnek (I/13), yemeg < yemek (I/34), senelig < senelik (I/87), böyüg < büyük (I/21), helag < helak (I/185), ineg < inek (II/7)

k > ğ

yoğ < yok (I/3), tabağ < tabak (I/31), alduğ < aldık (II/133), çocuğ < çocuk (III/6), analığ < analık (III/62), uşağ < uşak (V/49)

t > d

murad < murat (VIII/1), dörd < dört (I/117), annad < anlat (XVI/2), sobbed < sohbet (X/80), sebed < sepet (X/112), dud < dut (XII/53)

t > T

dörT < dört (III/102), aT < at (VI/89), ganimeT < ganimet (VII/89), eT < et (VII/42), oT < ot (X/1), yörT < yoğurt (XIII/47)

p > b

galıb < kalıp (II/67), şurub < şurup (II/96), gelib < gelip (X/7), edib < edip (X/98), ğayıb < kayıp (X/107), yağub < yakup (III/110)

p > P

bişürüP < pişirip (I/9), giriP < girip (III/58), ƙalP < kalp (VII/24), ğasaP < kasap (VIII/27), heP < hep (IX/18), haP < hap (XII/17)

f > F

tariF < tarif (I/30), heriF < herif (III/9)

ç > c

hec < hiç (II/44), üc < üç (II/180), îlac < ilaç (II/298)

2.1.2.2.2. Tonsuzlaşma

Yöre ağzında tonsuzlaşma örnekleri nadiren görülür:

2.1.2.2.1. Ön Seste Tonsuzlaşma**b > p**

pağla < bakla (III/119)

c > ç

ēlençe < eğlence (IX/148)

d > t

tafa < defa (I/47), tā < daha (II/2), tühandan < dükkandan (VIII/100)

z > s

sanedî < zannediyor (XIX/62)

v > f

fürüz < virüs (XX/22)

2.1.2.2.2. İç Seste Tonsuzlaşma

b > p

fapriKesinē < fabrikasına (XVI/10)

d > t

dāmatım < damadım (II/52)

z > s

dussuz < tuzsuz (IV/3)

2.1.2.2.3. Son Seste Tonsuzlaşma

v > f

pılav < pilav (XVIII/91)

2.1.2.3. Süreklileşme

2.1.2.3.1. Sızıcılaşma

İç Seste Sızıcılaşma

ç > ş

ğışdı < kaçtı (I/50), geşdi < geçti (II/120), borşlandım < borçlandım (IV/59),
genşlig < gençlik (IX/28), güşleri < güçleri (XI/8)

k > ħ

loħum < lokum (I/29), baħalı < bakalım (IX/60), yoħsuz < yoksul (I/148), vaħıd < vakit (I/149), yaħın < yakın (II/261)

Son Seste Sızıcılaşma**ç > ş**

heş < hiç (I/30), üş < üç (I/4), āş < ağaç (IX/15), ğızılāş < kızılāğaç (XVI/81), aş < aç (III/19)

k > ħ

böyüh < büyük (I/81), çoħ < çok (IX/13), yoħ < yok (IX/25), baħ < bak (V/95)

2.1.2.3.2. Akıcılaşma

Akıcılaşma örnekleri, sızıcılaşma kadar çok ve yaygın değildir.

d > n

şinni < şimdi (VIII/107)

k > ñ

diñeliyüm < dikiliyorum (XXII/80)

t > r

yerişemessem < yetişemezsem (XIII/103)

2.1.2.4. Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişmeler

Sürekli ünsüz harflerin (f, ğ, h, j, l, m, n, r, s, ş, v, y, z) kendi aralarındaki değişmeleridir.

r > l

köblibaşından < köprübaşından (II/133)

n > l

emliyed < emniyet (XVI/6)

l > n

param_ınan < param ile (VII/85), at_ına < at ile (X/103), zor_ına < zor ile (XIII/27)

m > n, ñ

goñşu < komşu (XVI/58), şindi < şimdi (V/2)

l > z

yoñsuz < yoksul (I/148)

h > y

şeyillerden < şehirlerden (XVIII/29)

r > y

boduyly < bodurlu (XVI/177), bazaylarda < pazarlarda (XVIII/287) taylá < tarla (IV/90), zoylū < zorluđu (V/33)

n > ñ

eliñ < elin (I/9), olsuñ < olsun (I/23), beliñde < belinde (I/63), uranıñ < oranın (II/135), deñize < denize (III/11)

v > m

mefād < vefat (XVI/96)

ğ > v

avusdosda < ağustosta (XVII/24)

h > f

afurda < ahırda (XVIII/416)

s > ş

herkeş < herkes (II/384)

2.1.2.5. Süreksizleşme

Sürekli ünsüzlerin - f, ğ, h, j, l, m, n, r, s, ş, v, y, z - süreksiz ünsüzlerle - b, c, ç, d, g, k, p, t - değişmesidir.

ğ > g:

findığa < findığa (I/152), uçaga < uçağa (II/109), eger < eğer (X/61)

j > c:

candarma < jandarma (VII/66), enecesı < alerjisi (X/19)

s > c:

cigara < sigara (XVI/85)

2.1.2.3. Ünsüz Benzeşmesi

İç seste yan yana iki ünsüz bulunan yerlerde veya söyleniş bakımından aynı durumda bulunan komşu kelimelerin son ve ön sesleri arasında, bazen iki ünsüzden birinin kendisine yakın boğumlanma niteliği taşıyan öteki tarafından büsbütün veya kısmen benzeştirilmesi olayıdır.²⁰

Diğer Anadolu ağızlarında sıkça rastlanan ünsüz benzeşmelerine²¹ Eynesil ve yöresi ağızlarında da rastlanır. Ünsüz benzeşmesi, ilerleyici ve gerileyici olmak üzere iki başlık altında ele alınarak incelenmiştir.

²⁰ Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s.162.

²¹ Ahmet Caferoğlu, “Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmesi” Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, 1958, s. 1-111.

2.1.3.1. İlerleyici Benzeşme

Kelime içinde yan yana bulunan ünsüzlerden öncekinin sonrakini kendisine benzetmesidir. İki şekilde gerçekleşir:

2.1.3.1.1. İlerleyici Yarı Benzeşme

-ml- > -mn- :

dizimne < dizimle (VIII/19)

2.1.3.1.2. İlerleyici Tam Benzeşme

-nl- > -nn- :

nişannı < nişanlı (I/86), müslümannıg < müslümanlık (V/176), yakınnıg < yakınlık (XI/52), şeytannık < şeytanlık (XI/104), unutğannıg < unutkanlık (XV/4)

-nd- > -nn- :

bennen < benden (I/140), ölennen < ölenden (V/45), peşinnen < peşinden (VIII/79), sırtınnan < sırtından (XIII/109), unnan < ondan (XIII/81)

-ly- > -ll- :

millar < milyar (II/113)

-mv- > -mm- :

bacım mardı < bacım vardı (III/86), göyunum mar < koyunum var (IV/12), gızım mar < kızım var (IV/33), ölüm mar < oğlum var (VIII/1)

-ml- > -mm- :

isgemmîle < iskemle ile (IX/1)

2.1.3.2. Gerileyici Benzeşme

Bir kelime içinde yan yana bulunan iki ünsüzden ikincisinin birinciye kendisine benzetmesidir.

-rl- > -ll-; -ll- :

eskelleriñ < askerlerin (I/22), küseller < küserler (I/132), sinilli < sinirli (XVII/30), kemellü < kemerli (XI/22), talłá < tarla (I/38), hazıllándı < hazırlandı (II/77)

-ln- > -nn- :

yannız < yalnız (VIII/188)

-ls- > -ss- :

assıñ < alsın (III/143), ossun < olsun (XX/7), ossa < olsa (XXII/23)

-zs- > -ss- :

kesemessiñ < kesemezsin (III/151), dussuz < tuzsuz (IV/3), satamassiñ < satamazsın (IV/31), gessiñ > gezsın (XII/99), yerişemessem < yetişemezsem (XIII/103)

-rs- > -ss- :

bıssürü < bir sürü (V/126)

-hs- > -ss- :

bassediyyu < bahsediyor (V/178)

-ts- > -ss- :

rāssızım < rahatsızım (I/121), assubaylara < astsubaylara (VII/44)

-şs- > -ss- :

ğonusa < konuşsa (II/381), tanıssın < tanışsın (XII/37)

-rn- > -nn- :

dınnaglarda < tırnaklarda (XVI/193)

-hm- > -mm- :

rammedlig < rahmetlik (V/53)

-rm- > -mm- :

dummadı < durmadı (VIII/26)

-lm- > -mm- :

ğammadı < kalmadı (X/43)

-rm- > -mm- :

yimmi < yirmi (XXII/117)

-zc- > -cc- :

bıracca < birazcık (I/108), accuğ < azcık (XI/201)

-cz- > -zz- :

ezzāne > eczane (XVIII/529)

2.1.2.4. Ünsüz İkizleşmesi

emme < ama (I/106), commā < cuma (I/123), küççüK < küçük (II/57), aşşā < aşı (V/27), iKrāmmiye < ikramiye (VI/19), eşşeK < eşek (XV/19), acemmilî < acemiliği (XVI/4)

2.1.2.5. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi

guvatiyla < kuvvetiyle (IX/159), evel < evvel (XII/75), zanneddiK < zannettik (XVII/44)

2.1.2.6. Ünsüz Düşmesi

d düşmesi:

günüz < gündüz (XVIII/249)

l düşmesi:

nası < nasıl (I/49), õsun < olsun (II/191), ānadsam < anlatsam (X/11), enesi < eynesil (X/113), ġāġamiyi < kalkamıyor (XVI/155), îK < ilk (XXII/1)

ğ düşmesi:

ōlan < oġlan (I/1), ārıdan < aġrıdan (I/2), āzını < aġzını (I/44), sālam < saġlam (III/88), ūraşıyum < uğraşıyorum (II/129), ēlençe < eğlence (IX/148)

h düşmesi:

müendis < mühendis (I/171), imtiannarına < imtihanlarına (XIV/13), neslian < neslihan (XVIII/165), ġāveden < kahveden (IV/15)

k düşmesi:

āşamdan < akşamdan (I/43), diyecēdim < diyecektim (I/38), yō < yok (I/157), gidecēdi < gidecekti (II/296), yūseK < yüksek (II/439)

m düşmesi:

bizīle < bizimle (V/150), gōşuları < komşuları (IV/34), benīle < benimle (VIII/188)

n düşmesi:

ederkē < ederken (III/78), îşāT < inşaat (XI/107), sōra < sonra (I/47), zate < zaten (VII/6), bēzer < benzer (XVI/216), îşallah < inşallah (XVIII/33)

p düşmesi:

varı < varıp (V/214), alı < alıp (VI/82)

r düşmesi:

gada < kadar (I/31), çasuda < çarşıda (II/19), nēden < nerden (III/1), geliyı < geliyor (III/14), āġadaş < arkadaş (IV/10), bilūsūñ < bilirsin (V/49)

v düşmesi:

tõbe < tövbe (V/109), sēmiyim < sevmiyorum (XI/57), ğōuñ < kovun (XIII/270), āruPadan < avrupadan (XIII/182)

y düşmesi:

dēze < teyze (I/19), sōlūyusuñ < söylüyorsun (II/334), bōle < böyle (II/22), sērediyum < seyrediyorum (V/180), būda < buğday (IV/87)

2.1.2.7. Ünsüz Türemesi

Kelime ön, iç ve son seslerinde kelimenin aslında olmayan bir ünsüzün türemesi olayıdır.²² Eynesil ve yöresi ağızlarında örnekleri oldukça azdır:

h türemesi:

helbet < elbet (XII/110), hen < en (II/228), hōraya < oraya (XVIII/542), hambar < ambar (IX/33)

k türemesi:

şindik < şimdi (XVIII/169)

n türemesi:

hayvaniylan < hayvanıyla (VII/11), îlaşlarıylan < ilaçlarıyla (XVII/75)

ş türemesi:

aşşā < aşığı (VII/25)

2.1.2.8. Hece Kaynaşması

Bölge ağızında hece kaynaşmasına sebep olan ünsüzler, f, g, ğ, h, k, l, n, r, v, y ünsüzleridir.

²² Korkmaz, a.g.e., s.163.

/f/ ünsüzünün erimesiyle

mısdā < mustafa (III/111)

/g/ ünsüzünün erimesiyle

bōn < bugün (II/77)

/ğ/ ünsüzünün erimesiyle

ayām < ayağım (I/2), çārdılar < çağırdılar (XX/58), sārım < sarım (I/80), çocūm < çocuğum (II/13) yēnim < yeğenim (II/34)

/h/ ünsüzünün erimesiyle

sābimiz < sahibimiz (I/17), pālydı < pahalıydı (II/114), şēlli < şehirli (V/149), ibrām < ibrahim (VI/4), allān < allahın (VII/53)

/k/ ünsüzünün erimesiyle

diyecēdim < diyecektim (I/38), şeydē < şeydeki (II/214), elimdē < elimdeki (II/322), oğuyacādım < okuyacaktım (XVIII/552)

/l/ ünsüzünün erimesiyle

ğayınvādeyle < kayınvalideyle (XI/48), amēyaT < ameliyat (X/44)

/n/ ünsüzünün erimesiyle

sā < sana (I/5), bā < bana (I/52), yānda < yanında (XVI/222), bēm < benim (II/188), anāñ < ananın (V/191)

/r/ ünsüzünün erimesiyle

ayaglāmızda < ayaklarımızda (VII/2), kān < karın (VI/162), dallānı < dallarını (VII/58), çorablānı < çoraplarını (VIII/49)

/v/ ünsüzünün erimesiyle

sēb < sevip (I/31), hēs < heves (V/119), yūladı < yuvarladı (I/56)

/y/ ünsüzünün erimesiyle

olmān < olmayan (VII/65), burā < buraya (VIII/107), gocā < kocaya (XII/29),
ğonuşmān < konuşmayan (XII/97)

2.1.2.9. Hece Düşmesi

Hece düşmesi, sözcükte yer alan ve birbirine benzeyen hecelerden birinin düşmesidir.²³ Eynesil ve yöresi ağızlarında tek bir örneğe rastlanmıştır

ğızılāş < kızılāğaç (XVI/81)

2.1.2.10. Yer Değiştirme

Göçüşme adı da verilen yer değiştirme, iki komşu ünsüzün birbiriyle yer değiştirmesi şeklinde ortaya çıkar. Eynesil ve yöresi ağızlarında pek sık rastlanmamakla birlikte tespit ettiğimiz örnekleri şöyledir:

-ry- > -yr- :

ceyran < cereyan (VIII/149), ğayrula < karyola (XIII/104)

-lv- > -vl- :

yavlardı < yalvardı (XVIII/545)

-ml- > -lm- :

melmekete < memlekete (II/25)

-mr- > -rm- :

kerme < kemre (I/215)

-bz- > -zb- :

gezbede < gebzede (I/97)

²³ Eker, a.g.e., s.236.

2.2. ŞEKİL BİLGİSİ

2.2.1. Yapım Ekleri

İsim ya da fiil kök ve gövdelerine eklenerek isimden isim, isimden fiil; fiilden isim, fiilden fiil türeten eklere yapım ekleri denir.

Derlediğimiz metinlerde karşımıza çıkan yapım ekleri şu şekildedir:

2.2.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri

-lıg, -lığ, -liK, -lug, -lüg, -luğ, -lük, -nıg, -niK, -nık :

analıg < analık (III/62), asgerliK < askerlik (XV/21), göcamannıg < kocamanlık (XIX/79), gelinniKlen < gelinlikle (XI/30), şeytannık < şeytanlık (XI/104), çaylıg < çaylık (IX/20), evlülüg < evlilik (VIII/4), dussuzluğ < tuzsuzluk (IV/51), güzlük < güzlük (XI/189)

-lu, -lü :

çalgulu < çalgılı (I/89), devamlu < devamlı (II/80), yazulu < yazılı (II/119), evlü < evli (II/290), bellü < belli (II/294), verimlü < verimli (VII/58)

-ciK, -cuğ, -cük :

inceciK < incecik (XII/31), birazcuğ < birazcık (I/66), denecük < tanecik (XIII/34), incecük < incecik (XVIII/98)

-cag, -ceg :

āşamcag < akşamleyin (XI/9), şindiceg < şimdicek (II/13)

-cı, -ci, -cu -cü :

nışancı < nişancı (III/115), yardımcı < yardımcı (XVI/151), çubuğu < çubukçu (II/278), türKücü < türkücü (XIII/117)

-cuaz, -cāz :

gızcuazım < kızcağızım (I/191), laFcāz < lafcağız (VIII/198)

2.2.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri

İsimden fiil yapma eklerinde bölge ağzı ile yazı dili arasında bir farklılık gözlenmemiştir.

-la-, -le-:

bāla < bağla (XIII/166), tobla < topla (III/48), belle < belle (XVIII/335)

-al-, -el-:

azaldıP < azaltıp (XVIII/279), düzeld < düzelt (XXII/136)

-a- :

oynaddı < oynattı (VIII/111), bēzeddim < benzettim (IX/100)

-r-:

ğarardı < karardı (VI/6)

-kür-:

Türkçede eskiden beri kullanılan ses taklitlerinden fiil yapan bir ektir.²⁴

tüKürüyı < tükürüyor (XVIII/506)

2.2.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri

-mağ, -meK :

almağ < almak (XVI/111), durmağ < durmak (XXII/46), endirmeK < indirmek (XVII/29)

-ağ :

uçag < uçak (VII/50)

²⁴ Muharrem Ergin, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yayıncılık, İstanbul, 2009, s.183.

-uğ :

bozuğ < bozuk (XVIII/514), ğazuğ < kazık (IX/226), açuğ saçuğ < açık saçık (V/177), artuğ < artık (IV/50)

-ğ :

uzağ < uzak (IX/138)

-gin :

kesgin < keskin (XV/83)

2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri**-u :**

Bu ek, -r fiilden fiil yapma ekinin ünsüzünün düşmüş şeklidir.

yatudu < yatırdı (XII/63)

-du / -dü; -dur / -dür :

Ettirgen çatı eklerinden biridir. Yöre ağzında yuvarlak ünlülü şekli mevcuttur.

vurdudu < vurdurdu (I/179), geliştürüyusuñ < geliştiriyorsun (X/137), çārdurmuyu < çağırttırmıyor (XI/74), geydürmedim < giydirmedim (XI/179)

2.2.2. İsimler

Canlı veya cansız tüm varlıkların adlarını karşılayan sözüklere isim denir. Derlediğimiz metinlerde geçen isimleri, almış oldukları işletme ekleri ile birlikte şu şekilde inceliyoruz:

2.2.2.1. İsim Çekimi

Cümlelerin çeşitli öğeleri arasında geçici anlam ilişkileri kurmak üzere isim veya isim soylu kelimelerin hâl ekleri alarak girdikleri çekim²⁵ isim çekimidir.

²⁵ Zeynep Korkmaz, a.g.e s.88.

2.2.2.1.1. Çokluk Eki

Aynı türden birden fazla varlığı karşılamak amacıyla kullanılan ektir. Eklendiği isme çokluk anlamı katar. Yöre ağzında çokluk eki, yazı dilinde olduğu gibi -lar, -ler şeklindedir. Fakat sonu n ünsüzü ile biten bazı örneklerde ilerleyici benzeşmenin etkisiyle çokluk eki -nar, -ner şeklinde görülmektedir.

adamlar (II/46), ömüller < ömürler (II/12), unnar < onlar (II/35), gelinner < gelinler (V/34)

2.2.2.1.2. İyelik Ekleri

İyelik ekleri ismin karşıladığı nesnenin bir şahsa veya bir nesneye ait olduğunu ifade eden işletme eklerine denir.²⁶

Eynesil ve yöresi ağızlarında iyelik ekleri şöyledir:

Birinci Teklik Şahıs İyelik Eki: -m, ım, -im, -um, -üm

gocam < kocam (I/1), dēzem < teyzem (III/81), eltim (VIII/139), gızım < kızım (VIII/142), torunum (X/72), elüm < elim (II/221)

İkinci Teklik Şahıs İyelik Eki: -ın, -in, -un, -ñ, -iñ, -uñ, -üñ

Yazı dilinden farklı olarak iyelik ikinci teklik şahıs eklerinin ñ'li şekilleri tespit edilmiştir.

gızıñ olmasa öluñ olmasa < kızın olmasa oğlun olmasa (I/79), dişlerin heb çürüdü < dişlerin hep çürüdü (X/45), olun esgerden gelene gada < oğlun askerden gelene kadar (XVI/45), işiñ ıras gelsiñ < işin rast gelsin (I/164), anañ babañ var mı < anan baban var mı (I/199), yüzüñ gözüñ heP toPrag olıyı < yüzün gözün hep toprak oluyor (XVI/53)

Bazı örneklerde hece kaynaşması mevcuttur.

yemēñ hani < yemeğın hani (VI/162), ğaşıñ da pilasdiK < kaşığın da pilastik (XXII/69), tabañ da pilasdiK < tabağın da pilastik (XXII/69)

²⁶ Tuncer Gülensoy, **Türkçe El Kitabı**, 2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005 s.385.

Üçüncü Teklik Şahıs İyelik Eki: -ı, -i, -u, -ü, -sı, -si, -su, -sü

Türkiye Türkçesi yazı dili ile benzerlik gösterir.

torunumun üş denesi < torunum üç tanesi (I/20), ölümün ehliyeti < oğlumun ehliyeti (I/61), ğarısı saħaT < karısı sakat (I/138), hızanı hasda oluyudu < hızanı hasta oluyordu (I/138), sığındusu bize düşdü < sıkıntısı bize düştü (V/143), şeyiñ bi türKüsü var < şeyin bir türküsü var (II/155)

Ünsüz düşmesi ve hece kaynaşması tespit edilen örnekler de mevcuttur.

gocıya geddü yere gömdüler < kocaya gittiği yere gömdüler (XIII/83), çocū var < çocuğu var (XVIII/26)

Birinci Çokluk Şahıs İyelik Eki: -mız, -miz, -muz, -müz

ormanımız (XVI/77), sābimiz < sahibimiz (I/17), ğoşumuz < komşumuz (XIII/267), dūnümüz < düğünümüz (XVI/109)

İkinci Çokluk Şahıs İyelik Eki: -ñız, -ñiz, -ñuz, -ñüz

iKiñiz < ikiniz (XVI/33), ğazancıñız < kazancınız (XVI/35), duddūñuz < tuttuğunuz (II/308), ömrüñüz < ömrünüz (II/346)

Üçüncü Çokluk Şahıs İyelik Eki: -leri, -ları

argadaşları < arkadaşları (I/90), gendüleri < kendileri (IX/161)

2.2.2.1.3. Aitlik Eki

Yöre ağzında aitlik eki –ki, -ğı, -Ki, -kı, -kı şeklinde kullanılmaktadır.

İsimlerden zamir ve sıfat olarak kullanılan isimler yapan, içinde bulunma, bağlılık ve aitlik görevleri taşıyan +ki eki.²⁷

²⁷ Zeynep Korkmaz, a.g.e., s.6.

benimki (VI/47), bõünkü < bugünkü (VI/69), sēnki < seninki (XVI/194), haşindiKi < şimdiki (V/105), başındaKi < başındaki (V/187), öteki < öteki (II/253), oğarkı < yukarıki (VI/150)

2.2.1.4. Hâl Ekleri

2.2.1.4.1. İlgi Hâli Eki

İsmi bir başka isimle ilişkili olduğunu gösteren ektir. Eynesil ve yöresi ağızlarında bu ekin kullanımı şöyledir:

-iñ, -iñ, -uñ, -üñ, nıñ, -niñ, -nuñ, -nüñ

eliñ elleriñdiyim < elin ellerindeyim (I/9), ācıñ beliñde < ağacın belinde (I/63), ğardaşınıñ ğarısı < kardeşinin karısı (V/159), göreleniñ köyüñden < görelenin köyünden (VII/85), unuñ evini < onun evini (VII/77), günüñ gözü (II/443), ölumuñ bi şiyisi < oğlumun bir şeyisi (V/73)

Bu ekin bölge ağızında hece kaynaşması sonucu tek heceye düşmüş şekli de mevcuttur:

anāñ çamaşırlarını < ananın çamaşırlarını (V/191), allāñ doğsan doğuzuncu ismi < allahın doksan dokuzuncu ismi (VI/165), babāñ evine < babanın evine (XI/103)

Ekin ünsüzünün edat grubu içinde eridiğini tespit ettiğimiz örnekler şöyledir:

senîle < senin ile (X/127), unîle < onun ile (IX/82)

2.2.1.4.2. Belirtme Hâli Eki

-ı, -i, -u, -ü

Çoğunlukla yazı dilinden farksızdır.

olanı parîle şeye getürtdük < oğlanı parayla şeye getirttik (I/81), pariyi vermediler < parayı vermediler (II/426), köyü kefinliyu musuñ < köyü kefenliyor musun (VI/108), arabiyi ba ver demiş < arabayı bana ver demiş (I/61), unu bağması kâbe sebabına < onu bakması kâbe sevabına (I/143)

Hece kaynaşması sonucu oluşan uzun ünlünün belirtme eki görevi üstlendiğini tespit ettik:

būdadan yemē olıyudu < buğdaydan yemeği oluyordu (VIII/92), ucu bucā bellü dîl < ucu bucağı belli değil (II/294), başlî nēden verecûK < başlığı nereden vereceğiz (XI/118)

2.2.1.4.3. Yönelme Hâli Eki

Eynesil ve yöresi ağızlarında bu ek yazı dilinde olduğu gibi -a/-e şekliyle kullanılır.

doğdura < doktora XV(/10), òluna < oğluna (I/179), cāmıya < camiye (II/421), gezmiye < gezmeye (II/176)

Hece kaynaşması nedeniyle -ā/-ē şekliyle de karşılaşmaktayız.

zabā < sabaha (I/43), sâ < sana (I/48), senē < seneye (X/121), gezmē < gezmeye (XVIII/109)

2.2.1.4.4. Bulunma Hâli Eki

Bölge ağızında ekin ünsüzü -de/-da şeklinde tonludur. Tonsuz şekline rastlanmaz.

ğapılarda < kapılarda (I/82), burda (I/113), çarşularda < çarşılarında (X/40), çidlerde < çitlerde (XII/46)

2.2.1.4.5. Çıkma Hâli Eki

Bölge ağızında ekin ünsüzü -dan/-den şeklindedir. Tonsuz şekline rastlanmaz.

ğafasından < kafasından (I/174), esgiden < eskiden (IV/74), nēden < nerden (III/1)

2.2.1.4.6. Vasıta Hâli Eki (Araç Durumu)

Eynesil ve yöresi ağızlarında kullanılan vasıta hâl ekleri şöyledir:

-ınan

alıyım param_ınan beraber < alıyorum paramla beraber (VII/85)

-ına / -ine

at_ına bile alıb geli < at ile birlikte alıp gelir (X/103), eşim_ine yaşıyum < eşim ile yaşıyorum (X/4)

-nen

acelinen öldü < eceli ile öldü (XVI/187), garibennînen geldüg < garibanlık ile geldik (VII/12)

-ıla

uçā_ıla da gidib geliyim < uçak ile de gidip geliyorum (II/67), unnar_ıla görüşdük < onlar ile görüştük (XVIII/493)

-ılan / -ilen

gaşū_ılan tencereniñ başına geçerdi < kaşığı ile tencerenin başına geçerdi (XIII/132), allāñ izni_ilen bi şi olmaz < allahın izni ile bir şey olmaz (XXI/19)

-lan / -len

ılaşlarıylan Felan idāre edersinüz < ilaçlarıyla falan idare edersiniz (XVII/75), elleriyle böyle böyle ellî < elleriyle böyle böyle elliyor (XVII/72)

-ılan

zor_ılan başka yöne çevüriyiler < zorla başka yöne çeviriyorlar (VII/81)

2.2.1.4.7. Eşitlik Hâli Eki

İsmin eşitlik, benzerlik ifade eden hâlidir. Yazı dilinde -ca/-ce eklerinin karşıladığı bu anlam, Eynesil ve yöresi ağızlarında ‘gene’ eki ile sağlanmaktadır.

-gene

habulegene < böylece (II/72), böyüggene < büyükçe (II/181), ölegene < öylece (II/251), beyazgene < beyazca (IV/88), uzungene < uzunca (IX/25), iyigene < iyice (XII/37), dörugene < doğruca (XVI/175)

2.2.1.4.8. Soru Eki

Bölge ağızında soru eki yazı dilinde olduğu hâliyle **-mı, mi, -mu, -mü** şeklinde hem isim hem de fillerle birlikte kullanılır.

ānadiñ mı < anladın mı (I/110), para mı (I/206), bõle mi < böyle mi (I/215), olur mu (II/112), delürdün mü < delirdin mi (XIII/277)

2.2.3. Zamirler

Nesneleri temsil yahut işaret yoluyla karşılayan sözcüklerdir. Derlenen metinlerde geçen zamirler ve tasnifleri şöyledir:

2.2.3.1. Şahıs Zamirleri

Varlıkları şahıslar hâlinde ve temsil suretiyle karşılayan kelimelerdir.²⁸

Eynesil ve yöresi ağızlarında tespit edilen şahıs zamirleri ve hâl ekleriyle kullanımı şu şekildedir:

²⁸ Ergin, a.g.e., s.265.

	Yahn Hâli	Belirtme Hâli	Yönelme Hâli	Bulunma Hâli	Ayrılma Hâli	İlgi Hâli
1. Teklik	ben	beni	bā, bana, baña	bende	benden	benim
2. Teklik	sen	seni	sā, sana, saña	sende	senden	seniñ
3. Teklik	o, u	onu, unu, uni	ona, una	onda, unda	ondan, undan	onuñ, unuñ
1. Çokluk	biz	bizi	bize	bizde	bizden	bizim
2. Çokluk	siz	sizi	size	sizde	sizden	siziñ
3. Çokluk	onlar, onnar, unlar, unnar	onları, onnarı, unları, unnarı	onnara, unnara	unlarda, unnarda	onnardan, unnardan	onlarıñ unnarıñ

2.2.3.2. Dönüşlülük Zamiri

	Yahn Hâli	Belirtme Hâli	Yönelme Hâli	Bulunma Hâli	Ayrılma Hâli	İlgi Hâli
1. Teklik	kendim, gendim, gendüm	gendimi, gendümü	gendime, gendüme	—	—	—
2. Teklik	gendüñ, gendiñ	kendini, gendünü	kendiñe, gendiñe	—	gendünden	—
3. Teklik	kendi, kendisi, gendi, gendi, gendü, gendi	gendimi, gendümü	gendime, gendüme	—	—	—
1. Çokluk	kendimiz, gendimiz, gendümüz	kendimizi, gendimizi	—	—	—	—
2. Çokluk	—	—	kendiñize	—	—	—
3. Çokluk	gendileri, gendüleri	—	—	—	—	gendileriniñ

2.2.3.3. İşaret Zamirleri

bu/habu:

bu (I/10), bu < habu (I/13), buriye < buraya (I/145), burda (I/113), habu < bu (I/13), burası (II/145), buriyi < burayı (II/424), burlárda < buralarda (IV/47), buni < bunu (X/144), bułlára < buralara (VIII/151)

şu:

şu (VI/13), şurda (II/178), şuni < şunu (X/144), şurlarımdan < şuralarımdan (X/20), şundan (XV/21), haşunu < şunu (II/20), şunuñ < şunun (XVIII/99)

o:

onuñ < onun (III/158), onu_ilen < onunla (XI/6), onda (XVI/89), ondan (XI/9), ona (XI/96)

“o” zamirinin Eynesil yöresinde daralarak “u” olduğu örneklere de rastlanmıştır.

u:

una < ona (I/28), undan < ondan (I/26), unnar < onlar (I/39), u < o (I/151), unda < onda (II/297), unu < onu (II/299)

Yöre ağızında gerileyici ünsüz benzeşmesi ile “bunlar” zamirinin “bunnar”, “şunlar” zamirinin “şunnar”, “onlar” zamirinin “onnar” şekillerine rastlanmıştır.

bunlar/bunnar/habunnar

bunlar_ıla < bunlarla (XIII/70), bunnar < bunlar (II/241), bunnarıñ < bunların (II/242), bunnarda < bunlarda (XVI/28), habunnara < bunlara (XVI/1), habunnar_ıla < bunlarla (XII/113), habunnarı < bunları (XIII/42)

onlar/onnar/unnar:

onlar (XI/198), onları (XI/194), onnarıñ < onların (XI/150), onnar < onlar (I/99), onnarıñ < onların (XI/54), onnardan < onlardan (XVIII/458), unnar < onlar (I/39), unnara < onlara (II/207), unnardan < onlarda (XI/165)

2.2.3.4. Soru Zamiri

Soru zamirleri nesneleri soru şekilde temsil eden, nesnelerin soru biçiminde karşılıkları olan, onları soru hâlinde ifade eden sözcüklerdir.²⁹

kim:

kim (I/128), kimde (VII/78), kimi (XII/1), kime (XVII/12), kimlen < kimle (XI/33)

ne/ney:

ne (I/35), ney < ne (VI/164), neyi (XI/42)

nerde/nerden:

nerden < nereden (II/153), nerde < neredede (IV/65)

nere:

neriyi < nereyi (II/247), neresi (V/104), nerelisiñiz < nerelisiniz (XIX/76)

hangı:

hangısı < hangisi (II/196)

2.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri

İsimleri belirsiz bir şekilde karşılayan zamirlerdir. Yörede rastladığımız belirsizlik zamirleri şöyledir:

başğası:

başğasıña < başkasına (XI/98), başğasınıñ < başkasının (XVIII/172), başğası < başkası (XVIII/183)

²⁹ Ergin, a.g.e., s.276.

hebisi/hePsi/hepisi:

hebisi < hepsi (XIII/129), hebisinden < hepsinden (XVI/18), hebisiñi < hepsini (XIX/94), hePsi < hepsi (XVIII/262), hePsinde < hepsinde (XVI/61), hepisi < hepsi (IX/70)

herkes/herkeş/herKes/herKeş:

herkes (V/155), herkesin (IX/179), herKes < herkes (I/147), herKese < herkese (III/125), herKesiñ < herkesin (XVIII/237), herkeş < herkes (II/384)

öteKi:

öteKi < öteki (XV/3), öteKiler < ötekiler (XVI/231), öteKini < ötekini (XVI/238)

biri:

biri (I/18), birini (I/190), birine (III/116), birisi (VI/128), birinden (VIII/17)

kimi/kimse:

kimi (XVIII/235), kimisi (XVI/128), kiminiñ (XVI/174), kimine (X/74), kimsem (I/3), kimse (I/111), kimseniñ (VI/171)

birbirine:

birbirine (XVIII/557), birbirimize (XIX/23), birbîsini < birbirisini (IX/1)

öbürü:

öbürü (II/62)

falan:

size çay falan yaPiyim (XVIII/530)

her şey:

her şey var (II/100), her şeyiñ bāçada < her şeyin bahçede (IX/84), her şey bol (XXII/170)

öteberi:

öteberi (I/78), (III/15), (VI/92)

şey/şē:

sen şey dī misiñ < sen şey değil misin (XIII/1), hāurda şeye çārdım < orada şeye çağırdım (XIII/206), beni şē çeK < beni şeye çek (XII/77)

şu/bu:

ğāve bağğal şu bu vardur < kahve bakkal şu bu vardır (XXII/111)

2.2.4. Sıfatlar

İsimlerin önüne gelerek onları niteleyen ve belirten kelimelerdir. Bölge ağzında belirlenen sıfatlar da niteleme ve belirtme sıfatları olarak iki başlıkta incelenmiştir:

2.2.4.1. Niteleme Sıfatları

Nesneleri şekil, biçim ve durum bakımından niteleyen sıfatlardır.

rampa yol (XVIII/482), ğurbannığ öKüzüm (XVIII/6), ğara tüy (II/225), beyaz pağla < beyaz bakla (III/119), ğara ğazannara < kara kazanlara (XVIII/93), büyüğ ev < büyük ev (XX/53), ğocasız gelin < kocasız gelin (XVI/131), ırahmeddig adam < rahmetlik adam (II/241), ısıcag su < sıcak su (V/200), boş evde (I/201), esgi işler < eski işler (II/174)

2.2.4.2. Belirtme Sıfatları

İsimleri işaret, soru, sayı, belirsizlik bakımından belirten sıfatlardır.

2.2.4.2.1. İşaret Sıfatları

İsimleri işaret ederek belirten sıfatlardır.

bu:

bu 6lan < bu oğlan (I/129), bu asırda (I/207), bu d6nyā < bu d6nya (VI/9), bu sene (VI/53)

şu:

řu bāçede < řu bahçede (II/332), řu k6ylerden (II/389), řu talłádan < řu tarladan (IX/105), řu cāmıda < řu camide (XVIII/76), řu oęarı < řu yukarı (XVI/177), řu mālleler < řu mahalleler (IX/136)

o/u:

o muhdarın 6lu < o muhtarın oğlu (VII/88), o taraf (XI/32), o mināriyi < o minareyi (XVIII/183), u gemiyi < o gemiyi (II/24), u derelerden < o derelerden (II/139), u doğdur < o doktor (II/183)

habu:

habu evimde < bu evimde (XVIII/533), habu yııuğ geceğondu < bu yıkık gecekondur (XX/54), habu ğızımıñ 6lu < bu kızımın oğlu (I/128), habu hāle < bu hale (II/12), habu k6y < bu k6y (III/74), habu fındığ vağdı < bu fındık vakti (VIII/79)

hau:

hau saf ğız < o saf kız (I/118), hau halda < o halde (I/161), hau ev < o ev (II/147), hau dozercileri < o dozercileri (VIII/46), hau kiyli 6orablānı < o kirli 6oraplarını (VIII/48), hau 6üçü < o 6üçü (XII/24)

2.2.4.2.2. Soru Sıfatları

İsimleri soru yoluyla belirten sıfatlardır.

gaç/ęaç/ęaş:

gaç senedür < kaç senedir (I/14), gaç gat < kaç kat (XIII/253), ęaç yaşında < kaç yaşında (XVIII/343), ęaç sene < kaç sene (V/44), ęaç hasdalīm < kaç hastalęım (XIX/80), ęaş lira < kaç lira (V/29), ęaş deFā < kaç defa (II/409)

hangi/hanğı:

hangi ünüvesdede < hangi üniversitede (XIV/19), hanğı bölümde < hangi bölümde (XV/53), hanğı doğdura < hangi doktora (II/192)

ne:

ne guranı < ne kuranı (V/184), ne hasdalī < ne hastalığı (XIX/79), ne cehizi < ne çeyizi (IX/6), ne iş (X/108), ne yararımız (XI/194), ne taraFına < ne tarafına (XIV/40)

2.2.4.2.3. Belirsizlik Sıfatları

İsimleri kesin değil, belirsiz olarak gösteren sıfatlardır.

başğa/başga/başğa bi:

başğa adam < başka adam (XVI/237), başğa kovuşa < başka koğuşa (XVII/69), başğa gece < başka gece (XVIII/316), başğa günde < başka günde (I/125), başğa zaman < başka zaman (VI/64)

bāzı:

bāzı işlerini (XVIII/433), bāzı insannara < bazı insanlara (XVIII/229)

bi:

bi arkadaş < bir arkadaş (I/84), bi deli < bir deli (I/80), bi ırahadsızlık < bir rahatsızlık (II/204), bi adam < bir adam (VI/21), bi õredmen < bir õğretmen (VII/115)

bir ihi:

bir ihi dene < bir iki tane (II/161), bir ihi ay < bir iki ay (XIII/180)

bıraz/biraz:

bıraz mısır (XXII/21), bıraz böyü < biraz büyüğü (II/393), bıraz böyüceg < biraz büyükçe (III/4)

bütün:

bütün mälle < bütün mahalle (VII/102), bütün işlerimiz (IX/51), bütün hasdalarına < bütün hastalarına (XVIII/126), bütün köylü insannar < bütün köylü insanlar (XVIII/294), bütün gaynanalar < bütün kaynanalar (XX/44)

çoğ:

çoğ sıkıntı < çok sıkıntı (II/68), çoğ yogsuzluğlar çeKdük < çok yoksulluklar çektik (VI/9), çoğ findığ < çok findık (IX/115)

felan:

felan yerlerde (IV/104), felan yere (XX/49)

her:

her ağşam < her akşam (II/92), her zabah < her sabah (II/98), her köyden adam (III/83), her yerden (XII/8), her zaman (XIX/87)

hiçbi/hiçbir/hişbi:

hiçbi Kimse < hiçbir kimse (XVIII/408), hiçbi iş < hiçbir iş (XVIII/19), hiçbir hatâsı < hiçbir hatası (XI/152), hişbi zaman < hiçbir zaman (XX/10)

öteKi:

öteKi ev < öteki ev (XV/3)

2.2.4.2.4. Sayı Sıfatları

Varlıkların sayılarını adet, derece, bölük bölük veya topluluk halinde belirten sıfatlardır.

2.2.4.2.4.1. Asıl Sayı Sıfatları

bir milyon < bir milyon (IV/63), on iki on üç miñlára < on iki on üç milyara (I/70), iki ölu < iki oğlu (III/117), üç ay (IX/167), on altı senedü cezâevinde < on altı

senedir cezaevinde (I/135), otuz altı yaşında (VI/52), elli sene (VI/116), bin doğuz üz elli segiz dõmliyim < bin dokuz yüz elli sekiz doğumluyum (XVIII/550)

2.2.4.2.4.2. Sıra Sayı Sıfatları

birinci sınıf (II/390), üçüncü gelinim (XI/168), dördüncü günü (XIII/218)

2.2.4.2.4.3. Paylaştırma Sayı Sıfatları

yîmişer dâne < yirmişer tane (VII/14), ikişer kila < ikişer kilo (XVI/16), birer bardağ < birer bardak (II/98)

2.2.4.2.4.4. Kesir Sayı Sıfatları

bi buçuğ yaşında < bir buçuk yaşında (XVI/136), üç buçug sene < üç buçuk sene (XXII/39), yarım oğğa < yarım okka (V/114), yarım çuval (XVI/165)

2.2.5. Zarflar

Fiillerin, sıfatların, sıfat-fiillerin ve görev bakımından zarf niteliğindeki kelimelerin anlamlarını zaman, ölçü, niteleme, yer, yön vasıta, miktar, şart gibi çeşitli bakımlardan etkileyerek daha belirgin duruma getiren veya sınırlayan kelime türüdür.³⁰

2.2.5.1. Zaman Zarfları

Birlikte kullanıldığı kelimeyi zaman bakımından belirten zarflardır.

ağşam ne dedim < akşam ne dedim (X/53), bi sabaddan bi **ağşamdan** dēşdir < bir sabahtan bir akşamdan değiştir (XVII/34), **āşamca** sāyi unnarı < akşamleyin sağıyor onları (XVIII/441), **āşamüsdü** evüñe gelcesin < akşamüstü evine geleceksin

³⁰ Korkmaz, a.g.e., s.178.

(IX/66), **āṣama** gada televuzun sērediyum < akşama kadar televizyon seyrediyorum (V/180)

sabaccā çığduğ yeyliya < sabahleyin çıktık yaylaya (VI/91), **sabahdan** dedem gebicci gızıñı alıy < sabahleyin dedem gebicci kızını alıyor (VI/98), **zabahcā** da ғırar < sabahleyin de kırar (I/150), **zabaddan** ғağdım < sabahleyin kalktım (VIII/156), **zabaddan** accıg bi saman guydum < sabahleyin azıcık bir zaman koydum (X/78)

demin horda goñşu_ıla laF eddüg < demin orda komşuyla laf ettik (X/126)

yarın alıruğ < yarın alıruz (II/207), **yarın** verilceK iKrammiyeler < yarın verilecek ikramiyeler (V/41)

bugün doğdura geddi < bugün doktora gitti (II/403), **bōn** dedi urda oturacām < bugün dedi orda oturacağım (II/77)

şindiK on beş yîmi dene dāyresi var < şimdi on beş yirmi tane dairesi var (VI/127), **şindi** sevab oldu < şimdi sevap oldu (VI/160), **şindi** gidemiyüm < şimdi gidemiyorum (VIII/12), **şindi** daha görünmiyiler < şimdi daha görünmüyorlar (VIII/24), **şindiK** yabmıy < şimdi yapmıyor (X/49), **şimdiK** bizde ineK yōğ < şimdi bizde inek yok (II/82), **haşındiceg** gene òle < şimdi yine öyle (II/18)

anca geldi aşādan < anca geldi aşığdan (XIX/74), **anca** buriye bu köye ey yabmiye geldi < anca buraya bu köye ev yapmaya geldi (I/145), **anca** geliyi burā < anca geliyor buraya (XIII/6)

üş dörd gün **sōra** çığıy < üç dört gün sonra çıkıyor (II/88), bir ay **sōra** gel < bir ay sonra gel (II/197), **sōra** habu gübre çığdı < sonra bu gübre çıktı (III/55), hasan ölennen **sōra** benim dünyam ғarardı < hasan öldükten sonra benim dünyam karardı (VI/6), **sōra sōra** sevdüK birbirmizi < sonra sonra sevdik birbirimizi (XIII/90)

evel su mu vardı < evvel su mu vardı (V/185), **evel** kül bālama var_ıdı < evvel kül bağlama vardı (V/199), **evel** para yō_üş < evvel para yokmuş (VIII/132), **eveli** bu evleri heb sırtımız_ıla yabduğ < evvelen bu evleri hep sırtımızla yaptık (IX/13), **eveli** bi ғuru fasıla var_ıdı < evvelen kuru fasülye vardı (IX/78)

artuğ ömür ne olacağ ırları bilmiyüm < artık ömür ne olacak oraları bilmiyorum (IV/50), evlenme zamanı oldu **artuğ** < evlenme zamanı oldu artık (V/87), **artuğ** biz dā gulag asmaduğ < artık biz daha kulak asmadık (IX/160)

bāzencā merdivan başına alıyu < bazen merdiven başına alıyor (XIII/149), **bāzen** abuğ sabuğ da gonusuyum < bazen abuk sabuk da konuşuyorum (XXII/13), **bāzı** çapalıyum < bazen çapalıyorum (IX/73), **bāzı** da adam vuruluyudu < bazen de adam vuruluyordu (XVIII/303)

daha yürüyemiyum < daha yürüyemiyorum (II/2), **daha** da evlenmedi (II/373), cevizler **daha** şimdi verimleniyu < cevizler daha şimdi verimleniyor (VII/27), benden **dā** genç < benden daha genç (VII/115)

hālā gidiyug < hâlâ gidiyoruz (VII/12), **hālā** çalışıyum < hâlâ çalışıyorum (XI/161), **hālā** çegiyim işde öle < hâlâ çekiyorum işte öyle (X/99)

geçen bi āfat oldu < geçen bir afet oldu (I/101), **geçen** sene ānaşdılar < geçen sene anlaştılar (VI/49)

defdara yazdılar **esgiden** < deftere yazdılar eskiden (I/74), **esgiden** giderdüg < eskiden giderdik (III/32), **esgiden** vapur vardı < eskiden vapur vardı (IV/105), **esgiden** dūnner yimegli olıyudu < eskiden düğünler yemekli oluyordu (VIII/65)

yazın geliyülár < yazın geliyorlar (XIII/7), **yazın** bi denesi ısdambulda galıyu < yazın bir tanesi İstanbul'da kalıyor (II/315)

gece geldiK < gece geldik (VIII/7), **gece** gidcesin < gece gideceksin (V/60), irādsız olurum **gece** uylárda < rahatsız olurum gece oralarda (XVI/189)

güzün gaziylár < güzün kazıyorlar (VIII/84), **güzün** fındını mındını saddı mı gidiyí < güzün fındığını mındığını sattı mı gidiyor (VIII/186), **güzün** dedi yollícēm < güzün dedi yollayacağım (XVI/144)

ben biraz **geç** giderim < ben biraz geç giderim (II/171)

2.2.5.2. Durum Zarfları

Nasıllık, nicelik, hâl ve tavır bildiren zarflardır.

heç isdemez < hiç istemez (XVI/128), **hic** vèrmezlerdi < hiç vermezlerdi (VIII/9), **hiç** sòmuy < hiç soğumuyor (II/149), **hiç** hayadda içemiyum < hiç hayatta içemiyorum (II/336)

bile bitdüK **bile** böyüdük **bile** yèdüK **bile** işdüK < beraber büyüdüK beraber yedik beraber içtik (I/14)

aşā uğarı on beş yirmi gün < aşağı yukarı on beş yirmi gün (II/301), **aşā ugā** yüzün üzēnde var < aşağı yukarı yüzün üzerinde var (VII/16), **aşā yuğarı** otuz dene < aşağı yukarı otuz tane (II/413)

gene de şüpeliyim < yine de şüpheliyim (IX/198), **gene** de görüyum < yine de görüyorum (X/49), **yine** yaParım < yine yaparım (XVIII/365)

teggene u yerde yatulu mu < tek başına o yerde yatılır mı (IX/222), **hasgene** sübürüyuduğ < güzelce süpürüyorduk (XVIII/218), **yöriyigene** gelmeK unnarda var < yürüyerek gelmek onlarda var (XVIII/314), **ölegene** guyuyusuñ < öylece koyuyorsun (XVIII/357), **güzelgene** alhyuğ < güzelce alıyoruz (XVIII/376), **güzelcegene** dōriyceKsiñ < güzelce doğrayacaksın (XVI/119), **güzelce** temizliyiceKsiñ < güzelce temizleyeceksin (XVI/125)

başga oluyu < başka oluyor (XVIII/391), **ince** dōriyceKsiñ < ince doğrayacaksın (XVI/120), **tegrar** köye geldiK < tekrar köye geldik (XXII/126)

ölece yirmi beş sene çalışdım < öylece yirmi beş sene çalıştım (XVI/17), **haule** idāre ediyuğ < öyle idare ediyoruz (II/71), **habule** èddiñ < böyle ettin (IX/186)

2.2.5.3. Yer Yön Zarfları

Fiilin yönünü gösteren zarflardır.

uğarı çıh < yukarı çık (XII/56), **uğarı** gidiliyi < yukarı gidiliyor (XV/15), **uğarı** çığdım < yukarı çıktım (XVIII/266), **yuğarı** dönüyusun < yukarı dönüyorsun (XXII/91), **oğarı** gediuyuduğ < yukarı geliyorduk (XIV/22)

aşşā geliyum < aşağı geliyorum (XI/130), **aşşā** gelcēz < aşağı geleceğiz (XXII/154), **aşā** gelmiyi < aşağı gelmiyor (XVIII/32), **aşā** taşıyduğ < aşağı taşıyorduk (XVIII/61)

içeri girişi < içeri giriyor (VII/75), **içeri** alıyduğ < içeri alıyorduk (VIII/60)

geri geddi < geri gitti (II/124), geri dönüyüm < geri dönüyorum (II/137), geri taşıyduğ < geri taşıyorduk (XVIII/61)

ileri almıyular < ileri almıyorlar (II/68), **ileri** gidiyusuñ < ileri gidiyorsun (IX/108)

dışarı çığdım < dışarı çıktım (IV/14), **dışarı** adcām < dışarı atacağım (X/79)

beri yanaş (IX/1), gel **beri** (III/20)

2.2.5.4. Azlık-Çokluk Zarfları

Miktar, ölçü, azlık-çokluk ve derece bildiren zarflardır.

en yaşlısı bu var (XV/68), **en** güzel yaşlarında (XVI/8), **hen** küccüm < en küçüğüm (II/305), **hen** böyü < en büyüğü (II/405)

ğarsdan **daha** ilerde < Kars'tan daha ileride (II/375), sen **daha** iyi ğazıyusuñ < sen daha iyi kazıyorsun (IX/112), habu sâ gözüm **daha** kötü < bu sağ gözüm daha kötü (XIII/299), **daha** zor görüyudum < daha zor görüyordum (XVIII/103), **daha** zor_üdu < daha zordu (XVIII/330), kemāliye **daha** yuğarda < Kemaliye daha yukarıda (XXII/92), benden **tā** iy bilüyu < benden daha iyi biliyor (X/3), **dā** Fazla < daha fazla (XII/101)

peK azdur < pek azdır (XXI/14), **peK** gidesim gelmedi < pek gidesim gelmedi (IX/95), gulag asımıyular **peK** < kulak asımıyorlar pek (IX/213)

çoğ çeKdim < çok çektim (XXII/139), **çoğ** rāddım < çok rahattım (XXII/175), **çoğ** seviyu < çok seviyor (I/192), **çoğ** isdiyüm < çok istiyorum (II/152), **çoğ** biliyüm **çoğ** sölüyüm < çok biliyorum çok söylüyorum (II/170)

az çalışdım < az çalıştım (IV/61), **az** olıy < az oluyor (XVI/55)

biraz biçelim < biraz biçelim (I/150), **biraz** geç giderim < biraz geç giderim (II/171), **biraz** uzandım < biraz uzandım (VIII/157), **biraz** açıldı < biraz açıldı (XII/79)

bayā böyüdü < bayağı büyüdü (VII/26), **bayā** oldu < bayağı oldu (XX/59), **bayā** var < bayağı var (XV/72)

fazla ileri almıyular < fazla ileri almıyorlar (II/68), **fazla** yaşamadı (VIII/64)

2.2.5.5. Soru Zarfları

Fiillerin bildirdiği hareketi soru yoluyla belirten zarflardır.

nası güvencēm < nasıl güveneceğim (V/101), **nası** çıġcāñ < nasıl çıkacaksın (V/196), **nası** olcağ < nasıl olacak (VI/26), **nası** geliyim < nasıl geleyim (XI/70)

ne soruyuñ < ne soruyorsun (I/2), **ne** ānadiyim < ne anlatayım (I/5), **ne** vercēm < ne vereceğim (I/197), **ne** büşüriyim **ne** yēcēñ **ne** edecēñ < ne pişireyim ne yiyeceksin ne edeceksin (II/101), **ne** ġonuşiyim < ne konuşayım (II/157), **ne** yēcūK < ne yiyeceğiz (III/37)

insanna **neden** ölür < insanlar neden ölür (X/111)

nerde duruyu < nerede duruyor (XIV/39), **nerde** oġuyuñ < nerede okuyorsun (XV/51)

niye aldug < niye aldık (XVIII/58), **niye** durmuyusuñ < niye durmuyorsun (XVIII/155), **niye** birağdıñ < niye bıraktın (III/104), **niye** oġumadım < niye okumadım (VI/147)

2.2.6. Edatlar

Edatlar, yalnız başlarına anlamları olmayan, ad ve ad soylu kelime ve kelime gruplarından sonra gelerek anlam bakımından bunlarla sıkı sıkıya baġlı bulunan,

gramer bakımından onlara hâkim olan ve eklendikleri kelimeler ile cümlelerin öteki kelimeleri arasında çeşitli anlam ilişkileri kuran görevli sözlerdir.³¹

Eynesil ve yöresi ağızlarında edatlar, bazı ses değişimleri dışında genel olarak yazı diline yakın şekliyle kullanılmaktadır.

Edatlar ünlem edatları, bağlama edatları ve son çekim edatları olmak üzere üçe ayrılır.³²

2.2.6.1. Ünlem Edatları

Bir duyguyu (his, heyecan, sevinç, keder, ızdırap, nefret, hayıflanma, coşkunluk, üzüntü), bir düşünceyi anlatan veya bir tabiat sesini, seslenmeleri; tasdik, red, sorma, gösterme gibi beyan şekillerini ifade eden edatlardır.³³

aman :

aman birağ < aman bırak (VI/56), aman lâzım dîl < aman lazım değil (XI/56),
aman kendiñi gurtarsıñ ilâzım dîl < aman kendini kurtarsın lazım değil (XI/135)

āh :

āh dēze dedi < ah teyze dedi (II/118), āh yavrum (II/292), āh dünyā talaşası <
ah dünya telaşı (VIII/142), āh öl herKes gurbedde < ah oğul herkes gurbette (XIII/300)

ha :

ha bi de habı dizimde ārı var < ha bir de bu dizimde ağırı var (VIII/16), ha sen
şey anladım (XI/194)

ey, ey gidi, hey, hey gidi :

ey gidi dünya ey (I/79), ey gidi evlâtım ey (II/74), ey gidi öl ey (II/234), ey gidi
hēy ey gidi esger (II/245), ey gidi öl hey (XIII/18), hey gidi gızım hey (XVI/68)

³¹ Korkmaz, **a.g.e.**, s.51.

³² Ergin, **a.g.e.**, s.348.

³³ Gülensoy, **a.g.e.**, s.425.

ōh, ōhō :

üş dene inēñ var ōh < üç tane ineğin var oh (IX/36), ōh yabmış babam < oh yapmış babam (XVIII/400), zibil gibi ōhōv < zibil gibi oohoo (XII/100)

vay :

vay anasini (XXII/148)

uy :

uy hoşgeldiñiz yavrum (III/1), uy gurban olıyım (VI/136), uy desen de keşKe (XVIII/169), uy tōbe tōbe tōbe (XIX/90)

yav :

yav ğarısı olmasın < ya karısı olmasın (I/209), yav rādsız olmıya rādsız_ıdı < ya rahatsız olmaya rahatsızdı (II/79), yav hocam nōlcağ dedim < ya hocam ne olacak dedim (II/203), yav dūn_ile geldim ben < ya düğün ile geldim ben (XII/85), yav sen şey dī misiñ < ya sen şey değil misin (XIII/1)

yā :

sevmez mi yā (II/59), yā ölüm dedim (II/239), yā tabî (IV/65), yā nāfiye (VI/141), ne cehizi yā < ne çeyizi ya (IX/6), yā ben ğalabalī giremiyum < ya ben kalabalıĝa giremiyorum (XIII/188)

keşKe :

keşKe gedseK < keşke gitsek (XVIII/34), desen de keşKe < desen de keşke (XVIII/169)

lan, ulan, ula, ura :

lan baĝdım yarı yidüK < lan baktım yarı yedik (XXII/70), ulan dursañā < ulan dursana (XVI/210), ula ölüm < ulan oğlum(II/52), ura asger < ulan asker (III/23), ulan dursañā < ulan dursana (XVI/210)

hadi, haydi :

haydi bālīm devam < haydi bakalım devam (XV/18), haydi türgu çāriyim < haydi türkü çağırayım (XII/30), haydi gidelim (II/200), hadi hoşca ğalıñ < haydi hoşca kalın (VI/143), hadi bağıyım otur çay iç < haydi bakayım otur çay iç (XVIII/105)

aca, acaba :

aca u günnar var miydī < acaba o günler var mıydı (VI/75), aca bunnar mı geldi < acaba bunlara mı geldi (IX/101), aca ne zaman < acaba ne zaman (X/8), çaya mı gediye acaba < çaya mı gidiyor acaba (XVI/149)

hani :

hani çalışusa doldurur < hani çalışrsa doldurur (I/117), hani öldi diye < hani öldü diye (IV/97), hani böyle avcılar gidiyiler < hani böyle acılar gidiyorlar (VII/114), öle hani deli dīl < öyle hani deli değil (XX/27)

yavrum :

yavrum ne ğonuşıyım < yavrum ne konuşayım (II/157), yavrum hoş geldiñiz < yavrum hoş geldiniz (III/1)

bacım, dēze :

ğız bēm bacım < kız benim bacım (V/1), bacım sende zaden ilerden ārı vardı < bacım sende zaten önceden ārı vardı (V/15), bacıma dolaniyim < bacıma dolanayım (V/48), āh dēze dedi < ah teyze dedi (II/118), gel dēze gel < gel teyze gel (II/190)

eved, evet, he, hē, tabi, tamam, helbet :

fadma aydın evet (II/167), hē mısır ğuyuyusuñ < he mısır koyuyorsun (XVIII/391), hē ali oğulu mēzuniyim < he ali okulu mezunuyum (XVIII/552), he adamlar hayret eddi < he adamlar hayret etti (VII/94), he haburlardan mısın < he buralardan mısın (XII/3), çay da var tabi (XV/78), ya ğatılıyım tabi < ya katılıyorum tabi (XVIII/341), helbet < elbet (XII/110)

yog, yoğ, yō, hayır :

kerme yog bi şiy yog < kemre yok bir şey yok (I/215), elimizde yoğ avucumuzda yoğ (I/59), yoğ yoğ yapamasın sen (I/165), yoğ sãn yoğ tabağ yoğ < yok sahan yok tabak yok (II/4), urda pancar yō < urda pancar yok (II/100), hayır o köy köy buriye oğarı ayrı ayrı < hayır o köy köy buraya yukarı ayrı ayrı (XX/92)

dē, tā :

dē hō o yandan alıyuduğ < ta o yandan alıyorduk (III/71), dē alucarlarda < ta alucralarda (III/75), oğul tā esgi zaman oğulu < okul ta eski zaman okulu (II/127)

aha :

aha bu ğız geldi < aha bu kız geldi (I/209), aha beniñki < aha benimki (VI/41), yaşım aha admışa vardı < yaşım aha altmışa vardı (X/43), aha seni göriyim aha bi goñşu_ılā demin horda goñşu_ıla laF eddüg geldim aha senîle laF ediyug < aha seni görüyorum aha bir komşuyla demin orda komşuyla laf ettik geldim aha seninle laf ediyoruz (X/126)

2.2.6.2. Bağlama Edatları

Kelimelerden küçük dil birliklerini, kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri şekil veya manâ bakımından birbirine bağlayan, onlar arasında irtibat kuran edatlara bağlama edatları denir.³⁴

da, de :

undan da yemeg yapıyüm < ondan da yemek yapıyorum (I/34), ğızlarım ğaşdı da geddi < kızlarım da kaçtı gitti (I/50), u da gelin < oda gelin (V/86), ölme de ölmüyiler < ölme de ölmüyorlar (V/98), çay içmediler de gabā yerler mi < çay içmediler de kabağı yerler mi (V/130), iy günümüz de oldu kötü günümüz de oldu < iyi günümüz de oldu kötü günümüz de oldu (VIII/6)

³⁴ Gülensoy, a.g.e., s.426.

ile, ıla, ılan, ılannıg, la :

bi inēm ile bi düvem var < bir ineğim ile bir düvem var (X/80), pancar sarması _ile turşudur < pancar sarması ile turşudur (XVIII/73), habunuñ_ıla bizi diñliyiler < bununla bizi dinliyorlar (XII/51), hē ğaynatam_ıla ben diKdim < he kaynatamla diktım (XVI/80), önceğı hayatımızla şindiğı hayatımız (XVIII/65), ölüm_ılan barāber gızı ğaçırdıg < oğlumla beraber kızı kaçırđık (XI/115), bu taraf_ılannıg o taraf da ğavğalıymışler < bu tarafla o taraf da kavgalıymışlar (XI/31)

ve :

nurten dedi güzēl ve yılışıg < nurten dedi güzel ve yılışık (XI/14), tereyā ve yuFganın yanda < tereyağı ve yufkanın yanında (XVIII/106)

veyā :

evdeyim veyā felan yerdeyim (XI/185), mahkemē giderkē işde veya bi müdür felan çārdī zaman < mahkemeye giderken işte veya bir müdür falan çağırđıgı zaman (XXII/83)

ya...ya :

ōnünde ya kemençe ya türKü < önünde ya kemençe ya türkü (IX/106), böyle ya atıcağsıñız eliñizdēni ya sizi bırağmicēm diyu < böyle ya atacaksınız elinizdekini ya sizi bırakmayacağım diyor (XI/39), ya babasınıñ eviñde bunnara isdedi hizmeti yapıcağsıñ ya da varıb gidiceKsiñ babāñ evine < ya babasının evinde bunlara istediğı hizmeti yapacaksın ya da varıp gideceksin babanın evine (XI/102)

ne...ne :

ne sallantu vār ne bi şiy var < ne sallantı var ne bir şey var (II/197), ne ısıcā çığacān didi ne ürüzgara çığacān < ne sıcağa çıkacaksın dedi ne rüzgāra çıkacaksın (II/208), ne bu gelebiliyü ne ben yöriyebiliyum < ne bu gelebiliyor ne ben yürüyebiliyorum (VI/1)

kimi...kimi, kimisi...kimisi :

kimi gidiyüdu kimi geliyidi < kimmi gidiyor kimi geliyor (VIII/103), kimi kirada kimi ev aldı < kimi kirada kimi ev aldı (XX/11), kimisi ēzurumlu kimisi ğarsdan kimisi erzurumlu kimisi karstan (V/85)

hem...hem :

hem anamı hem babamı (VI/135), hem o yanda hem bu yanda (XI/53), hem virüs var hem aslım var < hem virüs var hem astım var (XVIII/506), hem ağrabām hem ğoñşum < hem akrabam hem komşum (XIX/23)

ama, eme, emmelîm :

güzel de havası var ama tabî burlára bēzemiyyu < güzel de havası var ama tabi buralara benzemiyor (II/311), yedi sene yaddı eme gene ihdiyacını görüyudu < yedi sene yattı ama yine ihtiyacını görüyordu (XIII/100), saba ezenîle bi uyandım emmelîm ūy sancı beni kesib atıyyu < sabah ezanıyla bir uyandım ama uy sancı beni kesip atıyor (XIII/196)

mērsem :

mērsem şey beyin damarlar şey olmuş kireşleme olmuş < meĝer şey beyin damarlar şey olmuş kireçleme olmuş (XVII/53)

yalañuz :

yaz da yalañuz nuFusa muFusa geçürme beni < yaz da yalnız nüfusa müfusa geçirme beni (XXII/127)

eger :

inkar ēderse dēmezdim eger eme inkar ēdmese düverdim < inkâr ederse değmezdim eĝer ama inkâr etmezse döverdim (IX/186), bebēm eger ķödü laFlarım marsa habırdan eve çıĝmiyiķ < bebeĝim eĝer kötü laflarım varsa burdan eve çıkmayalım (X/61)

çünKü, çüngü :

çünKü hē küçüK görünüyusun < çünkü he küçük görünüyorsun (XIII/293), üç arabada da yüK verdim çüngü çocuklar kalabalığı < üç arabada da yük verdim çünkü çocuklar kalabalık (XX/20)

belki :

yānî belki şeydur demiş doğdur belki kötüdür belki iydur bilemiyum demiş < yani belki şeydir demiş doktor belki kötüdür belki iyidir bilemiyorum demiş (II/273)

ki, kini, gi :

yeter ki hani ölüm olmamış (I/63), bilmem kini < bilmem ki (XIII/292), hatırıma gelmî gi desem saña < hatırıma gelmiyor ki desem sana (XIX/61)

hani :

yemē terbiye ediyuduğ hani yeni başdan < yemeği terbiye ediyorduk hani yeni baştan (XXII/63), avcılar gidiyiler hanî izin alıp da < avcılar gidiyorlar hani izin alıp da (VII/114)

işde :

işde durumlar öle < işte durumlar öyle (II/60), bilmiyüdük işde heb cahilliKden < bilmiyorduk işte hep cahillikten (XX/37)

tabi :

tabi bizde eT ganimeT < tabi bizde et ganimet (VII/89), eme tabi gençliğ vardı < ama tabi gençlik vardı (IX/28)

yāni, yani :

biddi yāni emegli olduğ yāni < bitti yani emekli olduk yani (XV/27), öle gızım yāni hayatımız bu < öyle kızım yani hayatımız bu (XVIII/261), bu gadar yoğdu yani imkannarımız yoğdu < bu kadar yoktu yani imkanlarımız yoktu (XVIII/9)

zāten, zāte, zāti, zaten :

yeni çığdım dā zāten < yeni çıktım daha zaten (XXII/38), eT yēn adam zāte üşümez < et yiyen adam zaten üşümez (VII/94), zaten beledimizi almışduğ < zaten biletimizi almıştık (II/110), zāti u şey biddi yāni < zaten o şey bitti yani (XVIII/322)

mesela, meselā:

bēm meselā yüz yedmiş ğoyunum mar < benim mesela yüz yetmiş koyunum var (IV/12) meselā hayvanın yiyceñi ūraşıyyum < mesela hayvanın yiyeceğıyle uğraşıyorum (X/20)

goya :

gızımı goya hoca edmeg niyetim var_ıdı < kızımı güya hoca etmek niyetim vardı(VI/154)

bile :

yolumuz bile yoğdu < yolumuz bile yoktu (XVIII/178), bankalarda sığındı bile çeKiyurum < bankalarda sıkıntı bile çekiyorum (XXII/133), eTsem bile yēmiyüm < etsem bile yiyemiyorum (I/30)

ya :

ğız eddi ya anam < kız etti ya anam (V/195), gendi misirimiz bize yedmiyi ya gedib urda çalışıdığ < kendi mısırımız bize yetmiyor ya gidip orda çalışıyorduk (XVI/87), araba yōgdi ya adamlar da yayan gedıdı < araba yoktu ya adamlar yayan gidiyordu (XVI/116)

2.2.6.3. Son Çekim Edatları

Bu edatlar işletme eki vazifesi gören edatlar olup, isimlerden sonra gelerek onların çeşitli zarf hâllerini yaparlar.³⁵

³⁵ Gülensoy, a.g.e., s.427.

için, için :

benim için (VI/69), unuñ için (XVI/2), beyidmeK için < büyötmek için (XVII/8), fürüz için < virüs için (I/135), kesmeg için < kesmek için (VIII/27)

beri :

on yaşınnan beri < on yaşından beri (II/129), āşamdan beri < akşamdan beri (XII/45)

başğa, başğa :

benden başğa < benden başka (XVIII/322), bilerzigden başğa < bilezikten başka (XI/100)

die, diye :

ğalsın diye < kalsın diye (VII/71), göciya gedmem diye < kocaya gitmem diye (XIII/19), bāşış māllesi die < bahşış mahallesi diye (XXII/102)

ğadar, ğada, ğadalıĝ, gadar, gada :

bu ğadar < bu kadar (I/166), yola ğada < yola kadar (XVIII/318), duyana ğadar < duyana kadar (III/46), şindiye ğadar < şimdiye kadar (IV/26), gelene ğadar < gelene kadar (IV/41), āşama gada < akşama kadar (V/176) on on beş güne ğadalıĝ < on beş güne kadar (I/58)

gibi :

hortum gibi (VII/103), ğarınca gibi (VIII/103), kütüK gibi (XI/40), habu ğızlar gibi (XVI/43)

göre :

çeKdūñe göre < çektiĝine göre (XXII/138), ğalbine göre < kalbine höre (XVII/32)

geri :

undan geri < ondan geri (III/18), ilacı yuddūndan geri < ilacı yuttuĝundan geri (V/8), can gidenden geri (X/51), haşindiden geri < şimdiden geri (XII/81)

dōru :

şu yollardan dōru < şu yollardan doğru (XVIII/48), uraya dōru < oraya doğru (XVIII/89), evimiñ òne dōru < evimin önüne doğru (XVIII/406), bu taraFa dōru < bu tarafa doğru (XIX/92)

ārı :

deñizden ārı (IV/107), ilerden ārı (V/16), hāurdan ārı (V/64)

2.2.7. Fiiller ve Fiil Çekimleri

Fiiller iş ve hareket bildiren önemli sözlerdir.³⁶ Bu sözler kip ve kişi eki alarak çekimli fiilleri oluşturur.

2.2.7.1. Şahıs Ekleri

İşi yapan veya işe konu olan şahsı bildiren eklerdir.

2.3.7.1.1. Birinci Tip Şahıs Ekleri

Birinci tip şahıs ekleri, şahıs zamiri kökenlidir. Şimdiki zaman, geniş zaman, gelecek zaman, öğrenilen geçmiş zaman, istek ve gereklilik çekimlerinde kullanılmaktadır.

Teklik 1. Şahıs: -m, -ım, -im, -um, -üm

Teklik 2. Şahıs: -n, - sın, -sin, -sun, -sün

Teklik 3. Şahıs: Ek yoktur.

Çokluk 1. Şahıs -z, -ız, -iz, -uz, -üz -ıĝ, -iK, - uĝ, -üK, -üg

Çokluk 2. Şahıs: -sız, -siz, -suz, -süz, -sınız, -siniz, -sunuz, -sünüz

Çokluk 3. Şahıs: -lar, -ler

³⁶ Zeynep Korkmaz, **Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi**, 3. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2009, s.527.

2.2.7.1.2. İkinci Tip Şahıs Ekleri

İkinci tip şahıs ekleri, iyelik eki kökenlidir. Bilinen geçmiş zaman ile şart çekimlerinde kullanılmaktadır.

Teklik 1. Şahıs: -m

Teklik 2. Şahıs: -n

Teklik 3. Şahıs: Ek yoktur.

Çokluk 1. Şahıs: ğ, -k, -K

Çokluk 2. Şahıs: -z, -nız, -niz, -nuz, -nüz

Çokluk 3. Şahıs: -lar, -ler

2.2.7.2. Fiillerin Basit Çekimleri

2.2.7.2.1. Bildirme Kipleri

2.2.7.2.1.1. Şimdiki Zaman

Şimdiki zaman kipi, fiilin gösterdiği oluş ve kılışın içinde bulunulan zamanda başladığını ve sürmekte olduğunu gösteren kiptir.³⁷

Eynesil ve yöresi ağızlarında kullanılan şimdiki zaman ekleri şöyledir: **-yor, -yo, -yı, -yi, -yu, -yü, -î**

Teklik 1. Şahıs

ūraşıyorum < uğraşıyorum (XXII/15), yapıyom < yapıyorum (XI/29), geliyim < geliyorum (II/67), biliyum < biliyorum (XIV/39), duruyüm < duruyorum (I/3), sürüniyim < sürünüyorum (IV/25), konuşîm < konuşuyorum (XVI/211)

Olumsuzu

isdemiyorum < istemiyorum (XXII/44), tanımıyım < tanımıyorum (II/90), gedmiyim < gitmiyorum (VIII/169), yēmiyüm < yiyemiyorum (I/30), gönderemiyum < gönderemiyorum (XI/14), bilmîm < bilmiyorum (V/90)

³⁷ Zeynep Korkmaz, a.g.e., s.610-611.

Teklik 2. Şahıs

biliyosun < biliyorsun (XV/7), seviyisiñ < seviyorsun (V/92), isdiyusun < istiyorsun (XXII/23), okudisiñ < okutuyorsun (XIX/15), haşlayabiliyusuñ < haşlayabiliyorsun (XVIII/357)

Olumsuz

vermiyusun < vermiyorsun (XIII/276), çeKemîsiñ < çekemiyorsun (XVI/237)

Teklik 3. Şahıs

guyuyo < koyuyor (XVIII/442), geliyî < geliyor (III/39), veriyî < veriyor (III/48), diyu < diyor (III/10), götürüyü < getiriyor (VII/46), gidi < gidiyor (XVIII/212)

Olumsuz

aranmî < aranmıyor (XIX/77), toPlâmiyo < toplayamıyor (XV/8), gelmiyi < gelmiyor (XVI/87), tanımıyî < tanımıyor (XVIII/424), yanaşılmıyû < yanaşılmıyor (I/102), ğazmiyü < kazmıyor (IX/74)

Çokluk 1. Şahıs

temizliyoruz < temizliyoruz (XXII/1), gidiyuz < gidiyoruz (XX/29), yapıyuğ < yapıyoruz (I/40), geçiniyüK < geçiniyoruz (XXI/6), sarıyığ < sarıyoruz (XVIII/92), çıĝıyîK < çıkıyoruz (XVIII/263)

Olumsuz

bilmiyoruz (XXII/74), bilmiyoruz < bilmiyoruz (XI/32), bilmiyuğ < bilmiyoruz (I/107), sarılamıyuğ < sarılamıyoruz (II/446), çıĝamiyuğ < çıkamıyoruz (XXI/2)

Çokluk 2. Şahıs

oturuyusuñuz < oturuyorsunuz (X/138), yaPiyusuñuz < yapıyorsunuz (XVIII/284)

Olumsuzuz

bilmiyusuñuz < bilmiyorsunuz (XVIII/390), gedmiyusuñuz < gitmiyorsunuz (XVIII/286)

Çokluk 3. Şahıs

gelüyolar < geliyorlar < (I/197), biçiyular < biçiyorlar (II/82), gullanıyılar < kullanıyorlar (XVIII/363), diñliyiler < dinliyorlar (XII/51), becerîler < beceriyorlar (XVI/174)

Olumsuzuz

oturmîler < oturmuyorlar (V/150), gelmiyular < gelmiyorlar (XVIII/187)

2.2.7.2.1.2. Geniş Zaman

Geniş zamanın eki –r ünsüzüdür. Bu ünsüzün düşmesiyle birlikte bölge ağzında birçok farklı şekline rastlanmıştır.

Teklik 1. Şahıs

atarım (II/325), çevürürüm < çeviririm (XVIII/514), alurum < alırım (VI/26)

Olumsuzuz

tanımam (II/36), gelemem (II/55)

Teklik 2. Şahıs

guyarsın < koyarsın (XIII/147), edersîñ (XIII/277), görürsüñ (XVIII/33), verirsiñ (XI/97), alusuñ < alırsın (VI/66)

Olumsuzuz

satamassîñ < satamazsın (IV/31), evlenemesîñ < evlenemezsin (XIII/39)

Teklik 3. Şahıs

duyar (XIII/126), geyer < giyer (XI/187), doldurur (I/117), dēşdürür (XI/186), bulunu < bulunur (II/387), gidilü < gidilir (XV/14)

Olumsuzuz

dutulmaz < tutulmaz (X/139), gelmez < gelmez (XVII/39)

Çokluk 1. Şahıs

deriz (XI/118), vururuz (XXII/3), yaParuğ < yaparız (II/54), içerüK < içeriz (V/19), yerüK < yeriz (I/213), derüg < deriz (II/394)

Olumsuzuz

işlēmeyüK < işleyemeyiz (XX/35), alamayuğ < alamayız (I/131)

Çokluk 2. Şahıs

ararsınız (XVII/68), çığarsıñız < çıkarsınız (XVIII/268)

Olumsuzuz

bilmesiñiz < bilmezsiniz (XVIII/102)

Çokluk 3. Şahıs

ederler (IX/213), yapallár < yaparlar (XI/122), ğonuşurlar < konuşurlar (XXII/115), deller < derler (XX/18), gösderüle < gösterirler (XVIII/109)

Olumsuzuz

alamazlar (IX/159), ğanduramazlar < kandıramazlar (XIII/258)

2.2.7.2.1.3. Bilinen Geçmiş Zaman

Bilinen geçmiş zaman çekimi, yazı dilimizde -DI, -DU ekleri ile yapılmaktadır. Eynesil ve yöresi ağızlarında ise bu ekin ilk ünsüzü tonlu şekilde kullanılmaktadır.

Teklik 1. Şahıs

ğaldım < kaldım (I/121), geddim < gittim (II/175), döndüm < döndüm (IV/101), oğuddum < okuttum (XI/111)

Olumsuzuz

çığmadım < çıkmadım (XVI/21), oğuyemedim < okuyamadım (V/202)

Teklik 2. Şahıs

hoşuma geddin < hoşuma gittin (XII/62), bırağdın < bıraktın (XIII/44),
unuddun < unuttun (VI/167), getürdüñ < getirdin (V/112)

Olumsuzuz

gelmedin < gelmedin (XII/45), edmediñ < etmedin (I/165)

Teklik 3. Şahıs

geddi < gitti (I/4), bırağdı < bıraktı (I/4), oğuddu < okuttu (XVI/36), büyüddü
< büyüttü (XVI/137)

Olumsuzuz

içmedi < içmedi (I/175), olmadı < olmadı (II/19)

Çokluk 1. Şahıs

verdiK < verdik (I/134), ğaçırdıĝ < kaçırđık (XI/115), bırağduĝ < bıraktık
(XVIII/139), geddüK < gittik (II/190)

Olumsuz

almaduĝ < almadık (II/110), alışmadıĝ < alışmadık (XI/83)

Çokluk 2. Şahıs

aldıñız < aldınız (XI/98), gezdiñiz < gezdiniz (II/154), bulduñuz < buldunuz
(XII/62), gödüdüñüz < götürdünüz (VII/91)

Olumsuzuz

çārddırmadıñız < çağırtmadınız (XI/75)

Çokluk 3. Şahıs

yolladılar (VI/27), geddiler (VIII/24), bozuşdular < bozuştular (VI/107), delürdüler < delirdiler (V/98)

Olumsuzuz

admadılar < atmadılar (XVIII/505), vermediler < (II/426)

2.2.7.2.1.4. Öğrenilen Geçmiş Zaman

Eynesil ve yöresi ağızlarında öğrenilen geçmiş zaman çekimi, yazı dilimizde olduğu gibi -mış, -miş, -muş, -müş ekleri ile yapılır.

Teklik 1. Şahıs

ūraşmışım < uğraşmışım (II/360), gedmişim < gitmişim (XVIII/316), durmuşum (XI/48)

Olumsuzuz

sormamışım (V/80)

Teklik 2. Şahıs

gelmişin < gelmişsin (I/149), ūramışın < uğramışsin (XXII/86), durmuşuñ < durmuşsun (V/19), görmüşüñ < görmüşsün (XXII/86)

Teklik 3. Şahıs

almış (I/62), soğmuş < sokmuş (III/45), delürmüş < delirmiş (XII/95)

Olumsuzuz

çığmamış < çıkmamış (II/274), yazdurmamış < yazdırmamış (V/55), vermemiş < vermemiş (XIII/86)

Çokluk 1. Şahıs

Metinlerde öğrenilen geçmiş zamanın çokluk 1. şahıs çekimine rastanmamıştır.

Çokluk 2. Şahıs

Metinlerde öğrenilen geçmiş zamanın çokluk 2. şahıs çekimine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. Şahıs

tanışmışlar (II/40), guymuşlar < koymuşlar (II/341)

Olumsuz

ölmemişler (I/64), bulamamışlar (II/267)

2.2.7.2.1.5. Gelecek Zaman

Gelecek zaman ekinin kullanımı yazı dilimizde olduğu gibi -ecek, -acak şeklindedir. Bölge ağzında yazı dilinden farklı olarak bu ekin birinci teklik şahıs çekimlerinde “ğ” ünsüzünün kurallı bir şekilde düşerek ünlü uzamasına yol açtığı tespit edilmiştir.

Teklik 1. Şahıs

çığarcām < çıkaracağım (XIII/186), yollıcēm < yollayacağım (XVI/144)

Olumsuz

ālamîcām < alamayacağım (V/146), gedmiycēm < gitmeyeceğim (II/26)

Teklik 2. Şahıs

olacağsın < olacaksın (XVIII/509), keseceñ < keseceksin (XVIII/455), gideceKsiñ < gideceksin (II/66)

Olumsuz

demiyceKsiñ < demeyeceksin (XI/147)

Teklik 3. Şahıs

olacağ < olacak (II/335), edeceK < edecek (I/126)

Olumsuz

gedmîceg < gitmeyecek (V/117), olmîcağ < olmayacak (V/92)

Çokluk 1. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 2. Şahıs

oturucağsınız (XI/4), atıcağsınız (XI/40)

Çokluk 3. Şahıs

gidecegle (XII/98), basacağlar (XI/141), gideceKler (XVIII/322)

Olumsuz

vermeceKler (VIII/9)

2.2.7.2.2. Tasarlama Kipleri

Fiillerin şart, istek, gereklilik ve emir çekimlerini tasarlayan ve zaman ifadesi taşımayan kiplerdir.

2.2.7.2.2.1. Şart

Şart kipi yazı dilindeki şekliyle kullanılmaktadır.

Teklik 1. Şahıs

duysam (II/49), ölsem (II/345)

Olumsuz

gezmesem < gezmezsem (XVII/28), olmasam < olmazsam (XVI/96)

Teklik 2. Şahıs

deseñ < desen (I/144), sorsan (X/23)

Olumsuz

gelmesen < gelmesen (I/123)

Teklik 3. Şahıs

açılrsa (II/213), geçse (XVII/57)

Olumsuz

olmasa (II/49), gedmese < gitmese (II/296)

Çokluk 1. Şahıs

alsag < alsak (IX/199)

Olumsuz

çalışmasag < çalışmasak (XVI/10)

Çokluk 2. Şahıs

deseñiz (II/240), olsañız < olsanız (II/254)

Çokluk 3. Şahıs

isodeseler < isteseler (VIII/9), alsalar (II/126)

2.2.7.2.2.2. İstek

Eynesil ve yöresi ağızlarında bu kipin yalnızca teklik ve çokluk 1. şahıs çekimlerine rastlanmıştır. Teklik birinci şahısta istek eki ve yardımcı ünsüzün kurallı olarak düştüğü; istek görevinin -î ünlüsüne yüklendiği tespit edilmiştir.

Teklik 1. Şahıs

öluma dolanîm < oğluma dolanayım (V/76)

Olumsuz

olmîm < olmayayım (II/257), çıgmîm < çıkmayayım (XVIII/452)

Teklik 2. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Teklik 3. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 1. Şahıs

ğalalım < kalalım (XVII/22), ödiyelim < ödeyelim (I/139)

Olumsuz

görmiyelim < görmeyelim (XI/134)

Çokluk 2. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

2.2.7.2.2.3. Emir**Teklik 2. Şahıs**

vur (XII/52), sōle < söyle (XII/95)

Olumsuz

gelme (VIII/102), yadma < yatma (IX/52)

Teklik 3. Şahıs

ğorusun < korusun (XVIII/525), bırağsıñ < bıraksın (IX/46), gelsiñ < gelsin (IX/63)

Olumsuz

gidmesiñ < gitmesin (XI/34)

Çokluk 2. Şahıs

geliñ < gelin (I/110), çalışıñ < çalışın (XI/113), getürüñ < getirin (XI/114)

Olumsuz

yağlaşmayıñ < yaklaşmayın (XI/72)

Çokluk 3. Şahıs

yadsıñlar < yatsınlar (XIX/37), seçsinner < seçsinler (XVIII/323), görsünler < görsünler (XII/35)

Olumsuz

gonuşmasınnar < konuşmasınlar (XII/66)

2.2.7.2.2.4. Gereklilik

Eynesil ve yöresi ağızlarında yazı dilimizde bulunan -meli, -malı gerekliklik kipine hiç rastlanmamıştır. Yöre ağızında gerekliklik çekiminin fiil+mA+iyelik eki+lazım kalıbıyla yapıldığı tespit edilmiştir.

Teklik 1. Şahıs

dēşdümem lāzım < değıştirmem lazım (XVII/36), gedmem lāzım < gitmem lazım (XVIII/511)

Teklik 2. Şahıs

bilmeñ ilāzım < bilmen lazım (XVI/82), alman ilāzım < alman lazım (XVI/198)

Teklik 3. Şahıs

demesi lāzım_ıdı < demesi lazımdı (IX/165)

Olumsuz

olmaması lāzım < olmaması lazım (XX/43)

2.2.7.3. Fiillerin Birleşik Çekimleri

2.2.7.3.1. Hikâye

Eynesil ve ağızlarında şimdiki zaman, geniş zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve gelecek zamanın hikâyesi sıklıkla kullanılırken şartın hikâyesine daha az rastlanmıştır. Bilinen geçmiş zamanın ve gerekliliğin hikâyesi çekimi ile bir örnek tespit edilirken isteğin hikâyesi ile çekimlenmiş örnek bulunamamıştır.

Şimdiki Zamanın Hikâyesi

görüydüm < görüyordum (XVIII/103)

çāriyudun < çağırıyordun (X/14)

çalışıyudu < çalışıyordu (II/226)

ediyuduğ < ediyorduk (XVIII/434)

tanıyuduñuz < tanıyordunuz (XI/191)

gömüyulardı < gömüyorlardı (II/242)

Geniş Zamanın Hikâyesi

giderdim (XIX/67)

giderdiñ < giderdin (V/65)

çığardı < çıkardı (XVI/23)

ederdüK < ederdik (IX/29)

isdeylerdi < isterlerdi (VIII/8)

Bilinen Geçmiş Zamanın Hikâyesi

evlenmedim_idi < evlenmedim idi (VI/75)

Öğrenilen Geçmiş Zamanın Hikâyesi

gîmişdim < girmiştim (XII/102)

açılmışdı < açılmıştı (VI/27)

gararmışlardı < kararmışlardı (II/377)

Gelecek Zamanın Hikâyesi

yollâcâdim < yollayacaktım (III/10)

alcâdıñ < alacaktın (XVI/113)

vercêdi < verecekti (VI/63)

Şartın Hikâyesi

oķusîdim < okusaydım (XIX/87)

deseydiñe < deseydin (X/84)

yollamasa_idi < yollamasaydı (XVI/139)

Gerekliliğin Hikâyesi

Eynesil ve yöresi ağızlarında gereklik kipi ile çekimlenmiş örnekler oldukça kısıtlıdır. Dolayısıyla birleşik çekimli şekli de bir örnekle sınırlıdır.

demesi lâzım_ıdı < demesi lazımdı (IX/165)

2.2.7.3.2. Şart

Eynesil ve yöresi ağızlarında geniş zamanın şart çekimi sıklıkla kullanılırken şimdiki zaman, bilinen geçmiş zaman ve gelecek zamanın şartı daha az kullanılmaktadır. Öğrenilen geçmiş zamanın şartı çekimine ise rastlanmamıştır.

Şimdiki Zamanın Şartı

alıyusam < alıyorsam (V/180)

bēnmiyusañ < kazıyorsan (VI/37)

oturuyusa < oturuyorsa (V/143)

Geniş Zamanın Şartı

gidersem (IX/150)

dōrarsan < doğrarsan (XVI/120)

isderse < isterse (I/216)

isderseg < istersek (IX/224)

getürülse < getirirlerse (V/38)

Bilinen Geçmiş Zamanın Şartı

yēdiysem < yediysem (XI/173)

öldise < öldüyse (XVIII/238)

Öğrenilen Geçmiş Zamanın Şartı

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Gelecek Zamanın Şartı

alıcāsam < alacağsam (IX/45)

annaşacāsañ < anlaşıacaksan (XII/83)

2.2.7.3.3. Rivayet

Eynesil ve yöresi ağızlarında şimdiki zaman, geniş zaman ve gelecek zamanın rivayeti örnekleri az da olsa tespit edilirken istek ve şartın rivayetine rastlanmamıştır.

Şimdiki Zamanın Rivayeti

duruyumuş < duruyormuş (VI/81)

evleniyumuşlar < evleniyorlarmış (XI/151)

Geniş Zamanın Rivayeti

çalışur_ümüş < çalışırmış (VII/87)

yeyaylar_îmiş < yayarlarmış (XV/29)

Gelecek Zamanın Rivayeti

oğuycāmişim < okuyacakmışım (V/55)

gircēmişñ < girecekmişsin (XIII/32)

gidcēmiş < gidecekmiş (V/84)

yabcağlarmış < yapacaklarmış(V/153)

Öğrenilen Geçmiş Zamanın Rivayeti

gelmiş_ imiş < gelmişmiş (III/75)

Şartın Rivayeti

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

İsteğin Rivayeti

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

2.2.7.4. Yardımcı Fiiller

Eynesil ve yöresi ağızlarında en çok kullanılan yardımcı fiiller: et-, ol-fiilleridir. Yöre ağızında bu fiillere nazaran daha az da olsa yap-, eyle, al-, gıl- gibi yardımcı fiiller mevcuttur.

2.2.7.4.1. İsimlere Gelen Yardımcı Fiiller

et-, ed-, eT-:

allah yeriñi yatañı cennet etsiñ < allah yerini yatağımı cennet etsin (VI/125),
dūn eddiler < düğün ettiler (I/89), diğğaT eTdi < dikkat etti (XVIII/495)

ol-, os-:

felc oldu < felç oldu (I/10), ömrüñ uzun ossun < ömrün uzun olsun (I/166)

yap-:

yemeg yapüyüm < yemek yapıyorum (I/34)

eyle-:

alla rāmeT eylesiñ < allah rahmet etsin (XX/49)

al-:

ētim almışdı < eğitim almıştı (XVIII/191)

ğıl-:

namaz ğilcēm < namaz kılacağım (V/214)

2.2.7.4.2. Fiillere Gelen Yardımcı Fiiler

Eynesil ve yöresi ağızlarında fiillere gelen yardımcı fiillerden yaygın olarak kullanılanı yeterliliktir.

Yeterlilik:

alabiliyusuñ < alabiliyorsun (XVIII/332), sorabilürsün < sorabilirsin (XVIII/409), bulabilüler < bulabilirler (XVIII/322), yöriyebilũ müsũñ < yürüyebiliyor musun (V/33), yöriyebiliyum < yürüyebiliyorum (VI/1), bulabilseg < bulabilirsek (VII/3), gidebiliylardı < gidebiliyorlardı (XVIII/238), vurabilsem < vurabillsem (XVIII/201), edebilüsek < edebilsem (I/213)

Olumsuz:

olmıyabilür < olmayabilir (IX/211), dayanamiyü < dayanamıyor (XVII/33), edemedim < edemedim (VIII/35), anniyemediK (XVII/46), duramayuğ < duramıyoruz (V/167), alamasañ < alamazsan (XVIII/94), bulamamışlar < bulamamışlar (II/237), oğuyamadı < okuyamadı (XVIII/430)

2.2.7.5. Ek Fiiller

İsimlerin fiil gibi çekimlenmesini sağlar. Görev bakımından yazı dilimizden farksızdır. Şekil bakımından ise bazı ses değişimleri tespit edilmiştir.

2.2.7.5.1. Şimdiki Zaman ve Geniş Zamanı

Teklik 1. Şahıs

emegliyim < emekliyim (V/45)

Teklik 2. Şahıs

cezāevinin içindesiñ < cezaevinin içindesin (XXII/53)

Teklik 3. Şahıs

başgasıdır < başkasıdır (I/157)

Çokluk 1.Şahıs

yayla adamıyık < yayla adamıyız (VIII/11)

Çokluk 2.Şahıs

evlatımsıñız < evladımsınız (XXII/55)

Çokluk 3. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

2.2.7.5.2. Bilinen Geçmiş Zamanı

Teklik 1. Şahıs

uFā_ıdım < ufaktım (XII/104)

Teklik 2. Şahıs

habu gadar_ıdıñ < bu kadardın (VI/74)

Teklik 3. Şahıs

haFız_ıdı < hafızdı (V/182)

Çokluk 1. Şahıs

çō_üduğ < çoktuk (VIII/109)

Çokluk 2. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. Şahıs

Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

2.2.7.5.3. Öğrenilen Geçmiş Zamanı**Teklil 1. Şahıs**

yedi yaşındıymışım < yedi yaşındaymışım (VIII/143)

Teklik 2. Şahıs

bu taraFdan_îmişin < bu taraftanmışsın (XVIII/383)

Teklik 3. Şahıs

doğdur_ümuş < doktormuş (XVII/70)

Çokluk 3. Şahıs

ğavğalıymışlar < kavgalıymışlar (XI/32)

2.2.7.5.4. Şartı**Teklik 1. Şahıs**

korona_istem < koronaysam (XI/71)

Teklik 3. Şahıs

ilâzım_îsa < lazımsa (XVI/171)

Çokluk 2. Şahıs

ac_îsañız < açsanız (VII/84)

2.2.8. Fiilimsiler

2.2.8.1. İsim-Fiil

-ış, -iş, -üş :

tā geri dönüşü yoğ < daha geri dönüşü yok (XI/128), gidiş var (II/122), habu köyün girişine dōru < bu köyün girişine doğru (III/129), satışa hazır (XXII/11)

-ma, me-, -mı, -mi-, -mü :

durmiya < durmaya (II/315), oğumıya < okumaya (II/389), yüzmüye < yüzmeye (II/169), evi olmayana (XX/36), gezmeye (I/62)

-mağ, -meK :

ğalmağ isdemiya < kalmak istemiyor (VI/39), yaşımı beyidmeK için < yaşımı büyötmek için (XVII/8)

2.2.8.2. Sıfat-Fiil

-an, -en :

bēnmiyen gelmesiñ < beğenmeyen gelmesin (VI/131), ğucağlıyan bi dā ğucağlardı < kucaklayan bir daha kucaklardı (XIII/133)

-ası-, -esi :

ğonuşasım ne ğonuşuyum bilmiyum gi < konuşasım ne konuşayım bilmiyorum ki (XIV/11), āliyesim geldi < ağlayasım geldi (XI/156)

-acağ, -eceK :

yabacağ bi şe yoğ < yapacak bir şey yok (XXII/17), bileceK ğadar bā yetiyyı < bilecek kadar bana yetiyor (XX/8)

-ar :

oğur yazar diblomamı < okur yazar diplomamı (VI/28)

-maz, -mez :

inanılmaz bi yaşlılar var_ıdı < inanılmaz bir yaşlılar vardı (XVIII/214),
yöriyemez oldu < yürüyemez oldu (XIII/113)

-dık, -dik, -duk, -dük, -dığ, -diğ, -duğ, -düg :

Bazı örneklerde bu sıfat-fiil ekinin son ünsüzünün düşmesi sonucu dī, -dī, -dū, -dū şekilleri görülmektedir. Yine bu ekin yöre ağzında yuvarlaklaşarak -dū, -dū olduğu örnekleri de mevcuttur:

geddūm zaman < gittiğim zaman (IV/5), yaddīm govuşda < yattığım koğuştā (XXII/56), imanıña döşedīm aydın < imanına döşediğim aydın (XII/92), asgerlī yaPdığdan sōra < askerliği yaptıktan sonra (XV/23), tanıdığ bi insannar < tanıdık bir insanlar (XVIII/229), elbise asdūm yerīñ üzerinde < elbise astığım yerin üzerinde (XI/182)

-miş, -muş :

oğumuşlūm yazmışlīm yō < okumuşluğum yazmışlığım yok (X/3), hāurda yırtılmış bez vardur < orada yırtılmış bez vardır (XIII/166)

2.2.8.3. Zarf-Fiil

Yöre ağzında zarf-fiil ekleri, yazı dilimizdeki şekliyle kullanılmaktadır. Bununla birlikte büyük ses değişikliklerine uğramış şekilleri ve yazı dilimizden tamamen farklı zarf-fiil örnekleri de mevcuttur. Biz çalışmamızda yazı dilimizden kısmen veya tamamen farklılık gösterdiğini tespit ettiğimiz örneklere yer vereceğiz.

-ıb, -ib, -ub, -üb, -ıP, -iP, -uP, -üP :

semeriñi alıb teriñi alıyudum < semerini alıp terini alıyordum (XI/81), tesbiK çekib gidiyular < tespih çekip gidiyorlar (XI/131), ğaldırub da tuvalete götüremiyum < kaldırıp da tuvalete götüremiyorum (XIII/106), dövüb yūb yēKiyib ūdüb egmeg edib çöreg edib yiyülardı < dövüp yıkayıp öğütüp ekmek edip çörek edip yiyorlardı (VIII/80), beni oynadıP gezüP gülüP duriyi < beni oynatıp gezip gülüp duruyor (XII/72)

-arağ :

köy olarağ geçiyu < köy olarak geçiyor (XXII/99), zıvā deresi olarağ geçer < zıva deresi olarak geçer (XXII/118)

-ğan, -Ken, -ğa, -Ke, -ka, -ke :

çocugları böyüdüğan < çocukları büyütürken (X/12), cam mam silēKen < cam mam silerken (X/39), giderKe hāurdan ārı arabıylā giderdiñ < giderken ordan öteye arabayla giderdin (V/64), duruğa ālıyım < dururken ağlıyorum (III/104), imecilerde ğazarkā, türKü söylerķē, biribirimizi görüķe sevdalanduğ biribirimize < imecelerde kazarken, türkü söylerken, biribirimizi görürken sevdalandık biribirimize (XII/87)

-diKce, -duğca, -düKce :

diliñ geddüKce geri gidiyi < dilin gittikçe geri gidiyor (V/206), yaşlandıuğca hec yöriyemez oldum < yaşlandıkça hiç yürüyemez oldum (VIII/19), öle dediKce dā fazlasını yabmag isdiyım < öyle dedikçe daha fazlasını yapmak istiyorum (XX/22)

-işin: -dığı için anlamında kullanılmaktadır.

yanımda da Kimse olmiyişin < yanımda da kimse olmadığı için (V/4)

-ine, -üne: Yazı dilindeki -ınca zarf fiili ile aynı anlamda kullanılmaktadır.

bunun geldünü duydüne < bunun geldiğini duyunca (I/15), āşamce geldine < akşam gelince (I/210), cami yana çığdıne < cami yanına çıkınca (XIII/17)

-ana ğada, -ana ğadar, -ene ğada, -ene ğadar :

dünüm olana ğadar < düğünüm olana kadar (XVII/13), burā gelene ğada < buraya gelene kadar (XVIII/228), dñn olana ğada < düğün olana kadar (XVII/162)

-dī zaman, -dī zaman -dū zaman, -dū zaman: -dığında anlamında kullanılmaktadır.

yaPamadī zaman < yapmadığı zaman (XVII/54), yaPrag aşdī zaman < yaprak açtığı zaman (XXII/5), müdür felan çārdī zaman < müdür falan çağırıldığı zaman (XXII/83), annen babañ verdī zaman < annen baban verdiği zaman (XVII/6), ğırız

vurdū zaman < kriz vurduđu zaman(VI/40), bā bi ŗiy dedū zaman < bana bir ŗey olduđu zaman (VI/120)

-dū gibi, -dū gibi: -dıđında anlamında kullanılmaktadır.

argadařları geddū gibi u da ğađdı geddi < arkadařları gittiđinde o da kalktı gitti (II/27), sevdūmū aldırîm hızanıma param oldū gibi < sevdiđimi aldırıyorum hızanıma param olduđuında (XIX/94)

SONUÇ

Ağız çalışmalarında coğrafya ve etnik yapı, çalışmanın temelini oluşturan önemli unsurlardan bazılarıdır. Bu doğrultuda çalışmamıza Eynesil'in coğrafyasından ve etnik yapısından bahsetmekle başladık. Çeviri yazı işaretlerini kullanarak ses ve şekil özelliklerini korumayı amaçladığımız sözlü ürünleri kayıt altına altına aldık.

Temelde ses ve şekil incelemesi yaptığımız derleme çalışmamız, farklı bilim dallarına da kaynak oluşturabilecek niteliktedir. Zira kullanılmakta olan ağız, yöre halkının gündelik yaşantısından tarihi macerasına kadar önemli ve derin bilgiler sunmaktadır. Neticede söz aracılığıyla nesilden nesile aktardıklarımız yalnızca telaffuz şeklimiz değil; milli, kültürel ve tarihi mirasımızdır.

Çalışmamız sürecinde, dilimizin inceliği ve estetiğine çok uygun olmasına rağmen yazı dilimizde kullanılmayan kelimeler tespit ettik. Bu kelimeleri yazı dilimize kazandırmayı ve yok olmaktan kurtarmayı amaçladık.

Zaman içinde köyden kente göçün artması, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, okur yazar oranının artması, teknolojinin daha fazla insana ulaşması gibi değişen ve gelişen hayat koşulları sebebiyle kültürel mirasımız ve kimliğimizin bir parçası olan ağızlarımızın giderek kaybolduğunu söyleyebiliriz. Hatta çalışmamızda bize kaynaklık eden ileri yaşlardaki konuşmacılarımızın yöreye bir sonraki gidişimizde vefat haberini almış olmamız da bu konudaki çalışmaların önemini ve aciliyetini göstermektedir.

Bütün bu çalışmanın sonunda elde ettiğimiz sonuçlar şu şekildedir:

1. Eynesil ve yöresi ağızlarında yazı dilimizdeki ünlülerin dışında á, â, è, ë, ï, í, î, ò, ù, ũ gibi ünlüler de mevcuttur.

bekár < bekâr, bâbam < babam, cêviz < ceviz, var_îsa < var ise, hayıllî < hayırlı, yaşlî < yaşlı, banyò < banyo, yò_üdu < yok idi, kömür_üle < kömür ile

2. f, ğ, h, k, l, m, n, r, v, y ünsüzlerinin düşmesi ve hece kaynaşması sonucunda oluşan ünlü uzaması olayı çok sık görülür.

mısdā < mustafa olan < oğlan, bāçe < bahçe, āşamdan < akşamdan, ōsun < olsun, gōşuları < komşuları, îşallah < inşallah, nēden < nerden, tōbe < tövbe, dēze < teyze

3. ğ, h, v, y ünsüzlerinin kelime içinde erimesiyle yükselen ve alçalan ikiz ünlüler oluşmaktadır.

findıa < findığa, neslian < neslihan, taug < tavuk, yourd < yoğurt, dielim < diyelim, müendis < mühendis, eimiz < evimiz

4. Eynesil ve yöresi ağızlarında neredeyse bütün ünlüler birbiri ile değişme göstermektedir.

5. Yöre ağızında kalınlık-incelik uyumunun bozulduğu bazı örneklerle rastlamakla birlikte genel olarak uyumun korunduğu görülür. Öyle ki alıntı kelimeler bile büyük oranda uyumu bozmayacak şekilde kullanılır.

6. Yazı dilimizde kalınlık-incelik uyumunu bozan -ken, -ki, -leyin eklerinin, i-fiilinin ve -ile son çekim edatının uyumu sağlayacak şekilde kullanıldığı görülür.

7. Ünlü değişimlerinin etkisiyle düzlük-yuvarlaklık uyumu kalınlık-incelik uyumuna göre daha zayıftır.

8. Metinlerin büyük çoğunluğunda yazı dilimizdeki –yor şimdiki zaman ekinin sonundaki ünsüzün düştüğü ve “o” ünlüsünün daralarak “ı, i, ü” ünlülerinden birine dönüştüğü görülür.

9. Kelime başında ı, ĩ, ü ünlülerinin türediği görülür.

ısıcag < sıcak, ürüzgar < rüzgâr, ırahmeddig < rahmetli, ırāzı < razı, ırahat < rahat, ırammedli < rahmetli

10. Eynesil ve yöresi ağızlarında yazı dilimizdeki ünsüzlerin dışında b, p, ç, c, f, ğ, ğ, k, h, k, l, ñ, r, z, t gibi ünsüzler de mevcuttur.

11. Yöre ağızında tonlulaşma örneklerine sıkça rastlarken tonsuzlaşma nadiren görülür.

12. Yörede “t” ünsüzü “d” ünsüzüne dönüşerek teleffuz edilir.

dēze < teyze, daş < taş, dene < tane, doğdur < doktor

13. “k” ünsüzü “g”, “ğ”, “K” ünsüzlerine dönüşerek telaffuz edilir.

ğız < kız, göcaman < kocaman, öteKi < öteki, gar < kar, başka < başka

14. Anadolu ağızlarında sıkça rastladığımız genzel “n” ünsüzünün derlediğimiz metinlerde de korunduğu görülür.

15. Eynesil ve yöresi ağızlarında –rl- > -ll-: -ll- benzeşmesi oldukça yaygındır.

taḷla < tarla, yeller < yerler, telḷiKle < terlikle, oturullar < otururlar, mezelliK < mezarlık, şüKüller < şükürler, kemellü < kemerli

16. Yöre ağzında -nl- > -nn- benzeşmesi çok sık görülür.

unnar < onlar, habunnar < bunlar, çalışannar < çalışanlar, gelenner < gelenler

17. Eynesil ve yöresi ağızlarında ilgi hâli ekinin hece kaynaşması sonucunda tek ünsüze düştüğü şekilleri mevcuttur.

babāñ < babanın, anāñ < annenin, sēn < senin, allān < allahın

18. Yine ilgi hâli ekinin, sülâle isimleriyle ilgi kurduğu örneklerinde, kaynaşma etkisiyle hece sayısının azaltılarak kullanıldığı görülür.

gebicci_ūnuñ eviniñ altında, gugulūñ gızıñı, hacūñ āmediñ

19. Vasıta hâli ekleri –ña, -ine, -ınan, -nen, -ıla, -ılan, -ilen, -lan, -len, -ulan şeklindedir.

param_ınan < paramla, at_ına < at ile, acelinnen < eceli ile, unnar_ıla < onlar ile, ölüm_ılan < oğlum ile, elleriylen < elleri ile, zor_ulan < zor ile, izni_ilen < izniyle

20. Birinci tip şahıs eklerinde yer alan çokluk birinci şahıs eklerinin yazı dilimizdeki kullanımının dışında –ığ, -iK, -uğ, -üK şekilleri de mevcuttur.

21. Yörede şimdiki zaman eklerinin yazı dilimizdeki kullanımı çok nadir görülür. -yo, -yı, -yi, -yu, -yü şekilleri daha yaygındır.

22. Yazı dilimizdeki zarf-fiil ekleri, Eynesil ve yöresi ağızlarında büyük değişimlere uğramış ve çeşitliliği de artmıştır.

3. BÖLÜM: METİNLER

ADI SOYADI : Fatma Aktaş

DERLEME YERİ : Kösemen

YAŞI : 87

TAHSİLİ : Okur yazar değil

KONU : Aile hayatı, hastalık hâlleri, torununun yaptığı kaza.

I

- beş dene çocūm var, üçü gız ihisi olan. ğocam öleli kırk sene oldu. seksen yedi yaşındıym. ē elim ayām gezmiyu. ellerim ayağlarım ārıdan felcim ānadiñ mı. ne soruyuñ. gendü başıma duruyūm kimsem yoğ beni bağan yōğ. allahdan başga kimsem yōğ. gelinim bırağdı beni vardı geddi. çorum ğızı çorumdan ısdanbuluñ yanıñda. üş
- 5 dene hızanını aldı geddi. ölüm bekár. sâ ne ānadiyim. bi ölüm var hacı. trabzondan evlü. hızanılâ hırtılâ ısdanbulda yaşıyu. ben boş evde gendü başıma āliyib ālīb ālīb ālīb nemaz ğılıp tezbıg çeKıp allâ ziKredib oturüyūm. ne ānadiyim ben sâ dâ. kırk sene oldu öleli kırk senē. ben gencek öldü ğocam. ben seksen yedi yaşındıym ānadiñ mı. ben gencek öldü. eliñ elleriñdiyim. allahdan başga kimsem yoğ. bişürüP yēmiyūm.
- 10 gendümü yēkiyemiyūm. sâ ne ānadiyim. cenābı allah yardımcım ossun. bu felc oldu felc oldu öle gelüncü bağıyü. allah rāzı ossun. bi ölü var ānadiñ mı. ne ānadiyim ğızım. allahdan başga kimsem yoğ. cenābı allah yardımcımız ossun. bunu bağmāya geldim. ellerime deyneg aldım da iķi dene. ğapı āzında gonşiyik. habı üs Tarafda benim evim. esgiden bile bitdüK bile böyüdüK bile yèdüK bile işdüK. gaç senedür görmedim_idi.
- 15 bunun geldünü duydüne variyim bağıyım dedim. deyneg elimde geldim. habı içeri ğiden ğarı benim ğızım. ānadiñ mı. ev yapıyü hâ o yana ğocasının yeriniñ üzeriñe. cenābı allah sâbimiz ossun. allahdan başga kimsem yoğ bağanım yoğ geldiñ diyenim yoğ bişürenim yoğ daşuranım yoğ. eliñ ellēne bağıyūm biri bā bi şiy verse diyi. biri bi yanıma gelse de selāmı aleyhım aleyhım selam ni_yabıyusuñ dēze dese diyi eliñ
- 20 eliñe bağıyūm. torunumun üş denesi anasîle geTdi çoruma, iķi denesi de ısdanbulda bi denesi de adam öldürdü. böyüg ölumuñ ölü cezā evinde. bi denesi de aldū uşağ

- kumandîdi kumanda. eskelleriñ başında kumanda. şırnağda dōuda şırnağda torunumun bi denesi de. bi kimsem yoğ. allah yardımcım olsun. allahdan başga benim elimden tutanım yoğ. kimsem yoğ. ne ānadiyim ben sâ dā ne. pancar çorbası mı. pancar yoğ
- 25 şindig ossa gene yüzüñe gözüñe ederim de yaPamiyüm. tariFini mi. pancarı alusñ, zıbıcını atarsñ, içini dışını seçersñ gapā bırağusuñ üsdünde doğrarsñ, undan geri sirhiye ğuyarsñ hasgene vıcıglıyı vıcıglıyı çiçe_gibi yēKarsñ, fasilesini ğuyarsñ, pirincini bulğuruni ğuyarsñ. undan geri pancarı yēKa. una ğuyarsñ biraz bişer, undan geri iç yāsını atarsñ, duzunı atarsñ. bōle kebcellersñ kebcellersñ loğum gibi oluyu
- 30 çorba. gene habu tariF üzeri ederim de bi canıma eTsem bile yēmiyüm. hēş heş. dolaba bırağsam bilē dolabda da bi here yerim. habu gada bi tabağ. dā sēb yēmiyüm dōhüyüm. iysi mi ne büşürüyüm de ne yiyüm. fasile yemē yapüyüm. fasileyi de haccagenelig götünün zıbıcını atarım, başının zıbıcını atarım, ortadan gırarım, ihi patatis soyarım, altına sūanını dōrarım. undan da yemeg yapüyüm, bişürüyüm. haşlarım, dönderme
- 35 tavasında ğızardurum, undan geri sâ ne ānadiyim. ğızardurum, hebisini ediyüm işde fasileden de ediyüm. talıyı bi ğızım var habırda ğocada, ha o yangı de benim ğızım. üş ğızım var bi denesi de hau kemāliyede ğarşugeçede ē ihi ölüm var biri ıTanbulda biri bōrda buna ev yaPiyu. ölüm usda ānadiñ mı. ne diyecēdim unuddum. talıā edemiyim belliyemiyim unnar belliyü, unnar ğaziyü, unnar bōle ğazūnu dihiyu. ben de
- 40 dibine pağlasını atiyüm. allah verdini varıb tobluyuğ, eve getürüyüK turşu yapıyuğ ğıyma çırpıb ğırma yapıyuğ, duzlama ediyuğ, basduriyuğ. basdurma nē, hebile çırpıb çırpıb çırpıb üsdüñe dōru ğalın duzu atıyuğ, bi bōle ğullanmadūn ilēniñ içinde bi ilēn çırbdıñ mı unda āşamdan zabā durıcāğ. zabā u duzuñ içinde yusyumsā oluyu. undan geri bidunu açcasñ āzını yeħiyacasın, biduna basdurcasñ basdurcasñ
- 45 basdurcasñ āz āza doldurcağ. urda bi ğün durucağ. u duz unu bişürüb suyu uğarı çığıyu. bi dā basdurcasñ bi dōrama su ğuycasñ āzını hasgene ğılavuzlıcasñ, bırağıcasñ bi ğıyye, sōra haşliyib bi elmēnden bi tafa ğızardma oluyu, pirinc_ile dolması oluyu. sâ ne ānadiyim. āh esgiden dūn oluyüdü emē şindi şe çığdı bu ortalıgā. dā dūn yoğ, Taħı yoğ, ānadiñ mı. gelinli geyme yoğ. heülegene nası ediyula belli dıl.
- 50 ben dūn edmedim, bi şı edmedim. heb benim gelinlerim ğaşdı da geldi. ğızlarım ğaşdı da geddi. bi dene dūn edemedim ānadiñ mı. ben de ğar yāyüdü kütür kütür. ğar yāyüdü ben ğelifKē atıñ sırTında ğar yāyüdü. duman sağız gibiydi, hēüle geldüm hōle... unuddum. admış yedmiş sene oldu ğocıya gideli. dā ne sorcūñ bā hī. āşlar ğalem olsa

- yaprağlar kād olsa yazmaz benim derdimi deñiz mirekeb olsā. ğaldur beni de gidelim.
- 55 yā hau o yana inşāta gidcēm de habu ğızın oldū yērē. ūrdan dōru da eve gidcēm. bi günde eve çıġamam. arabam yoĥ. arabam ğaza eddi habu ğızım ōlu arabıyı yūladı. ğaza eddi, yūladı hau uġarlāra geddiler de yūladı da arabamız usdada. ōlumuñ arabası. yapılcāmış on on beş güne ğadalıġ. altı yedi miñlār para isdemişler, ānadıñ mı. elimizde yoġ avucumuzda yoġ, allah yardemcımız ossuñ. kimsemiz yoġ nāpalım.
- 60 torunum torunum. bunuñ ōlu yaPdı ānadıñ mı. bunuñ ōlu, ehliyeti yō_ūdu. benim ōlumun ehliyeti var ā. dayi arabıyı bā ver demiş. verdi mi vermedi mi artug bilmiyüm. arabıyı almış gezmeye gedmişler. ōrda da çise var_ımış, çiseden ayā gayüyu. bangur ğümbür gedmiş bi ācın beliñde ğalmış. yeter ki hani ölüm olmamış, ölmemişler. iki arġadaŞ. ikisi de sāgene çıġmış, araba olmuş heble mıcırmuġ. ustada araba, baĥalım
- 65 işde. de şindiĥ altı yedi miñlār isdiyular, elimizde avucumuzda yoĥ. findımız var_idi birazcuġ, elli admış Kilo bi findıġ. ōlan saddı, ceyran borcu var_idi unları ödedi, el borçları vardı, buġaz borçları vardı unu ödedi. arabıyā bi Faydamız yoĥ. allah böyyüġ bilmiyim bi yerden bi bi şiy bulū da arabıyı çıġarıcūġ usdadan. çavuşludıdi çavuşludan göreliye almışlar. usdaniñ başında araba ānadıñ mı. bōle bi önemli araba dıl de gene
- 70 on miñlār on iki on üç miñlāra aldū_ūduġ. ōle bi arabıdi. araba geddi boġu boġuna. ne dā ne diyim dā ne sōliym yavrum. siz traḫzonnu musuñuz. traḫzondan vāli geldi. giresinden mi anġaradan mi esgi zamandan. bi ġarı vardı yüz on yaşında öldü. ġariya türKü çārdılār unnar. vāli, vāli mi. ġaymaġam ġaymaġām. vali dıl a ġaymaġām. ġariya türKü sōleddi, bā türKü sōleddi. defdara yazdılar esgiden. u vād genc_idim ben.
- 75 ama ġarı yaşlı_idi. ġarıcug öldü allah rāmed_edsin. yedi seġiz sene var. dudu ġızı dudu ġızı. hē oturdu da ġaymaġam türKü sōleddi. üş dōrt türKü de bā çārdırdı esgiden dē dudu ġızına na gada yardım_eddile biliyiñ mi para da verdiler, yiyceglig de verdiler. hē dudu ġızına diyüm hemü yiyceglig verdiler hemü para verdiler, öteberi verdiler u ġariye esgiden. ey gidi dünya ey ġızın olmasa ōluñ olmasa ģim olusa ossun. gendüñ
- 80 üsdünü yēḫıycēñ, gendi buazıña büşürcēñ, gendi bi deli dilsiz sārım var. benden beş altı yaş böyüĥ. ġocamın ib ġarısının ġızı. ben undan geri geldim ānadıñ mı. u da bizim başımızda. ġapılarda bacalarda vē vē ediyu gulā işidmiyü, dili dönmüyu ānadıñ mı. variyim gidiyim diyum usul usul. benim gelinim de traḫzunnu. güccüK ōlumuñ ġarısı traḫzun ġızı. zeytinburnuñdā ōlum ġız ġuran ġursu hocasi_idi ānadıñ mi. ōrda işdē bi
- 85 arġadaş sōlemiş. isdedüġ, allah rāzı ossuñ. hısımlarım çoġ iyi çoġ. isdedüġ bi isdemede

- verdi, nişan dağduğ, nişan dağduğ, üş dört sene nişannı durdu, unnā geri işde mevlütlü şeylü ğurannu yemeğlü dūn eddük gelini alduğ. bi ölu bi ğızı var. beş altı senelig gelin. allah rāzı ossuñ, iyi. e bu gelinim vardı geddi. yā yaPdug da yemeqli dūn bōle horonnu şey çalgulu dūn dīl e, yemeqli ğurannu dūn eddi eddiler. gene de daḥı maḥı tobladılar.
- 90 ben bi bildūm yō a. olanın argadaşları ayazdādan araba duddu, otübüs duddular, zeytinburnunda eddüK dūnü ğarının taraFında. ānadiñ mı. unnar iyi mudlu. alla rāzı ossunlar. bāzı ariyülār beni, nē_yapıb nē_ēdiyusuñ, ölmedim sürünüyom diyum işde o yanda bi yanda. bi torunum var cezāevindē. beş altı senedu yatıyü. ē sivricedeyidi, sivriceden orduya getürddüm, ordudan giresine, giresinden esbiyeye. beş altı senedu
- 95 yatıyu. on segiz sene dā cezāsı var. aḡubad Tudduğ, öle eddüg bōle etdüg torunumu çıġaramaduḥ. ānadiñ mı. ğaldı ōrda. böyüK ölumuñ ölu. anasını ölüm boşadı. anası atdurdı içeri filāsi kerim anası addurdı olanı içeri. anası da yatüyu gezbede anası da yatüyu. olan da biz olanı parīle şeye getürtdüK habiriye esbiyeye göreleniñ o yanına. bacısı da ğocada. üş dene dā torun var unnar anası aldı geddi ifacug onnar. sā ne
- 100 ānadiyim. derdim başımdan böyüg. hē ediyuğ mısır. heb yaddı allahıñ āfatıña. adına dolandūm alla. geçen bi āfat oldu bi şey oldu. hasır gibi bōle düşdü biribi içinde içine girilmüyü yanaşılmıyü mısıriñ. ō çok çok çok çok. beter āfat oldu. adına dolandūm alla. ğorḥan undan ğorḥsuñ ānadiñ mı. hasır oldu hasır. düzlendi ortalığ dümdüz oldu. buna da şügr_ossun, can zāyeti olmadı. esbiyelerde oldu. hauḷlārda zan cāyet_oldu.
- 105 heb bōuldular, deñize geddiler, yūlandılar, bi şīler oldular, yıldırım çarPdı. burlārda hālī hazırda yāmur ne var_ısa hani alt_etti emme insan ölmedi. aşālarda öldü. ni_yapalım. cenābı allañ emrū. bizi yaraddı ḥî vērdü amānati hēlal canı bilmiyuğ. dā ne diyim sā. ğızlarıma bā bıracca yardım_ēdiñ desem iḳi dene ğızım var köyde, para isdiyular benden. ben de hāu bā yardima gelmiş allah rāzı ossuñ. de ben de ni_apiyim.
- 110 ānadiñ mı bi kere eddüK, eddürdüK zamanında parīle. ırgada eddürdüK. e geliñ ğızım biraz yardım ediñ bā da haburī tobliyelim desem kimse gelmiyü de benim canım çıKiyi. gelinim ğaçaç, geddi vardı üş dene hızanını aldı geddi. gelinim eve gelmiyü bir aydur. ölüm hau abılasınıñ evinde çalışıyı habu aşāda. unnar aşāda duriyi. ben burda teK duruyüm, kimse yoğ. hē hē a şey eli saḥad_olan. elleri hani saḥad, topalliyüdü
- 115 hebile. üş dene hızan. iḳi ölu bi ğızı vardı. anġaradiyimiş bacılarınıñ yanda. ğocasına gel aşā diyular. aylī yoğ yıllī yoğ ğocasınıñ. çalış būrda da siKortañı doldur diyular. dörd sene dörd buçuk sene dā hani çaluşusa doldurur emegli olur. ānadiñ mı būḷlārda

- heç yoğ. acarug u hau saf gız var. ānadiñ mı. unuñ bi bağıım parası var. e başına bi
ölüm işi gelse dā bi şiyi yoğ. el elde baş başliyiK, ānadiñ mı. u ölmeden unu da al da
120 gel a gel aşā. çalış bōda doldur diyü gedmiyü. ğarı gelmiyü. beni bağmıya adam yoğ.
ğaldım düzüñ ortasıñda. bağamiyüm bağamiyüm ben ğaldım. çoggene rāssızım. bende
gemig erimesi var, bende şehir var, bende ğırab var bacağılarımda. ānadiñ mı,
diñelemiyüm. gelmiş, ğız ğızım gelmeseñ iyi_idi emme seni ben commā günü
ısmallıycēdım dedim. bi here geldim ana dedi bōün sali oldūñe dedi araba var daha
125 başga günde araba olmaz dedi. geldim dedi. e tobliyib de bi çuval darı alıb da gidib
fırına ğuyceK da süddarı edeceK de yiyeceK. ya fırına ğuyduñ mu fırın darısı edib
yālaş edib bi şiyler edib yiyulā dā. fırın darısı oluyu da dadlug oluyu. yabılır_ūmuş.
doğuz miñlār para isdiyular. kim vericeK. hāu böyüg ğızımıñ habu ğızımıñ ölu ēddi bu
ğazāyi benim ölüm ēdmedi ya. e bu olan çalışsıñ hāurda biraz olan yardım edsiñ biraz
130 da siz yardım ediñ de bu araba alıñsın. küplere biniyu ğızım ğıyāmet atiyü. kesinnigle
veremeyug, alamayug, biz ev yapıyug. öluñ vermiş de ölu ne diyi vermiş öluma.
ölumuñ ehliyeti olmadūnu biliyudu. vermeseñ de küseller. dayı olub da vermez mi
arabasını. birağ ğızım sā ne derdimi yaniyim. sen dert anası diyisiñ e. ānadiñ mı.
verdiK bi herē oldu bi here. olucağ geri ğalmaz. allahdan bu iş olucā_idi. allah sā öluñu
135 on altı senedü cezāevinde. çıgdı, habu fūrüz üçün addılaş dışarı. bi senesi daha var
yatacağ. ānadiñ mı. sā bāşlamış. gedmiş dālara uğarı, çatā, bayazıd uğarı, bilmedü yere
uğarı, āşda ğalmış araba. yıgdın. e ğapıda arabamız gene iyi köTü beni doğdura
atıyudu, ğarısı saħaT, hasda oluyudu hızanı hasda oluyudu. iyi köTü arabamızı
yıgdıñız. birazını da biz ödiyelim de biraz da siz de ödēn. hebile ot yaprağ saçıyu. hāu
140 sār ğıza, dilsiz ğıza. u bennen böyüg, doğsanda. ana bi ğaşıug yēmeK verse. kör
baħıyum, kör baħıyum, kör baħıyum. aha bu ğız gelüğe iki dene eKmeK getürmüş. iki
dene eKmeK. eKmēn laFı mı olur. neyi kör baħıyuñ. dilsiz, āzı sōlemiyu. allahıñ bi
māsumu. unu bağması kābe sebebına. kābeye gedmeden eFsal öle dī mi ğızım. sōra ne
diyecēm. bi şiy deseñ ötesi öteye gidiyi. u da evlat olmuş oluyu. ben de bi şiy dēmiyüm.
145 otuz senede anca buriye bu köye ey yabmiye geldi. hau ğızım hau aşşāda ev yapıliyu
ya yolda. ısdanbulda evleri var. ğızına bi ev aldı verdi. iħi dāne de ölunuñ evi var
dayresi var. ānadiñ mı. herKes köşiyi döndü. bizim gibi Fagi Figara diyi ya. cenāb allā
bu dünyada bizi ğarib eddi, yohsuz eddi, parasız eddi, işallah u dünyama iyi olur. beş
vaħıd nemazıma beş daha eKliyib allaha yavlarıyim, allaha ziKrediyim. gelmişñ e

- 150 diyim biraz biçelim de zabahcā da ǧırar. ecce halım yoǧ. golum gurüyu bi tarafım
gurüyu, çalışamıyım, biraǧ. şey şey u ǧaynımıñ gelini. saF u da, u da saF. saF oldū
belli. u da ǧaynımıñ gelini. bōrda müsāFir. bir aydır bōrda findıǧa geldi de biraz bi yüz
külu gada findıǧ tobladı ǧocasîle de ǧocası eliñ evinde çalışıyu. gendü üllārda delü
delü geziyü, yollarda. nè_apalım nēdelim ǧızım. aşāda, sābire. sābire. bi denesi emine,
155 bi denesi sābire, bi denesi sādeT. ölumuñ bi denesiniñ adı tuncay, bi denesiniñ adı
āmēt. ǧoca öleli ǧırķ sene oldu, ǧırķdan da fazla. kırķ senedu eliñ eliñe baǧıyım. başga
bi isimi yō. benim ǧocamıñ adı āmēt soyismi aǧdaş. ānadiñ mı. başga, başgasıdır u.
benim ǧocamıñ adı āmēT, soyismi de aǧdaş. soyismi de aǧdaş. bu ibdingi ǧarısıñ
ǧızı. ibdinden aldū ǧarı var ā. ibdiñden aldū ǧarı. ben sōñdan geldim. dörT dene ǧarı
160 almış. her ǧarıdan bi hızanı var. allah rāzı ossun da allah işini ras getirsin. öy, öy ǧızım.
öy eme özlerimden iyi. özlerimden iyi. gene hau halda deyneg elinde araba ǧazası eddi
bu felÇlü. ānadiñ mı. hau yūlanı yūlanı geliyü. bā yardım ediyü. biçemiyu daǧǧada bi
oturıyu. eli ayā sālam olan ǧapımı açmıyu. alla herkese hızanından çeKdürsün.
ederseñ de sā_ol edmeseñ de işiñ ıras gelsiñ. allah diñyāda ne muradiñ var_ısa vërsin.
165 yoǧ yoǧ. yoǧ yoǧ yapamasın sen unnarı. edmediñ daha öle işleri bilemesin. yoǧ. bā ne
yardem edcēn ǧızım. ömrüñ uzun ossun, bu ǧadar ossun. ayāma geldin, beni
tenezzür_ēddin, geldin ya hoş geldin seFā geldin. ānadiñ mı. biraz biçerim de yadmiya
gidcēm, belim kesilüyü. gendimi dutamıyüm. sehşen, benim emsallarım heb topraǧda.
allah daha hau cezāevinde bi torunum var. hau böyüg ölumuñ hau ōda çalışan ölumuñ
170 ilhinci ǧarısından. u ǧarıyı biraǧdı. bi ōlu bi ǧızı var u ǧarıdan. anası, peşine düşmüş
bi adam sarıyërde. ōlan da eskellî eddi geldi. ünüvezzeleri bitürdü, aletirig müendis
oldu. işe gireceg oldū sırada ölüm bana bōle bōle bi adam var çalışdüm pariyi elimden
aliyu bā işgence ediyu hebüle ediyu heşüle edüyü. götü kirada. dedîni çeKdi vurdu
heriFi vardı. ǧapısında gene ōlan. çeKdi vurdu. bi carcur u sırada ǧafasından addı
175 ǧuşun heb. otuz sene cezā aldı. agūbad agūbad. hau ısdambulda ölüm yimedi içmedi,
götü kirada. agūbad dudduǧ, kırķ millāra. beş sene indürdü cezāyi. yîmi beş seniye
indürdüK otuz seniye yim beş seniye. altı senedur yatıyu. yîmi sene dā yadcaǧ. şeyde,
sivrilceden sivrilceden orduya geldi, ordudan giresine geldi, giresinden de esbiyē
geldi. anası da cezāevinde. ē u da ōluna teşebbüz eddüdü, vurdudu, u da cezā aldı. yîm
180 beş sene de u cezā aldı. biri mārubda biri maşrubda. anası da şeyde oturıyu gezbede
gezbede. cezāevinde ānadiñ mı. anası da ōrda. ōlan yandı kül oldu. bacısı da ǧocıya

geddi vardı. oħurħa orda oğuldā bi uşā ĩla tanışdı, ȧlan isdeddi biz de verdüK. iyi
 ȧocug ȧoğ iyi. esKelleriñ başında şırnağda şırnağda dȧuda. esgelleriñ başında
 kumanto, kumanto. on iħi miñlār māşı var. bi ħız ȧocū oldu. eme ħoremiyum. tūċe tūċe
 185 tūċe. helag oldum da yaniyum. ben bağdım anaları geddi de onnarı. helag oldum da
 yaniyum. ben bağdım. ne tūċiyi ħörüyüm ne ümüdü ħörüyüm. ȧoğdan boşandĭ_idi.
 yĭmi senelĭn boşanmış. he ȧluna demiş. ȧlanıñ başını yağdı. ȧlan, yĭmi senelĭn
 boşanmış on doğuz senelĭn boşanmış_idi. ȧlan iħi yaşındĭ_idi, ħız da bi yaşındĭ_idi
 bırağĭb da geddünde. unnarı böyüddüm, oğuddum. ırğadlara geddım. böyüddüm
 190 oğuddum. birini aletirig müendisi eddim, birini pulis eddim dē pulislĭ ħabul_ēdmedi
 ħocası. de işde aldı da ħızcuazım ırāT. şırnağda eme dȧuda ħapiye ȧıķamĭ emē diñle
 beni evinde rāT. ħocası ȧoğ seviyu, ħaynana ħaynata ȧoğ seviyu. ħızım ȧoğ ħüzel ȧoğ
 yağısüğü bi şey. de ȧlancug cezāevinde, ħidemiyum. bi seneden fazla virüz ȧığdı.
 virüzün yüzünden ħidemiyuħ. beni iĊeri ħomüyüñlār. babası da ħidemiyu ePiyden beri,
 195 babasını da ħomüyüñlār, yasaħ. bunlān da anasını öldürmüşler de iħi yavrusu var
 hāmile. haurda ħapıdā tamında. bağ aha ħelüyola benim sesimi ħördüni. yalan yāşua
 ne vercēm guru egmeg bi şey bulabülüse atiyüm ȧünnerine. benim yanıma ħelüyolar
 işde dā. ni_abalım. Fazla bi talāmız yog eme hazırını da edemiyuğ. edemedĭni
 edemiyuğ. anañ babañ var mı ħızım. ȧle mi. benim gelinim traħzun ħızı. u ȧoğ bağıyu
 200 beni, gedsem yañına ȧoğ bağıyu eme buñalıym. kömür ħoħularına duramiyim ȧlārda.
 diñle beni asdım var bende. ħidemiyim. gene ȧlan dā ħışın beni beKi alu ħelü. boş evde
 bȧda boş evde. bȧda ben ni_edcēm boş evde. boş evde ne_edcēm. teg başıma. kimse
 olmaz. bu şindi ħarısının yāna ħider arabası yabılusa. allah ħuruşu vermem der_imiş
 ħızımın ħocası. allah ħuruşu vermiş ȧlum arabiyi der_imiş. ȧlumuñ ehliyeti olmadūnu
 205 biliyudu. vermeseñ de kūsüyular ānadıñ mı. verdüğ. ȧlan, ben ȧalışıym evimize de üç
 buçug miñlārını ben ȧdiyim üç buçug miñlārını da siz de ȧdēn. üç miñlār para para mı
 bu asırda he. yoħ. ben de hani ħapılāna varmiyüm, suyunu içmiyum, yāndan yörelerine
 varmiyüm ni_apiyim. ne diyim. yoğ yoğ yoğ unnar evi ayrı ben teg başıma. ben teg
 duriyim. aha bu ħız ħeldi bu āşam. yav ħarısı olmasın u da evinde duruyu hau sār ħızı
 210 bağıyu dā. āşamce ħeldĭne. donuña işiyu, üsdünü dēşdürüyü. pırtısını maħiniye
 ħoyuyu. diñle beni u ħız da şindig bişürüb daşırub bişürdünü de ħidene ħada veriyü.
 he bā yük edmiyula unna geddĭni bā yüK olcağ. ħeliceK yanıma. ni_abiyim. bulusağ
 yerüK de bulmasağ açgene yataruğ. edebilüseK yerüK de edemeseK açgene yataruğ.

ni_abalım. ta||án baççen ni_oluyu ta||ádan aha. bi kesmüK. allah gōüne güÇ gedmesîñ
 215 ā. habu habunu, bōle mi oluyu darı. kerme yog bi şiy yog. bi dōrama gübre addı bi
 Poşed gübre addı. olmadı bi şiy. isderse olsun. oldū ğadar ossun. beslencēm düzde dîl
 e. ne_abalım. adıñ ne seniñ. kübra.

ADI SOYADI : Fatma Aydın
DERLEME YERİ : Adaköy Köyü
YAŞ : 81
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Aile hayatı, geçim sıkıntısı, hastane anıları.

II

bel fidī var bende de bu dizlerimē şey yabdı vurdu. öle mi. dizlerime vurdu gızım unuñ
 üçün daha yürüyemiyum. basıyum işde gene idāre ediyum buriye geliyum burdan
 uriye çıhiyum. öle işde öl öle durum öle nē yabalım. habule mabule geziyum işde. e
 gızım evlendük evlendüg emē bi boş ev. şey yoğ sãn yoğ tabağ yoğ teK bi tencere var.
 5 esgi zaman işini ānaTıyum saña. biz haule haule haulē biz idāre éddüK. bugünü
 geTüdük bugünü geTüdük. şindig gayrula yoğ bi şey yoğ. altıñda bi yatag yēre dōru
 seriyusuñ. urda yadduğ gagduğ. ē üş dene dōrd dene ineg bağduğ. üş dōrd dene ineg
 bağduğ gızım. bu hāl_ilenig işde bu hāllerde. yol yoğ yol da yoğ yol ne arıyu. bizim
 gaÇ parça bāçemiz var_ıdı. u bāçelerden biz findıg daşuduğ. yollara daşuduğ. yadduğ
 10 zabah yaħını ğağduğ, yadduğ zabah yaħını ğağduğ. zabaha gadallıK u yollarda findı
 da daşuduğ emē para vermediler. vermiyulardı bi şey edmiyulardı. emēmiz haule
 bugünner bu ömüller habu habu hāle geldi. bu ömür habu hale geldi gızım anadıñ mı
 habu hāle geldi bu ömür. şindiceg de allā şüKr_ossun çoluğ çocūm ehil. ehil çoluğ
 çocūm çoğ ehil. çoğgenelig ehil hızanım çoğ ehil. babaları öldü eme babalariyle benim
 15 ile babalānıñ zatān heÇbi şeyi yōdu. babaları da hasdiyidi. u dā ısdambulda sıyā
 mersegde amaliyat oldu galbden oldu. aud damarı u bu hebisi dēşdi bi şiler eddi de
 habu ölüm mısdaFa hebicūmūze bağıdı bū. hem beni hasdāniye götürüyudu hem unu
 götürüyudu hem unu bağıyudu hem bizi bağıyudu. haşindiceg gene öle gene öle.
 yimēmizi u yaPıyu. hē yimēmi bu yaPıyu. çaşuda ne var_ısā eve getirüyu. u olmadı
 20 habunu yi u olmadı haşunu yi bunu yi unu yi. çaşıyı eve getirüyu. allah var şindiceg
 inkār edmiye gerek yog. öbür ölüm haburdāğı içeri giden ölüm ısdambulda. e tabî ki u
 çalışıyu. köy ile işi olamıyu. biz ne gadallıK hasda olsağ öle bōle olsağ bile köy_ile işi
 olamıyu. e tabî unuñ da çocū var, u da ısdambulda, bi ölüm var u da gemide, u da
 gemide gızım. ū duzlada mı gemidiydi ū. urdan urda u gemiyi tamir ediyulardı urdan
 25 ğağdılar başga melmekete geddiler gemiyle. şindiceg e habar da alamıyuğ epiyden

berice de habar da alamıyuğ tā. yōğ görüşemiyuğ. işde u gedmiycēm medmiycēm dedi
 de arğadaşları geddū gibi u da ğağdı geddi u da urda oul. biz burda u urda işde. benim
 teg bi gızım var. iği senedur ben şeye geddim antalyıya geddim. iği sene ben antalyıya
 geddim antalyada çoğ hasda oldum. ne biliyim ne biliyim hıç baña gelmedi urası hıç
 30 baña gelmedi. ōle ōle hasda oldum gi hele bu sene ölümcür oldum. u ğadar hasda
 oldum. ged doğdura gel eve ged doğdura gel evē urdāğılar da ırādsız oldu. eme tabi gi
 allah ömürlarıñı uzun ēdsiñ. cenabı allah ömüller vērsiñ hebiñize de. dāmātım da çoğ
 iyi eme gızım ğaşdı da geddi bāğ. hē vermedüK. vermedüK işde ne biliyim. allāñ
 heKmeti. ben tanımazdım hēç eme benim yēnim. benim yēnim eme gızım ben ğıruğlu
 35 gızıyım. urdan tabî ben er_iken gelincē unnar benden geri böyüme. babalarını da
 tanımam analarını da tanımam unu hiş tanımam, tanımam. ē gızımı dēzesi didi bōle
 bōle dedi dēzesi eme dedi ben dedi ben tanımıyım dedi. ben tanımıyım dedi. eyer dedi
 gelsiñ dedi bēnüse alsın dedi. benim yani unuñ da öz be öz yēni. unuñ da öz be öz yēni
 áamá tanımıyım dedi. u köyde diller ısdambulda oğumuşlar. ōlegeleliK bu göreliye
 40 geldi tanışmışlar almam ben señi demiş. sōra u şey yaparkā birbiñlerinē teláFun ederKe
 teláFun ederKē unnar da geleli nişan yaPalı dediler. bu ölüm ğabul_ēdmedi. u esger
 dedi esgere gız verilmez dedi. hē u didi esger dedi esgere gız verilmez dedi. ura ölüm
 dedi babası da esger_ise esger didi verelim gedsiñ. eme ben kimsiyi tanımıyım. e bu
 dā dedi gi babasına baba dedi anamıñ dedi habarı var bu işden dedi. anam dedi hec
 45 uralu olmuydu dedi. u ğaş dedim gi anası babası var mı aca geddū yeriñ dedim ben. u
 da dēdi ki var var dēdi anası babası var didi. halbugi adamlar bal şcher_imiş ne biliyim
 ben. hē ne biliyim ben. hē sonu hayıllı oldu. allah saña acıdı diyum ğızıma. yani bu u
 gadallıK şey u gadallıK iyi dāmātım çoğ iyi. habu habu hızanımdan şeyi yō çoğ iyi.
 zāTán iy olmasa ben uriye gedmezdim. tabi tabi u uFaggene habule bi şiy duysam ben
 50 u gadā şey dīlim u gada iy dī şey yüregli dīlim gabısını aşmām. aşmam gabılānı aşmam
 eme habu gada bi kelime sōlemiyúlar gi. he tabî gi. bayılurum. urdan geliyúdu
 dāmātım diyúdu ki bā anne diyúdu bu eviñ uslusı kim diyúdu. ula ölüm kim olacag
 diyúdum sensin ya diyúdum. olmaz diyúdu bu eviñ uslusı señsin diyúdu. sen ne derseñ
 biz unu yaParuğ diyudu. yōğ ölüm dedim yatagdañı yatan adamın dedūñı Peg de
 55 güvenme diyúdum. Peg de güvenme diyúdum. e allah ırāzı ossunlar daha gelemem
 ölüm ben buriyá tā da gelmem didim. nası gelmesiñ dedi geleceñ de edeceñ de genē
 iği ōlu var. u küççüK küççüK çoğ üsdüme düşüyudu. böyü artug böyüdü. annāne diyú

- gel daha diyú gelmiyu musuñ diyu bā. iKimiziñ yatā yan ba yan bi odadıydıK. yatāñ boş boş diyu bā. yatāñ boş diyu. dōrudur sevmez mi sevmez mi yā sevmez mi ölüm.
- 60 işde durumlar ōle ölüm gızım. şındiceK bu ölüm var bu şeye gidiyu bu mızdaFam hau gaşuğı evlere gidiyu ağşam oldu mu içerde oturub durmuyu. e ged diyum gedmiyu. bu ölüm ısdambula geddū gibi öbürü ısdambula. hē ikimiz galıyuğ burda ikimiz. bu burda ikimiz galıyuğ ikimiz. zāten ben iki senedur şeydeyim, antalyadıyım. hē bu teK galıyu u burda teK galıyu. e ölüm diyúm sen ged diyúm ben burda televüzun siyerediyum sen
- 65 beni ne beKliyusun diyúm. yōğ yōğ gedmez adım admaz o yana. gedmiyu. undan geri sen diyu ısdambula gideceKsiñ diyu. gar yārğa giderim dedim. gar yāsıñ da giderim didim. gıdecēm. iki ay galıb gelecēm ölmesem. hē uçā_ıla da gidib geliyim a. he sıkıntu çoğ sıkıntu. çoğ sıkıntı u gada sıkıntu kî hē çoğ sıkıntu. beni fazla ileri almıyular hemen u āz taraFā pencēniñ āzıña oturduyular. beni habulē benim isgemim
- 70 var isgemrile beraber gidiyum ben urda oturuğannıg isgemim geliyu. bu, bu da geliyu genē isgemmile bile bu da geliyu. haule idāre ediyuğ gızım ne yabalım. ölenciye ğada idāre. çoğ şüKür bugüne çoğ şüKür. öle mi. tōbe tōbe tōbe. tabî tabî buña da şüKür. ben bunu alıyum tığğa tığğa uriyá çığıyüm. urlara aşā bağıyüm, habullara eniyüm, buraları geziyüm. şüKr_édilmez mi bunā. tabî beteriñ beteri var oul ey gidi evlātım ey
- 75 beteriñ beteri var şüKr_édilmez mi. hē tereFilig. şındicek bağ benim adamım bağ nēde öldü biliyu musuñ. haū şeyde duvā yapıyulardî habu hemen ilerde burundā köbriye girmeden girişde. uriye gidiyúdu. burda geyindi hazıllándı bōn dedi urda oturacām didi. şu eviñ başına ğada geçebildi. hásda dîl_idi söKel dîl_idi hişbi şey dîl_idi. hauradā hemen öldü. yav rādsız olmya rādsız_idi emē gezmesi mezmesi güzel_idi. zāten
- 80 doğdur alide doğdura gidib geliyudu devamlu da doğdurdıydı zāten eme işdē acel, acel. urda öldü. hē urda öldü haurda hau oğarı çığıdı hā düzledi hourda öldü. gızım tereFilî şimdiK bizde ineK yōğ. ğaşudan yörd çeKiyuğ ayran çeKiyuK, od biçiyular unu yüKlüyuK u gidiyu. he he gullanıyuğ çoğ gullanıyuğ hemi de. hemi de çoğ gullanıyuğ. haşındiceg ayran bile çeKdüK içiñ. hē yani hiç aFurumuzda ineg var gibi yavan dîlÜK.
- 85 hē tabi tabi var. südümüzü alıyuğ, maya ediyuK. ē işde ōle bōle oul idāre idāre idāre şart ne_abalım ōle. ben habu mısdafa mısdafiýá aldudum gına aldudum dā gınıyi yakıyum gınıyi elime. bā gına al dedim almış bisürü gına. eme elime yağıyum gınıyi üş dörd gün dutuyu. üş dörd gün sōra çığıyu. hē, kim dedi baña dün dün mü dediler bunu. hē ilerki gün. eliñe boya mı sürdün dediler. gız ben boyiyi dedim tanıma

- 90 tanıımıyım da dedim. hē yoğ didim boya dīl didim. asli sordu asli boya dedi boya mı
sürdüñ barmag dıñaglarıña didi. yoğ gızım ben yahın yedim. dōru aynan ōle ben türK
ğāvesi içiyum. ırahmeddīg zamānında alışdım her her ağşam her ağşam içiyuduğ.
şindice antalyıya geddim her gün her gün. ayran mayran işde ayran da içiyum yōrd sūd
içiyum. hebisinden içiyum. bu ölüm ben urda hásda oldum yani gākacağ bi hālim
95 gālmadı benim daha. ōle bi zayıFladım kī ōle bi zayıFladım ki diyelemiyüm tā. bu
ölüm burdan bi şurub var_ıdı dā uñu gullanıyúdum da undan ehil oldum_üdu uñu
yolladı. undan yolladı iKi şişe habile habile şey yolladı ō peteK şeyi var undan yolladı,
unu damladduğ unu damladduğ damladduğ süde birer bardağ her zabah işdim her
zabah işdim sūd. sūd_ile bile işdim. he u iy geldi. yani bıraccuğ şey yabdu beni ayā
100 galdudu. sōra bize urda pancar yō urdā her şey var pancar yōg. pancar yōg. şey yēsım
geldi. baña diyu gi gızım ne büşüriyim ne yēcēñ ne edecēñ diyu. allah diyu bebeg olsa
beşiğe atardım diyu. āziña diyu bi gaşug sūd dōhü de yatardığ diyu. bişî yēmedim. al
unu yoğ al unu yoğ bi şiş yēmedim. havasından oldum eme ihi senedur oldum. he ihi
sene hasda oldum. he ihi sene giddim ihişinde de hasda oldum. pancar gāynad da habile
105 incigene dōruyuğ da gāynadma diyuğ undan dōra da dedim undan yerüğ didim. he tam
olmıycā olan işi sōle dedi bā. yolladı bu hebisini yolladı her şeyi yolladı. he he her şeyi
yolladı. işde haulegenelig ben gene ayyā gağdım. urda yük alması basid çō. ne alısañ
al hauriye geliyu şey oTubüz durā urda gidib alıyusuñ. işde uyudu buyudu bōle epiy
urda adladdım işi de undan geri bu bize dediler ki öncē kād mād almadannığ uçağa
110 adam alıyu dediler gelükē. biz de almaduğ urdan geldüK. zaten beledimizi almışduğ.
geldük dēze kāt. allah alsıñ dēzeñi didim dēze mēze dedim kādım yoğ dedim yoğ
alınmadan gidiliyu dediler ē dedim. olur mu dedi gidilmez dedi. gidilmiyu dedi. işde
gıdecūdüK edecūdüK gelemedüK. beled yanmaz mı yandī. e ihi millar ihi millara yō
bir miñlār iki yüze aldıyuğ u zaman pālydi. urdan biz gerisi geri döndüğ beled meled
115 geddi. olumlu geleceK diye begledüK olumlu gelmedi. urdan biz geddüK u
gedmiylennüğ on gün on beş gün eTKiledi işimiz. tabī gızım getürüyu benī. sanKi
yanımdasıñız. hasdalīñ bu hasdalīñ şu hasdalīñ bu. siz ne biliyuñuz benim hasdalımı
yavrularım dedim. yavrularım dedim siz benim hasdalımı ne biliyusuñuz dedim. āh
dēze dedi hebisı burda yazulu hebisı dedi. hebicū burda yazulu dedi. habunuñ altı mı
120 olmaz olmaz ben düşmem. oldu oldu. ōlegenelik on beş gün geşdi aradan. urdan iki
yere göñüdüle beni imza addudular undan geri kādımızı alduğ .undan geri bir miñlār

- bir millâr elliye geldüK gelükē. gene pālî geldi eme üş beled tabî. yoḥ, gidiş var. benim
 gızım gelib biraḥıyı beni. hē dönüyu. halbugi de gelmese... biraḡıb geliyu gidiyu bi tā
 geri geddi. işde öle oul öle dūñyanıñ işi bu. benim mi, yōḡ eme imzāmı atıyum. yōḡ
 125 nerē gidsem imzamı atıyum. gızım nadán oḥuyamedüK yoḡsuzluḡdan oḥuyemedüḥ
 emē yoḡsuzluḡdan da bi ġalemimiz vērşeler elimizē bi defdar bi kitabcug alsalar benim
 ġıruḡludāḡı oḡul tā esgi zaman oḡulu. benim evim ġıruḡludan on daḡḡa oḡarda. tabi
 hē on daḡḡa oḡarda benim babamıñ evi eme oḥuyemediḥ. yollamadılar yollamadılar.
 ben u zaman ne ben on yaşınnan beri ūraşıyum gızım on yaşınnan beri ūraşıyum. dāimā
 130 şükür elhamdillah bugüne. bu güne çoḡ şükür. talḡada dīlim evdiyim hızan mızan
 baḡıyum. gızım u şindi öle şindi öle şindi öle oul. gızım de deme yoḡuş. olur mu.
 vallahā ġız gızım yoḡuş tabî. hē eved eved yoḡuş yoḡuş. gızım biz habu yolū biz habu
 yolu nası alduḡ biliyu musuñ. hau köblibaşından habu bi yana böle heP para atagene
 alduḡ. heP pariyle. habu yolu tabî. haurdan beri. ilersi yoḡ bu yolūñ. yoḡ yōḡ, olmadı.
 135 ora u köblibaşıdur. ben hau oranıñ bazarı var ā uranıñ bazarıñdā ben dūne geddim.
 şeyden ġaşıya geçecüK dereden. bi dallar uzadımlar böyüḡ böyüḡ böle uzungeneli
 gangıl gungul bi şiler bi de su var su üsdünden geçiyu. ben geri dönüyum burdan dedim
 geçilmez dedim giderüḡ altına dedim altu Fagır Fagır ediyu dedim. eme bilmiyum
 haşindiceḡ uriye göblü yabıldı mı. öle mi. geşdüK u derelerden de geddüK. hau
 140 derelerden geşdüK de geddüK. koşa koşa geddüK. eved eved koşa koşa geddüK.
 ne_abalım oul işde öle yavrucūm öle durum öle. allah soñumuzu hayır edsiñ. allah
 soñumuzu hayır edsiñ oul. allah sizlere ömür versin oul. āmin tabi. öle gızım işde
 durum öle. unuñ ġızı. geliyu gızım gelinimiz geliyū. tabi canım köyū. gelin de geliyu
 gızım da geliyu. unnar geliyular. ben mi hē ısdanbula gidecēm ġar yārḡa ısdanbula
 145 gidecēm. şimdi burası ana yol olmuyu ġaşı ana yol burası çat yol. burası hemen ġar
 yādū zaman hemen açılmıyu. he tabî ana yolu açıyular. şimdi ġışın da ben hasda
 oluyum böle durmuyum. gızım kömür yaḡıyuḡ biz. biz hau ev çoḡ sıcaḡ bizim evimiz.
 gızım dıñdan göründü gibi dīl içi. yoḥ bi kere yaḡdın. hē hē hiç. kömür sobası bizimġi.
 hē u ölē. heP pariyle aldırıyuḡ gızım heP pariyle. çoḡ bile geliyu. hiç sōmuyu oda ev
 150 hiç sōmuyu. gızım sen türkū mürkü işini bırāḡ. āşam oldu āşam oldu hiç gedmēñ bu
 āşam. yarın gidersiñiz zabaddan. çayıñızı içir gidersiñiz ne var. öle mi. e gızım biz
 şindiceK ben de çoḡ isdiyum sarılmasını amā sarılma yoḥ, yoḡ sarılma yoḡ gızım. yō
 u yoḥ. nerden gelisen gel u yoḥ. öle mi. allah sabırluḡ vērşin gızım. aferim ölüm aferim

ölüm iy eddiñiz gezdiñiz dolaşdıñız iy eddiñiz geziñ dolaşıñ köylerde. ey gidi oul ey.
 155 türkü ne sōliyim bilmiyum kî. ağılma u zaman geliyüdu emē şeyiñ bi türKüsü var
 ırahmedîñ uñu sōliyim. yōk hau seniñ adamîñ hau kemeñceci sürten kim_idi. kâti
 beyiñ. bi tane mi. ey ğızım daha ben ne ğonuşıyım ğonuşdum ğonuşacāmı yavrum ne
 ğonuşıyım evlâtım. sōlerim canîm seniñ galbin gırılacānı ben türKü sâ sōlemez miyim,
 sōlemez miyim ben sōlerim. ben her zaman sōlüyum her zaman ōul her zaman. de dur
 160 ağılma gelsiñ. ğızım şeKer. ırahmeddig adam, ğale ğaliye baħar ğaleden yılan aħar
 yollañ baña ayşemi sizi yıldırım yaħar dedi. hē undan geri unu u sōledi. var var bir iħi
 dene var türKüsü eme ben unu unuddum unuduyum unuduyum. ben türKü çoğ
 sōlüyudum unuduyum. gene de iy unudmadım oul unuduyum işde unuduyum oul.
 dereler aķa aķa dibinde gum galmadı baħa yoluña baħa gözümde fer galmadı. dur,
 165 ayşeden mi. e ayşeden hemen şey oluyu mu ağılma geliyu mu. sis dağıniñ başları
 yuvalıñu daşları. aha unuddum gerisini. aha unu da unuddum. kırk he kırk dōmluyum
 kırk. fadma aydın evet he he. kimliKde de ōle. fadime de fadma aydın. he he ırâdsız ū.
 vermedi mi. nedîmiyle. nedîme. dayımıñ ğızı. ben bilmiyim ben nedime biliyim. allah
 allâ iy bē. dōrudur. yoğ ğızım yāmur ne ariyú. ōle işde oul dahâ. yüzmüye gidiyu
 170 yüzmüye. tamam mı ğızım. türKü çoğ sōlüyum emē hagigi çoğ sōlüyum türKü çoğ
 biliyum çoğ sōlüyum eme hemen ağılma gelmiyu. îşallâ îşallâ ğızım. ben biraz geç
 giderim. urda kim var kim var. u ğıraña uħarı mı çığacāñ. urdâ urda çığarsañ urda.
 ğızım adaköyde kim_ile ğonuşacāñ. eKsüK dî mi. allah allah adam annadmaz mı ne
 var. heralde eza ōle sandı. hē hē ey gidi oul ey işde esgi işler esgi işleri birağ. esgi işler
 175 geri gelmez. şindi eme geşdi. ben almanyıya da geddim. yâ ben almanyıya da geddim.
 gezmiye geddim. uranıñ suyunu. neriye giderseñ gid ölüm u su mu içiliyu. heP pariyle
 alıyusuñ. var_idi var. burda da çaşudan alıyuğ. daha bi sene mi iħi senedur mu nē ben
 habu sudan bi kere bi yudum su içmedüK. hemi de şurda çam var çam hau çamıñ
 yandan geliyu buranıñ suyu. yōğ çoğ sōsatığ sōsetî. ğız sen beni biliyun mu ne muslū
 180 ğız tōbe esdaFurullâ. izdiyi ne sēraT gidib urdan alıb geliyu iKi şişe üç şişe. ōle işde
 ōl ōle uralarda da gezdüK. çocuglar geliyüdu. hē giden gelen sallanıyu. giden gelen
 sallanıyu urdan. şimdiK torunnar da böyüdüler unnar da böyüdü yalan yoğ yāñi. ben
 una geddim doğdura ben una geddim eme bağ çoğ iyi doğdur. çō iyi doğdur u doğdur
 benim başımıñ buralâ buralarımda kireşleme oldūnu heb sōledi. ğızım yoğ. yāni
 185 ırrahatım başımdan. benim başımda bi sallantu var_idi. şōle eme sallandūnu

duymüyudum. unuñ_ıla doğdura gidib geliyuğ doğdura gidib geliyuğ. çığduğ
gelükennüğ bu bi diñeldi. ne diñeliyün geçseñe dedim. şurda bi doğdur var dedi fadma
ğansız diye tıravzunda. bēm doğdurlarımıñ üçü de tıravzunda. sür sür fadma ğansıza
gidelim haydi bağalım ne diyu dedi. bi de una gideli dedi. urdan Fişini kesdüdük
190 geddük. gel dēze gel dēze gel dēzē. allah ırāzı ossun doğdurlarımıñ hebisinden de. ben
memnunum allah da ōsun. urdan aldı benî, habule bağ, haşule bağ, ötiye bağ, beriye
bağ derge buna dedi gi ğardaşım dedi buñu sen dedi hanğı doğdura göñüdün dedi. bu
da sōledi. ōy ğardaşım oy dedi. bu dedi u dedi beyin ceryāhi mi dedi u ne ānar bundan
dedi. baña bi hab verdi iñi tāne hab verdi. ben unnarı gullan didi biraz yirmi gün sōra
195 bi tā gel dedi. al gel buñu dedi. yirmi gün sōra bi tā geddük eme hiç dedü doğdur
hanğısı olusa ossuñ dedü günü sabıdmaduğ. bi daha geddük undan geri bi daha
geddük, başım ehil oldu. ne sallantu vār ne bi şey var başım ehil oldu. neysa unā bir
ay sōra gel iñi ay sōra gel dērkennig bi daha geddük. dedi ki bunā ğardaşım dedi ben
dedi başga yere gidiyum dedi. yalavuz buriye dedi bi doğdur geleceK dedi. başga bi
200 doğdur geleceK dedi. bu da dedi gi baña haydi gidelim de dedi u doğdur_ıla da
tanışalım dedi. baħalım u doğduru da baħalı dedi. ğağduğ geddük. u doğdur da. u da
u da mısdāfa aydın. mısdāfa aydın fadma aydın dīnce biz aydınnar doğdur moğdur
uriye birigdüğ. başladığ gülüşmiyē. doğdur dedi noldu aña dedi. yav hocam nōlcağ
dedim benim başımda bi ırahadsızlıg var didim. bağdı mağdı u da bi hab verdi.
205 ōlegenelig de tā gedmedim eme ben ū doğduruñ verdü hablara u an bu an devam devam
ediyum. hiş bırağmıyuğ. bırağmamışığannıg hiş de saPıdmıyuğ. yani hab tükendi
yarın alıruğ öbür gün alıruğ yoğ. unnara ōle devam ediyuğ. hē şindi haburamdan uğarı
habulegenelig habulegene yan haburama bi şey oluyu. yalavuz doğdur dedi kī ne ısıcā
çıgacān didi ne ürüzgara çıgacān dedi. bu da dedi gi doğdur bey dedi buna ben dedi bi
210 sayfan yaParım dedi. sayfan yaParım ben buna dedi. yani hebile şey çadır çadır. ben
buña dedi çadır vārı yaParım didi. urda gülüşdüler. urdan u doğdurdan da geldim
burama devam eddi u soħuşmā. bōle bu başım_ıla haburdan uğarı giriye bōle burdan
uğarı giriye. āzım açılsa yumamıyum. habılē uFalıyı uFalıyı uFalıyı uFalıyı
dönemiyum yavaş yavaş uFalıyı. ğağduğ ū şeydē ğızım meni şeye götüdü araşduırma
215 hasdānesine. araşduırma hasdānesinde de ne biliyim ki yani bi alāmed bi hasdāne.
böyyük. tabî. uriye göñüdüler beñi, urdan Filim çeKdi şey çeKdüdü emār emāra
ğuydular beni eme ğaş gün sōra üş gün sōra sıra geldi baña. geddük gece gece ğağduğ

geddüg üç gün sōra emár emár çeKildim. urdan bi doğduruma geddüK aynı doğdura
giddüK, aynı doğdur beni başga doğdura yolladı, bōlē bi şeyden bi böyüceg bi îne
220 çığarddı. böyüg böyüggene bi îne çığarddı. anam goluma mı sōacağ aca dedim. urdan
îniyi bōle eliyle dutuyu bōle burama urdan bi dūmiye basıyu elüm Fırılıyu uğarı. urdan
bi tā basıyu bi tā oğarı başımda hiçbi şey bulamadılar. bu benden sālam dedi doğdur.
bunuñ başında dedi hiçbi şey yoğ dedi. ne biliyim ben bā bi hab vèrdi. habı addım bi
sād geçmedi hab beni delürddü. he hē. bundan uFag biri. bembeyaz başı bembeyaz.
225 ğara tüy yoğ başında. fazlā. evet. öle öl öle öle öle ni_abalım öle oldu işde işlerimiz
öle. bu para ödedi ğızım. bu işdiydi bu ısdambulda hangi işe girse çalışıyudu ama biz
burdā ğalduğ burada biz. biz ğaldūmuz gibi bu meÇmūr yanımda ğaldı da bu para
ödedi heP. böyü bu. hē hē böyü u ğızım. yani aralarında da Fazla yaş yōğ. hen küççūm
ğız, hen küççūm ğız. allah hebiñize de uzun ömüller vèrsiñ yavrum. hayıllı işler vèrsiñ
230 hayıllı işler vèrsiñ yavrum. adına olaniyim allahîñ. şu havasına bā. kōkudan durulmuyu
burdā. nōldular gene azdılar. gene azdılar. adam ısdambulda vuruluyu. seyrediyum
teleuzunda. izliyum izliyum izlemez miyim. izlemez miyim hē izliyum izliyum ğızım.
şeyî.. ē demiri bi de şey var a. dört köşe oluyum. unnar unu vurdū gibi ben dört köşe
oluyum eme unnar da bi şey olsā pusuyum, pusuyum. ey gidi öl ey dün mü geldi nēddi
235 gene bi esgercūmüz vuruldu, bi denesi yaralı. neler yabdı urlárda neler geçüdü. ne işler
yabdı aş mı ğaldı doğ mu ğaldı. esgerler esgerleri çoğ şē_ediyum esgeri de çoğ
seviyum. u ğadar seviyum ği esgeri allān heKmeti. bi kere gaPıya hō oyangı evdiydiğ
gaPıya geldiler. tantan tantan gaPıya vurub duruyular. kim u gaPıya vuran didim ses
edmiyular. e ölüm kim o gaPıya vuran diyum a dedim. candarma dedi. yā ölüm dedim
240 candarmıyıK deseñiz de dedim beni ne sōlediyuñuz aćsam a gabiñızı dedim. aćsama
gaPıñızı dedim. bunnar geldiler, u zaman ırahmeddig adam muhdar_ıdı. unu sordular
u da yolda büz gömüyulardı o yana geddi de bunnarıñ yana giddi de. çalışmîdi eme
gene yanlarındîdi. güneş var_ıdı da. ölüm ben de gidiyim siziñ ile dedim. unnar_ıla
barāber laF edegene ben de geddım. ben bilmiyum ben esgeri çoğ seviyum. esger esger
245 ey gidi hēy ey gidi esger. he he. öle mî hē. yani içine içine gireceg olan suya göre
alıyusun. tabî arabalarda dolu geçiyudu oğarı. siz yayliya da geliñ. sis dağı yaylası
uraniñ arķası. tabî, eme bi gezelim görelim var u gezelim görelimde nere neriye bulsa
uriye uTuruyu, uriye oTurur, yemēni yēr içēr. saña olanıyım bēn. şindî şinniceg ben
gelenē bi sarılıydım kim gelüse gelsiñ ben bi ğucağlıyudum pencēnin camları Falan

- 250 dağılūğan. bu da bā diyu kı kimsiyi görmedūn gibi diyū ras geldūñū gucağla diyu. gucaglıcēm tabî diyum ben habu oluma ne sarıludum ama ne sarılurdum ben oluma. tabî tabî ölüm heb öle evet. öle şey mi olu canım tōbe esdāFurullā. bi şey u var mı bu var mı. ğız bu milled dolandırucu kım öteki kım tanımıyu kı. yog ğızım sen siz öle bi adam olsañız dōru eme öle bi adam dīsiñiz ğızım. evlāddarım öle şey mi olur. ben mī.
- 255 ğızım ben çoğ yalañuzlug çeKdim. ben gece oldu mū tiFe_ile bi ğoyveriyudum hanasını satıym yaslanıyudu bura. bi asılıyudum dabancıya. atıyudum işde. ben mī, ğılacām. hē ğahıñ ölüm. sizi gōmuş gibi olmīm da ğahın yavrum. îşallah nāsib nāsib ğısmet olusa bi daha ūra. îşalla îşalla. ço çoğ diğğat édiñ arabalara. yavaş gidiñ yavaş gidiñ ölüm çoğ diğğat édiñ. ölüm siz beni unudmadıñız mı yavrularım ō yavrularım.
- 260 çoğ sā ol teşeggür ederim ben ne veriyim saña. e ben seniñle her gün sohbet ederim her gün. hē u yeni, yō_üdu. başım çığıy da. banyıyı yahın yabdım. yahın yabdım banyıyı da. hou evi de evi sıvadıyuğ biz de böün ilerki gün geldi usdalar da kenarlárını yabdı. dün gum getüdü çimentu getüdü böün de gelmediler. işleri bi dene dīl kī işleri bi dene dīl ki evlātım işleri çoğ. ē ne yabdıñ ne eddiñ beñden gerī. hē oturuñ. evlātım
- 265 öle durum durum öle işde. benim öbürü bi dene tā var_idı ya temel, burda konuşduğ a u ısdambula geddi. benim bi ölüm var_idı gemilerde de dış devlete geddīdi. dış devledden geldiler habu şey sebebiylennig şey bulamamışlar iş bulamamış gemi. hē hē geldi de ğurduğ ğurduğ geldi türkiyeye geldi dē unuñ gözünüñ arkasında bi şey çığmış. yāñi arpa tenesi ğada var_ımış. unu aldurdu böyüg ölüm unu var diyi geddi. e
- 270 tabî unuñ göçü de urada. göçü de urda oldū gibi sen mi gidecēñ ben mi gidiyim dedi burdāğī ölüm. u da dedi ħi ben gidiyim dedi. e sen gidecēseñ dedi ged barı dedi ğağdı geddi de sali gün amaliyat oldu. sā ol. sali gün amaliyat oldu da dahā şeyi çığmadı. u gözünden alınan parçanıñ yāñi belki şeydur demiş doğdur belki kötudur belki iydur bilemiyum demiş. hē sonucu çığmamış dā işde ölegenelig u geddi. u geddi eme bi
- 275 saħallū hoca var ısdambulda yāñi çoğ güzel bi hoca u, hebisi de güzel de. allah hebisiniñ de ömrünü uzun édsiñ. neriye geddım_isē hau şansım baña yardım ediyu. doğdurlárım çoğ ehil. oturub muabbet ediyug oturub oturub laF ediyug unnar_ıla. bi dene var āmed çubuğcu die tırvzunda u bi alaşā ediyug unuñ_ıla u çoğ şey u, u çoğ fena ū. beñ kaç senedur una gidiyum altı yedi seneden Fazla. u amaliyad doğduru.
- 280 bende fidığ var belimde de ben belimden hiç gezemiyum. benim zorum belimden. yōk, hīç, hīç yürüyemem. habı isgemı var ā habunun_ile barāber gider gelürüm böle uriye

gider gelürüm. hōriye giderim bunuñ_ıla. bu isgemim_ile gidiyum uriyē. bunu aldılar
elimde deyneg var_ıdı deyneg aldılar baña eme deynē ile giderķē habule gaPanıyum
yerē. yōķ yōķ amaliyad edmedi. amaliyad olmaz bu dedi bağ ğaç sene evel. bu daha
285 amaliyat olmaz dedi bunuñ belinde hişbi şiy ğalmamış dedi, amaliyat olmaz dedi
amaliyad edmedi. neyse îne hab, îne hab bu zamana geldüg eme habu taraFımdan habu
taraFımdan ölüyum. haşindi hîşbi şiyim yog. haşindi ırātım. yatıb da ğağdı mîm
bitiyum. hē yatıb da ğağdı mîm bitiyum. işde öl öle öle nē_abacaşsıñ ben uFa uşag
dîlime ğızım. kepeK tühenmedi, kepēmiz tühenmedi yavrum tüheneceg de gideceKsiñ
290 hē tühenmedi tā. işde tüheneceg de gideceKsin ğızım. ısdambulda öl. evlū olmaz mı u
evlū. ū ısdambulda u öbür olan amaliyat olacag oldū gibi geddi de şindiceg unnar
ısdambulda. āh yavrum ah sığıntu çōğ. sığıntusuz iş yōğ. îşallah îşallah. ısdambül
ısdambul gabdılar saluverdiler gabdılar saluverdiler ısdambul şindiceg her gün
dünyalar ölüyu. şey var şey bōle sıra yabmışlar ki sıranıñ ucu bucā bellū dîl ucu bucā
295 bellū dîl. allah hayıllıısını versiñ. hē u gedmiycēdi eme u da unuñ üçün geddi. u
gedmese burdāğı gidecēdi burdā gidecēdi. benim ölüm da hasda. yōğ temel emiceñ
hasda u da hasda u dā ğaç santım bārsāg kesildi unda da u da amaliyadlı u da bārsāg
kesildi. ğanser manser bi şiler oldu nōldu da çok ilac aldı çoğ ilac aldı. şuan iy eme
artuğ... hē iy şuan ehil. unu da ğızım unu da tembellîñden tembellîñden unu da
300 annamamahsızlıñdan. habu ölüm bi şiy ossuñ hemen koşuyu doğdura koşub gidiyı.
ğaç kere āzınnan horTum addudu ğaç kere. bu aşā uğarı on beş yirmi gün dışarı
çığmamış. gider_imiş gaPıya gelür_ümüş eve çığar gezer_imiş. bu una teleFun ediyu
sen diyu heş durma diyu sen doğdura geT. doğdurdan ğorkuyu. şindig nōldu bārsag
çürümüş. undan dōru ölegene hasda oldu, şeher de var. yōğ yōğ. unuñ şegeri de var.
305 hē tabî canım dā genc olmaz mî. unuñ şeheri de var. benim hen küccūm ğız benim. hē
yā ihi senedur ben uriye geddım. bu sene hişbi yere gedmiycēm. saña dulaniyim, allah
ırāzı ōsun allah ömrüñüzü uzun edsiñ ölüm allah ömrüñüzü uzun edsiñ, allah ğazādan
bēlādan sağlasıñ, duddūñuz ğabdūñuz altun olsun öl. ni_aPiyim benim elimden tā ne
gelür. amin yeter hebiñize hebiñize öl hebiñize. ihi sene geddım ben uriye eme ihisinde
310 de hasda oldum. hē hef neden isē urda ben hasda oldum, hemi de çoğ oldum. yāv
havasî ne biliyim ben ne biliyim güzel de havası var ama tabî hi burlāra bēzemiyu
buriyē. şu ācıñ dibiñe bēzer mi antalyā. görele bēzemiyu da. bizim görelede de ēimiz
var. hē urda hasdaneniñ bi yancūñda hē merKezde. hec ğımse ğız hec ğımse ğızım.

urda da var sis dağında var bi ėimiz bi görmiye dēyu. bi görmiye dēyu sis dağındağı
315 eimiz de var urda da var eme hic durmiya adam yoğ. yazın bi denesi ısdambulda ġalıyu
çocuğ okul dālancıya gada. u da köyde ya artuğ findıg bāçesinde ötede beride. gidib
de beş gün yadmişlī yoğ bu sene geddi geldi bağıdı. bağıdı geldi u gada. tabî hi beni de
bıragm... ben teg ġalıyum buradā gendü başıma ġalıyum. vallaha vallahā dabanca işini
gurdama. ġızım ben buradā gaç sene gendü başıma galdım biliyu musuñ. beş sene ben
320 burda gendu başıma yaddım. tabî çocuglarım ısdambula geddi ısdambulda oğudular.
ben burada gendu başıma ġaldım. evim de habule olsıydi yapulu olsıydi evim pencere
mencere haşat_ıdı haşat_ıdı. e zabaha gadā yani beni öldürseler işde elimdē mal üçün
öldürüllerdi. e tabî hi ġızım evdeydi belimden bıraKmiyudum hec eme gene de
evdeydi. şindi hauriye geçib de bi dene ġoyveriyudum tū sallıyudu ortalī. yaparım niye
325 gene atarım ne var yeter gi hazniyi aç. tedie dağıldıñ mı ũ uçuyu yeter gi at. şindiceg
allā şügrolsruñ unnarı ġaybeddūdüm. bi tecüg hau gemidē ölumuñ var vesîelü vesîelü
unuñ var bi teK. bu da alıydi bu da habū arabıyi aluğannıg saddı, u da saddı. hecbi
şiy. u da saddı işde hau arabıyi aluğannıg. bi tecüg u ölumuñgu ġaldı, başım altında
duruyu haşindi. bende gene bende başım altında duruyu. babası geddi de şeyde
330 ankaradān kādılarını yabdudu da aldı geldi. hē aldı geldi. ura ölüm suyuna dulandüm
ölüm bā sen su mu getüdüñ. oy ölüm. hē undan alıyu gaç senedur bunu alıP gezme
diyum allaha şügr_ossun diyum benim suyum çamıñ dibinden geliyu haurdan. şu
bāçede çam var unuñ dibiñden geliyu. burdāğı da şurda bāçe var urdan geliyu.
suyumuz çoğ temiz çoğ ehil. sen bilmiyusuñ da sōlüyusuñ diyu baña. niye diyum ben
335 de. e niye olacağ diyu bunu_ile diyu hapın diyu faydası ehil olur_ümüş diyu bā. beni
ġanduruyu. su sudur eme ben ısdambuluñ suyunu hiç hayadda içemiyum. emē
antalyanıñ bi suyu var gidib alıyular urdan habule gabları doldurub geliyular. nası
biliyu musuñ habule bi borudan çıkıyu habu hallı ağıyu. bi ġaşıñ dibinden geliyu. ġaş
ġaş dîle dā, bōle kühlüm dā. şu şeyden al da çauşludan bōle sise gada dā. kühlüm dā.
340 arkası bōle diğeri şey tabî. u dağıñ arkasında u hau hallu dağın arkasından aşā geliyu
su. yol da geçmiş uriye büz ġuymuşlar habule gür gür gür gür ağıyu. haunu bile
içemiyim. unda unda kireç var. hē unda da kire var. dur ölüm siz neriye gada geddiñiz
nerden geldiñiz. hē āşam oldıydi. allah ömrüñüzü uzun edsıñ çoğ sā olun ġızım işde
benim işlerimi ben saña annadsam bidmez ey gidi öl ey. biz çeKdüK canım biz
345 çeKecēmizi çeKdüK şindi allaha şügr_ossun ölsem gözüm arkamda dîl. çeKdim emmē

çoğ da seFa sürüyum. eved aynan öle aynan öle yalan yoğ aynı hau dedūñ gibi. ğızım
 bu ölüm evlenmedi bu ölüm evlenmedi. öle oldu durum öle oldu yavrum. aşāğı da
 behár. şeydēKi gemidēKi. ben temeli dedim he u da behár u da behár. u da gemide bi
 argadaşı una bi ğız bulmuş, buldū gibi neysa ğız gelmiş unuñ yanına pasdanelere Falan
 350 gedmişler gezmişler dolaşmışlar dēmiş ğıza benim demiş babam öldü dēmiş anam var
 dēmiş eme anam da dēmiş gabıda bacada geziyu dēmiş yatılığ hasda dīl demiş geziyu
 dēmiş. işde ğonuşmuşlar hallaşmışlar ğız_ıla işi az çoğ ğarar edmişler. ğız demiş gi
 anam gelsiñ demiş. şeye ē nere ura şeyde durur_umuş ğız ankarada evleri
 ankaradiymiş. anam gelsiñ dimiş anası geliyu teleFun ediyu aliya anam diyu seni diyu
 355 burda ğalus an diyu burda diyu benim ēim var diyu benim ēimde durusañ diyu
 dūñümüzü yaParug diyu eme diyu benim ēimde durmasan diyu anam beni vermiyu
 diyu. hē u da diyu ki benim babam diyu öle diyu an kara man kara dīl diyu benim
 ısdambulda ēim var diyu çarşunuñ içiñde ēim var diyu köyde allaha şügr_olsuñ diyu
 üç gat ēim var diyu ötegi hāriş diyu. gidecēm yayliya uğarı diyu ben ğac senedur diyu
 360 gemilerde diyu ūraşmışım bōşmuşum diyu ben diyu ben demeg ceKeTımı çıkarıb da
 diyu seniñ eviñe daħacām öle mi diyu. yōğ diyu bende u yoğ diyu. bende u yoğ diyu,
 kesinnigle diyu. uñu gaFaña dağma diyu. ged köyümü de gez diyu. gidiñ köyümü de
 geziñ diyu. eğer diyu ankaradan aşāysa benim köyüm diyu u zaman diyu bi şey
 sōliycēm saña, ged köyümü de gez diyu. u yeşilliğe dōru annağliycēm diyu. ölegenelig
 365 ğız teleFun edmiş una eme u da daha unuñ teleFununu açmamış. hē öle bitümüş işi.
 hayıllısı. unuñ teleFununu tā da aşmamış. e gelen baña ni_yaPıyu da u ni_yaPacağ.
 haurda bi eviñe haurda bi evini sili sübürü yūb yiKiyceK bi yemeK yabıcağ. unu benim
 ölüm da yaPıyu hē unu benim ölüm da yaPıyu. öle ya unu benim ölüm da yaPıyu. işde
 hayıllısı ōsun boşver ni_yaPalım. öle ya. bu ölüm esgere gedmeden bi ğıza daħıldı.
 370 benim iÇerimde bi şey galmağ ben hebisini sōlerim. babası da unu ğabul edmedi, alma
 unu dedi. ğız ēsüglū mü var didi unu bırag didi. burdan şu şu ötede ilerde bi evdeydi.
 yani uFagdan unuñ peşine dağdılar unu. haşindigi ğaFası ōsa hē dēmezdi de. u da
 ölegeneliK daha da evlenmedi. hau hallu esgere geddi geldi. esgerlî nefde yabdı e
 şeyde yabdı malaTyada acemmilñi yabdı ihisi de ihisi de ğarsda esgellî bitüdüler.
 375 ğarsıñ damal ğazasında hau gemidēhi ölüm ğarsdan daha ilerde ilerdeydi. geldūnde
 tanınmıyudu simsiyah olmuşdu sougdan. sougdan ğaPğara olmuşdu bu da u da.
 sougdan ğaPğara ğararmışlardı. gene de allah ōmüllēni uzun ēdsiñ gene de hebisi yabdı

geldi. he hebisi yabdı geldi. ni_yabalım  l yaglaşamıy ğ gi yaglaşamıy ğ gi  l.
şimdiceg sa  a bi adam s  l  c  m gonuşdurdmağ     n em   bulabilse  .   c  miy   urd  ğı
380 c  miye  ığmadan perde duvar atılmış b  le bi aş  ya da b   aT taraFa da betun d  K  lm  ş
b  le ev yolu  n altında b  le. m  zeyen m  zeyen adı. bi u   onussa da u  şallah da   onuşur.
unu     ocas   traFig   az  sından   ld  . gelini var   ızım   lları var_ıdı. ga   dene   lu var
gelini var h   he gelini var. c  miy   gedmiyceKsin mezelli   girmiyceKsin u aT
taraFda. unnarın soyadı ne y  .  şraF. m  zeyen dedi  n mi sa  a herkeş u  u şey yaPar
385 eme evde old  nu bilmiyum.   bizim c  mini  n urd  . c  mi mezelli  n aT taraFında. aT
taraFında dimem   s taraFa d  ş  yu. c  mini  n uriye   ğmadan perde beTun atuludur yola
d  ru b  le   aşu beri. bulunu bulu  maz mı bulunu bulunu. bulunur   l bulunur.   le işde
yavrum   le durum   le. y  ğ   ru  ğlu h   h     ru  ğlu   ru  ğlu   ızım. h   o  ul var. u o  ul
tam esgi o  ul. burdan   ru  ğluya gel  llerdi hau şu k  ylerden   ru  ğluya o  umuya
390 gel  llerdi.   ru  ğlu tam esgi o  ul. birinci sınıf başlıyudu ortıya gada  ll  K o  uyulardı
  ru  ğluda urada. ta esgi o  ul eme   ızım şimdiceg faKilliK d  sem faKilliKden
gelmed  K desem unu biraz yalan olmuş olur u yalan olmuş olur.     nK   neden ben
unnar  n biraz b  y   olmuş oldum   ocug ba  ac  m evd  .   ocug ba  ac  m ineg ba  ac  m
ineg der  ğ biz in   işde. ineg ba  ac  m   ocug ba  ac  m evi  n işini de ediyudum. annem
395 ta    da y  . unnar da babam_  la bar  ber unnar da   alışıyudu.    babam emicelerimin
yerini aldı. i  i emicem var_ıdı z  ten unnarın yerini aldı unnara da parasını yet  remedi.
ne yabdıysa parıy   yet  remedi.   ağdı zonguld   geddi zonguldağda   alışdı da u yer  n
parasını   dedi.   alışdı da yer  n parasını   dedi. bi sene   alışdı. şimdiceg ey gidi   l ey
şimdiceg   le işde. benim i  i   ardaşım var er  eK   ardaş i  i dene biz d  rd bacıy  K.
400 d  rd  m  z de duruy  ğ eme d  rd  m  zden de daha bi   işi olmuy  . d  rd  m  zden de bi
  işi olmuy  . hebimiz hasdıy  K.   ardaşıma  n bi denes   u   releni  n biraz y  Ks  nden ev
almış. d  n d  l ilerhi   şam teleFun eddim de niye gelmiyusun diyu ba    . gelemiyım gi
gelsem didim sen gelse  ne didim. ben gelebiliyu m  m dedi de bug  n doğdura geddi
bug  n doğdura geddi u da. y  ni ben unu da ben bağdım b  y  dd  m. unu da ben bağdım
405 b  y  dd  m. h   hen b  y   de d  lim bennen b  y  ğ bi bacım t   var. bennen b  y  ğ bi bacım
t   var eme ben on yaşından beri   raşıyum allaha ş  gr_olsun. hi   gedmedim   ızım. ben
şey   alF  ba kitabı   heb o  uyudum. uşağlar gidiyudu ya   ardaşlarım gidiyudu ya i  isi.
i  isi gidiyudu. hau alFaba kitabı  nı ben heb o  uyudum. s  ra ben yasin.. biz şeye   oğ
gedd  K   urana.   urana   oğ gedd  K. hau yasini ben   aş deF   yasin başışı var_ıdı   aş

- 410 deFa yasin bāşışı verdim. babam veriyudu bā veriyudum. hē bizi çō oğuddu babam. şey köy megdeblerinde biz çō oğuduğ. emē bize hocamız musaF oğuTsa vara musaF biz musaFı nası oğurduğ biliyu musuñ. eme hocamız bize musaF oğudmadı. u zamānıñ devriylenniğ çō_uđu çocuğ okulda. aşā yuğarı otuz dene çocuğ oluyudu oğulda. otuz dene çocuğ oluyudu çocuğ çō_uđu. hau oğuyan bizim şey bizim imam urdā şeyde
- 415 oğuyu cāmide oğuyu. cāmiyi biz yeni yabduduğ ğızım yeni yabduduğ cāmiyi. urda cāmi yō_uđu. bi teK haburda varıdı cāmi. comā geceleri comā geceleri ihdiyállár heP buriye geliyudu. altımızda ihi yatag olsa birisini unnarıñ altıña atıyuduğ. üsdümüzde yorganı unnarıñ üsdüne atıyuduğ. yorgan yatag nerediydi bōle bollug nerediydi nerediydi var miydi yō_uđu. nerediydi bollug. eme biz gene unnarı heP yedürüb
- 420 içürüyüduK. gendümüz ğuru yerde yadsağ bilē unnarı yatımıyuduğ. tabi canım şimdi yatıylardı bizde ihdiyállár zabah oldumu cāmiya gidiylardı. yemeglerini yiyulardı hazıllanıylardı yavaş yavaş cāmiya gidiylardı. başga cami yō_uđu. tā şimdi görüsün bizim cāminin ta ilellerinden geliylardı, ırāğ. ırağ geliylardı. he he tabi canım tabi ki tabi ki. ğızım yol ne arıyudu yol yō_uđu yō_uđu. biz yolu tā yağın alduğ biz buriyi
- 425 ne hāl_ile alduğ ne hāl_ile alduğ buriyi biz heP parile alduğ. bize önceden sahib çığdılar sōra çığmadılar. pariye vermediler pariye vermediler de şindiceg allaha şügr_olsun. āh araba haburiye geliyu. bizim arabamız var_idı gene biz arabasız durmadı benim hızanım hiç. var_idı eme ta ğaşuda duruyudu. benim ölüm beni sırtına aldı da derede su var_idı beni sırtına aldı da tā haurdan hou evin yandan haulegene hau
- 430 geldüñüz köbrüye gada götürdü habū. iç ganaması geçürmüşüm. iç ganaması geçüdüm de yöriyemedim nöldumu bilemedim. bilemedük hiş bilemedük hiş bilemedük. doğdur iç ganaması geçürmüş dedi. beni yatudū bi hafda yaddım. baña bi îneler yabdılar baña bi îneler yabdılar bi ağı bi zehir. işde benim işim, benim işim uymuyu ya ōle de gidiyu. ōle gidiyu benim işim ōl ōle gidiyu benim işim. ben de çoğ sevindim.
- 435 kesilecek allah ömrüñüzü uzun edsiñ ölüm. şidiceK size bide türKü sōliyim de. oturuñ oturuñ size türKü sōlîcēm. size türġü sōlîcēm. sis dağının başları yuvalłanu daşları yolla yavrumu baña ısdambuluñ guşları, yollañ baña yavrumu ısdambuluñ guşları ısdambuluñ guşları. unnara türKü sōlüyum dur unnara türKü sōlüyim gelmiş_iKe dur. ni yabalım oğul niyabalım. yūseK dālariñ garı erimeden aķar mı yanıyu yüreKlerim
- 440 atış beni yaķar mı. ırmağlarıñ suları deñizi ğaruşduru yavlaralım allaha u bizi ğavuşduru. aldım yalan yōğ. yāyudu ya yāyudu. yūğseg dağın daşını guzgun aldı başını

kimseler diñdüremez gözlerimiñ yaşını. yazıyuñ mu gıa. òle mi. ē allah ğolaylığ versin
gızım allah allah ğolaylıñ versin. yanıma gel. vallā ben de ğorguyum. ğünüñ ğözü de
ğözüme geliyu. çeKdiñ mi òlum. oy òluma dòlanıyım òluma. u yağlaşmış ğösderür.
445 ben de siz geldüñüz üçün teşeggür ederim beñi unudmadüñüz üçün ederim.
sarılamıyuğ ki gızım sarılamıyuğ ki sarılamıyuğ evlatım. çoğ sâ_oluñ ömrüñüz uzun
olsun, allah işiñizi ğücüñüzü ras getüsüñ, ğüle ğüle gidiñ, selamet ile gidiñ.

ADI SOYADI : Ayşe Sevindi
DERLEME YERİ : Yarımca Köyü
YAŞ : 95
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Aile hayatı, muhacirlik anıları, geçim sıkıntısı.

III

nēden düşmüşle burlára anasınıñ yavruları. uy hoşgeldiñiz yavrum hoş geldiñiz üy.
gulām da biraz duymuyu gulām. sōra heç. bi adam geldi de bi gere burā sen sif ğarısı
mısıñ sōrağı mısın diyi bā gocaman. sif hanımıyım niye dedi. u gocaman da sen
gencsiñ a diyi. u benden biraz böyüceg didim Felāsıl didim bā bagma sen dedi da işde
5 doğsan dörde geddim sanıyım ben öle mi. doğsan dörd yaşındıyım ben ānadūñ
ğocağarı dīlim. e şügr_ olsun bugünümüze çoluğ çocuğ. babam muacilligde mi gedmiş
ne gedmiş şeyē asgerē şe ardahana mı nere ura alucrā alucarā dēmiyum. on ihi senē ne
megdüb yazmış ne teleFun yō_üdü u zamanda teleFun da yahñn beri çığdı şey yō_üdü.
on ihi senē babam urda asgerlig edmiş bag bag. ya geliñ gariñ var ĩrahmedlig heriF bi
10 megdübcuK yaz. neyle yollācādım diyu posda yoğ diyu ē araba yoğ posda yoğ bi şī
yoğ ben diyi nīle atacām ad deñize atar gibi diyi yollāmadım diyu. sōra gelükē
anamla_īla dedemi baħallār_ımiş dedem_īlē haTīce anamı baħar_ımiş. uşām bizi
bıragma uşām bi de dāFed edelīler_ımiş dāFedde diyüdü babam öle bi yā koğuları
burnuma geliyī kı diyüdü. oysa ölme nerdiymiş de geddi şeye ē vardılar odun alı sadmā
15 gider_ımiş anam ihi ğarīb çōuşluya satıb dā şey_edeceKler öteberi alıb da geleceKle
bi şey yō ā. muacillig çığdı diyu anam. şey bi olancūm var diyu emmim var allahdan
bulsuñ emmim. emmim hıfsızlıg eder_ımiş eşgiyālīg eder_ımiş seni beni gandırū
gōuşdurur_ūmuş allar_ımiş ziller_ımiş. undan geri şey_ēdmemiş daha öldümüş anam
ölumu diyi aş diyi gidıyīg muacillige diyi egmeg isdeme diyi vuruğa vuruğa diyi
20 öldüdüm de diyi addım Fındıg tümünüñ dibine dōru da diy geldim geddim diyi ördme
saglama yog ā. bi de bagmışlar ki de gider_ımiş gene anacūm baħdudur. bi esger
gider_ımiş hebülegene gözünüñ gıyısīle bagmış pamış dēmiş hō geçen asger de heş
temelden şaşmiyi demiş na gada bēziyüdü temele demiş. ne diyun gız diyi dönmuş ura
asger demiş gel beri bağıyum demiş sen kimsiñ bağacūğ demiş. yanaşmış haburiye
25 bağmışlar babam. odunnū admışla u köblü var ā habu gelüke o yolda urda

goyunhamzada urā admişla yügleri ihuhuha kesegene garınıñ biri çoğ cahacıydı
 buldug asgeri buldug diyi bārigene gelmişler almişla gelmişler babamı. baba nē
 megdüb yazmadıñ bize nē posda édmediñ diyi. nerē atıyım megdüb yoğ posda yoğ bi
 30 şiy yoğ nerē atacām teleFun yoğ yazsam megdüb atmā posdāne yoğ demiş ōlegene
 admiş dā işdē. iyi günnerimiz bu günnerimiz iy günümüz emē bizden geşdi bizden
 geşdi biz bi şiy ne biliyim ben. hanî öteberi bolardı para da bolardı şindi yimē mide
 yoğ bi şiy yisem hemen midemi ārıdıyı şiyim yēmiyüm. esgiden giderdüg şeye daru
 yō_üdu ya yalın ayaggene ē gidi hēy ē gidi günner ē. ayāmızın habu gıyılarınıñ eti
 habırā çığardı hebile yırtuludu da haburā çığardı. giderdüg şeye ta görelē darı eledmē
 35 görelē sırtımızda iki god daru ödüç verüdü adı batasıcalar ödüç. yirdüg ödüçgene de ē
 undan gerî gelüdüg. varudug urdan verüdüg darıyı gene gelü çığardug yalıñ ayag baş
 açığ. nîdelim ne yēcūK findıñ. al ged dēmene bağıyım üç god findıñ üt. üt çadı çadı
 çadı. egmeg yamıyib findıgdan egmeg. gabū çöKüyu altına gabū şeye çöKüyu. gabū
 da ağır geliyı besbellü dibine çöKüyu unun_ıla bile garıb gatıb. egmeg yamiyug yiyug.
 40 duz yoğ un yoğ duz yoğ egmeg yoğ u zamanıñ höKmünde. e şindiKi şeye dulaniyim
 bugünnerimize hemd_ossuñ çoğ şügur gocamannara da para veriyler genşlere de
 veriyler dul garılardan habuna vermedile bi teg bî emeglü. buna bi şiy vermedile.
 bunun da adı batası gaynatası bi gelin aldı da gelini işiñe gelmedi besbellü on yîmi gün
 sōra mı ne gadar aca ne gadar durdu biraz durmuş urdan unnara bi soFra salmış
 45 dabancıyı döşēñ almiş soğmuş beliñe bohcasını da pencereden atışda urdan bi uşā_ıla
 hade. unna duyana gadar şey ordıyı geçmiş garı almiş bi uşā da geÇmiş gedmiş. az çoğ
 una da vërseler_idi emeKlü parası az çoğ buna da vërseler_idi. findıg toblarğa veriyı
 üç baçce veriyı buna sen tobla da al diyi. e bunā buncā da vërseler bi şiy. bizi bahıyu
 biz de findıg mindıg baçcesinnen bi şiler veriyuğ. idāre edib gidiyuğ. ū habu gözün
 50 gördü yër heb taylalı_idi. habu orman var ā hebüle dişim habüle ediyim dimē çöP
 yō_üdu çöP. habu gözün gördü yër bu dā dere ta hāu gırañdan hāulegene heble habu
 gāşugeçeler çataglu egmeg çentisini başında çegmeñ una atardı u una atardı biller
 beliñe soħallardı sele suya gazaylardı. sele suya gazaylardı. he olmaz mı yō ferli
 ediyuduğ eme gübre yō_üdu ya heu gada bi şiyi olüdu kelle habu gada. dünyiyi
 55 ediyiduğ eme daru gelmiyudu. sōra habu gübre çıgdı da undan geri biraz oldu daru
 gübre adduğ dibine ekinimiz oldu bol yidüK bol yidüK. e bag gaç sene bag doğsan
 sene. gaynanam ē iy iy_idi dē şiyden gelme kemeylüdeñ gelme. mācirliK zamānı

besbellü ē gaçıyılar ötē beri eşKiyālardan. eşKiyālar evlere giriP yāmiyiP vuruP duTuP
 gırıP öy. da hau sıralardā işde gaynatam almış bunuñ anasını e bi teg bu olmuş sōra da
 60 garı gardaşı öldini garısını almış heriF bi dā. iKi gızı var_ılmış gız da ihi gızı demiş el
 bağmaz demişler sen buñu al demişler heriFe gaynatama u da mezbur galmış. el eliñ
 hızanile gidiy ya ne gadar baħıyyu. analıg da görüyum ben arabada öle dövüyular ki
 hau analıg bebegleri hızanarı öle besbellü öle görükē. işde eme bi teg bu olmuş iki de
 undan oldu üç de undan oldu üç ölu oldu. gaynatamıñ gızı olmamış hiç. her eddünü
 65 heb olan edmiş garıları almış bi ihi garı almış da olmuş işde aldı. öldü giddi gaynanam.
 ne biliyim işde inem iy desem iy dıl_idi ködü desem ködü dıl_idi î desen hōle orta
 hallugene. heriF bizi ayırdı da ğara ğış ayi_idi el alaFranga bi şile bi şiler diy emme
 unnarı bilmem biz orag ayi āusdos ayi ceviz ayi darı ayi goca garı hesabı. gelin mi. on
 altı yaşında on altı yaşında dedi ki gaynatam emice uşaglariydi babam_ıla emice
 70 uşagları emicem_ō didi bēm dedi gızım yog didi gızım olmuydu dedi bunu dedi evlad
 vēr bā da dedi abdes suyumu döKsün dedi ayag çanāmı döKdün dedi. dē hō o yandan
 alıyuduğ suyu su yō_üdu ya. şimdi babasına rāmed ossunnar köy su faşırıyı içerde
 dışarda şimdi dē hau oħarħı dePeden geldi su da su bol. boru hebile borusu deldi
 hourdan su şimdi ta hourdan. habu köy orman_ılmış orman. orman_ılmış da buriyi gıralı
 75 demişler dedem çatā gelmiş_ılmış dē alucaralarda da urdan burā gelmiş bu koyu demiş
 gıralım da biz köy yaPalım demiş adını da göccülü taħalım demiş buranıñ göccülü.
 köPsü_ō omer biri de dedem bi de hāu urdan var_ılmış buriyi gırmā başlamışla
 duTmuşlar. buriye köy ederkē suyunu baħalım evelce demişler. bura bunu biz gırıyuğ
 ormanı eme suyu nerden alacūğ demişle. çevriyi bi baħalım suyu demişler ta hōurdan
 80 o yandan hāurda saz bulmuşla saz u sazı eşmişler eşmişler bağmışla ki biraz aħıyu.
 uzag eme demişle bu bize yeter demişler diyüdu dēzem dēzem_idi emmimiñ sōrası ē.
 bu bize yeter demişler. undan geri urā suyu eşmişler yabmışlar āÇ olū āÇ āÇdan bi ev
 tegne yabmışlar ölegene urdan ilerü buriyi de gırmışlar. hērKeş şimdi her köyden adam
 var burda her köyden adam var. balculudan, kösemenden, gülefdan, körüsdenden,
 85 ēnesüden undan gerı öy. he sorma hēç. emmim abdes suyumu getüsün gızım yog bā
 bu gızımı... bi bacım mardı anamıñ sifdinKi hızanı bi gız edmiş undan gerı dörd dene
 olan edmiş undan geri beni edmiş vēr demiş. emice uşagları ya babam da gıramamış
 sözünü on altı yaşında buna beni vërdiler. aldım geldi işde. sālām nerde delüĝ delüĝ bi
 de yāyüdu bi de yāyüdu habule yāmır_üdu. ayām geliniñ ayā haburā gadar çamur oldu

- 90 hāu şeyden aşā döndîniKi ev gabıya bi ev yabdılar da duruyu hāurda o evdiydi.
hōurdan geldim burā hāurdan burā. e agrabā evi ya şey yeri ya heP urdan yāmur yārsıb
calab culab calab culab delüg çarug_ıla. geldim gelin oldum geldim. bunun da dā bi
şîsi yog ā anasınıñ bi teg bu ölu. e bi denecüg dedi anam da bi ölu var dēdi daha dēdi
gızı yog bi şîsi yog dedi garibcūñ dedi bi olancū var dedi al dedi. yar gelmez su gelmez
- 95 dedi haburā. hağğımızı sizden alacūğ diyūdu hāu dereköyüñ adamları. yādîni çağıb
gaFiyi yatıyuñuz diyūdu. biz diyūdu heb ecir çığıyuğ haburā yola uğarı diyūdu. yar
alıy evimizi yar diyūdu. gaş Kere yar göbdu heb evlere urlārda evlere. heb yarıñ
altında ğaldı da ölegene diyūdu hağğımızı sizden alacūğ diyūdu ırrahatgene uyiñuz
diyūdu işde. adam gocađîni de şiy_ēdiyi biraz ufalıyu, biraz güccülüyu āniyiñ mı
- 100 gocağîni. bu da bu gadar bed dîl_idi u vahıd gene iyi_idi. gene biraz iyi_idi nāPalım u
da bizim köTümüz dedüK, ossun dedüK, u da bizden dedüK ölegene alduğ. anam
babam yoğ anam öldü, babam öldü, böyüg abılam öldü, dörT gardaşım öldü bi teg ben
varım. gaPiği kidlediler heb doldular cāminiñ öüne. teggene ben galdım. ne_abiyim
duruğa ālıyım ben beni niye bırağdıñ baba diyi. diri niye bırağdın beni de alsañ diye.
- 105 seniñ ben ādıg gızın dîl_idim ē. duruğa ālıyım babacūm beni niye bırağdıñ burda diyi.
heP öle doldular geddiler, ben teg. yetimlig de zor allah geñçlig yaşıñızda
gösderdmesiñ allah size gösderdmesiñ yetimlig. imeciye yarma çorvası, fırın Pağla
çorvası, undan geri yālaş fırıñ darusundan yālaş, sarma sarma sariyüduğ. imēcî öy sâ
ne diyim cāmınıñ yāndan haburā ipe şey sermiş gibi çamaşur sermiş gibi heP hebüle
- 110 beyaz gömleK imecî ö. dulğaya kemeñçecimiz göreleden. u göceliden var_idı yağub
diylıardı bi heriF. köseniñ mısda diylıardı bi adam var_idı. ö sen bizi bi gör. oğarı oğarı
sıcara kağ. kemeñçeniñ gazma gazma gazarka. ö çoğ çoğ. çoğ çoğ ey gidi hey çoğ.
imecisiz taylā diñelmezdüK imeci hē. ya buna buna sōleseñe deñlerdi, imeciye sen gel
deñlerdi. bunuñ analıg gardaşı var ā u öle şey_ēdmezdi gizmā dayanı da imecide gizmā
- 115 dayanulu mu. mezbur gazacasın. nışancıydı adı nışancı. una sen gel şey ölüm sen gel
sen gel deñlerdi. yā ey gidi. unuñ üç gardaşı var_idı birine yıldırım murdu yáylada ufānı
yıldırım yağdı. iki ölu var_idı unuñ da biri öldü dē bi denesi duruyu nışancı duruyu.
yēmēmiz uyūdu. bulgur bilmezdüK, piriç bilmezdüK, mağarná bilmezdüK. undan geri
taylā pağla gatarduğ beyaz pağla köK köK oludu heüle gelüb çangallarduğ. bembeyaz
- 120 sade beyaz pağla alı varıb satarduğ ēnesüde haburdan aşā yalıñ ayaggene. çarug çarū
da bulamıyüduğ delüg ossuñ_üdu u da yō_üdu dabıl dubul dabıl dubul ē gidi ē yalıñ

- ayag baş açığ. çoğ garāmedlügler geçürdüg yog dî çoğ çoğ. çoğ garāmedligler
 çeKdük. neler çeKdük neler eme yaşama günü şindig eme u da bizden geçdi. şindi
 dul garılara mās, cocug var oluyu mās, ā bu gocamannara mās, genşler çalışıyı mās.
 125 herKese para veriyılā şindi mās. para nēdiydi e gidi bizim günümüzde on para, yîm
 para, bi guruş, beş guruş, ortası bi delüg para var_ıdı bi guruş, ortası delüg para.
 haunnar var_ıdı u da yō_üdu. yerimiz yurdumuz yō_üdu ya bize bi taylá verdi hourdan
 daha bi şiy yoğ. unu nerē yeteceK işde didine midine didine midine habunuñ_ıla didine
 midine bi iKi parça yer alduğ. şindi allā şügür yerimiz var. uşā habu köyüñ girişine
 130 dōru evler var ā haule öle geçiyuñ köyüñ tühenişinde orā dōruğı evler iKi ev var bi de
 ev yatā bi daha var böyüg olanıñ. u da ēnisiye geddi. garısı ēnesüllü gızı_ıdı. urdan
 aldılar yer urada duruyu. burdāhı yerleri boş. findını alıyu gerisini bıraşıyu. allā çoğ
 şügür şindi ihdiyacı yoğ herkeş geddi çalışdı. goyunumuz var_ıdı goyun yayma
 goyunu kim bahacağ. işin yoğ mu demişler goyun ne ūraşacān gürbete gidiñ demiş
 135 habunun gaynı da undan geri saddılar goyunu da geddiler_ıdı. allah rāzı ossun
 ibrāmdan demişler goyunu satın da gürbete gidiñ dedi dahā. heb emeKli oldular heb
 emeKli oldu. emeKsiz adamımız habu var bi teg. buna da adı batasıca vermediler şiy
 vermediler emeKlü parası ne_absınna. hau beşir köyüne verdük buñu da isderlerKe
 isderlerKē beşir köyüne on sene durdu on sene sōra gocası beyin ganaması oldu öldü.
 140 öldü, gaynatasınıñ gaynatañ nesiydi o şey gızını öldüren heriF. kim_ülları diyilerdi
 una. kizillü dîl e. çırağlı mu. zabaccā salıF getüdü öldü bōün gocası da yarın addı
 arabā da getürdü. bi gızı öldü beşirde şeyi bi gızını gocası bebē de var_ıdı oñ günnük
 bırağdı geş dēdi gızına. ōy bebēni assıñ da yō bebē_ile vērmedim gi bebē_ile alsam
 dedi. almam bebē dedi geÇ dedi gızına aldı giddi. gızını aldı da urdan bir ay ihi ay sōra
 145 çārdı urdan bi adamı da al habu gızını dedi vērdi işde urda duruyu urda. gocası öldü
 de gızı duruyu urda. e gidi ē. evelde ōliydi. gızını gocā vērdi de e insanōlu dōüşü,
 çeKüşü, baruşu, ne olsa olu da şey edmedi. vērdi analıg evlendi ya şey gocasınıñ adı
 ne unuñ halil mi beşirli ne bilecēm de. gızıñı aldı geTdi dē buñu al giT gayıb_ēT. bag
 bag bag analıga analıga. buñu gayıb_ēT. buñu gocasile bu gonuşur_umuş, gayıb_ēT.
 150 gocasile gonuşduysa garısını alıb gideceKdur. hızanı uşā var darıldı geldise gider niye
 hemen atı asıldı diyi başıñı kesemessiñ e. gonuşsuñ nöluyu gonuşdıse gideceKlerdu
 hayde gideli derdu. aldı geddi gariyi de gızıñı da baba yühümü ēddim hayde gideli
 demiş acığduğ demiş baba demiş haydi demiş. bi yar göpüñdan hebile geçer_imiş

aşāsı dere. babā bag babā. baltıyı başıña yüg sırtında vurdîni urdan aşā gız tekel toğmağ
 155 yüg sırtında dōru yar gopūndan aşā derē. urda bırağmış gedmiş. gız demiş yūlandı da
 demiş hiş dönüb bağmadım dēmiş varıñ bañıñ da alıñ dēmiş. gız yūllandı demiş.
 geddiler aldılar da başına baltıyı heriF gocasîle gonusîdi de analıg da aldıla geldilēr
 bildile onuñ öldünü de şindi unuñ dedū dedüh. alıb gidiyı alıb geliyı gızını. gızı yoğ
 dā herāsır. gonusuñ nōluyu gocasîle yā. gonusa nōluyu gideceKdur a varıb. bilmiyim
 160 ki. udu budu işde isdenen yere çoğ isdedile eme veremedüK bizi kim bağacağ. uşag
 heb gürbedde bizi bundan başga kim bağacag. herkeş gürbedde emeKliye çalışıyu
 emeKli olalım diyi. ā heb oldular işde allā çoğ şügür ossun heb emeKli oldular. yeri
 ni _abacūğ diyi bi denesi böyüceg ölüm. kesemizde paramız diyu unu yēne gada bi dā
 māş geliyu diyu. uñu yēne gadar bi dā māş geliyu ne olacāmış yērden diyu. az çoğ
 165 Fındıglımız da var diyu yeter gider diyu. bu hōurda bi yēr var satılıyı alalı dedi de u
 gabul edmedi uşah almadı.

ADI SOYADI : Aziz Sevindi
DERLEME YERİ : Yarımca Köyü
YAŞ : 92
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Geçim sıkıntısı, köy işleri, askerlik anıları.

IV

- yāni şimdî yâylalarda ben segsen senedür sis dağinnā gavurdağına da geddım. ben doğsan dörd yaşındım. annadıñ mı sen yîmi alTı dōumlu. hā sōra gezdım yāni çobanlığdan Fağıllıgden hebisinden şi_èddig. egmegsiz de ğalduğ dussuz da ğalduğ annadıñ mı sen her şeyi şe_èddüğ meselā. yāylā geddım meselā üç yüz mal_ıla üç yüz
- 5 goyun_ıla yāylā geddım ğazığbeline urda annadıñ mı sen ilg geddüm zaman annadıñ mı señ ilg acemmiligde geddi miyim çığdı miyim ğazığbelinē beni alıb giden argadaşlar vardülef urdā amanetüsü veriyi üş bin lira urlár isdiy dörd bin lıra annadıñ mı sen. isdiyu annadıñ mı sen dörd yüz lira o yangisi bin dezehgē ben acemiyim. ğar yādı şeyde annadıñ mı sen bōle gaPı dibinde ārı oturuYu sora āşam oldu
- 10 ğarar_edemediler ğağdım diñeldim uğarı āğadaş didim amanetu vērse iki yüz şey üş bin lira gelen vērşiñ bin lira o yangı vērşiñ beş bin lıra meselā ōle şey_èddi mîm çığdım dışarı bēm meselā yüz yedmiş ğoyunum mar dedim çığarddım şeyē annadıñ mı sen muhdarā peşid vērdim. ben ōle bilîm peşid vērdim. sōra dediler ki ānadıñ mı çığdım dışarı muhdar şey pariyi addı cebine girdi şeye. çığdım şeye ānadıñ mı dışarı çığdım
- 15 urda bi āğadaş var şōle başını ēdi ğāveden çığdı. aziz dedi ālîmı dedi almışiñ dedi biliyu musun aldıñ dedi bizi martuval èddiñ dedi ānnadıñ mı sen. sōra niysē adım ā oldu aziz ā geldi aziz ā geddi. celePci geliyudu dedi gi annadıñ mı sen aziz ā keFil olusa... mesela şeyde bōle şeyle ālî da alduğ urda sōra geldüK meselā vazgeçdüK yaylācılı vazgeçdüK geldiler beni almā geddiler urā. urdan sonra şey_èddüK meselā nerē
- 20 geddım_ise gürbete geddım ānnadıñ mı sen mirincilî aldım çalışdım meselā ısdambulda izmirde şurda burda sōra annadıñ mı sen geldüK işde aşşā uğarı. allah ğabul èdsiñ yēnim sā_ol. hē ōle yaPdılar. şimdi ben ne diyim şimdi çoluğ çocuğ segiz dene çocuğ var bende. hē dördü gız dördü ōlan uşağlarım gurbete geddi herkeş emegli oldu annadıñ mı sen mal mülK sâbı oldular. kiminin dörd ğad kiminin üş ğad
- 25 ısdambulda şeyi var. ben de geldüK hebile sürüniyim işde dā ne derim yāni işde. hē

sōra işde sevgiyi alduğ şindiye gadar kimsē yalan sōlemedim bi heram yimedim annadıñ mı sen sana da minnet etmedim meselā allah verdi bana annadıñ mı sen. yer de aldım ev de yaPduğ ā meselā şey yapduğ. e bugünümüze çoğ şugur. hālihazırda annadıñ mı sen bi şiye ihdiyacım yoğ. allah hayr_amal din iman vërsiñ annadıñ mı sen

30 ne_abalım yēnim hebüle idāre eddüK şindi beni gören diy gi aziz ā yāni köyü satamassıñ diyı bōle iratamız var allā çoğ şükür annadıñ mı sen. ni_abalım işde şindi işde bu güne geldüK. bōün de çarşıya geddim geldim işde. çarşıdā bi gaş guruşum var_idı hē verdim ēsümü aldım şindi yarın öbür gün sis dağına gidecēm. çığıyum oturuyum annadıñ mı sen bazaylarda bazar yaPiyum köylü gōşuları ziyāret ediyum

35 işde bōle şey_ēdiyim gidiyim yaylā gidiyim. ēimiz var Tabî iKi dene ēimiz var ordā çoğ şükür bu günümüze muānete muhdaş dīlim allāma çoğ şükür_ossuñ. hayvanım men vazgectim hayvanı çüngü dā bā peşid vërse yüz geyun da ged peşine dëseñ gideceg durumum ğalmadı annadıñ mı sen. habu gızım mar ihi inē var bēm_ile gidiyi. dā ben sā ne diyim yēnim. asgellimi şeydē ısdambul yassıbörende kemerburgazda

40 ānnadıñ mı sen trağyada yāni ułlarda yaPdım otuz ay asgerlig yaPdım. hē ben burdan giderkē yāni kırğ segiz senesi geddim türkiyē on üş buçug milyun_üdu gelene gadar on yedi milyuna çığdı şimdi de segsen segsen beş milyuna çığdı eme muacir de çoğ geldi dışardan üş beş milyun da dışardan bize ilāve oldu annadıñ mı sen. çoğ şükür urda da gene şey aldı birincilî aldığ. şeyde annadıñ mı sen duzlā geddiK duzlada

45 sıyırmacılığ yabdıK gene birincilî aldım. ā işde ne_aPalım yēn habile. asgerlīm iy geşdi iy geşdi toPci_idiK hē yedi bucug milyunnig. ğatıllāra yüklerdüK ānnadıñ mı sen bōle dā_idi bōlē araba yolu nērdidi burlarda heb geçi yolu bi şiler var. geddiK geldiK işde allah vucud sālī vërdi yaPduğ geldüK. bi deFā doğdura gedmedim annadıñ mı sen. habu yaşa gadar geddim bi gaş deFā emme burda geddim yāni çoğ şükür meselā

50 iy hālihazırda bugünē artuğ ömür ne olacağ urları bilmiyüm. öle dā ne diyim yēnim. uFag işler yüzünden şeyli meylî annadıñ mı sen hebimiz işler geldi geşdi. dussuzluğ çeKdüK gazsızlığ çeKdüK annadıñmı sen egmegsizlig çeKdüK annadıñ mı sen her şey başımızdan geÇdi faKirlig de geşdi zenginlig de geşdi bugüne de çoğ şügür çoğ şügür bugünümüze çoğ şügür. ben çalışmaz miyim ben birinci talłā çayır annadıñ mı

55 sen odun köz annadıñ mı sen hebisini ediyum gene de ediyum haşindi. haşindi işde varib odun kesiyum yarıyum habuıllarda habunarı ben heb ben yardım yağıb şey ediyu işde. ısdambula mı ısdambula gürbete de geddim. vardım annadıñ mı sen izmirde

çalışdım yāni segizer ay senede segiz ay doħuz ay bi mevsim işiz oluyu una da geddüK.
 ısdambulda annadıñ mı sen yer aldım borşlandım yāni para gazanmağ şey_édemedim
 60 geddim urda annadıñ mı sen beş lıra yeymiyē çalışdım yāni zonguldaga mādene girdim
 az çalışdım meselā iKi ay bi şiler çaldım undan sōra yüz yīmi gurus yeymiye aldım
 yüz yīmi gurus yer altında da çalışduğ da ānadıñ mı sen. bu şeyler de geşdi şeyimizden.
 para bi saFsa oldu miydi şey az para çō zor dā bir milyon olsa köyün yarısını satın
 alıyudu esgiden şindi ōle bi şiy yog şindi annadıñ mı sen sıFır goşıylā millār milyon
 65 milyon nerde milyon şeyde yō_üdu högümedde yō_üdu meselā bañgada yō_üdu
 annadıñ mı sen. şindi işde ōle geldüK geşdüğ işde. şindi yāni on millār yīmi millār ne
 bu yā iş görmiyu. beş para on para yīmi para kırk para bi gurus hebile paralar gecüg
 mecüg paralar geldi geşdi annadıñ mı sen. kād para annadıñ mı sen iħi buçuğ lıra ya
 kād para iħi buçuğ lıra oldu. bi inē yedi yüz elli lîrā saTduğ yedi üz elli yani yedi üz
 70 elli dî de yedi üz elli lîra beş üz lîra yüz yüz on lîrā ineg saddug. on beş millār mı ne
 ineg saTduğ. şindi bi ineg on millāra çıgdı millār yā bu. hē şindi unnar gel geç. bi çay
 annadıñ mı sen beş gurus_idi. beş gurus şindî bir lîra iki lîra. ōle günner geldi geşdi
 yēnim. gene bugünümüze çoğ şükür hē şindi para da bol her şey bol ne arasan buluniyı
 ānnadıñ mı sen. hē yoğluğ biddi. ne ararsan çarşuda bazarda nērdiydi esgiden bi şiy
 75 yō_üdu. şey olduğ şey. yāv malcılık yaParduğ sōra annadıñ mı sen ileşbellig yaParduğ
 şindi ileşbellig vazgeÇdi vazgeÇdüK yāni. misir misiri gazarduğ beller şey_ederdüğ
 annadıñ mı sen misir yaParduğ bi şile yaParduğ zor geçinidüğ. nāPalım yēnim dā ne
 ğonuşiyim ben. çobanlığdan mı. habūdan şeyimiz var dağımız var_idi dağımız meselā
 urdā dörd beş yere mal bölerdim şeylen çocuglar_ıla barabar urda ğışlardım. bi ğar
 80 yādı ānnadıñ mı sen burdan yardımcı geldi. yardımcı geldi yanıma iz yabdılar
 şey_ëddile. malı heyledim habu ev yeni yaPılıyudu uranıñ içefsine guydum üş gün
 meselā admış geçim var_idi hauıllārda yaydım gene çıgdım dāya urā annadıñ mı sen.
 bōle günler geçürdüğ işde. gene dē havasıflımız var_idi. şindî gocadîni dā yaPamiyuğ
 annadıñ mı sen. ōle zaman ōle. çolug çocug herKeş ayrıldı annadıñ mı sen. ilK girişde
 85 iħi dene ölüm var urda girdiñ yā u benim evlerim bēm ōllarım. altından bu mahalē
 girerkē dā şeyde aşşāda iki dene bîsi de burda üç bi denesi de înesiden evliydi yāni
 îneside geddi yer aldı da înesiye de ev yaPdı. būda da hazıra yer tā var eme urā
 yaPmadı înesiye yaPdı orā. annadıñ mı urda u da urda geçiyi eme zaman zaman gelür.
 bayramda mı. e bayramda ne_abalım işde bāzi giderdüğ bāzi gideme... bayramda

- 90 nāPacūg işde hazillig yaPiyig gidene gelene yidirib içiriyüğ işde dā elimizden geldū
 gadar. u da bēm eşim u da bēmle yaşıt. emicemizi şēdeñ bizim ağrabadan. bēm de
 gulām da kesdi. biraz da gulām şeydi şōle şey_ēddim_idi gan mı geldi şeye çöPe. sōra
 bi iKi gün su ağdı şindi bi gulām işidîdi bir gulām işidmiyi habu. hē u da gözleri
 bozuldu. yaşlulug böyüdügce hebisi şey_ēdiyi yāni. bu gızım eri öldü de yanımda. bu
 95 bağıyı bizi yāni çayımızı da bu gaydadıyı işde. yā tabî. on iki sene asgellig yabmış
 babası on iki sene. alucara da yáyla meselā orlārdan dolaşmış da gelmiş. u zaman
 ōliydi. hani öldi diyi. babası. misire gatar da findî_îla ūdüb yiydüg. sen tamam tamam
 yeter. ben ölusem bēm māşım una... āmin. iy iy bu bizden iy. buna göreleden bile ev
 alduğ buna hē. bi Kerē habu dāya çığduğ heşbi şiy yoğ. kepeg yeñi çığmış kepeg.
 100 dedim gi bana çöreg yab bi de bahıyım yēbilū müyüm. bu sacıñ üsdüne gaynadı
 şey_ēdmedi yēmedi urdan aşā döndüm yolā yalın ayag baş açug görelē endi. görēden
 yīm beş gūlo būda aldım dēmende ūddüm köyde dēmenden iki sād ibde gıraña çığdım
 gece. annadıñ mı sen. habu günner var_idi. gidin didim tiKen çırāya tiKende çıra oluyu
 biliyiñ mi. didim gidiñ felan yerlerde vardur diyi ben görelē geddim yalın ayag baş
 105 açığ. yāni şindi görelē arabiyle gidemiyyig araba yō_ūdu gi yā araba nerdiydi esgiden
 vapur vardı vapur. vapura bindiK gidiyuğ yāni ordulara aşā samsunnara aşā gidiyuğ ō
 diy deñizden ārı daha diy araba geçiy beyazgene diy. şindi her hānede araba var. bu ne
 bu şeyliK yā. bu evleri heb yığduğ. haburda od_idi haburası. yığduğ yeni yabduğ tegrar
 bi dā bi şîler çoğ çoğ hal çeKdiK çoğ. hē bağ. imeci mi. yapardug otuz kırg gişi olurdug
 110 taylá gazmîlá.

ADI SOYADI : Emine ÖZASLAN
DERLEME YERİ : Ören
YAŞ : 88
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Aile hayatı, gündelik işler, anılar.

V

ğaç yaşında olabilürüm. oy sâ dolaniyim segsen segiz yaşındiyim. ğız bēm bacım araba duTuP gelcēm ē ben sizi gezdürüdüm eme ben şimdi bu aralığ hasda oldum. ben ölüm öldi ya şimdi ben olana yandım bitürdüm ōle ānaşılıyu benim bellerime vurdu hirs. vücudum vitaminsiz ğalmış. yanımda da Kimse olmiyişin bağıma ihdiyacım var dā

5 dōrusu. bizim beğır şimdi ana eh sâ gıymalı getürüyum ana eh sâ bilmem ne. gîd dedim āşam başımdan. bā dedim dōru dūrüs bi şey getürsen getir. aT ğavurmuş da getürmüş duruyu tencerede. ura yerKe gedirsen boğ yēn ölüm didim hazırda bunu nıdcēm dedim. olsun allah aňalı babalı böyüdsün. siz nerdensiñiz ğızım. hā beningi de aynısı. u ilacı yuddūndan geri dōrd gün oldu. hāu çaTiniūlu öldü ya bürdā ūlanıñ benim ölümle bile

10 esgeñlî eddi bile yaşlandı yaşadı ya ben bazen bugün cenaziyi beKliyuğ biz haburda oturduğ da şāfi ğızıylá oy ben olana bāra bāra bāra ben gendimi hasda ederim tansiyonum alTiya düşürürüm ben u gece uyusam ā ben neböt geçürdüm. e çaTiniñūluñ ölü öldü ya çaTiniñ behiriñ torunu öldü dā. behir. behir behir ibrāmıñ ölü. ibrāmıñ ölü behir öldü ya ūlan_ıla yaşıd dā. yoğ böünKi ölen îsanıñ mısdā. böünKi

15 segsen üç yaşındiymiş. u benden. ğaç. segsen alTiya çığdıñ mı. u bacım sende zaden ilerden ārı vardı ārılar çığdı, āzıyu şimdi dahā. hē gemigler böle oluyu. ē seniñ işiñ de canım. bi seniñ ğocañ öldü. ilēKi gün ğariya dedüm gibi ğırğ senedür ben ğocasız ğoca aramadım. hē yoğ canım. evliya peygamber... ğız ğızıma dolaniyim bacım ū ğaÇ dene hızan edmişiñ ğaÇ sene bile durmuşuñ ne gadar köTü olūsa oluñ gene eviñ dirē_idi.

20 emine indi de geldi. ben sōledim sōledim. dedi ya olan. içerüK birer bardag biz bizim bura çay içme yerimiz yavrum. bura güzel_idi ya bura. burā ğāveydi ya ğāvemiz var_idi ya urda. hē ayni mālteniñ gelinneri ayni mālteniñ ğızlariyız. e olcag heb bi evde bi yer bi gabıda olmiyi ev ē. u benim dēzemiñ gelini. dēzemiñ olunuñ ğarısı. uñu ānadmiya lüzumu ne emine. ben dünnerî egmegci şimdi uğardan egmeg tembi ediyu

25 bizingiler geğçi egmē bēnmiyum dōruya dōru ğonuşıym yēmiyum. bēm egmēm

- göreleden de gelü bazarıdagiler uşag getürür uriye bi Kere abāne olduĝ. şeyimi ğabul edemiyum unnar da aĝrabam, gururumu düşürmüyum aşşā. hē. şindi olan şindi hēr gün bi çereg egmeg daĝıyu. ura ölüm yēniliyu mu yēnilmiyu mu bu evdē dūm dūm benim benim laFım yāni hic işidmemezlfe geliyu. ĝaş lira olūsa ben... ba ba sā ne sen zengin
- 30 olcasıñ ben zengin olmuyum dā. daha mahallenin tavuglarına dā tavuglarıña vere inegleriñe vere ānadıyum sā şindi beni diñle. bizim yō_ūsa yoĝ. ben veriyum hāunnara. hē hē kim bağcaĝ tavū. var bizim çiFlimiz hō yanda kim edceK tavūn yanına kim. ĝızıma dolaniyim tavūñ niye zoylū var tavūa vercesiñ yēm vercesiñ. yöriyebilū müsūñ hāurdan haburiya el_ile indiñ yērē. hebisi var emmē şindigi gelinner ĝızlar adam_ıla
- 35 durmuyu yavrum. hē. diñnenmiyu işde. bağ bi ĝaşug yise su içmeg ilāzım, her yimē yēmiyusun mide daha almiyu. bi tencere yemeg eddūnū bi haFda gidib gelib yiyuduñ u yoĝ dā şindi. ben gendime edmem. unu dā yemiyu unnarı biraĝ. tabî. e yemē edmem ĝî. ben getürüllerse ben tembe eddim getürülerse hazır yerim getirmezlerse bāçiye. niē paramı harcīb unnara vercem. loĝanda yollasıñ hāurdan yiyeceĝ oldūmu çoĝ da bişe.
- 40 anca uşag bā bariyu nāFiye abılā, hēy, para yaddu diyular. zabahcā gelür dedim ayā var unuñ dedim bōūn gelmez dedim de ĝülüşdüdümm unnarı. ĝız ĝaçı maçı mı var yarın verilceK iKrammiyeler yarın öbür gün. hebisi verilceK yarın öbür gün. ēy ben ĝoca ĝarı emegli olmıcaĝ mı. bize hōKümed nēdmiye ĝalduru adsıñ deñize. biz hōKümedin düşmüşlerî. çalışdım gibi bi şiy. dōdum dovalı çalışdım ben de habırda ĝaç sene de
- 45 ĝāvecilig eddim ĝocam ölenen geri ben ĝırĝ sene de dul ĝaldım. emegliyim tabî. hē. ölüm habırda ben otuz sene çalışdım ĝāveciliK eddim. benim de yoĝ haşindi de pişmanım. emine ben bi şe ben gedmedim. biraĝ babalarıñ işiñi. öredmeni isdemezdim teleFunu barı çevürsiydim. ba ba essa mı. bacıma dolaniyim şindi ben gelin oldum az dul ĝarı gelini. şindi uşag bize laF ed diyu ediyim sā. dēzeñ inadına bilūsūñ bölıydi.
- 50 yani sana ötiye yollamazdı adımlarını addurmazdı. eddüg de bi sürü hızan ölē ĝaĝā öle ĝaĝa. doĝuz dene hızan demeK ne demeK şindigi ĝızlar ĝarılar gendî gabadıyu. bi neymiş bi eviñ bi öliymiş, heriF tiTiz_idi. bi anaoĝulu açıldı şindi ĝarı ölenen geri dēzem ölenen geri. göĝan beşigde. bu ĝarı çoĝ ĝonuşudu rammedlig heriF sinilliydi ye. bu ĝarıyı da oĝula yazdurdum ben dedi. nerē yazdurdun dedi ilKnur dā. gebesiye
- 55 dedi. camiye de yazdurmamış beni ben her gün gebesiye gidip gelib oĝuycāmışım ben. ben de dedim ĝi hızan da u zaman yeñi çıĝdırlar liselerden dā u vaĝıd ünüverse yog yā. habu gada hızanı oĝuddum bi denē bi egmeg getüren yog ana dedim ben gebesiye ders

yabmıya mı gidcēm. uriye anca sen gidersiñ dedim heriFe ben gidemem, gedmedüm. gebesiyede açıldı ya. ā şu aşşāhı mālledede bābamıñ köyünü aşşā. ırağ tabi urda yarım
60 sādlig yol var her gün yarım sād gece gidcesiñ gündüz dıl ē bu gece. gidcesiñ, gelcesiñ, evde beşig emzürcesiñ, iş edcesiñ de ōrda oħuyib de eve gelcesiñ. gedmedim eme pişmanım gedmedūme. cami yanına gidilcēdi. cami yanına yaħın_ıdım ōrdan. tamam işde cami yanına gidilcēdi. u zaman ben desiydim gi cami yanına giderim desiydim cami yanına yollaylardı yollardı beni ben yalan sōliyemem. giderKe hāurdan ārı
65 arabıylā giderdiñ gelüKe yörüme gelüdüñ ōħardan aşşā gelüdüñ. e oğuyun da eme tamam da. ben şindi ōle demeK isdemiyüm ben şindiceK gece teK oldüñi teleFuna basıb da seni beni arıyamıyüm benim derdim u. e tamam sen ariyüñ işdē. e bırağ nādiyeyi sen de nādiye dünyada gene var mı yog mu. ben dā goçum ben daha yog yō arıyamıyüm. yog yog uñu dutar basamam. yog unuñ hārasıña bascān. u ceb teleFunu
70 ğullanamıyüm ben zaTan dā. u başğā. görümcesiniñ ğocası öldü dā. görümcesiniñ ğocası öldü dā. bizim fadmiya dedüm ileħı gün zorla mı getürçüĝ unu buriye. çaTiniñülü ölmüş dā genç olan dā. e bi ğızcāzı vardı buldur ğociya verdi ōlu dā on altı yaşındımiş olan bayıla bayıla delürmüş. e ben de unuñ ölunuñ ōlu var benim ölumuñ bi şıysi de yog dedim ben de bōrdan bāriyim dedim. heber yolladım una gelmiş olan
75 dünnerīn ğucaĝlaşduĝ hāurda biraz çırışdı vardı geddi. ölüm dedim allah peygamber sabırı vērsiñ dedim bārmiyle yerine gelmiyi. hē dedim ē ōluma dolanīm bebēm Fazla yeme dedim u yetim ğalañ ōlana ben de dedim heb yetim böyüddüm ā göĝan hocaları dedim beş yaşındıydı babası öldünde dedim. ben nēdcēm dēze diyū benim arĝam yıĝıldıya diyu dēze diyu. ölüm yıĝılmadı annen yoĝ mu dedim var. annem buralı dıl
80 diyu annem buralı dıl. ne biliyim haunu sormamışım hā aşşālardan_ımış. annem buralı dıl diyu bāriyu olan ben buriye alışüm diyu. ev yapallār_ımış şeyē şeyin yatāna ne unuñ adı. ura zatan ölüm adamı ğüldürme dedim nōlcağ u urda evden dedim dā işiñiz yoĝ mu. ğız sen gedmediñ mi. seni doĝdura gidceK dedilef ben size gelcēdim. e ananıñ yāna gelcēdim işdē doĝdura gidcēmiş dedilef. üle mî. nerelisiniz tırabzonnu mu. nōlsa
85 şindigile heb gelinnerē ğızlaş dışardan dā evden ğız var mı. kimisi ēzurumlu kimisi ğarsdan. u vaĝıd ōliydı. ā yaħubĝiliñ gelini ne hebisi bi adam. u da gelin. bā baĝ u da gelin alcağ ūrlardan geri haşindi geliniñ nerden gelcē belli mi. evlenme zamanı oldu artuĝ. hē zamanı gelince evlenir. ben senaya buldır dedim e ğızım dedim ben babannīm dedim ben ölmeden dedim mūtevīñ ğorelim dedim. babannē babannē dedi bā. haşindi

- 90 bilmîm ben bi şiyisi var_ımiş da gelcemiş hevesli. anca mı var u da gaÇ dene bırağdı.
hē hē arğadaş. ū dur ğonuşu durma adamı siñir ědme. ğızıma dolaniyim bağ bağ ĩnsanı
sevdı mi adam sen da uñu seviyisiñ bōle ğötinde dedigodi çañgı olmıcağ. ānatamasıñ
canım. bu kim. ileceP dıl bŭ. iy dediñ iy dediñ gel. kimî. u gedmedi mi. ne zaman.
antalya. olur, allah hayıllu ğademli ědsiñ. fadime bā pastaf ědme emine. şeyiñ şeyini
- 95 çeKib bōle yiç mi çıgceK ciç mi u vağıd ānaşcaz. hē bırağ arabıyi marabıyi hē. bağ
şeyiñ fiKriyeniñ fiKriye nēydi şaraF hocanıñ ğızı rāFede gelin oldu da nōldu şindi. bi
ğız ěddi dā ānadmiya lüzumu var mı. ğızınıñ da işi anasının da iş yoğ bŭTŭn vallı mallı
ğızını elindēğı arabıyi marabıyi heb aldı da heb delŭrdŭler de heb ōlme de ōlmiyiler
ğaldılar ayyā şeyde. ğız aldı anasîle. halasınıñ. cıngan ēlençe yovul emē cıngan
- 100 çığdılar. neyse olŭsa ossun beni ilgilendirmez. ben kimsiye ğüvenmîm ben mahalliye
ğüvenmîm da tanımadŭm bilmedŭm adama nası ğüvencēm. alla iyi çığarsıñ iylerle
ğarşulaşdursuñ. bizim bizingi de ēzurumlîmiş ā mesela ğızını alcag oldŭ uşag. ben
dedim türKiyeli olsun da nereli olŭsa olsun dedim emē içim ĩrād edmedi. ēzurumliymiş
dım gene nerelîmiş diyu. ne bilim neresi. ōle diyum ben de sā ne ğonuşuyum. ğız
- 105 ğızıma sen seniñ dāmatıñ ilefğı adam şindiKileri ōle mi. seniñ dāmatıñ haşindiKi ōlan
dıl ē. yoğ yoğ ğızım yoğ ğızım yoğ şindiKiler seni beni dur. şindi ğızıma dulaniyim
seni beni bırağıyu da uşaglar gidib... ğŭle ğŭle. ben araba olŭsa inirim ben
yöriyemem. yatağda hasda. ilecēb. geddi mi u. sen buriye gel ben seni sen ged. ilecebi
dî. esgiciyi dım esgiciye. gene esgici esgici esgici tōbe esdeyFurulla evi mi alı gidcēn
- 110 yeriñden ocā batası. ōlum hāu balığciye de burā gelsin balığciye. talebē. hē hē. ben
isderim u gelsiñ. allah iyi ědsiñ gugulŭñ ğızını dur. mal arabası. tēzem isdiyu seni de
haurdan bi tēzem var. ğız u ūyle dıl bacım dıl. gılındı. ne getŭrdŭñ sen bā. bāçadan mı
çığarddıñız. sen mi eKdiñ. sen neñ var uñu de bā. yavaş yavaş say ne u dōru say. ba
şindi yarım oğga eminē yēr misiñ şey var mı kiraz. erî bırağ. salatalıg. yog domadisim
- 115 var duriyi içerde verdŭñ domades ben yēmiyum u çog. hē başga kirazını yoğ. ōrda yēr
şindi ğız gelin balug yeniliyi ōrda. ben sā araba dutarım dur. iy ya araba dutarım ben
sā. şindi gedmıceg u ya. orda ğocağarı yog. çay içiyuğ gel çay iç. hē ev yiddi ya ōrda.
ev yiter ōrda. eminē gebicci hızzannāñ unnar hāu ayşîle bi de zāide mi var unnarıñ şey
toruñu. şey dā sārileñ ayşîle zāide dā. ōlunuñ işde. e heriF hēs ědiyu uña ğarı
- 120 ğŭzel_idi. ğarı ğŭzel_idi ben ğarıyı tanıyum. bırağı mu dā ele aldı u ğariyi. yene de
mi ōlmüş ğarı. eme tel örgŭlü almışla da ğŭzel olmuş emine bizim de haura ōrda bi ev

- var eme. òle oluyudu. eminē ğarı eFlahliydi bacım ğarı eFlahliydi ğarı zādan ğarı şindi
 düzde ğalmış heriF de ğarıya sâb çıĝmış baĝ heriF de ğarıya sâb çıĝmış. ğarınıñ adı
 yoĝ, argası yoĝ, ğardaşı yoĝ, babası yoĝ, anası yoĝ, ğocası ölmüş nası olcādı. iy êdmiş
 125 u. meçelûlû evelden berî doğmuşu doğucā... allah yıldırmasıñ unnarı. ileĝi āşam ôlana
 dua êddim gene. ôle haşindi gelsiñner sâ bîssürü havādis deĝler. anañ şindi yeylada buz
 gibi yerde doğum yaPdı. su yoĝ sel yoĝ buz gibi sular. iyi diyu. unuñ ben hau böyüg
 bacısîle yaşıTım hau ölen_ile. u geddi sōra. ben bōün bi bardag süd bulamadım. serime
 adam mı baĝıyudu. tōbe adamı ille ğonuşdurcān. nē para mı. anca yō_üdu ya. ossun.
 130 yerüg dur şindi müsāFirlerim var. çay içmediler de gabā yerler mi. çavuş işleri ğaĝdı.
 u geşdi. ğız ev gödünü ne bilcüg biz. hacūñ āmēdiñ ğızınıñ dîl hacūñ āmēdiñ ğızınıñ
 ğocası dîl. üle mi. tamam uñu tanıyum. ğadiriye şeyiñ ğızı dîl mi hacūñ êmineniñ.
 sālimiñ ğızı dā. e tanıyum uñu ben. tamam bi şey demedim ki. e olmuyu bacım bacım
 mısıñ anam mısıñ bi yerde duraĝlı dîlsiñ ğarınıñ geldi on dene hızanı nası durcasıñ
 135 ūrda yadmiya yer yoĝ ğaĝmiya yer yoĝ. bütün geliniñ ğızınıñ. geldi. zāTan una
 vasiyedliydi, u baĝcādı uñu. bu baĝcaĝdı. bunuñ ğocası unuñ parasîle bile dūñyanıñ
 işiñi yabdı u baĝcaĝdı unu eme ĩrahmedlig ôlan hala hala hala diyib dā dēmiyudu eme
 şindigiler demiyu ôle. şindi bunuñ da ğızları geldi. ānamadıñ gi şindî bunuñ ğızları
 gelceK şindi hızan hırtug unnarı da bēnmiyceK şindi uñu. çolug çocug seni beni bēniyu
 140 mu. beni bēnmiyu da uñu bēnü mü. ē ôle biz evimiz var da ôle diyuĝ şindi. ben āşam
 yēmiñ ğızına dîdüm üle. ben buñaldım cāmi yanına gidcēm. biz hazır paralarımızı heb
 daşa vërdüg. bizim ben saydım da doğuz dene evimiz var biz doğuz dā... zaden bizim
 canımız çıĝdı mı doğuz evi nēdcūdük biz. hē oturuyusa otursuñ sığındusu bize düşdü.
 ayrı oturuyu emmē sennen vër diyu ele adama getür diyü. ben ilēKi gün doğdura
 145 geddim de ôlumuñ gabısınnan geçerKē bāra bāra geldim. ğız ana neye āliyün diyu ôlan
 bā. yuvalarıñ dāddı diye āliyüm dēdim niye ālamîcām dēdim. ben gendî ôluma āliyim.
 giresine ğaĝdı da bazardan. çarşuda evimiz var_ıdı. gelme önemli dîl ayşe hanım bi
 yurduñ yuvañ var, dōdūñ biddūñ yer oluyu, hasda oluyusuñ masda oluyusuñ. müsāde
 seniñ. çayımızı içmediñ. ūrdadır besbellü ne bilim. unnar heb ğızım şelli biz köyliyiK
 150 de şindi Fazla bizîle oturmîler ānadıñ mı. kîm. e ben dā şelliydım emē e ben her şeyden
 heberim var da ben sâ ānaddım a şindi ben hāurda ğarşuda duruyudum hāurda ôlumuñ
 evi var ôrda evimiz var_ıdı. şindi unnan geri ğocam ôleli benim ğırĝ sene oldu. ğırĝ
 senedir bōrdiyim ben. bā şindi alt gata ev yabcaĝlarmış da ben ald gadda durcāmışım.

ben dedim gabımdan aşşā cāmiyanına gidcēm ald gata mald gata inemem dedim.
155 herkes. tiriñ gāveniñ içiñe ev yabcāmışım da u da ōrda durcāmışım. iKimizi bağmıya
adam ilāzım. aluşūğ aluşūğ evimize iKi günde duramıyūğ gızım. yatāña yorganiña
alışıyusuñ da gızım dā eliñ gabısında duramıyusun. ilēgi gün babamgiliñ evi var habı
aşşāda iKi dene ğardaşım var ōrda ğarısı hasda oldu beni her gün bağıyular ā yemēm
habunu bacım yolladı ā. ōlan elinde boyuna yemeg geliyü. heber geldi bā ğardaşımıñ
160 ğarısı çoğ hasdîmiş diyi. araba duddum haburdan geddim şindî ōlan bizi eve bırağmadı
yemeg memeg ğoşu ğarı yemeg edmiş hēb bile yēdūğ işdūğ biraz o yangına o yangı
ğardaşıma vardım. ē seniñ evde bi şiyiñ yoğ sen bōrda yad. siz bennen izin aldınız mı
da bōrda yad diyib duyuyuñuz didim yōğ dēdiler bā. gız ben beñiriñ yānda yaddım beş
gece de dedim tuvaled turguduñ ōünde diyi bārdım. ħasgızıñ dereye mi incēm ben
165 tuvaletē dēdim ben gabımıñ āzında usul usul ede ede tuvaledime gidcēm dēdim. hā
nāFiye zabahcā dōşē işedi diycesiniñ üle mi dēdim peşimden dēdim heb bōle
gülüşdüler. ōle. gızım biz şindi ğocağarı dā eliñ yerlerine sığamayūğ duramayūğ. bağ
sā annadmadım mı doğuz dene evimiz var diyum biz dōrd Kişi doğuz evi nēdcūdūK
biz. gızım bağ şindi ōlanıñ bazarda evi var_ıdī, buriya da yabdı bi ev iki ev āniyiñ mi
170 sen beni şindi bi de gızımız hosdes arabadā bi ev de una alduğ üç ev oldu. bu ōlumuz
da ōredmen_idi bizim heberimiz yōğ. şindî u da giresine yazılmışlar argadaşile bilē
mūdūr_ūdū ya bazarda. bırağdı geddi. şindi geşdi göreliye. ura ūlum göreliden alsıydıñ
ya evi yoğ yazılmış giresine ev de çığdı ōrdan. çığdı eme gızım para yadcağ boyuna.
proşe evi mi ne diyular una. hē. iy çığdı dā. nērda. iyi sen urda dur. bā bağ sen ōrda
175 dur müslüman deñize gidersiñ. deñize. müslüman_ımiş unnar. bilmem nereleri heb
açug hāu uşag da var āşama gada deñizde ya unnar hāu mu müslümannıg hāu mu. ōrda
gidenner girmiyu. müslüman. gızım deñize bi açug saçug gidme var bi de bī eFendi
gibi gidme var. he uñu demeg isdiyum bu müslümannıgdan bassediya da. hē. e
oynaniyi de sen uşāñ şeyi misiñ avuğatı mısıñ. hē ōrda da varıb nemaza gidiyu. beni
180 ğandurma ben āşama gada televuzun sērediyum. haurdāğı haurda ne alıyusam alıyum
hebisinden ōlum. emine. gız bacım ānadiyusun tamam dedūñ gibi eme benim anam
haFız_idi bağ şindi bunu palavra admiyrim sā ya. diñle benim anam haFız_idi bu yıl
edūdū bi hızan edūdū bi hızan ilē sene edūdū bi hızan dōrd dene gız böyüddüm anama
dōrd dene gız. gız ne ğuranı unu ānadcām şindi sā dā. e ahurda dōrd dene dana inek.
185 ineglerin südü olcādı, hızan yiycēdi, dereden su daşıncādı evel su mu vardı evlerdē.

nāfiye ged nāfiye gel nāfiye ged nāfiye gel. ĩrammedli babacūm hāu emine ğız oldū zaman unu da allah ğaldurmasun u ğarı ölme de ölmedi şey babamıñ başındaKi dasdarı almış çulda şeyde yatıyu çimende. çamımız var_ıdı bi böyüg çamımız gabıda haunuñ dibinde. ĩrammedlig dēzem gelmiş. nēdiyuñ ğız. ben āladım şindi dēzem geldini

190 heveslendim evimize geldi ya dēzem şimdi bize hizmed edceK dā. ğızım var sen su al işde ben bi yemeg atıyım ocā bizē işde anāñ çamaşırını yeħadıñız mı yeħamadūğ. çamaşır da derede yeħancağ anam hızan eddi ya. nēse sīra pırTı addıñız mı. addım iri yaru. dēzem şimdi bi gad tobladı içeriyi dışarıyı ben sübürdüm gabları ben yeħarım dēze dēdim ben şindi. dēzem gelin ğarı küdür küdür ediyu ğocası mocası yoğ evde

195 hızanını yönedmiş gelmiş. hē dēzem ğıbgırmızı bi gelin. nēse anam yatıyu artug ğız eddi ya anam āşamdan zabā. ğız ğızım dēdi sen bunuñ aldından nası çığcāñ dēdi. dēzem ne bilim dēdim ben çığılcağ gibi dī su daşıma bizi yēdi dēdim dēze dēdim ben nēdcūğ bilmiyüm dēdim su dereden geliyü dēdim. ya molla halūñ ğuyusuña gidcēñ ya dereye gidcēñ dēdim. nēse dēzem çamaşurları tobladı vardı derede iri yarı yeħadı. evel

200 kül bālama var_ıdı, çamaşıra torsil mi var_ıdı ısıcag su mu var_ıdı. sabun var_ıdı gene. yoğ diyib ğaraliyemem bābam gene getürüdü. ōrdan dēzem yūdu addı iri yaru gapiye. ölmeseK gel. bā baħ emine özarslan. ēved. oğuyemedim diyum ben sā. şeyi oğudum elifi bitürdüm unu da gendı başıma süze süzē. elamı da geşdim elamı oğudüm bi yanda ğaldım hasda oldum. evel bi ğızamığ var_ıdı. işde ğızamığ oldum u zaman dā. ōlegene

205 ğuranı muranı unuddum. ōlemi dedüK sā. ne ne diyceK. diyemiyüm uñu ben gi. ōrediyun gene unuduyu. hē emine yōg ōle dīl bacım diliñ geddügce geri gidiyi. e sen bizden gaFalıdursuñ. benim gaFam zabā gada çalışıyu āmed nērde mēmed nērde. emē olmuyı işde hesab ediyusuñ. e dur ōlum hayıllı ōmür vērsiñ. geçen aylı_ıla bile. yōg gendı yerim dā yatağ yog ōrda. camınıñ arĝasında. hē. hemen ne goley. ğız bacım

210 havanıñ anca mı yabıldı hava öleli ğaç sene oldu admış sene oldu. ōlanı heriFiñ gucāna bırağdım ōlanı heriFiñ mezeriñi ben yeñi yabdurdum ā. benim heriFiñ mezeri çam var_ıdı çam devürdü mezeri yığıldı ilerden yabdurdū_üdüğ. şindi buldur bi dā vērdüK mü mezerlige. daşını maşını dēşdüdüñ mi ğıyısında bi ğışilig yēr açıldı e hāriye de ben varı yatarım dedim ben de. e sōra da ōlan öldü mü. namaz ğılcēm.

ADI SOYADI : Emine Dikici
DERLEME YERİ : Ören
YAŞ : 86
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Kocasının ölümü, geçim sıkıntısı, aile hayatı.

VI

şindiceg ne bu gelebiliyü ne ben yöriyebiliyum. benim evim mahallenin eñ soñunda
aşasında. bu torunum bursadan geldi. dedim ki beni nāfiyeniñ yāna götür. ben de çoğ
hasda oldum. ben de öliyim. bunnar torunum bursadan. torunum garisiylá çocü.
tansiyunum beşe altı olmuş. kim öldü. ibrām öldü dî mi. behir dîl ibrām. böünKi yaşlı.
5 segsen altı yaşındiyim. çıgdım nāfiye çıgdım hiç yöriyemiyüm gurban oldüm. arılar
hasan ölenen sōra benim dünyam ğarardı. seniñ ğocañ bēnhiniñ yānda ğoca mıydı.
beniñKi evliyaydı. yemeg de olsa yog hani yemeg demiyudu, kân arısı demiyudu.
isîniñ emine ısdambula indi ya gocası öldü de. buranın üsdünde perdesi de var_ıdı
esgiden. ey gidi öl ey bu dūñyā böliymiş geldi geşdi. biz çoğ yoğsuzluğlar çeKdük.
10 ğırañdan mı geliyu. bize de ōrdan geliyular. ben ōle dedim ōlana. emine tēze egmēni
alcēñ mi diyu ölüm dedim çēreg egmeg üç yüz yedmiş beş lira. hāyır niye atıyum ben
uñu alıyum böün bi tāne. e nediym nāfiye pusurüyu pusurüyu atıyusuñ günah dîl mi.
ineK yoğ tavuğ yoğ benim oldüm yerde kimse yoğ. unuñ ōlunuñ evi şu ev. şindi habu
torunumuñ garısı bursadan geldi. ēy gidi nāfiye ilēki gün yemeg ēddim beKi bize de
15 gelüller de yeller diyi. hazır ete acıyum şindig nası dökiyim unu bi tencē tāze fasüle
toPladım bāçadan eTligene bişürdüm. şarāFeddin dedi gi annē dedi ey dedim pağla
ğavur musaidseñ ğağdım biraz tā toPladım pağla ğavurdum. bi Kere yedi daha yemedi.
āşamcāsı dolabda tavug ganadı, gıyma var_ıdı ızgara yağdılar üsdündē köfTe yabdılar
salata yabdılar. yemēmi yemediler duruyu. ayın gaçıñda alıyuñ sen. iKrāmkiye dîl de
20 aylıg da verilceKmiş. sen undan emegli oldun mu. ben da bağğalcılığ ēddim undan
emegli. okıyıp yazaylīm yō_üdu. şindi adamın üsdiniydi bağğal zonguldağda. bi adam
var hoca çoğ samimiyiK bizim gabıdan geçiyu bizden bi şey almıyu. önce heb bizden
alıyu. hoca nōldu dedi hasan bi şiye küsdüñ mü. hasan ābi şey dedi her şeyden ileri
geliyu dedi māneviyed mı bilmem ne. niye. e şindiK dedi bu adam dedi fiş veriyu dedi
25 sen fiş veremiyusuñ dedi unuñ var diye demiş. eyer sen de fiş verürseñ dedi sennen

alurum gene. dedi gi bu şindi emine dedi bağğalı sâ devredcēm. nası olcağ. oğıyıb
 yazaylīm yō. bi gece oğulu açılmışdı beni o gece oğuluna yolladılar on ihi gün mü ne
 geddim. ben çoğ zekî_idim. õrendim oğur yazar dıblomamı tũKana asdı benim üsdüme
 yabdı unnan sōra ben başladım fiş kesdim. on günde. benim babam beni oğudsaydı u
 30 zamanında ben õredmen bi şiy olurum. sen teleFunu da çeviremiyuñ mu. ben ne
 biliyim ben teleFunu meleFunu ediyum. gebesiyede mi açıldıydı. ben on beş gün
 geddim zonguldağda. ben şindig yoldā... geçen sene pamuğğaliye geddũK ılıcıya
 damat, gız, ben yanımızda da bi arkadaşıyla ğarısı var. şindig ben hāu yoldā yazıları
 heb oğuyum bura felan yer bura. ğarı mērsem oğuyamaz_ımiş adamıñ ğarısı
 35 oğuyamaz_ımiş ifag bennen çoğ ifag. ğarı küsdü bizim oldũmuz yerde durmag
 isdemedi. pamuğğaliye varduğ bēnmedim ben buriyi dedi. benim gız da dedi gi biz
 bēndüğ dedi sen bēnmiyusañ dedi ā ötel dedi. geddi gecelî bilmem şu ğadar para
 demişler ũrdan bi daha döndü geldi uriye. nıyse öle bōle on gün zorla ğalduğ ğarı
 ğalmağ isdemiye. araba da unnarıñ arabası bizim arabamız yō_ũdu. ben ariyüm. ben
 40 şindi hasana ğırız vurdũ zaman ismeti ariyüm nādiye çığıyu altı kere aradım ismeti.
 nādiye de demiye ki bā emine nōldun ne var bacım. aha beniñki eme edemiye umnar
 arıyu beni açıyum ğonuşuyum. hē. ölmicemiye canım havanıñ gocası elli ihi yaşında
 öldü gelme zamanı. bā bağ çaTiniñũlu uşagları heb genç öldü. ali cāmede öldü. nereli
 unuñ an cāmede. anañ var_ımiş nediye. muammed gız nişan eddi mi. iy allah hayıllı
 45 edsıñ ilēki gün dediler ki gız nişan edcēmiş. benim gızım muşlu aldı diyi milled gendı
 yēdiydi. kürde geddi diyi milled gendi gendı yēdiydi. hē şindig hıç öle bi şiy diyen yog
 gene benimki kürt. bā bag ne zaman evlendürüyun. gaç yaşında mēmed. evlenme
 zamanı oldu. bizim pınar evlenmicēm geleni ğōdu geleni ğōdu. doğdur isdedi ğōdu,
 avuķat isdedi ğōdu. torunum var antalyada õredmen haşindi bi uşā_ıla geçen sene
 50 ānaşdılar nişan oldular. demiş gi babası mālî müşāvir dũn edcēm demiş adam. korona
 var demiş damat_ıla gelin iki şāid. sōra işde nişan oldular. pınarı, zehraniñ gızı. yog
 nişanı, dũn olmadan almam diyu adam ben diyu ilk ölumu evercēm diyu. olan otuz
 altı yaşında gız da otuz beş yaşında. dũn yaPcağlar. bu sene. şindig benim gedmemi
 beKliyüler. eylülde giderim ben de u zaman. antalya. eliñ allah vermiş anası ihi gız ihi
 55 gız gardeş. pınar diyi bi çocũm olsun diyu sâ diyu sıFır araba alcām diyu. olanıñ anası.
 yāni o ğadar torun isdiye. e ben de öle dedim işdē ben dē her şey nasıb_ıla. aman bırağ.
 gızında da iş yō_ũmuş anasında da iş yō_ũmuş. anası da boşanmış gocasından u nası

- gariydi. kim aldı. kimiñ elinden. babamıñ arabası diyi. gız unnar cıngan_ımiş. cıngan dıl yovul da yovul cınganāsı işde. nerelımiş. ē ēzurum. baña bağ baña insan olsun.
- 60 benim dāmatımı muşlu dediler gapıya vuruyu tıg tıg antalyada prenses annē ğavaltıya gelür müsün. öle olur îşalla öle çıgar. dün gene görüntülü ğonuşduğ müjdatıñ garısı aradı da. inirim ben uriye anañı bağcām. ilēki gün gugulūñ gızı yanıma geldi. biri de demiş ki una. esKiciye demişler kî fadimeniñ şeyi var esKisi demürü sâ vercedi çāriyular oğardan aşşā bizim gapıda. u da dedi ki başga zaman. aşşāda oturuu
- 65 demişler ğağsaña ğağsaña ğağsaña deynē aldım elime. habuna dedim esġiciye bi dene vurırsam gafañı yararım dedim una defol ged dedim. yarın alusuñ öbür gün ğarı ğırğ yılda bir... haydiseñe haydiseñe nē. ā cenaze geşdi. niye namaz gılmadan geşdi gılındı mı aca. gurban oldüm hiş bizim uriya aşşā gelmiyuñ. hiş gelmiyuñ uriye aşşā. ben bişî yemem nāfiye benim için bi şiy alma. bā bağ böünki balıñ gibi iyi mezgid oldū zaman
- 70 bā da getür aşşā. şindig eve gedmiyum. şeye bağcām fiKriyeye ōrdan nāfiyeyle laf edcēm eve gidcēm. anca āşama giderim ben eve. gurban oldüm siz bōrda bizi mi beKlîb durcāñız. allah sālıġlı ömür vērsiñ, işleriñiz ras gelsiñ, allah dōru yoldan yōriyennerden edsiñ, hayıllı eş hayıllı iş nasib edsiñ. emine evde mi. çoġ selam sōle ben hiç yōriyemiyum dā. ayşēm ayşem sen habu gadar_ıdıñ dā ben başlarıñı okşardım
- 75 gebici hızānımıñ aca u günner var miydî. tabî ben de çocū_üdum evlenmedim_idi dā admış segiz sene dēy ğaç sene önce. admış segiz sene oldu ben evleneli. segsen altı yaşındiyim beKi dā fazlası. ayşîle zāide kim. ayşîleñ zāide olunuñ. olunuñ gızı emē ayşîle zāide unu hec bizim gibi sevmiyu. babannem. böyüg anam hasda miymiş böyüg anam yeyliya gidememiş. demişler gi dedemē göçü sen götürür müsün demişler anam
- 80 hāmiliymiş serimiye. dā ben yog serimiye hāmile. götürürüm demiş dedem. gebicci gızıña demiş gi örende duruyumuş u ben_ile demiş yeyliya gelür müsün demiş. unuñ da ōlu öldü iki torunu var_idi. u da demiş gi benim de bi düvem var demiş ēr alı giderseñ yeyliya sen_ile gelürüm demiş dedeme. böyüg anam hasdiymiş. ğakıyu bunnar yoldan ukarı dedem_ile bile yeyliya gidiyular yeyliya varıyular dedem buñu
- 85 hoca nıġa ēdiyu evleniyu. çoġ güzel_idi. evleniyular bunnar şindig bu demiş hañganiñ çavuş evlenmiş gebicci gızîle derKē diyu ki şey habu çebir isîniñ anası u da böyüg anamıñ bacısıymiş terzi gızı. anama diyu gi ğak hazıllān diyu nōlcag diyu yeyliya gidcūğ demiş. benim garnım burnumda demiş doum yabcām yeñgem oğarı ğağamıyu demiş nası gidcūK dēze demiş. demiş gi unā aT ğonuşdum ben demiş aTa saricām uñu

- 90 dëmiş gidcüg dëmiş. artug gebicci gızıñı aldı palanıñ çauş ā gebicci gızıñı bırağdurcağ.
ğakıyular anam derdi gi yoldan oğarı gōce köyde yadduğ derdi sabaccā çığduğ yeyliya
derdi. yemeg öteberi her şey var. fadime de yānlarındımiş hē ifacuğ. niysa bunnar şindi
böyüg anam atıñ sırTında ölen garı yeyliya giderim de yorganını morganını saru
yaturmuşlar garıyı ğaldırūñ beni yaturūñ beni. tabî. yeylada mezeriñe çavuş babam
95 şeyden daş yüKledi de esgi gala başından habu gadar böyü_üdü diKdi. hāu daşdan
mezeri ben buluyudum ūzlular söKmüşler de admışlar bulamadım geddim de. sōra
işde çavuş babam zabahdan gariyi almış durmuş aşşā. sabahdan dedem... ayşē.
sabahdan dedem gebicci gızıñı alıyu hazıllānyu haydi diyu gebicci gızıña köye geliyu.
dedem köye geliyu bi hafda sōra böyüg anam yeylada ölüyu. yaturūñ beni ğalduruñ
100 beni yaturūñ. bığduğ artug dëmiş bu meçelū garısı seni yatur ğaldur yatur ğaldur dëmiş
yat aşşā biraz dā dëmiş. bi ħerecüg daha bi ħerecüg dedi dā anam ğaldurduğ dedi
yaturduğ bitürdü dedi. ibacūñ āmēdi köye yollamışlar kefin almış, sapın almış, babamı
almış, āmedi almış, dedemi almış yeyliya gelmişler. bırağ yeylada yeħamışlar böyüg
anamı yeyliya bırağmışlar gebicci gızı unnan sōra bizim babannemiz oldu eme yeri
105 yatā cennet ossun. nīysē fesadlığ peşinde. anamıñ yeylada bi gızı olmuş selim olmuş
yeylada. doğum yaPdı. çog memnun_üdu anam gebicci gızıñdan. sōra dedem_ile
bozuşdular ben on altı yaşında mıdım ne dedem_ile bozuşdular. dedeme diyi kî
yeyladā evi bana vēr diyu köyü kefinliyu musuñ diyu. babam diyu vēr, anam diyu vēr,
heb bile dedemi ğucağlıyu. gebicci gızıñıñ usdaniñ su yanında böyüh odun var_ıdı
110 vardı aldı geldi. anamıñ çarūñu geydi de geldi çarū çığarıyu bırağıb da yalın ayaggene
gidceK. çaruğ yō_üdu geymiye. anam dedi gi gebicci gızı ne o dedi. māmud gızı dedi
sā dedi çarū bırağıb da gidcēm. çarū al da ged dedi bırağamazıñ dedi. ben dedi yalın
ayag gelcēm dedi çaruğ alana gadar u çarū bā bırağmıcāñ dedi. māmud gızı bi işiñ oldū
zaman dedi hēr zaman yanıma gel. dedem öldü babam una u gadar yavları seni
115 bağıyım gel alıyım dedi. gebicci_ūnuñ eviniñ altında duruyudu. beKi sen de
görmüşdürsüñ. fadimiyle yaşıtsıñız siz. elli sene durdum. dëdim ki dā köye gedmem
ben dëdim. yāni iki ğadlı evim var_ıdı ūrda eviñ altıda da bodurum ğatı var. anam dedi
gi emine dedi bu sene gedme nōlur dëdi segsen alTı yaşındıydı. ana dedim serime
senile duruyu, fadime gaPınıñ ōñüñde, şüKran da ōrda beni nēdcesıñ dedim anama.
120 eme hayadda bir kerecüg üzmedim uñu bir kere. bā bi şiy dedū zaman ben unu
yapamam demedim. hebisi gedsıñ dedi bā sādece sen dur. hasan dedim anam bōle bōle.

- bana bā iy bi balug oldū zaman bā da ūra. ğurban olıyım oldu mu. nebahada çoğ selam sōle. ben zonguldağda çavuşdum bōrda heÇbi şiy olamadım bōrda. āmed baş ne dedi bā biliyuñ mu yüz başım dedi sen ne diyusuñ dedim āmed başa. yav terfi eddiñ dēdi
- 125 heberiñ yoğ dedi. allah yeriñi yatāñi cennet etsiñ. ev götü diye bi yer var_idı. ev götü diyulardı hāu ğırañ mahalleniñ altında. ōrda bi evleri var_idı. ōrdan aşşā adam çaşıya indi çaşıda şindiK on beş yîmi dene dāyresi var. ihi gad ihi tāne böyüg bināsı hāu tūPleri unnar getürüyü tūPcū adam. sēñ dayiñ. hē zāideniñ gızı unuñ garısı. tabî. birisi bizim şeyiñ gızı sādetiñ gızı, birisi ğadiriye. hē sālimiñ gızı. e iy işde birisi isāñ
- 130 zāideniñ gızı. ğardaşımıñ ōluña verdi dā ne. hoş bulduğ sā_olasıñ. ōle işde. yā bēnen gelsiñ yānıma bēnmiyen gelmesiñ. mal sābı mülk sābı hani bunuñ ilk sābı. gız bā diyu ki yeñiden seni köye yollamicām. sabahdan ben hasdiyim diyi yāsinim ben yatarğa gapıya gelmiş sād altıda. görüntülü aradı antalyiyi u da dügganını açmış. fadimedede mi. kim diyi ald gata en yat. buraniñ ald gatı mı. dursun yabsınnar nāfiye ben de gelürüm
- 135 senile düz ayag yatarım. olmaz evlātım olmaz. hem anamı hem babamı ben köyümü özlerim. şindiK hava beni bırağmıyu. müjdatiñ garısı geliyu baña uy ğurban olıyım babanne bize gidelim. nāfiye namaz geçiyu ben gidiyum. fiKriyeyi bakıyım de ōrdan ukarî beni araba bulusām çığarım araba bulmasam. şey evi mi toki mi. bizim şerāFeddine de çığmış. dörd dene caminin yānda ğuran ğursu var. antalyada. ōrda
- 140 müslüman dā çoğ ōrda müslüman dā çoğ. neriye. deñize geddim iKi Kere ayāmı soğdum. dış devledden geliyu heb u deñizden aşama gada durannar. yā nāfiye hāurda ezan oğuniyi cāmide haburda ğumar oynaniyi. e işde dîl eme antalyada ōle dîl. bağ şindig bu inanmiyi. hadi hoşca ğalıñ allā emānet oluñ, allah sālıĝlı ömür vërsiñ ōl, ömür boyu allah mudluluğ vërsiñ. emine dikici. işde ōle var. yāni hēç dedi mi anañ sā
- 145 az dur ğuranı alıb da eline. biliyum ben. sabun mu var_idı. gene gelüseñ gene gel. ōredmediler ōredmediler. ben yedmiş beş yaşıdan sōra ōrendim. dedim ki ōluma oğuddurdum gızıma oğddurdum ben niye oğumadım dēdim adama. hasan dedim ben ğuran ğursuna gidcēm dedim. allah nurda yatırsıñ baña taksi çāriyudu ōrda aşāda oturuyudum ben. şu şu ev var ā sıvası2 unuñ örteĝi taraFında aslında bēm evim. taksi
- 150 çāriyudu beni yolluyudu ğuran ğursuna. ğuran ğursu oğarkı camınıñ yāndiydi. işde unnan sōra antalyiye geddim gızımıñ yānda geddim ğuran ğursuna ōle bōle derke ōrendim bırağmadım peşini. bunnar bā gedme diyulardı hoca mı olecāñ şindi oturuyum cumā geceleri okuyum cumā sūresini okuyum ğuran okuyum. sen imam hatibe mi

- geddin. ğuran ğursuna. gızımı goya hoca edmeg niyetim var_ıdı iħi ħere ğuran
 155 ğursundan dıbloma aldı eme oħumağ isdemedi. eme şındıg ȧlannar unuddu o oħuyu.
 ilēķi gece comā gecesi zeyneb geldi bizim gapiye ayşe de geldi bağdım lak lak ediyu
 baňa baħıñ dēdim iħi dene ğuran var bizde dedim bu gece comā gecesi dedim geliñ
 dedim bi yāsin oħuyelim āmin edelim. ayşe de oħuyu zeyneb. zeyneb dedi gi ben
 yāsini ezbere oħuyum dedi siz oħūn dedi oħuduğ āmin ēddüK şındıg ğünah mı oldu.
 160 yoğ ğünah mı oldu dedim unnara ȧle dedim. şındi sevab oldu. comā gecesi herkesin
 rūFuna başla dedim. gurban oldūm allah hayıllı iş nasib ēdsiñ, hayıllı eş nasib ēdsiñ.
 ben admış bir sene heriF_ile bile durdum kān ārısı dēmedi, emine yēmēñ hani dēmedi,
 nēddiñ dēmedi. bilmiyum, çoğ mudlu geçindüK admış bir senede öldü, segiz seniye
 girdi ȧleli. illā ente süPhāneke innî küntümünezzālimîn. bu ney biliyuñ mu. cenābı
 165 allāñ doğsan doğuzuncu ismi buñu dērseñ her şeyiñ yoluña girer unudma. illā ente
 süPhāneke innî küntümünezzālimîn. cemał ğarısı her ğün geliyu ȧrediyum ȧrediyum
 hē geliyü eminē ēy ben unuddum haunu. gız niye unuddun diyum una kötülüg olsa
 unudmuyun. ben bilmiyum bā bi şiy dendi mi ben uñu diggad ediyum. nērde olūsa
 olsuñ. hasan yedi oyuna geddi çoban yedi ğoyuna geddi. ȧl uzun ȧmür vērmesiñ
 170 iman_ıla ğuran_ıla allah hayıllı ȧlüm getürsüñ dē mezerimi yabdurdu heriFiñ
 ğıyısına varıyım yatıyım aşşā. allah kimseniñ eliñe bırağmasıñ, yatā düşürmesiñ.
 yabdırdıñ mı. ğıyısına gendı yeriñi de yabdırdıñ mı. seninKi nērde. gendiñe. havanıñ
 mezeri yapılu mu. sēngini de yabdurdu mu. seniñ heriFi. şındi bi dā yabdur. nāfiyē
 şeytan bunuñ nērēsiñde şeytan bunuñ nērēsinde. namaz ğıldığ mu. hadi hoşca ğalın.

ADI SOYADI : Mürsel Cıvak
DERLEME YERİ : Kemaliye Köyü
YAŞ : 72
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Köy işleri, askerlik anıları, geçim sıkıntısı, aile hayatı.

VII

adım mürsel cıvag. eved. köyüñ üşde iki buçü cıvag. he bizim agraba çoğ. esgiden
 ramedlig menderes gelmeden önce biz heb aş tāsırdıg ānın mı. bōle ayaglāmızda ğara
 lasdig bile yō_üdu. çarug giyiyudug çarug. unu da bulabilseg yāni. ramedlig menderes
 geldi bizi yidüdü içüdü. yardım ki yardım her türlü bizi korudu yāni. ēlimiz elbise
 5 gördü ayāmız ayaggabı gördü, karnımız doydu. ac_ıduğ. unnan sora işdē menderesi
 inkilabda asdılar çeKememezlig ūruna. zate ū ismet inönünüñ elinden aldıydı ānın mı.
 nası oldiysa adamı asdılar ōle. babam elli altıda öldü biz yetim ğaldıg ānıñ mı.
 ğaribennīnen geldüĝ āh şüKr_olsun allah bugünümüzü aradmasıñ. şimdi de yēmiyüg,
 içemiyug. yog şeheriydi yō ā virüz çıĝdiydi. bende de şuan şeher var. isdedüm yemē
 10 yēmiyüm ānın mı. ama esgiden yiyüdug ama bulamıyüdug. misir egmē. unu da
 bulabilseg. gidib çavuşludan alıb geliyüdu böyüĝlerimiz. at hayvaniylan beraber. yol
 da yō_üdu. e işde ōle garibennīnen geldüĝ hālā gidiyug garibennūnen gidiyug işde. he
 cēvizim var. hem de çō ācım var, cēviz ācı. bu nişan. bize ğaymağam fondan cēviz
 vērde yīmişer dāne, digdüĝ. ben u zaman zīradda bi esbiyerli fiKred diye bi argadaşım
 15 vardı rammedlig oldu. unla yazılıyüdum, u gidib girasun şebingarahisardan
 getirüyudu Fide. çoğ digdim. aşā ugā yüzüñ üzēñde var. he bayā digdim. findıg şu bu
 çoğ digdüĝ. allā şügürler olsun. saden findıg bize babamızdan ğalma. dedemizden
 ğalmıydi ānın mı. ğardaşlar bölünce ben de yer mer aldım, arazi Falan aldım işde. aşā
 ugarı bayā da bi findīm oluyu. allāma şügr_olzun amā ōle sālīg durumu var. ben çoğ
 20 çalışiyum çoğ. ēr kı şeher baña doĝuñmüyu ben derdim ği gidiyim şindi findıg
 baceezine, üç sād çalışurum, eliñ ō bi günde yabdūnu yabar gerü giderim. ondan sōra
 diñnenürüm ānın mı. ōle ben çalışiyim yāni bōle kilu el gibi göbeg möbeg. hē bi
 küçcüm var habu ilerde. adam yolda yōriyemiya ya. argadaşım diyüm ihi adım aT,
 yürü kalP adışleriñ düzēsıñ, yoğ. hiç uralı olmüyu. ama alla māFaza kalb de unu bi
 25 yoğlarsā. alla ğorusun gider. aliyum aliyum. aşşā ugā yüzüñ üzēñde var. o bi denesini

- o ğaymağam beyiñ verdū cēvizi digeli yîm beş senede oldu. ũ bayā böyüdü ānın mı. ama o ben dedūm o rāmedlig fiKredden aldudūm cēvizler daha şimdi verimleniyu. aşā ugarı üş gülo dörT gülo öle veriyu u. e dā fidan fidan dā ama o yangıla büyüñ. o yangılāda bayā oldu. u o yangı fondan aldūmuz cēviz on tāne oluyu bōle çingo halinde.
- 30 bu gadā zıbcī oluyu ũ āÇda dudan ama on dene cēvizi oluyu. hemi de cēvizle de bōle. çoğ güzel bi cēvizi var. bi gaş tāne de içinde var āniñ mı. ũ findığdan sora çığıyu. uñu guş yiyu. guş cēvizi yiyı āniñ mı. hē ben de hiç dēmiyum ānın mı hergeşinñ rızgı vā āniñ mı. heb ğazancını yēceg olsa insan olma. uñu guş yēceg her şey yēceg uñu āniñ mı. sivasda. işde asgerlî sivasda bitürdüm. sivasıñ zara kazarasıña dātımım çığdı asgerlig
- 35 şubesinde urdan da tēris oldug allāñ iznîne ānadıñ mı. asgē anıları çō. yā şimdi ben ne ānaTiyim, unuttuğ çounu ānın mı. iyidi iyidi. yōğ. ama bizim buylārda yeşillig çoğ var ōrda yoğ. urda sade bi ğavag ācı var. ğızılırmağ geçiy ya ğızılırmağ boyuñu aşā ğavag ācı ānın mı. ama insanları çoğ iyi. bayram günleri oluyūdu. biz asgerlig şubesindeyidig yā bize şiy getürülārda bağlava Falan. hē. bizi de dē bizim bi albay var_ıdı ēzurumlū
- 40 koreden gelme_idi. o bizî loğanTā barışdı. bizim şeyimiz māşımız geliyudu ānın mı. loğanTā şe_yabiydug. bize da harşlig da ğaliyūdu. üç ōn loğandada yiyūdüğ ama bir ōn eT yemē yiyūdug dierî başġā. u albayımız ölmüşdür. alla gāni gāni rāmmēd_ēdsiñ. asgerin dērini çoğ biliyudu. u koredē ğalmış iñi senē. hē. o asgerin ne demeK oldūnu biliyūdu. o assubaylara çoğ ğızıyūdu. ben ne bileyim āniñ mı. assubaylara ğızıyūdu.
- 45 benim deĝi bu ōlumun ismi bu. hē. yo îlaş Fabrigasında çalışiyūdu. unnara senede iñi üş deFa gıyāved veriyilārda. getürüyü ānın mı gendî şe_yabiyı biz de burda işde güşde geyiyug ā. ben burdā hanımım var_ıdı u dā comā gün isdanbula gidiyu rādsız. ēr doğdur gereK görüsē kalbine pil daĝacaĝ. burdan gidiyug tırabzunda kanını ölÇdürüyug kalbini ölÇdürüyug una atiyug ānın mı. şimdi coma gün alla nazib_ederze
- 50 uçaĝ bileti alduĝ gideceĝ. bēm yanımda bi ōlum var işdē unuñlan ğalıyım. unnā findıĝ zamanı geldiler burā. ōle işde iñi aydī burda. beħar beħar. var bi gızım var. bizim soyda bi gızdan oĝarı olmüyü. hē biz beş ğardaşız bi bacımız var_ıdı abılamız var_ıdı. dörd ğardaşug dördümüzüñ de birer gızı var. allān bi hegmeTi. he gızıma da dēr biÇilmez bēm gızıma. o oħudu. kamuyu oħudu. ē şey olsa gidib on beş yîmi gün sīdaş görse
- 55 ğaymağam oluyo. ama ben olmam dedi. u şuanda bangada müdür. izin aldı geldi anasını Falan da būrda. doğdura göTüriyi findīmızı toPladuĝ ğuruTduĝ. geTdim görelede amānete vērdim. ōle. yabdug. ben avara duramüyüm gi ben günlüg gidiyım.

unuñ şimdi ò findīn dallānı şe_yabargan hangısı verimsiz hangısı verimlū uñu ben
 biliyim ānın mı. şimdi dal şöle gelmiş bu dal üsdündē dal buna binmiş. bu altıngı dalı
 60 alacaḥsın. bu dal havalansın gi findıg vērsiñ. ne biliyim gi kırğ seneden Fazla findīnan
 ūraşiyim ben. seniñ şiy giresunlusun. tırabzunnu. unna verimden düşüyu. bizim
 ğaradeñiziñ hebisī biz ğaradenizli olarak ben ğurur duyuyum. uruslar geldū vağıd
 tonya var tonya şeyiñ tırabzunıñ köyü heralda tonya şimdi kazā oldu mu bilmiyüm.
 unnar bir ay urusları bu taraFa aşūmamışlar. silahlariyleñ vuruşmuşlar unlarla. bizim
 65 ğaradenizde silah olmān yoḥ. hē hele de tāib erduvan gelenden sora heç dā evlere
 basgun Falan da olmüyu. silā Falan alan yoḥ. ē heygeşñ silahī. candarma biz candarmā
 bāliyiğ. he he basgun yabiyūdu. ò kenan evreniñ inkilābında geldile köyden silah
 toPladılar. asgeriye arabalar doldu Köye ānın mı. dayaḥ bilmem ne ānın mı. biz de u
 vağıd şeydūḥ heyeT_idim āñdıñ mı. köyden silā toPladuğ. eylerini almaduğ. derdim
 70 ḥi siziñ silāñız on dördlū derdim. u yangı uFag tabancıyı alıb size veriyug ānın mı. on
 dördlūmū una veriyug öle yāni. köyde ğalsın diye ama. hē geldile burā āñdın mı.
 çāriyula şindi eviñ önde diñeliyuzuñ urda. şurda diñeliyim. çay versen habırā yola
 dövüyular. beni dövmediler ama o yanda bi argadaş vardır unu dövdüle. ne biliyim
 işde gıcığ dā āñdın mı. sizden diyu ānın mı her evden dabanca isderim Falan Filan. öle
 75 de bizim bī argadaş var_idı. inanu musun durmā evi yoğ. afedēsiñ taug içeri giriyyı
 gabının şeylerinde. undan silā alacasıñız. yā undan nerē silā alacūz dēdim yā. ged de
 unuñ evini bag dēdim ya. taug içeri giriyyı içerde atēşñ külünü dövüyu taug. haunun silā
 olu mu. ama biz köyde kimde silā var biliyūdug tābi āñdın mı. ķenan evrenden rāzı
 olan yog. ona bag tören bile yabmadılar. bi kadın dedi gi alla oñu atēş ēTsiñ yaḥsın
 80 uñu didi. kalbi yāni mezeri daralsın dedi. işde çoğ günler geldi geşdi. darba darba darba
 darba. türķiye ne gadā geri geddi biliyu musuñ. u darba iyi bi şiy dīl. seni zor_ulan
 başga yöne çevüriyiler. siz de sā_oluñ. hele de benim hemşerim ğaradeñizli oldūñuz
 üçün daha bi başga. yannuz şū bizim kemāliye Köyü çoğ müsavirpelver ki aş ğaldıñ
 mı kimin gabı... hağğaden ac_İsañız sizī... e çay gāvaldı. ben söylemesi ayıb gaPıya yol
 85 alıyım param_inan barabar. şeyden göreleniñ köyüñden geldi ķadocu. ķadocu
 oPeradörü beşigdüzlü ama allahım İrāzı ossun. ū ķadonun sābiniñ o hem de muhdar
 beşir muhdarı şeyin de muhdarı diyiler āñdın mı. urā gidiyu çaluşur_ümüş, adam
 der_imiş ğī çaşudan ne getūdün yimē der_imiş. e bizim burā geldi o muhdarın ölu da
 yānda hani ķaduya baḥım yabiylá. tabi bizde eT ganimeT. yumurTa, ēT, bal āniñ mı.

- 90 gendi petēm var_ıdı kesdane balı govan. gendi köyüme geddim didi bizi didi ne gödüdünüz yimē diyiler didi. ğabıyı aşdım didi boş evde dedi bi şey buldum didi çay pağadi didi. godum una didi gurugene bi çay işdüg. aş garına çay içilmiyi gi. biz bâçede kado gelüb gidiyi. odun çoğ oduna ğoşıyığ. baħır übrũ atēşin üzēnde ğayniyu. eT bõle çubugda kebab. hic üşümezdig āñdın mı. yidig mi eT yēn adam zāte üşümez. he
- 95 adamlar hayret eddi ānın mı. ben ğünün üç dörd ōnünü yedirüyüdüm āñdın mı. ō bēm gızı da izin aldım gödüdüm. gızım da unları ğüzel bagdı allah ōmrünü uzun edsiñ hebisinin de. sizin de yāni. allah sālīñızı vērsiñ. allām ğorusun sizi. sāl_ol gızım sa_ol. bi dā beglerim geliñ. habu yeylá zamanı gelseñiz de gider gezerdig yaylā uğarı. işalla. şū ğöreleniñ bi yaylası var. urā ne dīm yā allah suyu vermiş urā. nerē varsañ su bu
- 100 ğadar ğalınlığda aħıyı ya. garageliş diyiler. bizim bi yanda örümceg obası var. inesiye bālı. bizim obada su yoħ. az çoğ az. herges de evine almış āñdın mı. sen önceden gelmişñ eviñe almışñ bā yog. yā burā bi depo yabalım āñdın mı depo bütün mālle şiyi obıyı beslesin unu da edmiyiler. öle. ama burda su süPer. inanu musuñ āzında hortum gibi bi şe olacag da içecegsin suyu. ama adama da doħunmiyi hiç. urā bi müendis
- 105 gelmişdi. uriyi u bõle araba yolu Falan yō şindi galbur heb. ğöreledē begi de ĩneside tırazunda ōle bina yogdur. üş beş gat binā. urā bi müendis gelmiş ata binmiş gedmiş burdan uğarı uranın şeyini çekmiş. buranın altı deñiz dēmiş. unuñ altındā alabalığ dēmiş veriñ bag unu bā dēmiş ben bu suyi ağıdiyim burdan dēmiş. ama u suyu da ağıdsa köyleriñ suyu gurur. vermemeşle türgiye u zaman vermeme. şimdi balığ ō dere
- 110 hiş balığ ğalmasa bi yāmur yāy baħiyüñ gi aşşā dolmuş balına. ağıyı su yılan ağıyı. ō suyuñ şeyinden aşşā geliyi mūbareg. bu yaylalarıñ balı kīmızı damga oluyu ya unlarda ōle damga yō unnarın suyun souğlūndan simsiyā. ama tavā guyub da bişūdūn vağıd hic yā guyma hemen unuñ yağı unu çığardiyi üsdünē. öle mī. balığ dudmag av yabmag hani bõle avcılar gidiyiler hanı izin alıb da kimisi Keçi teħe vuriyi, kimisi afedersin
- 115 domuz Falan vuriyi ya. ben teleuzunda seyreddim segsen yaşında bi ōredmen benden dā ğenç. ben yedmiş iKi yaşındiyim u segsen yaşında benden segiz yaş böyüg. adam ğoşa ğoşa gidiyi domuz önü kesiyi silā elinde. ben dedi bu ava bāliyim dedi bu ğenşlimi. ben sizi yolūzdan ēlemiyim. allah yoluñuzu açug ēdsiñ. hē ossuñ. kendiñize iyi bağıñ, allā amanet oluñ.

ADI SOYADI : Gülperi Sevindi
DERLEME YERİ : Yarımca Köyü
YAŞ : 88
TAHSİLİ : Okur Yazar Yeğil
KONU : Evlenme hikâyesi, aile hayatı, köy işleri, düğün âdetleri.

VIII

on çocūm var. yedi gızım mar üç ölüm mar. biri güccüg ölüm bu. murad nēyde aca.
 yeylā mı geddiñ. ānadiñ mı sen. işde ōle. yoğ ben ūzdanım. biz hau mezerede
 duriyūduñ dāda yazlıg. bunnar da urda duriyūdu. u u yanda ben bi yanda urda tanışduñ.
 bu bi evlülüg daha yabdı benden ileri. ben varğa urda evliydi. sōra u garı geddi ben
 5 geldim. işde undan bi gız çocū var. sōra işde geldiK buriya. ā ğaç sene oldu admış sene
 admış beş sene oldu ben geleli buriya. ōle. iy günümüz de oldu kötü günümüz de oldu.
 ğaşdım. urdan ğaşdım gece geldiK buriya geldi beni aldı. vērmediler. anam yō_ūdu
 babam yatıydı hasdıydı. abim beni vērmezdi. isdeyiñ dēsem isdeylerdi eme bağdım
 vermēceKler beni isdeseler vēmezlerdi hic vērmezlerdi. vērmişeglēñi ānadūm gibi
 10 ğaşdım. bunnarñ da iy āyle oldūnu biliyidum. çoğ şühür bugünümüze. öldü yeñi öldü.
 hasdıydı. ne hasdaylī var_ıdı. benden üç yaş böyyū_ūdū. ben. yayla adamıyK
 yaylalarda şey eddüK geşdi ömrümüz. şindi gidemiyüm başgā. çıgmıyım gidemiyüm
 gelmiyu baña bende neFes daylī var. tıġaniyim uriye. burda tıġaniyim de.
 ısdambulıydım iyidim ısdambulda. ā beş on gün oldu geleli tıġandım gene neFes
 15 alamıyım. ısdambul iyi geldi ydi baña. uranın bōle paldır bacā yō ā. yatağdan ğağdım
 ā. biraz neFes daylīm mar. ha bi de habı dizimde ārı var. dizim biri amaliyat eddi oldum
 birinden, birinden dē olūsuñ dediler gel bi sene sōra dediler dā gedmedim. inēm mar
 danam mar ineg dana şindi beni ğurtariyu. inēm danam var diyi gedmedim şindi u
 zaman iyi_idim şindi yaşlandıgca hec yōriyemez oldum. bu dizimne habule içerde
 20 odada hebile çocuglarım da bağıyular beni allah ırzı ossunlar. idāre ediyum. habunuñ
 āylesi var öbüyleri ısdambulda. iki dene var ısdambuldā. bi denesiniñ haunuñ evi bī
 habu ölumuñ evi öbürü ortancılı ölumuñ evi böyüg ölumuñ evi de habu üç ā haburda.
 hē evet. namaza gedmişler_imiş uriyā. ebiyi de gelmişüg bura çō iyi. hē bura güzel.
 gece. şindi dā evliyā mevliyā ğalmadı. heb geddiler ğaşdılar geddiler yog dā. şindi
 25 daha görünmiyiler. esgiden duyāylar_ımış görünür_ümüş şindi milled kötüleşdigce

- unnar da dummadı dā burda geddiler vardılar. evet. ısdambuldan ev aldı. üçü de olan. unuñ var biz edemiyuğ. hē dōru diyu urda kesiyu. kesmeg üçün ğasaP var ineg kesmeg üçün. ūy allah allah. ben ğaçıyım eve içeri ğaçıyım ben. ūy faş faş kesēken ūy. evet. kızlar yaħiyu. yaħalı diyiler yaħıyler. yedi. bi denesi beşigdüzündē galañı ısdambulda.
- 30 unnarı ne biliyim. igi denesini yēnime vērdim igi bacılar. bi denesi de ğaşıu ğöye vērdi ğoyunhamza diyuğ uriye vērduK. hē üş dene. bi denesi de buriya habu aT taraFdā ğöyümüze vērduK. o yan bi yan nasib oldu. nēyde nasib var_ısa aradılaf buldular ısdediler aldılar. hēPsini gendümüz vērduK. yoğ. ni_yabalı. beşigdüzündē ūz ğöyünde. öle mi. bayramda aşadıydım ben ısdambulıydım. gaPıya çıgılmiyi ısdambulda gi. hiç
- 35 gaPıya çıgamaduğ habu hasdalı ğeyiyle. hele ben hasda oldînî heç şiy edemedim. hau aşı vurdular iħi ğere bā aşı hau aşıdan çoğ ısdıFāde ēddim. aşıdan şey edmedi hasdalı ğelmedi. çoğ ğorddum hasda olacām diye eme ePiy allahdan olmadım. iħi. birini burda vurdular haburda biriñi aşāda ısdambulda vurdulā. eve geldiler iKinciye ısdambula geddım_idi urdā geldiler. ölümde habu yeñi eviñ sāibinde ortancılı ölümde.
- 40 ayazdağında ayazdağında duriylā. ğızlarım da urlarda kah ğızların yāna geddım kah ölümün yāna geldim urda şey_eddüK işde. habuıları özledim. çoğ özledim de geldim işde böyü ölümle geçende. bi haFdā oldu bi haFdā oldu geleli. çıgmaz miyiK ē gidi buriya paldır baccag ā evleri seyrediyum baħıyum o yan bu yan burda. ömrümüz burda geşdi, ömrümüz burda geşdi. dereden. anayolu var aşşāda. heP hau döħümler heb el_ile
- 45 döKdüK şey_ile bile. bōle. çoğ. şansım var_ımış. hē neler çeKdüK ēy gidi ey. üç ay hau dozercileri habu evde şey_eddüK. müsāFir u üsdünde... kimse ev yō_üdu boş ev yō_üdu kimse ev vērmedi. u da muħTar oldîni aldı unnarı ğetüdü buriya. unnar burda duriyilardı. zabā gada içiyilardı, şey_edi yiyib içiyilardı, şe_yaPiyilardı. hau kiylı çorablānı da bā atiyülardı yēka diyi. yemeglerini yaPiyudum her şeyi yaPiyudum.
- 50 ğızlar var_ıdı u zaman da yardımcıım var_ıdı. ğızlar evdiydi heP. üç ay hau Kimse kızlar mızlar hau üs ğata çıgmaduğ. habu eviñ üsdünden içinnen uğarı üst ğatı var. şey var merdivan. haburda haburda durduğ üsdüne çıgmaduğ müsāFir var diyi. yemeglēni ben yaPdım hazıyladıım, uşaglar ğeldi, aldı, eleTdiler, yidiler, işdiler. urda her şeye şı_yabduğ. cendermesî şeyî u zaman bōle araba yolu yoğ heb yörüme geliyilardı, acıKiyilardı. bağğal yō_üdu bōle şey yō_üdu. unnar heP ğızlar hemen bi saç bıragıylar, bi yuFga açıyilardı hemen bi çay demliyiduğ. yā, şeyimiz sīrımız var_ıdı. yā, çöKeliK, peynir hemen bi soFra salıyiduğ unnara. acığiyilardı urdan uħarı

yörüme geliyilárdı. bõle araba yõ_üdü, araba yolu yõ_üdü. aşāğı şeye gadar geliyilárdı anayola gadar urdan uğarı yörüme geliyilárdı. ğapiya ıgamıyuduğ ğuşun atıyılardı
60 devāmlı. uşā ğapiya ığaramıydığ heb içeri alıyıduğ. ğaşıyı ğaşı ğaşıya atıyu fişeK ğuşun atıyılardı. esgiden_idi esgiden. eynesüllü. şeger hasdasiydi ey gidi ey. emegli olduydi. og egmēni yidüK dedi yeñge dedi og egmēni yedüK hağğını helal ed dedi. helal eddim dedim ben de. bulıarda dedi aynı āyle gibi dedi otuduğ, yidüğ, işdüg dedi allah ırāzı ossun senden dedi. senden de dedim ben de helallaşduğ geddi. fazla
65 yaşamadı öldü. eyneside duriyudu. ğörevi eynesidiydi. esgiden dūnner yimegli olıyudu. misir egmē var_idi bõle şe yo_üdü ya Fırına döKiyilardı hebile hebile ğuñud diylardı. yaPiylardı yimeg yaPiylardı bõle aşı bi şıysi yõ_üdü ya köy yemē. Fırın Paglası diyüduğ Fırın gurusu undan yemeg yaPiylardı, arpa orbası, bõle böyüg böyüg ğazannara yaPiylardı böyüg ğazannara ğarılar ğoca ğarılar toblaniydi. fırına egmeg
70 döKülüyudu. būda ğazıylardı burda aşudan bazardan bi şiy alma yõ_üdü. hau köyüñ şeyini yiylardı. ne var_ısa. köyde ne alışdıñ_ısa ne yabdıñ_ısa u yiniyüdü. būda ğazıylardı hau taylalar dāları hau ormanner heb būdalı_idi. būdıyi biiyilardı getürüb burıya habura düz_üdü. bu harman dövüyilardı. vırg vırg vırg vırg ubū_ıla bile kelliği dövüb būdasını ığarıb alıb seib savurub yēhiyib ğurudub yiyuduğ. olmaz mı ö
75 oluyudu. bi kelleler oluyudu hebile. yassıydı kelleler heüle og oluyudu. būda. būda olmaz mı ne gada oluyudu. dālarda bi sene būda eKiyilardı, bi sene misir eKiyilardı ben geldüm sene. bi sene diñnenüydü bi sene būda eKilen yere yeñiden misir eKiliyudu. misir ğazıylardı. bu sene misir mi oldu yeñiden būda eKiyilardı. ğüzün darıyı tobladıñ miydi hemen peşinnen ğazıylardı. habu findıg vağdı ıhiyüdü būda sararmıya başladı mı biiyilardı. biib alıb findı toblıyıp būdıyi bi dövüb yüb yēKiyib
80 üdüb egmeg edib öreg edib yiylardı. ne ğüzel oluyudu. dēmende, dēmen var_idi hau köyüñ aşāsında. dēmende üdüyülardı, ğurudub üdüylardı. yaParduğ. ben geldüm sene ö_üdü būda şeyleri būdalığları ö_üdü. biz de yabdug bi ğac sene undan geri vazgeildi. habu taylá ğağdı mi daru misir tobladıñ miydi būdıyi ğüzün ğazıylar. undan geri findıa başlamadan būdıyi biiyilár findıa başlamadan. biiP belini bāliyiP
85 yühe vurup getürüyülár. yıylár yıylár bii tamam eddi miydi harmana atıylá harman ediyilá unu. unuñ şeyleri var bõle ubū var harman ubū õle dövüyilár. bu tenesini ığariyilár, samanını u yana atıb tenesini altından alıb derē ğötürüyülár yēhiylar derede. şeyiñ üsdünde tente seriyiler tenteniñ üsdünde şey ediyiler şeyini hõşülünü

- 90 ağıTıyılár bûda çeci ğalıyı altındā. seriyılár şeyi tentiyi tenteniñ üsdüne döñiyılár
 üsdünü su alıb gidiyu şeyini. hē evet. dūñ yemegleri de undan olıyudu. misir unundan
 olıyudu, bûdadan yemē olıyudu, çorba yaPiyılardı, bûda çorbası, misir egmē
 döñiyilerdi Fırına. bayılıyduñ haunu yēsimize. hē bayılıyduğ yēsimize u Fırın şeyi
 oldıni da işde õlegeneliK iyidi u zamannar daha iyidi. bu zamannardan u zaman iyidi.
- 95 tabî na gadar hemi de. yabmaz olū miyiK. işde ben heriF muhdar oldıni çoğ geliyılardı
 işimize, yardım yabıyılardı taylāmıza, doluyılardı taylā. habu evi yabarğa hau ğaşıuñı
 köylerden hau şeylerden heP gelib çalışıyılardı. ē yaPar_ıñı usTası var_ıñı dēn
 geliydi. biz sōlemeseg de geliyılardı yardıma. biz habı bi yardım yabdı bōle araba yolu
 bōle şey yō_ıdu ya. heb eliñ yardımıylā yabduğ allah ırāzı olsunlar. tabi tabi tabi. u
- 100 tūñani var_ıdı unuñ heb urda şey ediyılardı girib çıgıb tūñandan alışveriş ediyılardı
 ūdan taniyılardı. undan unu var diyi geliyılardı. mecisi olan taylāsı ğaldı miydi ğalmış
 dēn goPiyudu. yōğ kemeñçe dūñnerde çalıniyudu. get gelme get. evet. hau ötede ğuzda
 daş mecimiz var daş mecisi ediyılardı. kimi gidiyüdu kimi geliydi. yollar ğarınca gibi
 daşıyılardı heriF, ğarı. daş daşıyılardı. tığ tığ tığ buriya daş atılıb duriyidu boyuna.
- 105 giden gelen yēn içen bellü dıl_idi ey gidi ey. yimegler yaPiyuduğ böyüĝ ğazannarda.
 ğarılar geliydi yemeg yaPiyüdu gidene gelene yedürüyuduğ içürüyuduğ. ne şenlî_idi
 burā. na gadar şenlî_idi çō iyidi. şinni heçbi şiy yog dā. bi evde üş dörd dene yaşlu
 ğocıman oluyıdı şindi yog dā. ğaynınam mar_ıdı ğaynatam mar_ıdı ğayınnar dörd dene
 ğaynım mar_ıdı. iñi üş dene ğörümüm var_ıdı. evde çō_ıduğ ğalabalî_idi. zoylānmaz
- 110 miyiK zoylānma çōğ. ğaynanam aĝlını biraz şey eddi. asdı gendî geddi hau aşada. hē,
 aĝlını biraz oynaddı. hau şeyde ğāvede üs yanda adam vuruldu dediler. bēm heriFimiñ
 üsdüne admışlar u da var_ıdı urda demişler. bu una meraK edmiş bēm ölumu da
 ğaddılar u vurguna diyi hesab ederge gaFada şey edergē ğaFiyi üşüddü. yō_ıdu õle bi
 şiy yog. õluna bi şiy yog. unu adam vuruldu ğāvede oyun oynarğa pencereden dōru
- 115 vurmuşlar ğaFadan. adam urda öldü bi eviñ bi õliydi. iñi dene ğarısı var_ıdı. iñi üş
 dene çocū var_ıdı. ğarıları gebiyidi iñisi de. adamı vurdular. mısdā da var_ıdı ğıysında
 demişler bēm heriFi. ğıysında oturmuş unun pencēden dōru gaFā admışla dışardan.
 undan şey ederKe u gaFıyı üşüddü delürdü. dā eve barğa ğelmedi. gece zabā gadar
 geziyudu. gara ğışa yalıñ ayaĝgene geziyudu. eve barħa getüremiyuduğ derKe oĝudā,
- 120 hocā gidē, doĝdura gidē yoğ bi şey_ēdemedüK bi goleyiñi bulamaduğ. heüle şey
 ederKenniK çocuglarımı ben taylā gidiyudum alıb sizi derē atacām haurā diyu alıb

gidiyudu. el alıyudu eliñden. eliñden alıyudu uşag bārişub geziyudu anamız geliy ana
 bizi derē alıb gidceg. bu yō_üdu. dērKennig sōra yamalarda ōy ōy ōy diyi diyi
 geziyudu uygura uygura geziyudu. yamada bi āşdan aşā beliñe bi dırmaç bālamış ip
 125 ila bēlimi beK dutsuñ demiş vērīñ bā demiş. vērmişler varmış gendī asmış urda kiraz
 ācīñda. asmış gendī burdan sığmış şeyini boazıñı hendēn başınagene aşmış gendī.
 asmış dediler burdan goPuşduğ geddüK bağduğ ölmüş. ōle. aқullu bi gariydi müsliman
 bi gariydi. hiç üsdüne bi dene yō_üdu. çoggene iyidi allah rahmed ēdsiñ. üş dōd sene
 sōra da gaynatam öldü. yaşlıydı u da yaşlandıydı. unda da boranşid var_ıdı. ōle şey
 130 ēddi u da ōle öldü. gaynanam ēil_idi. allah rahmed ēdsiñ hebisini de allah rahmed
 ēdsiñ. bu toPrağları bu evleri bu yeyleri bırağdı geddi. gırāñ ortasına aha geldiK otuduğ
 unnarıñ yērine toPrāna. allah rahmet ēdsiñ. unnar olmasa unnar burları almasa heb evel
 para yō_ümüş pul yō_ümüş Fağıllı_ile bilüKdürmiyle mal han edmiyle sīr sadmiyle
 ineg sadmiyle almışlar burları. burda bi adam burlardan adam var_ımış ğağmış
 135 göçmüşler burları bırağmışlar göçmüşler unnar almış heP burları. para pul yō_ümüş
 hēP malından hanından. mal edeyler_ımış ineg dana edeyler_ımış ōle bi yer çığdīni
 sataylar_ımış hemen alılar_ımış de işde burlara bizi getürüb de bulara şey edenī allah
 rahmed edsiñ. bırağıb gidenleri de alannarı da. görümcelerim yō_üdu evde yō_üdu.
 ihi dene ihi eltim var_ıdı habu evin sāibīlennig ben var_ıdım. eltimiñ gelini. he he
 140 izmirden ileri gün dün geldi. işde ōle yaşlular allah rahmed edsiñ bırağdılar geddiler.
 bizim de bırağmamız yağın. çömberim de şeyde ğaldı yatiyüdüm da başım açug.
 boşuna gedmesin ğıña. gızım ōle işde nēdeli āh dünyā talaşası. gızlī anamız öldü biz
 iFā_ıha. ben yedi yaşındıymışım beş dene_idiK biz. bi denesi dōrd yaşındıydı güccüg
 ğardaşım bi denesi benden ileri dā armızdıydı u. bi dene dā böyüg bi dene de hen böyüg
 145 beş dene_idiK. anamız öldü babamız bi canğaza ğarı getüdü. üy ğarı bize dünyā
 geldümüze Pişman eddi. ğarı çoğ şey_idi yırtıcıydı. on üç sene durdu bizde on üç sene
 sōra u böyüg ğardaşım addı gaPıya. bize dünyā bağmā gomadı bizi. yōğ ğariyi ğariyi
 vardı analığ ğarı. addı gaPıya. babasıgile babasıgile geddi. babasıgile geddi de sōra da
 babasıgil de bagmadılar a yandı da öldü. bi oda var_ımış urdiymiş ceyran var_ımış
 150 ceyrandan yandı işde. yanmış el duymadı. kösmüg olmuş. hē ōle. işde analığ
 şeylerinden biz bullara gelmezdim ben bā ğalsa. analığ şeylerinde bi şeyimiz olmadīni
 geldim. ğardaşım yeñgem var_ıdı ğardaşım var_ıdı çolug çocū_üdular heP unnar
 durdu. evet çolū çocū var_ıdı unnar bağıydı babamı. āmin. ōle işde gızım nēdeli

dünyānıñ soñu yoh. biraz şey_ëddim eme ossun. sâ ol alla ırızı oluñ allah ömrüñüzü
155 uzun edsiñ siziñ de. sâ_ol sâ_ol ışalla. bizim zamanda gızım oğul yō_üdu yā oğul
yō_üdu hēçbi şiy yō_üdu. heşbi şiy yabmadım zabaddan ğağdım ölüm çay
ğaynadmışdı ğāğ ana didi ğağdım işdim biraz uzandım döşeKde gaPıya çığdım. ē şey
var haū filim şey var_ıdı ne u ğarınıñ adı saru ğaru var ā unuñ şeyi var hē hē hāunu
izledim reKlam geldi de çığdım gaPıya. ūy bayiliyim esrā var diyi haşindi sād
160 beKliyim. sād beKliyim geleceK sāti diyi. buñu u gadar izlemiyim de hāu öbü esrāyi
çoğ izliyim. unda çoğ dā da olmaz heral izine çığacağlar izine çığacağ hē hē öle dediler.
ölüm habu eviñ ölüm geldi köye de çalışmā geddi. bēm yanımda duran ölüm çaşıya
geddi bi ölüm daha var ısdambulda. üç ölüm mar. burda ölüm yoğ ki. hē numarası
vardır unnarı u bilidur bilür bilür u bilür. yaşını da bilü belKi murat. unu bēm ölüm
165 murad ā yaşını da bilü belKi de u aziziñ. bilür bilür yaşını da bilür. u bēm heriFimden
böyyümüş biraz böyüg u babasınnan böyüg u unu bilüdur. yollıyler seni buriye uğarı
koğmuşlar_ıla ğonuş biraz diyi. dereKöyde de koğmuş çoğ var. hē çığdılar yaylā
geddiler heP. heP gaPı kidlü. ben aslim boranşid var bende yayla gelmiy bā üç senedur
gedmiyim yaylā. ēim var yaylada her şeyim var_ıdı eme habu ölüm gidiyi şindi bēm
170 evime una verdim. hē murad dıl ferad. şey heP ayı girmiş içeri kaç senedur ğiriyi aç
gaPiya ğırıP giriye içeri. sade bizingini dıl e hērKesingini ğiriyi giriyyı. ne var_ısa
içerde saçıyı gaPiya ayılar. atıyı gaPiya yırtıyı döKüyü kePeK çuvallānı un çuvallānı
nesi var ne var_ısa içerde heP yığıP yemürüyu zarar ediyu. u da demür gaPı dağacām
diyüdü bilmiyüm dağdı mı besbellü. hı her sene ğiriyi gaPiya ğırıP giriye içerü. öda da
175 işi yog aç galdıni urlarda bi şiy ariye yemē. sen de annad bā sen evlü müsün evli dısiñ
heral. hē öle mi. anañ babañ var mı. senden baddıyarı yog u zaman anañ babañ var_ısa.
hē var daima şükür. biz anamızı bilmiyih hıç iFā_ığa ölmüş. yoğ. analım var_ıdı. allah
şükür allah lā ilāhe illallah öle işde ā kaç senelig ömrümüz biddi dā yoğ artug. e öle
ya yaşlandıh dā na gada ömrümüz olacağ. yaşıyım hemd_ossuñ. murat ferad dıl murad
180 murad. haburda duran. ferad dağdı. ne zaman. murad mı dedi öle. hē geddıdur belKi
unıle bile geddıdur. hē güccüg gızı yaylada. u böyüg ölüm benim burda haburda duran
çaşıya geddi ne zaman gelcē Fazla durmam dedi dolaşıyım de geliyim dedi. borşları
var_ımış şeye unu veriyim dedi. ne ū sen de adını hē hē. yatırıyım de geliyim ana dedi.
unuñ çocuğları iğı ölu var unuñ ısdambulda ğarısı ısdambulda u burda bi teK. unna evi
185 var uşaglar çalışıyı ğarı da uşagla ölunu bırağıb da gelemiyı ğarısı. geliyi findıg

vağıdları yardım ediyı ğocasına findıg toPlıyiler gidiyu. ğocası gidiyı güzün findını
 mindını saddı mı gidiyı. gışın urda duruyu yazın geliyı ğocası findıg toblama zamanı
 da ğarı da geliyı toPlıylár. yannız şindi benîle duriyı şindi yannız. ben de habırda habu
 yeñi evi yaPan ölüm_ıla duriyudum u ısdambula geddidüg biz ben bunîle geldim
 190 uğardā canım sığıldı urda durasım gelmedi ısdambulda. u da geleceK şindi yağında
 gelir. sā_ol. bu geliyüdü bunîle geldim de şindi burda duriyım. uriye ta bura yaPılıP
 da göç geçmedi urā dā göçü. kimse yog kimse yolda izde. ıpızız haburiya geliyim iKi
 bi gişicüg geli de laF ederim belKi diyüm da yog Kimse yog. yaylā mı. u gedmiyu. u
 gızı var yaylada gızı duruyu u gedmiyu yaylā bāzı giderdur bōün gedmezdur. bōün salı
 195 mi günnerdē. hē bōün gedmedidur. hē eltimin gelini evde haşindi. yáylada u da. bu
 ayırdı bu ōlu burda aşāda unuñ evi eltimiñ evi aşāda da bu ōlunuñ evi gelininiñ evi bu.
 ben ne biliyim ben de murada sordum hāu arabaniñ şeyi mi ney. hūriyē hūriyē gı
 gaPıya çıĝsañ iKi laFcāz edseK e ne ū. ne işiñ var hic işden ğurtulmuyusuñ sen. habu
 ne haburda bi şey var gaPıda. araba mı boyılár. ōle mî. şey kösdüre girebi dutuluyu orag
 200 dutuluyu bıçag dutuluyu. hē hē. ey gidi heriFcūm aldi_idi unu çarşudan.

ADI SOYADI : Fatma Emeksiz
DERLEME YERİ : Ören Erzikıran Köyü
YAŞ : 90
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Gençlik yılları, yayla sevgisi, aile hayatı, köy işleri.

IX

az beri yanaş isgemmîle yanaş. evelî bi uşag bi gız neyise birbîsini alcag olan birbîsini tanıyudu undan sōra diyu şu gızı bā isde diyu anasına babasına gelib isdiyu. e dūn ya oluyu ya olmuyu işde idāreten bi dūn ediyüler ama davul kemeñçe bi şiy yog. onnan sōra başı yüzüñe bi ğara cembel, annıñdan dōru bi ğosnag arhiye, hebile bi gad pırtiyle
5 bile dōru gidiyusun dā bi şiy yog. ne evde bi şiy var ne dā Fazladan da bi şiy var habile üsdūn pırtısıylā gidiyusun. hē u gadar. yō ne cehizi yā cehiz nērde gızım ne cēizi. cēizde ōle bi şiy yog. sā peşin sıra habunu verelim bi sandug verebilūsa ana baba gurugene veriyu. hē başga bi şiy yō. he gaçañ gaçañ heşbi şiy alamıyu. gaçan hāüle gidiyu hāüle gidiyu dā bi şiy vermiyular. bi hırsa getürüyular vermiyular. hē. yō
10 ölumuñ ōlu. hē habı evimiz. unlarıñ evi de hāu u da ölumuñ bu da benim bu yanlı da ölumuñ hebisi ölumuñ. hē gaPıya güneşlenmiye çıgdım biraz namaz gıldım da çıĝım gaPıya dedim de bu da geldi yanıma laF ediyudug bōrda. doğsan yaş. ārım çoĝ ārım çoĝ. eveli neyidi biliyumusuñ şindi ōle dıl eveli bu evleri heb sırtımız_ıla yabduĝ. bu evleri sırtımız_ıla yabduĝ. unnan sōra eveli faħillig var_ıdı. bu evleriñ hebisi unnan
15 sōra sırtımız_ıla āş daşıya daş daşıya hep heüle yaPıldu. hē daşıyum hē ben daşıyum dahā. dā ĝim olcag ya adam alcasıñ yerişemedini adam alcasıñ ē daşıycesıñ nedcēñ. suyumuz da yog guylarımız heb gurudu su dışardan geliyu hē hāule azab_ıla şey oldu bunnar heP yapıldı. eme şindiKi iş édme şindiKi iş édme şindiKi iş édme iş édme dıl gızım. ne talłā iş édme ne ev yabma iş édme ne hişbi şiy édme iş édme şindi iş yō.
20 şindi talłā yog işde heP çaylıg oldu unnan sōra. ē daha urası da ōle eme gızım eveli misir çoĝ gidiyudu. eveli hani būda egmēleri nērde Kim tanıyu būda egmēni. būda egmēni alana hızana idāreliK hızana egmeg alıyuduñ hani nērde. şindî ite pisige egmeg atıyusun it pisig de yemiyu egmē. şindî esgi işlerden daha galmadı. yānı esgi iş başgiydi onnan sōra. ōlan şindi ğarısıyla ğonuşamaz ğarısı da şeyîle ğonuşamaz
25 ğocasîle. ōle ğonuşma yōĝ uslunuñ yānda ses yōĝ, ğonuşuĝ yoh, su isdeme yoh, yemeg

isdeme yoḥ yoḥ hişbirini arama. güzel bi iş dî şindiḥi güzel, şindiḥi iyi. dèsiñ dèsiñ şindiḥi işler çoḡ iyi şindigi serbēs. şindiKi işler serbes. her şey iyi şindiḥi iyi eveli çoḡ sığıcıydı hePisi. eme tabi gençlig vardı u zaman unnan sōra şey_idüḥ duymazduḡ bi şiyi duymazduḡ, çaluşuduḡ, duymazduḡ, ederdüK, ederdüK yêrdüK hani gaç çöten

30 darılar guyarduḡ, gaş dene fırınnar guyarduḡ fırın darıları ü. hebilegene çidden örüyüsuñ uzungene bi şey örüyüsuñ unnan sōra çöten örüyüsuñ çubugdan çubugdan unu misir_ile dolduruyusuñ guruyu ōrda u guruyu hasgene cıngırag gibi ōrdan alıb içerde dövüyusuñ uñü. gıyuyusuñ hambarlára gıyuyusuñ. hambar var içerde iḥi dene yabmā tātadan. unnara dolduruyusuñ. dēmene gidēke üç god darı_ile dōrd god darı_ile

35 neyise unîle bile gidiyusuñ üç god darı_ile bile gidiyusuñ. goca bi çuvala atıyusuñ hāuriye, aFurda da iḥi dene üş dene inēñ var ōh. bizim evelKi işimiz bû. eme şindi ineK yog, dana yoḥ. yog dēsem sâ yoḥ. yāni yog dēsem yog bi dene var mı iḥi dene anca vardur yoḥ. daha ineg ēdme de yoḥ. ne zahmād. benim üş dene dōrd dene sırım mar_ıdı. hē unuñ da üş dene dōrd dene danası oluyı, altınıñ gazali var, şu ācın

40 aldlarındā gazeli heb sıPırır alur dolduruduḡ aFura unnan sōra gazel_ile yazarduḡ aldlarını hasgene goca yīn kermeleri çayın dibine gıy, fındıga gıy, taḷliyâ gıy, heP guyarduḡ. var epiyden beri var. innem esgiden yō_üdu da sōra sōra başladı. bizden sōra başladı. yāni biliyum çayın yaPuldūnu biliyum işde. ōliydi işde günnerimiz. bu mahalleden. aldūm heriF_ile aḡrabiym. e u beni sevdi ben de u adamı sevdim ille

45 dedim alıcāsam bu dedim. geleni geri çevirdim allahañ nasıbı aldım bu heriFi. isdedūmü aldım. heriFimi seviyüdüm heriFim öldü geddi allah nurda bıraḡsıñ. beş sene oldu ā öleli beşe girdi beş seniye girdi. hasda oldu işde. hasda oldu zātura gibi bi hasdalıḡlara yaḡalandı işde öldü gıddi vardı. hē hızanımla hırtumla oturuyum beşim nediym. bōrdā çocūm ormancı şeyde gırasunda unnan sōra alt yandāḥı ısdanbuldā,

50 bōrdāḥı da cammıyanda çalışıyu bunuñ babası. e işde beni hePisi baḡıyu sâ uñu diyim beşim hebisi baḡıyu, u da baḡıyu, u da baḡıyu, u da baḡıyu bütin işlerimiz aşlīmı, doḡlūmu, çıPlaḡlīmı hePisini biliyular alıyular, getürüyular e gel diyular būrda yadma diyular eme ben buriya alışmışım. alışdım buriye aha gidemiyum bi yere. e işde hiç hiç aha gaPımıñ āzında hePisi yoḥ. birisi gırasunda unnan sōra e evleri ırahat ōle

55 bōle baḡıcaḡlar eme būrda ırahatım. hē bi yeriye gidēsem de buriye gelüsem yeyliye geldim zanediyum ıpırahat oluyum. varı yeylāmız ḡadırgıydı ḡadırga ūzla aldı elimizden. aldıla dāviyle bile aldı heriFler ḡazandı. e ben ne ben bilemedim he ḡazandı

da aldı heriFler ben bilmiyim. yoğ evlerimizi yıgdılar hēP. hē evimizi yıgdılar heP
 onnar uriyi sāPlandı ev yaPdı heriFler. gedmez miyim ben heP yeyladıydımē. hē sırımı
 60 sıpamı aludum, hızanımı hırtumu aludum, şelē götürüdüm sırtıma içi dolu hadi baħalı
 eme yoldan giderdūh araba nērde, araba nērde. zānadan oħarı. zāniye yūhe geddım
 zāniye gelü de araba mahallemize u köyümüze gelmezdi ğadırgıya gelmezdi yol yoğ
 ğı araba gelsiñ. yol yōh. onnan sōra varır zānadan unumuzu tozumuzu ne geldiyse bize
 alıduh hāurda ōrdan dōru geçerdūg evimize gelüdūh. uzāg. ōle mi hē bilmiyim gızım
 65 uzag eme nedcēñ uzag muzag gidcesiñ. hē hē ōrda nemiz var_ısa alıdıg geli geçerdük.
 hē zabahdan gidcesiñ unnan sōra āşama āşamüsdü evüñe gelcesiñ. zabahlıgene
 gidcesiñ de. işde ōle günnerimiz ōle geşdi heb. ğoyun yō inē_idi heb inē_idi.
 ğoyunumuz mahallenin ğoyunu var_idi mahallemizde var_idi ğoyunnar. işde hēüle
 geşdi beşim günnerimiz hēüle geşdi. var var_idi hē hē var_idi. ğaynanam da öldü u da
 70 emicem de öldü hePisi öldü gızım. unnan sōra sıra bā dayandı amā allah tā yavlarıb
 duruyum allaham ömür vēr bā diyi cümlesine de yavlarıym ömür vēr diyi cümlesine,
 cümlesine de. āmin āmin cümlemize beşim cümlemize. ē yavrum işde hebile. gidiyum
 gene bi şeyler yapıb da geliyum. hē talłanın sığını alıyum unnan sōra dibini bāzı
 çapalıyum çapalancag eveli ihi here oT ğaziyuduğ şindihi ğenşler ğazmiyü bilmiyü hi
 75 ğazsa. ben bāzı çapalıyum varıyum otunu yoluyum dibinin bi şiler ediyüm varıb
 geliyüm. hē. pancar diKiyüsüñ, pezüg diKiyüsüñ, işde bi şiler yapıyusuñ. pezüg var,
 pancar var, fasüla atıyusun işde bilmem nelen bāçada hepisi oluyı. esKiden yemeg
 beşim eveli bi ğuru fasıla var_idi onnan sōra būda var_idi būdadan yapıyuduğ. alıyuğ
 var_idi. onnan sōra işdē esgiden de hāu bazardā satılanı işde pancardan patagdan ne
 80 var_ısa olmadini alıyuduñ eme peK ender de gedmiyudug yerimiz çō_üdu benim
 yerim çō. unnan sōra benim talłalarımnda hepisi oluyudu. çoğ çalışuyudum hepisi
 oluyudu. sîr dāmı da var ā ben unile ğalıyudum çoğ. hē sîr dāmı var unnan sōra talłada
 da isdedüñ var, bazardāhı birtinin çōu bāçada. unnan sōra bosdaniñ var, gabāñ var
 unnan sōra her şeyin bāçada. talłāñ ōrda meyvañ oluyı hepisi var. işde hāüle unnar_ıla
 85 bile idāre ēderdük idāre de aş da ğalmaduğ. hē çoğ şuKür hec aşlug çekmedim, hîc
 çekmedim. gocam almanyada yîrmi sene ğaldı. yirmi sene ğaldı almanyada. ben
 bürdiyim. çolüm çocüm mar, uslum mar yanımdā. dā neriye gidiyim alı gedmiye ğağdı
 eme ben gidemedim alı gedmiye ğağdı da bunnarı biraħıb da gidemedim. yō hasda dîl
 gızım gidemedim dōrd dene hızan evde, usluñ evde, bunnar heb baħım isdiyu. çocuglar

- 90 eme unu da ölegene edesi gelmedi öle edesi gelmedi heriFimiñ. hē sen gidelim dēdi
bā ben de birañb da gidemedim unnarı ğaldım. işde. eme iy oldu ğedmedūme iy oldu
iy oldu beşim. u gidenden sōra bu evler yapıldı. hızannarınķi çōu evlendi būrda burası
gene yūzdū. ōndan bundan iy oldu yūzdūgene iy oldu. gedsem nolcādı gene hebile
olcādım nedcēdim gene hebile olcādım. yoğ beşim u allahañ nasıbı emri ilāhisi hēlīsi
95 öle. cenābı allah işde bize bi şey vērdi de yāni būrdan bēm de peK gidesim gelmedi
bıraz da. hē uslumı seviyudum uslum çoğ iyi_idi. hē hızanım da unnan sōra ben ne
diyusam hızanım da varı eder getürü bā. ne diyusam gider olur getürü bā. būrda
rahatım iyi_idi. eme ben de çalışudum çoğ çalışudum ben de. yerimiz çoğ ğalabalıñ.
işde heüle bōle bu zamana geldüK şükür allaha, şükür allaha yavrum. dōrd dene. var
100 bi gızım var. hāurda ēnesüde gocada. habu seni şeye bēzeddim alt yandāğı gızıma
bēzededdim aca bunnar mı geldi dedim bağdım şu ölüm saşlı bēm ölümde u gada sac
yō_üdu. bunnar dedim başgasudur dedim bunnar dīl. unnarı geldi zaneddim unnar da
gelceK yağın da. öle. yapardūğ yapardug eveli yapardug şindi yirmi Kişi on Kişi bōle
meci oluduğ beriden ğaşıya bōle yarış var_idi mēl_ile bile yarış var_idi. mēl elinñde
105 yarış, ğazıyusuñ şu talładan başınnan bōdan dōru girerdiñ şu oğardan çığardıñ yarış_ıla
bile. ōnūñde ya kemeñçe ya türKü. eveli u da var_idi. gedmez miyim. giderdim
giderdim. ne horon var_idi. horon haurda talłā ğazıyusuñ eme horon da depiyusuñ ōrda
sen hōle diyim sā. bōle ileri gidiyusuñ, diñiliyusuñ, geri dönüyusuñ bi şiy horon
sayıyum ben uñu. geri dönüyusuñ unnan sōra başlar dönüyü o yan bi yan onnan sōra
110 bi taraFdan dönüyü u gadar adam şu taraFa dönüyusuñ, döndüñ zaman bu taraFa
dönüyusuñ heb bile. hē eveli var_idi yarış mecisi var_idi evelde hē yarış mecisi
var_idi. u dērdi sen daha iy ğazıyusuñ u dērdi sen daha iyi ğazıyusuñ millete heüle
birbīsiniñ gıyısına girerdi dā giderdi artuğ ğazar giderdi u da var_idi. talłā çō_üdu talłā
çō_üdu çay olmadıni talłā sōradan oldu çay talłā çō_üdu hep talłiydi gıyı bıcağ. heb
115 çaylıg, findıglıg çaylıg hēb. olmaz mı findıg çoğ findıg çoğ bu sene findıg çoğ hē. oldū
zaman oluyu findın olmadū zaman da haFiF oluyu haFiF oldū zaman da oluyu. var mı
sizin. findıg çoğ ğalezelū çayı tobliyib hemen veriyusuñ findı guy harmana addur
yöned işde findıñ derdi çoğ, findıñ çoğ derdi var. üç üç kere üç kere dōrd kere de
toPliyabiliyusuñ bağımlı olusa. gübresini fazla guycasıñ kermesini fazla guycasıñ hē
120 dibini ğazcasıñ. ē gene ğazılıyı. şindi demir_ile ğavşadıyusuñ unnan sōra mēlden
geçiriyusuñ hēb, heb mēlden geçiriyusuñ öle ederdüh. şindi daha yön olcā yoğ şindi

heb tutuşdu kesülüse oluyu òle gazuğ yònediyusuñ dā şindi òle yog. şindi çay daha
 vermiyu çay şindi oluğa duruğa duruğa sene geçiyu gaç sene geçiyu îgi üç sene dörd
 sene. kesiyusuñ uñu kerme g uyuyusuñ. çayñ dibiñi gevşediyusuñ gübre g uyuyusuñ
 125 işde u artug gelib çığıyu dā çō iyi oluyu. mayis ayında. hē arbul güze gadar yolu var
 güze gadar yolu var. hē sonbahara. işde hēüle buranñ işi. buranñ işi òle. anañ bizi
 göremedi. eviñ işini yapıyu nedsin eviñ işini yapıyu ne yabsin. işde beşim buranñ
 işleri bōle ēy. dā başga nōlsun beşim dā nōlsun esgi geçen bu işlerimiz bōle tallá, çayır
 cahalıñ işleri kim kimi isdiyusa alı varı gider. gaşdı mı gaçar gaşma anası babası dā
 130 yüzüne bağmaz didū gibi. uyar gene uyar da sōra sōra. hē illahı barışcağlar illahı.
 dūn_ile giden de òle işde. fadma hācel. soyadım emeKsiz. yog beşim. çalışmagdan
 var_idı var_idı hē var_idı. var_idı da babam bizi göndermedi anamız yō_üdu beş
 yaşındıydım anam öldü. anal_ıla büyüdü ama işde babam da bizi göndermedi oğula.
 bēm bi bacım daha var bi gardaşım vardı u da öldü geddi işde bi bacım var ama
 135 analıgdan hızan var. hē gardaşım. yog bi dene dıl ihi dene, ihi dene. unnar birisi
 òredmen biri de işdiydi emegliye ayrıldı eviñde şu mälleler. hē unnar da işde òle. hē
 analıg büyüddü. ben mi, on dörd on beş hāu arada. iyi_idi iyi analım iyi_idi iyi bağdı
 bize bağdı bağdı analım bağdı bağmadı dıl. gariben bi gariydi uzağ yèrden geldi
 gariben bi gariydi. hāu ūzdan geldi hāu yèrlerimizi alan adamların òrdan geldi. u da
 140 öldü vardı geddi işde. esgi işleri soruyu bā esgi zaman geçen işleri soruyu. ben şeye
 bēzeddim_idi māmud òmüre òmüre bēzeddim_idi māmud. hē bu da ne gadar òmüre
 bēziyu. hē ben bunnara heves ediyum çiçeglere. òle mi, çog heves ediyum çiçē. haunu
 da yeylādan aldım haunu. yeylā çiçē hau. hāu beyaz. u da yeylāda. òrda daha çog var
 habunnar heb çiçeg de şōrdāğı da heb çiçeg beriden gāşıye dā çiçēni vèrmedi. heb
 145 çiçeg haunnar eme vèrmedi çiçēni daha. bunnar evvelce geliyu bu daha çō_üdu ya
 gelen isTēgennîg o yana bi yana vèrdim hēb. hebile bā habu gabiylá bile isdediler ben
 vèrdim. oluyu da gabiylá kimi de gabiylá isdedi. hē vèrdim gabiylá da vèrdim hāurdan.
 işde ēlençe bi ēlençe nedcēñ gızım. oturub durmiylá olmuyu bi şiy edcesin dallányu
 adam oturuğa iş ēderseñ rahad ediyusuñ ben òliyim oturuğa dallányum gezmiyi de
 150 sevmiyim. yōh, gezmiyi yeyliya gidersem seviyum. haşindiye gadar üç gere geddım ā
 yeyliya. yog uriya gedmedüK gî şeye geddüK hē hē. sise geddüK, āsarbaşlarına
 geddüK undan sōra u bizim yeylā yollarımıza geşdümüz yēllerde unnan sōra paldurlú
 sular diyuK bilmem neler ūrlara geddüK hēb. misēFirimiz de var_idı yanımızda

giddüK, varduğ, gezdüK, tezdüK, geldüK. hē işde görüb gezib geliyim. ya da giden de
 155 oluyu uriye eme ben gedmeg de isdemiym. dallányum. işde hırslandım. eme gızım
 sâib çığ eme nası çığsam nedcēm heriFler ğazandı höğümedle aldı yeri. gendı
 ğuvatıyle gelse ben ben de ğaşı gelürüm u adamlara eme höKūmeT ile aldı heriFler.
 hē taPusuñu aldı ya. var tabî ya var_ımiş. heb yıgdılār. var bi ihi sene var. yañın yañın
 daha yañın. hüKūmeT ile gendı ğuvatıyla almadılar gendı guvatıyla alamazlar da
 160 hüKūmeT ile bile aldıla. gendileri artuğ biz dā gulag asmaduğ gi evleri yıgdılar
 gendüleri yabdılar işi yoğ bizle dā uranıñ işi yoğ. oldū oldu oldu bizim bi adamımız
 öldü örda döüşden eme kimiñ öldürdü belli olmadı unnan sōra dōmüşler mi vurmuşlar
 mı bi şey edmişler işdē öle. oldu dāvaları oldu bîbisine girdiler emē işde hēülegene
 öldüler. hē tobrag işi. eme höKūmeTiñ de şu vārdı artuğ höKūmeTi ben yönetemem
 165 eme şindi üz_ıla bizim aramızda bi ırmag var höKūmeTiñ demesi lāzım_ıdı gi gelib
 bañıb da unnan sora habu ırmagdan oyanı siziñ burası da bunnarıñ bu yeyle bir ay iKi
 ay üç ay durcağ bi şeyiñiz var unuñ var diyi kimse kimsiye bi şey dēmesiñ diye bî uriye
 bi şeyliK lāzım bi laFı lāzım_ıdı. tabi tabi tabi. unnar da unu edmedi ilerdāñı adam unu
 edmedi heriFler hēr taraFı aldı. haşindi yeylāda hāuriye uğarı heb yeylā ben gidiyum
 170 da haşindi yeylāda olsam ben duramam teggene. niye dērseñ bā, hani hızan hırtug heb
 işde ğüşde oğumada. yō bu da oğuyu bunnar bu da oğuycağ ā bu da dēsa çalışıyu. bu
 da bi işe girceK kim ben teggene varıb örda da yeylāda duramam. nece gızıma
 bēziyusun yā ğonuşun da tōbe esdeyFurullā bēm gızım da heüle ğonuşıyudu. tōbe
 esdeyFurulla saçıña varana gada. habū habu ölumuñ hızanı bi ölu bi gızı var da haşindi
 175 gelceg unnar da gelceg haşindi. gociya geddi bi gızı var işde bi gız çocū dōdu. āmin
 işde gelceğler ā yañın. ömür gadar yogdur yaşın. belli tipinden. bilemiyim diyim
 çığaramıcām. öle mi. allah iy ēdsiñ allah yaşama gücü vērsiñ adına dūlandūm yaşama
 gücü vērsiñ hePiñize hePiñize öul. ben zāTan hepisine bütün millete dua ediyum hēr
 namazın peşine herkesin. eveli mi. hiç kimse bēm var dî bi şey demîcēdi. hızanıma da
 180 dēmîcēdî. benden dayag yiyular. hē hē kim ārsa kim bā kimse bā ğaşı gelmicēdi heüle
 bi ehlām var_ıdı unnan sora bırağmazdım heç kimsede. deyneg var elimde. ō öle iş
 olu mu. ilerden biraz diK başlīm var_ıdı. var. Kimse bēm için dedim e bi şey dēmîcēdi.
 hızanıma da Kimse bi şey dēmîcēdi. heçbi şey diyemez. yoğ diyemez zabahcā başga
 türlü dērsiñ öle dērsiñ yāni beni pısırig bulusuñ başga türlü ğonuşusuñ. sen gendünü
 185 pısırug düşürü müsüñ. dövüyum dövüyum. evini niye basıyım ğapıda bacada yolda

izde sorarım niye habule êddiñ undan sōra nedmiye eddiñ e inkar êderse dēmezdim
 eger eme inkar êdmese düverdim. hē normalî. ôle. şindi çog gocadım da unuñ var diyi.
 şindi çog gocadım şindi garibenim şindi. e gene de yanaşamaz Kimse de. adam öldürür
 habu. hē yabdurdum. bunnar yaPılub beri gelme. günner neyle geçceg gızım bōlē.
 190 gülme, gonusma, şakā, şamata geçceg. çalışıyım çalışıyım çalışıyım ben gendi
 gendimi bağıyım. bunnar geliyu bunnar sōra bağıyu her şey yönlü yimēm hazır içerim
 dışarım yönlü yörslü yimēm de var e unnar geliyu bağıyu soFraniñ üsdüñe gelen
 birağıb varıb gidiyu ne getürüsē. gelib içerime bağıyular işde oldū zaman eme ben
 gendümü görüyüm aşşā oğarı çōunu. şüKür allahamıñ adıña dulanıyım. āmin āmin
 195 āmin beşim āmin. işde hebile hebile idāre ediyuh şüKür. gızıma bēziyusuñ da
 gēdmese. ben da çog seviyum da sisden yeylā ev alsam şindi haşindi ev var_ımuş satılığ
 alalım babañ da alalım diyu zātan bā sisden. sisden ev alsam ben seni dāvat êderim. hē
 gene de nēdcēmiz belli dīl gene de şupeliyim. yeyliya çog heves ediyum bi yēde ev
 yaPılır_ımuş hemi satılır_ımuş gene de niyetimden geçiyu yani alsag diyi. e heş
 200 dīl_ise adam durur yā bir haFda iki haFda ya on bir ay yāhud da durur da gelü gidersiñ
 durdūñ gadar. işde çog heves ediyum ben yeylā isdiyum yāni yeyliyi. zāna taraFını
 biliyuñuz mu. anān köyü. e ōrda bizim zānada iKi dene gızımız var gocada habu
 ēneside. bilmiyim soyadlarını da yāni iKi dene gızımız var ūrda habu ēnesülde iKi
 dene gızımız var. ôle mi. uriye de geddim çog geddim zāniya da çog giddim. güzel
 205 olmaz mı. artug yüñümüzü ōrdan alıyudug yeylā yüKlerimizi eme gezmiye de geddim
 çog geddim zāniya. ilēhi gün gene dediler bā uriye gidelim diyi kim dedi emicen mi
 ben ırag diyi gedmedim çog ırag ölüm dedim ben dayanamam. eme yolu çog. uranın
 yolu çog güzel su gibi yolu yolu çog iyi. sis dāmiñ yolu çog kötü eme acı sudan kötü
 dīl acı sudan çō iyi acı sular şu taraFda ya urdan gediñiz mi. ule mi uranıñ yolu bizim
 210 yolumuz kötü bizim yolumuz kötü. hāuriyi yabmaları yabmıyular ne biliyim ben niye
 yabmıyular bilmiyum. yā guvatımız olsa insanıñ guvatı olmyabilür yāni yaPası
 gelmez. guvatı olmaz mı mālle köyümüz para küPü heüle diyim sā. beter çayı var uriyi
 de her yeri de kimse gulag asmyu. hePisini ederler gulag asmyular. gulag asmyular
 peK hau bizim yañınarımıza gidiyular hauriye āsarbaşı, zıvābaşı hau!lārdā geziyular
 215 teziyular gelib iniyular aşşā. sise gidiyular işde gene şeyden gidiyular hau acı tutā
 uranıñ yolu çō iyi. şığğıranıña çığıyusuñ ū acı sudan oğarı şığğıranıña çığıyusuñ.
 uranın yolu çog güzel yabmışlar çog güzel yolunu yabmışlar. işde yeylā işi de heüle

- gidib gelib duruyusun. yoğ sır_ıla gidemiyusun. gelühe bi günde geliyusuñ dā sır_ıla
 hau şeylerde gücü kıylerde yatıyudug şıggırañlarında yatıyudug gidemiyudug.
 220 sırımızı çehiyuduñ ahlurlara gendimiz unnan sōra adamlar bizi içerde yatağ yera şey
 atallardı bi şey hızan hırtug yatardug heb bile. hē hē gendü başumuza dīliK yanımızda
 uşaglar var yanımızdā teggene u yēde yatulu mu. yanımızda şeylerimiz var
 goñşularımız. hē unnar bizi musaFır ederdi yatardug urda zabah namazında
 ğaranlū_ūla çıgarduğ isderseg de çam altında da yatardug giderge yollarda çam altında.
 225 bi de bağsam gi burası çamlıg heb girerdig u çam altına haurāda yatardug. sırımızı
 bālarduğ yēre ğazuğ çağar sırımızı bālardug yatardug. nazan neriye gidiyi. selam sōle
 āneñe. camı hocasının garısı. çoğ bunnar hele bunnar bambaşga bunnar bambaşga.
 buralı hē buralı buralı. iyiler çō iyiler çoğ iyiler. gırılmasın diyi dī mi. bagsana çul gibi
 armudu elması çul gibi. hē çoğ var. ōle beşim bölłarıñ işleri heb bölle. gocaman
 230 gözügmeyim. yap. güzel dīlim. bēm ölüm da çeKimci hē u heb çeKiyu. çehiyi dūnneri
 çehiyi heP. bi hātırā. āzıña dulanıyım. işalla. nice gızıma bāziyu yā tōbe yārabbī. aynı
 hebile bēm gızım aynı unuñ gibi. iy iy iy e bundan iyisi can sālī. çoğ beter. iy gülüşme
 attuğ hā. gidiñ allah hayıllı selāmed vērsiñ. allah size uzun ömür vērsiñ. hayıllı işler,
 hayıllı günner, hayıllı ömüller görüñ allah size nēdcēm dedirdmesiñ her yönden. āmin
 235 beşim. sā da allah hayıllı günner hayıllı ömüller gösdersiñ size de. her yönden iyi
 olasınız hadi baħalım.

ADI SOYADI : Saliha Kanbur
DERLEME YERİ : Balcılı Köyü
YAŞ : 64
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Geçim sıkıntısı, köy işleri, aile hayatı.

X

köyde köylü adamiyim oT oTda paldırda inēne mal_ına iş_ine ūraşıyum ben benim hallarım öle emine abla biliyu. esgiden öle geldim öle gidiyum. oğumuşlūm yō. oğumuşlūm yazmışlīm yō. köy gadınıyım. ē her şe bu benden tā iy bilūyu her şeyi ben yabıyum. eşim_ine yaşıyum. çocuklarım isdambullaıda evleri yog heb kirada. hāşindi
5 durumları dā şey habı hasdalıg oldūna dāhil. unnāñ işi dā zor bebēm. çoğ zor_ūdu. esgiden neler çegiyudum. gızım bağ bağ esgiden doğuz dene çocū elleriñ işlerine gide gene de ōliyim. yēvmiyē gidiyudum. eve gelib beş on guruş para alıyudum da çocuklarıma un duz alıyudum. heble günūñ gözlēne bağiyudum. aca ne zaman aḥşam olcag da çocuklāma gavuşub da derē dePē düşer diyi gorguyudum bebēm. saña
10 ānadcağ ōlsam desdannar olur desdannar. saña ānadcağ ossam desdannar almaḡ çeKdūmū. habı başımdan geçenleri sā ānadsam desdannar almaḡ. e gidi yavrum. çoğ çoğ çile gene de çilediyim. çocukları böyüdüğan işdē sā diyim ā çocukları bağdıg böyüddüK. doğuz dane çocug bağdım ben. heble babalarının eli... o yandan bi yanda işlere gidiyudum yēmiyē gidiyudum heble para gazanmiya. işde sen beni çāriyudun
15 sen bā beş on guruş veriyuduñ ben de gidib bi şiler alıb çoculāma baḥıyudum helalina heble helalinna baḥdım meydanā. yavrum çoğ çile çeKdim ben. çoğ çile çeKdim eme şügr_olsun bugünūme eme şinni tā gāgmiyyūm. dā vucutum isdemiyyū dā çalışmiyi eme gene de çalışiyum cabalıyyum. emine abla dün çalışiyudum bu gece yatamadım. bağ şu boazlarıma bağ emine abıla. işde çalışiyım. sab enecesi mı ot enecesi mı var.
20 şurlarımdan. hē. sırTıma da alıyyum. ē meselā hayvanın yiycēni ūraşıyyum ot enecesi mi ne var heP yara oldu. çoğ yavrum çoğ. saña ānadcağ ossam bidmez. yog bi beḥarım dā var. var var yavrum var. saña gurban oldūm desdannar olsa ancā ben başımdan geçeni. bebēm ben bag adım salīa kambur beni nērē sorsan sōlē. benim çeKdūmū saña desdannar olsa desdannar almā. ben oğu ē oğumuşlūm yog. sā ne diyim bag şindi. heÇ
25 çocuklarımı oğudamadım faKirlīñ yüzünden. gariblīmin yüzünden çocūmu

oğudamadım. bag şindi faKirlîn yüzünden gariblîn yüzünden çocū oğudamadım gız.
 nie oğudamadım deFderini galemini alamadım. bag deFderini galemleri alamadım.
 eme di hi ya bā şindi gene de şindig çalışiyum cabalıyım ediyim eyliyim oluyyu. gene
 o yana bi yana gene de yaşım admışa vardı gene de cabalıyım hevle. çoğ terbiyeli uşām
 30 mar. allā çoğ şügür bağ kimde intēnedden de görebilüsün izlēbilüsün. habuna sor.
 hırsızlık bilmezler, dolancılık bilmezler, helal süd emmiş. hızanıma tembî ediyüm
 ölüm aş ğaldıñız mı gidiñ bi fırından istēn. hırsızlık yabmāñ diyüm. gēdiñ amca ben
 acım bā bi egmeg verin dēn dedūñe ėmine ābla ködü mü diyüm. ānadiñ mı ğūban
 oldüm hōle yetişdūdüm. çoğ şügür. eme neden yetişdūdüm hela aha bağ hebile
 35 çalışdım. var_ıdı ben geldūmde. ū gaynanam bā bi işgence yabiydi emine abıla. gız
 sen ne diyün emine abıla çoğ işgence ediyudu. çoğ çoğ çoğ çoğ ey gidi emine abla
 laFımız gezmesin gene. gızım işde öle. babaları çalışdı cabalıyı hızanına bağmadı. hē
 gızım bag benim gananamıñ ben egmēni ē bag gene çalışiyudu cabaliyidu da u da bi
 işi yō_üdu. dul gariydı. gocası genş vağıddan ölmüş. o yana bi yanā işde cam mam
 40 silēKen çarşularda edēġan u da dul gari. genē çalışıb cabalīb getürüyüdü emē cam
 silēġan düşdü öldü. cam silēġan çarşularda. ölları çalışmā gedmedi. benim eşim
 çalışmadı hiÇ. çalışmā gidse de bile aldū pariyi içiyudu içiyudu içiyudu gelib bā
 işgence yaPıyudu. gene de gızım yaşım aha admışa vardı āzlāmda dişlerim ġammadı.
 habı dizlēmnden bēm pilaTinden amēyaT oldum da habu dizlēmnden amēyaT oldum da
 45 doğdur bā dedi gi baltalimanda sen didi bi here habu dişlerin heb çürüdü. heriF bā
 vurdü gibi habu āzlāmda dişler bıragmadı hec āzlāmda. habı ayaklarımı bi here
 söğülmesi lazım didi dişleriñ dedi ayān birine Piladin dahgacūg migruP gaPar dedi.
 seni tā gurtaramayug dedi. habı saclāmdan aldıla ayāmiñ dırnāndan çıġdılar gızım. ben
 çoğ işgence gördüm çoğ. gene de görüyum. çoğ garibim çoğ. evde evde evde. şindiK
 50 yabmıyu. esgiden çoğ çeKdim esgiden gızım. çoğ çeKdim bebēm de şindi allā
 şügre diyim da can gidenden geri vağıd gidenden gē bebēm. çoğ şügür bugünnerime
 de canım gidenden geri. ağşam oluyu da emine abıla allah bā bi bardağ su verse de biri
 de içsem diyüm. ağşam ne dedim bag bag beni eyi diñle emine abıla. ūraşdım
 cabaladım. dedim hi ocā didim yimeg goyiyim de didim hōunu didim golla yanmasıñ
 55 dibine dedim. şey dedim ben dedim bi banyō yabıyım didim. arhalāma yangu düşdü
 emine abıla. oy emine abıla dile gelmiceg sözleri baña bi laFlar sōledi emine abıla. u
 benim gocam eme goca öle mi olur. goca öle mi olur emine abıla. goca garınıñ ne

desse ben sâ kûdü bi şî demedimē. hau aygaza yēmeg bıragacām una didim bag da
 dedim ben de bı banyı yaPiyim didim gızım unu bilmem ne ediyim diyü. bag āza
 60 alınmıcağ laFlar. hau goca öle mi olu gızım. goca öle mi olu. ā goca öle mi olu gızım.
 ben saña başımdan geçeni ānadiyüm bebēm eger kōdü laFlarım marsa habırdan eve
 çıgmıyık ānadiñ. emine abıla duzum yō_üdu, un aldım, duz aldım. undan gē eve bi ihi
 ehsüg görüyüm unu alıyım bunu alıyım dēhen. ēduvana yalvardım beni gapiya çıgard
 dedim beni gapiya çıgardmadı. sebedi de zabaddan e bi sürü torunuñ geliniñ baciñ
 65 gardaşıñ var birer elmeg pağla gödüdüm. gendüme turşu guymadım dā gendime aldım.
 eger olursa heb tevē gurudu. sen nābdın. gabān var herā bu sene. maşalla. toli mi
 digdiydi unū. işde öle gızım. çocuklarımı kırk sehiz var ē kırk altı yaşında var kırk
 segiz yaşında olan var ē ahşamı yēdümü unuduyüm. çocuklarım iFag dıl. iFag dıl
 gızım. böyüdüler heb. bi beharım tā galdı işde. işlib çalışıb yîler eme heP kirada. heP
 70 kirada gızım hiş biriniñ evi yog. hebisi kirada. hēkes gızım heb çalışıb işlib yîler eme
 habı hasdālīg dolayisinne dā hec yog. meselā heP sıFıra düşdüler. var var. on üş tā
 torunum var. ā on üş tane on üş tane torunum mar abılası. gurbañ oldüm hē. bebēm
 çocukları çocuk gibi yetiştürceñ. küçcünü küçcüg bildürecēn böyünü böyüg bildürceñ.
 adımıñı bilceKsiñ kimine talaş ē āgadaş oldūñu bileceKsiñ. biz öle köKden öle
 75 böyüdüg bebēm. köKden öle böyüdüg. yāni şeyim marsa özū dilerim sizden. hē gurban
 oldüm gızım. işde öle yetüştücesin çocukları. küçcünü böyünü bilceh. hagsız laFım
 marsa sen teyze hagsız gonusuyun dersin. ğağmā bağıyum emē ineg ahırdıydı yandı
 bişdi ya bebēm ahırda inēm yandı bişdi ya. zabaddan accıg bi saman guydum. a şindi
 ē varcam da eved deved unnarı çıgadcām gızım. dışarı çıgarıyug yavrum dışarı adcām
 80 gızım nāpabilürüm evde ege adamım oturu sizinne oturu sobbed çay içerüg. bi inēm
 ile bi düvem var danam ma işde. hē allah razı ossuñ araba gidmez oğarı bebēm. emine
 abıla. amin yavrum hebimizin. evli misin behar mısın. allah seni hayıllı yèllere
 düşürdsüñ. allah hayıllı yèllere düşürdsüñ allah utandumasıñ. iy yabdıñ gızım sen
 deseydiñe heriF esgiden gaz yō_üdu, duz yō_üdu. unu bilemiyyım bizim adam çoğ
 85 biliyyu. ē gaz yogmuş esgiden diyu çoğ diyu şeylig var_ımış gaz yō_ümüş undan sōra.
 valñiñ içine dî gızım. u benden dā yaşut yaşutdu. gaz bag gaz yāyı diyyu sırayına
 alıyudug diyyu. ē esgiden diyu yörüme gidiyidug çaşıya diyyu. atına gidib geliyidug
 diyyu. unnarı annatıydıña diyu. ben bilmiyim gi heriF dedim. esgiden diyu çoğ
 yoğsullug şeylig var_ıdı gızım gurban oldüm. bebēm bag şimdi benim abılam

- 90 oturuyudu bu dePe Köyde. u şindig rāmedlig oldu öldü. undan sōra unuñ yana gelmişdim bu eşim de beni urda gördü. urda ē ben urda ineg yayarkā ayni hebile beni çekdi u kaçurdu. hē işde sōra babamın yana geddi gaynanam. urda uydular yaşımı böyüddüler ē dūn mūn yabmadılar. hiç altun maltun ben görmedim. haşindig varā altundan gene şuan havaslīmı almadım biliyñ mı. haşindi altuna bayılıyyım eme
- 95 alamıyım. niye alamıyım diyi bā sor. şinni hızanım biraz galabalıh. ē dedime sā evelKi gün heb isdambulda çalışıyu, işliyüle eme gızım üç ay işe gidemedile habı hasdalıg dolayisine. undan sōra unnara işde unnarın sığındısını sidresini çeKiyyum. heriFim dē u da hasda cier hasdası u da. u da cier hasdası. öle mōle idare edib gidiyug gızım nāPalım bebēm. çoğ fağilig çekdim çoğ yoğsuzlug gene de hālā çekiyim işde öle.
- 100 esgiden diyu sırayına alıydug gazı gaz yāyı diyyu. egmeg nēdiydi bōle diyu şindig egmeg arabası gabıya geliyü diyü zebze arabası gabıya geliyu diyu. esgiden bōle bollug yoğdu diyu. gaz yāları unnan geri duzu diyu varıb diyu çaşıdan babamñ babasınıñ atı var_ımiş. ata diyu gedib babam diyu at_ına bile alıb geli de derdi cici mama dirler_imişler esgiden egmē cici mama. babamız diyu bize hebile galabalımış
- 105 benim gaynatam tam doğuz dene garı almış. doğguz dene garı almış. undan sōra eve geldūnū diyü bize hebile pay ediydi diyu hebecüg hebecüg diyu. cici mama gayıb_oluyudu diyu. şindig de cici mama allā çoğ şügür var. esgiden yoğsullug şeylig çoğmuş gızım. anneñ babañ var mı. ne iş yabıyı anneñ babañ. öle mi, gaş gardaşsıñız. eveT. oğuyusuñ. oğu oğu gızım oğuma gibi yog bebēm. şu dunyada oğuma gibi yog.
- 110 bag ben oğumadım ben haşindi televun gullanmasını bilmiyüm. televun gullanması bilmiyum. oğumuşlūm yog. ē ohumān insanna neden ölür hayvan gibi bi şiden ölür. bilmiyuğ gızım gurban oldūm. işde sā diyime esgiden sırtımıza sebed alıydug bābamgildēhen derehōye gidiyidug şey enesi bazarına alaşvēş edib sırtımızda alıb eve geliyidug. babam eKsiK görüyudu biz behar_ıhan. eKsüK ē fasila tobluyudug satıyudu
- 115 eve eKsüK alıb da geliyidu. esgiden para nēdiydi yavrum. enesillēde fasiliyi satıyidug da eve eKsüK alıb da geliyidug. ben de babamgilde de bi gün gömedim benim bubam da faKir_idi. gızım ayniyi öle gidiyug. nāPalım buna da çoğ şügür. gızım buna da çoğ şügür bebēm buna da çoğ şügür. hasdalıg olmasın gızım hasdalıg olmasın gızım. benim mi. biz yedi gardaşug beş gız ihi olan. enesile biz derehōyde oturuyug unnar enesiye
- 120 bālı biz de enesiye bāluyug eme undan sōra biz urdan evlendüg. beñ aşşā uğarı evleneli kırğ doğuz kırğ segiz senē geddi. benim böyüg ölüm kırğ segiz yaşında. hē admış

admış dörd mü ne elli altı dömluyum. görüniy mim öle yaşlū. dîmi. ey gidi gızım ben
hebile çekmesem tā yaşlı görünmem de işde hebile uraşıyum. köylerde ged urā gel
burā gene de hayatımnan melmunum. ben oturamiyim. otur otur otur otur ben
125 oturamiyim bebēm. isdambula gedsem günner āşam olmag bilmiyi binanıñ içinde ben
buñalıyım. aha seni görüyim aha bi goñşu_ılā demin horda goñşu_ıla laF eddüg geldim
aha senile laF ediyug. gidiyim aha ihi araba görüyum aha seviniiyyum. köyüm kendim.
ben şinni buriyi bâbam köyüne gidsem tā bâbam köyünü sevmiyim. seviyim gene içim
açılıyu da çoğlānı tanımiyım. çoğ ifag yaşdan geldim gızım. ben mi ben on beş yaşında
130 evlendim. gendimü tā u senesi bildüm_idi. u senesi bildüm_idi yavrum. işde öle. u
senesi bildüm_idi bebēm. bizim bu köy çoğ çalışıyı çoğ. bu habu dere habu yolumuz
bizim çoğ çalışıyı. ne çalışıyyu habile yolları mı temizliyula. bedun mu yabiyiler. hē
tamam yabma var yabma va hā. işde öle yavrum. evet giderim sād ihiye üçe dörde
dörü. nāpiyim gızım. eved. yimēmi dün yine evdiydım dün evdiydım dün işde unnarına
135 ūraşıyyum ūraşmasam heriF inē gedmese ben gidiyyüm. eve geldini yapıyyum
nāpiyim. evde adam olmadini nāPabilürüm. ni_edebilürüm gızım. unnar nerelü. tabî
için açulur. geñdini gelişdürüyusuñ. tabî yavrum işde öle. tırazzunnu mergezde mi
oturuyusuñuz köyünde mi. bizim köyümüz nasî. hē he he öle tabi tabî. cami yanında
mı. habı bi yanda habı düzde. hē balıg dutulmaz diyi yazar_ımış heralde. balıg yasag
140 diyi yazar_ımış. dēde balıg dutuylā çocukla yazın. eved eved yazın yüzüle eme bizim
bu dere pis gızım. hasdalıg şindi hasdalıgla çoğaldı ya hē. iyi gızım gene görüşürüg
bebēm. ānaddıma. gız gızım ben Fazla bilmiyyum. ğayınvēdem burdiydi. ğayınvēdem
çoğ āzı geveziydi. çoğgene geveziydi. çoğ işgence yabdı bān. e gidi gızım habunu yab,
şuni yab, buni yab, hebile ed, bōle ed hebile ver bōle ed. küFür çoğ sōlüyudu. çoğ
145 çeKdim ben gızım. u vaKid teK_idim. undan sora eltim geldi. eltim de çoğ nāled.
gonuşmuyug biz. çoğgene nāled. ben isdiyüm ki eltilerden yüzü gülsün, bi bardag çayı
içilsin. gelsin o bende içsin ben urā variyim içiyim. sobbed edelim diyi eme unda öle
bi şiy yog. u bişümede daşımada tāciz deliniñ tekî. hē bēm üs tāmda oturüyü. hē öle
gızım. ölegene ayni bēm gayinnarım da var ilehi gün gapıda böyüg āşlar var_idi,
150 ıhlamur āşları heP kesdi cēviz ācı var_idi böyüh unnarı kesdi. ben gene heriFime uyma
diyum beladan gaş diyum. yağsın yıgsın diyum. dünya malı dünyada galmaz diyum.
eden çeger cezasını diyum heriFe. anadıñ mı gızım.

ADI SOYADI : Hanife Haytaoğlu
DERLEME YERİ : Adaköy
YAŞ : 65
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Aile hayatı, oğlunun kız kaçırma hikâyesi, köy işleri.

XI

burası ēnesiye bālī dā dīl görelē biz göreleden çalışıyug ama kütümüz felan ēnesi
merKezimiz ēnesi. biz bōle çalışıyug bōle ineğ yapıyug bōle toPraglan. inēm var_ıdı
inēmi çocuglar baña saddırdı. eşim_ile bi ğapışdıg duruğa muruğa saddırdı inēmi bā
çocuglar. ē çocuglar anne sen inē saTıcağsıñ babam da evi tāmīr ediceğ oturucağsıñıñ
5 sizi biz bakıcāz dediler. eşim emeKli. tanışmama gelince ben āyleden ğaşdım āyleden
ğaşdım derke ğaçmayı isdiyudum ne olursa ossuñ ğaşıma birisi çıkısa onu_ilen gidicēm
dedim. e ben erkeksi bir kızdım eviñ hem erke hem kadını_idim bilmiyorum neden kız
erkeğ ayırımı mı var_ıdı neydi orayı bilemiyorum. iki dene ābim var_ıdı işleri ğüşleri
dayagdı. ondan sōra. eve gelir dayagda sīr inegler at ğatır ğoyun bağardıg āşamcag eve
10 gelirdig hālā dā ābimiñ birinden dayag yērdig. gī derdi gözüñe bilmem nēdiyim derdi
sennen nōlcağ sen de derdi ğocā mı dērdi ğociya mı dērdi ğocā mı gedeceğsıñ. anne
dedim bana nie bōle oluyu dedim yā. bēm dedim heb evde ben hapısım dāda derede
ben gidiyum ē nerde bi tıbzılg yāñi orman ura bura var ben gidiyum hiş dedim nurteni
göndermiyuñ dedim bacımdan için. nurten dedi güzēl ve yılışıg uñu gönderemiyum
15 güvenmiyum dedi eme dedi sēn dedi her yere gidersıñ dedi asgere de yollasam gözüm
argada ğalmaz e anne dedim bu ne of eddim de has eddim dedi seni isdiyene dedi
benden ırağ dur cehenneme direğ dur demesiydime dedi. allah allah yāv bu nası bi
yaşantı dedim ğaşıma kim çıkarsa gidicēm dedim. ben de erkeksi kadın oldüm için
amcam var_ıdı yakınımızda ē benim işime havas ēderdi unnara da çalışırdım benim
20 eşim de unnara giderdi faKir daha bizden faKir. beni evlendirdiKden sōra onnara
çalışacağığ biz amcama ırgadlıg yapacūduğ ondan da ğeşdiler. bēn dedim gidicēm
benim eşime diyudu kemellü mēmadi burası kemellü köiydi önceden. oraya ben ayrı
köyden geldim kemellü mēmadi diyulardılar. ben dedim kemellü mēmadiñı aldım da
alıcām da gidicām dedim. yō amcamıñ oluña ōle dedi elçim o da anneme ōle diyyum.
25 gidicēm dedim nāpıcağsıñ vermeseñ dedim arķā semerıñ başıñ hamelıñ dedim gidicēm

dedim. sırtıñ semerıñ başıñ hamelıñ dedim gidicem dedim. bābam vermedi beni
 ābimiñ bi tānesi verdi gıdsıñ dedi ābimiñ bi tānesi verdi. bābam baña dūn de
 yabduırmadı evde müzig çalacaglar diye. e argadaşlar da müzig isdiyo ē segiz doğuz
 dene kardeşden ilK seFer de ben dūn yapıyom hePisi kaçmış gedmiş kaçırmış
 30 gelmişler ilK seFer ben ben dūn yapıyom. bābam beni gödu evden gelinniKlen
 barāber. giddim bi teyzemiñ eviñe gelin olduğ urda dūn yapıyuğ ben mērsem bu
 taraf_ılanıñ o taraf da gavğalıymışler bilmiyuruz. bilse nölcağ kim kimi taniyi kim
 kimlen gavga edmiş biliniyu mu. bilinmiyu ki. yā demişler şey dūne gelmesiñ iki kişiyi
 sölüyular dūne gidmesiñ uriya o da geliyu dūne. eşiñiñ amca çocukları. benim amca
 35 çocuklarım dūne gelmesiñ diyular. yā duruğa örda bî gavğa paTladı ama nasıl biliyu
 musuñ gavğā tediğ savruluyu bōle. bōle savruluyu tediK yān yan. şeyde tediğde olacag
 olannar gazāya getirüleceg olannar kaçıyu yuvaıllanıyular vuruldug diye. bizim
 muhdarıñ gayıd de yō gayıdsız veriyular gayıd nie yoğ nigah nie yog önce gayıd
 olmalıyiK. u bizim köyüñ muhdarı iki tāne çocuklarıñ saşlarından dutmuşlar böyle ya
 40 atıcağısıñız eliñizdēni ya sizi bırağmicem diyu bōle yuvaıllanıyular kütüK gibi ben
 görüyum. neyse muhdarıñ hanımı unnarı şey yabdı iKnā eddi geldüK buriye evi
 gördüm ilK geldim de gördüm evi kızım ben sâ neyi annaTiyim. evi bağdım taFdalar
 aralıglı göyun merē gibi aynan göyun merē gibi bi eve girdim buna da şükür dedim.
 ne yavrum. tamam. eviñ hem erķē oldum hem ğarısı oldum on dene can var_ıdı evde
 45 öle idāre eddüK bu zamana geldüK kızım tā neleri annaTiyim saña neleri annaTiyim.
 bi çorab geymeden bi yeñi cember sarmadan neyi getürdüm ē otuz bir seneyi getürdüm
 otuz bir sene sōra bi îşāta ilK gızlan barāber bi ayrıldım ben artug otuz bir sene
 gayınvādeyle durmuşum eved dörd gayın iki görümce onnarı da everdüK adduğ
 kapıyē. gaynanam çalışamıyu gaynatam öldü ben büyüğ gelin otuz bir sene sōra bi
 50 ölumu aldı gaynanam benden kendisi bağmıyı için baña bağdırmadı ölumu. sen nesiñ
 dedi babāñ gapısından uşag mı getürdüñ dedi biz var_ıka uşag sāibi misiñ dedi ben
 uşāma yakınnığ yapamadım vallāi de billāi ā cāminiñ kapısındiyim. ben dōurdum ama
 ben erķeksi bir kadını hem o yanda hem bu yanda gazā yabmışlar biz gurbeddīKen
 geldüK bağduğ gaynatam ölmüş gaynanam yaralı. e onnarıñ peşine giderķē eşim de
 55 gazā yabdı o da yaralı e çocug da dōdu doacağdı çocug zāten doacā çocū bırağamayığ
 ya. geliyum yavrum ged. ē bağıñ çocū aman lāzım dıl yēdürsüñ aşılıñı gidersiñ de ben
 sēmiyim dēdim ben dāda derde örda bōrda. çocüm burda yakınımda yanı başımda.

ölüm anne diyu baña annesi oldūmu biliyo da yāni bi yerden bi küFūr gibi bi şe yāni
 ağır laF geleceg ossa ē karşılarıña çıkıyo da anne ōl sohbetimiz yoğ. u ölüm bi kız
 60 gaçurdu geldi eve. ō gızı gaçurunca ben iķi kızları aldım evden gaşdım otuz bir sene
 sōra. îşTa geddim evim îşaddı başladığ_ūdu. u îşadda habu hava dedūmüz gızı
 okuddum liseyi okuddum hemşire ēddim amma ammā gızım bi tānesini everdim uñu
 okudamadım. yōymiyē gedmiyle daş odun daşımîylā bu bedenim_ile onnarıñ hebisiñi
 şügr_ossuñ nāmusîleñ evlendirdim giddiler amā bu hemşire olan gızıma gel de baña
 65 sor artuğ. çalışamıyu işe gidemiyu eblesim hasdası. bilmiyim evlendigden sōra
 eblesim hasdasına ğaldı. benim ēm epiyi aşāda bu çocug geçen babannē anāne diye
 cırlarkā koşdum geldim bağıdım gızım gendünden geçmiş ağılı başında yōğ. tabi ķi tabi
 ki ōle görüKüyu ğayinvādesi kıldırımış yataga bırağmış. eşime çārdım gel doğdura
 götür eşim ē iş yeri var bēm çocuglarıñ günēş enēcisi Felan satıyular çocuglar yoğ dēdi
 70 araba da yoğ nası geliyim. ambulās çāriyim diyum ğayinvādesi çārdırmıyı dā önce bi
 hasda oldu mahalle şüpelenūr koronadan diye. şüPelenūrse şüPelensiñ korona_isem
 ben koronayım derim bā yağlaşmayıñ derim. giddim teleFunu evde unudmuşum
 koşārag giddim şu on beş gün evelce aşāda bi amcamız var_ıdı eşimiñ amcası geddim
 una çārdım hemen gel götür doğdura ambulās çārdurmıyū ambulās çārsam hem
 75 müdāle edicegler. ah gızım ne diyim şimdig gızım da ōle. yā nē çārdırmadıñız
 ambulans dedim ōlu dedi ği köy ne dēr ne dēmez diye çārdırmamış. e cāıllıg
 nāpacağsıñ yāñi cāıllıg işde. hōle çeKiyuā yaşıntımız bu nası bi yaşıntı isdiyusuñ sā
 hebisiñi annatacağ ossam. ābilerim baña derdi ği bizim atımız var_ıdı önce ğatırdı sōra
 pardun önce addı sōra ğatır aldıg ad çoğ iy bağamıyüz diye. ābilerim geliyodu iķisi de
 80 benim ismim hanife. hanifē, bi denesi diyudu ği gözūñe bilmem nēddūm sōlemeK
 isdemiyūm. bi tānesi diyudu Ki o atıñ bağımıñı bāğ. ben atıñ sırtından semeriñi alıb
 teriñi alıyudum, ayāñıñ bağımıñı bağıyudum alışdıg_ıdı biz artuğ ğatıra. ğaldır ayāñı
 dedūm zaman ğaldırıyudu bağıyudum ē ābi demiyudum alışmadıg ği ābi demiyē.
 lūTFîe, mısdaFā nē arğa sā ayā arızalı meselā misal veriyim ön sol ayā arızalı onnar
 85 geliyulardılar u arızıyi tāmır ediyulardılar. unuñ ayāña bizim ayağğabılarımız var
 unnarıñ ayāña nal deriz ē metel çağarız has metelden çivîle. şu tırnağları oluyo onnarıñ
 tırnağlar dutuyo meteli çivisi onnarıñ özel çivileri oluyu yük adlarıñıñ onnarı
 ğoşduruyuduğ neyi annaTıyım tā. kim yabıcağdı öteKi bennen küçügler çeKimser_idi
 yaPamıyulardılar ama ben biraz da ğaza geliyudum aynan burda şimdi ğaza mı geldim

- 90 gonusuyum ya. sen yabıcağıñ diyulardılar anam diyudu gi hanife unu yapar unu şimdi
yapar hanife diyudu ben yapıyudum. neler dā neyiñi ānaTiyim gi. eşim anneniñ sūd
guzusiydi ğaynanam dedi ē saña ğoca gece lāzım afedessiñ burayı ğoca saña gece
lāzım dedi gündüz lāzım dīl dedi gündüz ğocañ benim dedi ben ne dersem o olucağ
dedi eşim de eved dedi. yāni eved dedi derKenniğ annesi ne derse onu bağıyudu ama
95 ben ğayinvādemo severdim. bi on yedi on segiz sene evelce arkadaş gibi idāre ēddüK
onnan sōra benden bī amāned bilerzügler aldı dedim gi ona bağ gelin alırsıñ kız
verirsıñ onnarıñ goluñda ben görürüm imrinirim. alıyusuñ ama hic zāten ğullanıp
havaslīmı almadım ē baña ölçülü almadıñız başğasıña ölçülü aldıñız ben
ğullanamadım vereceKseñ al dedim u da dedi ben ne gelin alıcām ne kız vericēm ē
100 seniñ bilerzī almadan dedi. iki tāne gelin aldı bilerzigden başga her taқыı dōrd dōrdlūg
yabdı kızıñı verdi gene ōle yabdı. e gızı geldi sen bu eve bunnar babasınıñ evine
geldiler ya babasınıñ eviñde bunnara isdedī hizmeti yapıcağıñ ya da varıb gidiceKsiñ
babāñ evine bilmem ne_yabmadım a dedi bā ğaynanam. e ben de bilerzügden dōru
ğırıldım tabi gi alıcām dedim aramıza girdi şeytannıķ. on segiz sene sōra tā idāre
105 ēdemez olduğ. ben ğaşdım ayrıldım evden bu yangı evden çığdım ben gidicēm dedim
ē gelin aldıñ artug dedim una gendü geliniñden fayda yoğ bēm gelinim geldi sā dedim
ben işāT olsun dedim aşlığdan öliyim ben giderim dedim. ben ölmem aşlığdan dedim
ama şüKülller_olsun erķeksi oldüm için bi de kızım var_ıdı genē o isdambuldā kızım
u da erKeKsiydi bunuñ gibi bōle ezig dīl_idi. başardığ. ēimi de yabdı. çocūma iş yeri
110 de aşdım. ikimiz birliK u ölumuñ birisi_ile sırt sırta verdiK bi loğmayı da birliK
pay_ēddüK evliydi. ē gızımıñ birini oğuddum liseye gada işde hemşire ēddim birisiñi
ōle evlendirdim hem de cehizleriñi nasıl dōrd dōrdlūg yabdı iķisiniñ de. dōrd dōrdlūg
yabdı ölumu da everdim öteKi bi ölumu dahā onu da gene ben everdim. çalıñ
getürüñ baña dedim ē bilerzīñizi alıyım ğarıñıza veriyim diyellerindē tağsıda bālar
115 alırsıñız dedim öyle yabdığ. u sırt sırta verdümüz ölüm_ılan barāber gızı ğaçırdığ
geddüK. kız ölumu isdemiylar ölüm anneci anneye sāib çığıyo ölumu isdemiylar
dışladılar. dūn mü yapacūğ nası yapacūğ dūnü. gızıñ babası da başlığ alıy her gızımıñ
başlığ yeriñe veriyu yāni satıy deriz biz. bundan yīrmi sene önce. başlī nēden
verecūK. gız ğaçarsa gömlī_ilen siKdir_ederiz dediK. gızı ğaçırdım aldım on dene
120 erkēñ içiñden giddim ğopardım aldım gızı. onnar gülüm admışlar bacag bacag üsdüne
ğāveniñ ğapısında oranıñ erķekleri ōle heb ğāve ğapılarında, ğadınnarı... ğoyunhamza

deriz. erkeklere gāveniñ gapısında oturullar ne gerekiyūsa unu yapallār kadınları
 yöymiyede çalışıylar. admışlar bacag bacag üsdüne beyaz corab ayağlarında
 oturuyular. ben hiç çağdırmadım ama evine isdemiye gidiyudum. ölüm dedim bag
 125 isdiycēz annesi yatalag kaçurma yoğ dedi. ama dedim kız kaçıyusa da dedim geri
 bırağma dedim. ay bi de ben ōle dedūm kız_ıla ōlan bağdım ben argama dönıym tabî
 ki genşler gonuşıylar evine isdemiye görücü gidiyuz. unnar annaşmışlar neriye dedim
 biz kaçıyuz. ölüm dedim anne yatalag edme yavrum dedim. yoğ anne dedi tā geri
 dönüşü yoğ. niysē babası sordu hatun neriye dedi baba dedi habu musaFirleri yolcu
 130 edib de geliyum dedi. āy ben aşşā geliyum bi da oğarı giderkē iki dene erkē ras geldiK.
 tesbiK çeKib gidiyular carddağ carddağ çeKiyular geziyular yolda. zabahıñ onu.
 geddüK aḥbab olduğ erKeKlere erKeKler o yana döndü. ben niye o yana döndünü
 bilmiyim gi. mērisem demişler biribillēne habu demiş hatun kaçıyu hāu gadın da demiş
 bizim gara emineniñ gızı zannēderim gara eminiye çoğ beñziyu görmiyelim kaçsıñ
 135 kendiñi gurtarsıñ gız demişler. aman kendiñi gurtarsıñ ilāzım dīl. ay ben kıızı aldım
 geldim şurda bi yukarda bi amcaya bırağdım. eve getüremiyüm eşim dedi kız kaçuru
 da gelüseñ sēn dedi on beş dene girebi KüPisi yiyeKsiñ dedi. dedim amca dedim on
 beş dene girebi KüPisi baña dedim ben de dedim bu gızı kaçurdum geldim. şū, şunu
 yiyeccēm. adam dedi ğı bā geç sen dedi mēmedi bā yolla dedi on beş girebi KüPisi nası
 140 oluyu bağıyım dedi beş de ben ğatiyim uña dedi. geliniñi de dedi annaş gel burdan al
 dedi. ev basacağlar. ay eve vardım bağdım bi teleFun geldi bā ōlan basıyu küFürü.
 efeniñ ev başına gel diyu seni bilmem ne_yaPıcam diyu baña. yog ölüm dedim gerağ
 yog iki üş gün sōra ben zaten gelicēm size dedim annaşmiyā gelecūK gızıñız bizde
 nāPalım şimdi. giddüK babasıña babası dedi gi benim gızım aç ğalırsa mēmedin gelini
 145 ac_ımiş deller cıblag ğalısa cıblag cıblā_ımiş deller dedi. ē başlığ vermiyceK misiñ
 baña verme isdemiyum dedi canıñız sā_ossuñ dedi amā gızıñ abılası babasıña basgu
 yabmış. iy eddi has eddi ben gaş dedim de gaşdı gıza hec bi şiy demiyceKsiñ. al kimlîñi
 ged geliniñ gayd_éd dedi. oh bē allah rāzı ossuñ gelinim yirmi senelig gelin, çoğ da
 evci, söze de yatıyu, merhemed. görelede yaşıyu ölüm aldı geddi nāPalım şimdig
 150 yaPacağ bi şiy yoğ yaşıntılarımız bu. yōğ olay çığmadı. olay zāten onnariñ köyünüñ
 gızları heb ōle kaçıb evleniyumuşlar başlığ gorgusundan. yā tabî gi güzel bi şiy dīl iy
 bi şiy dīl amā ben ōluma da söz vėrdim ölüm da baña söz vėrdi hiçbir hatası işde yoğluğ
 olabilir bilmemezlig olabilir yüzüne vurulmiceK. hiçbir hatası yüzüne vurulmiceK ne

eşyâsı yapacîğsa uñu yapacîğ. geline dedim gi gızım ne isdiyuñ dedim aldım geldim.
155 anne dedi bân bi aygazımla bi buzdolabım ossuñ dedi undan geri de huzurum ossuñ
dedi var ya âliyesim geldi. gızım dedim buzdolabıñla televüzunuñ yolda geliyu dedim,
saña bi de eKsdra televüzun dedim, aygazıñ da zâten olan ev duddîdi onnar da var
dedim, saña dedim şu cebimden üş dal bilerzig veriyim, bi küPe veriyim, bi de çêreK
veriyim saña bi çuval da findıg veriyim ged dedim yüzüñü de al eviñde otur dedim.
160 ama ondan başladı benim ölüm gelinim de evci_idi ondan başladı şimdi iş yeri aşdı
görelede çalışıyyu, şügr_olsuñ ama göcaduğ. admış beş yaşına vardım bah hâlâ
çalışıyum. ben onda biriñi anlatamıyım ôrdan neyiñi anlatıyım ki ben sâ neyi
anlatıyım ki yimiye yög içmiye yög geldim bağdım eşimiñ evi benden daha çoğ çoğ
faKır bi âyle. bi teK pancar bişürmeyi biliyular e ben da zâtan uñu biliyum bi ğabağ
165 bişürmeyi biliyu ben da zâtan uñu biliyum eme ben biraz tâ unnardan bilgiliydim.
onnar_ılan barâber hem ğaynanamıñ dörd ölu iki gızıñı everdüK, asgellîni yabdurduğ,
herKesin yüküñü eliñe verdîK, en sonda benim üçüncü gelinim ğaynanamıñ yanına
geldiñi ben da ğaşdım evden. sor sen. hê sôle sen. he he yô sôle sen. işden ğaçmadım.
bi yan dēdi. orası geldim yer faKirdi, ē iş bilmiyulardılar ben ē söyledime de tabî kî
170 dışardan gelen bizi yönlendiriye gibi gibilerden olmasın diye onların
yönlendirmesinden gedmeK zorunda ğaldım. aşığ da çeKdim cıblağlıg çeKdim laf da
eşiddim dayag da yēdim amâ hîş dîl_ise şurdan biri gelib de gözüñe bilmem nēddüm
senden de nōlıyı demedi ābim baña. onu demediler. dayag yēdiysem eş dayā yēdim
ğayinvāde dayā yēdim uñu herKes yiyu yoğluğsa herKesde_idi yoğluğ ben sâde bende
175 dîldi ne yabmam gereKiyudu. bâba evinde ū işgenciye görünce ğaçış gibi ğaşdım.
ğaşdım diyum ben. yaPacağ bi şey yoğ öle öle geçindiK işde. şindi eşim emeKli. inēmi
saddım. amâ ben bâzı şeyleri eşimden isderim çocuglardan isdemem yāni unda
bulamınca çocuglardan isdiyusam eşim hayâtıña şeyiñe çoğ düşgün râtıña düşgün
birisi. ô râtıña düşgün. akşam giydü corabı daha ben eşime bir kez geydürmedim
180 akşam çığarddî corabı bu durumda sabahdan uñu gey daha hîş demedim. bi canāziye
bi dñne geddi de iñi sâdlîna eve geldise yine o corabı geydürmedim. bende de öle bi
tiK var. ama o da nası üzeriñe üfler gider. elbiseyi bâ yığadma. benim elbise asdüm
yeriñ üzerinde āşlar var āşlardan sineg gonuyi elbisiye. gider aşşada geliniñe verür
geliniñ evinde dolabı var unuñ özel dolabı var gelini yîKâr ütüler anaFdarı geliniñ
185 anaFdarınıñ bi tānesi onda ē sôler gızım nêrdesiñ evdeyim veyâ felan yerdeyim ben

üsdüme dēşmiye gidiyum o haberi vèrir ama. gider geliniñ evinde üsdüñü dēşdürür
 dolabından alır geyer gelir. o işde kaçırıp da geldim gelin. yō ūraşmıyım ben sâde iç
 çamaşullāñı ōle günlüg çamaşullāñı unnarı yîkiyum. üç mevsim gıyafed geyer benim
 eşim. üç mevsim geyer. yazlıg, gışlıg, bi de güzlük. burda gızıma bezēne dikiyum ben.
 190 dikiliyu şimdi sırası. gendümünkini biraz diKdim dedi annē dikelim dedi yalnız
 gedmeK isdemiyum dedi zâten gidemez bebē var. siz müzēni nêrden tanıyuduñuz da
 geldiñiz. hē, ū siz urlârdan uķarı mı geliyusuñuz. fadmîlâ çoğ laf edmişdursuñuz siz ū.
 otuz iki dereden bu yanıyı saymışdur hē annadım. siziñ onnan ne yararıñız var bizim
 ne yararımız var şimdi. ha sen şey anladım öyle şeyleri hē bēm gızım da yabdı onları
 195 lisede_iken. adayköy burası. hē goyunhamza balcılı göreliye bālı. kösemen ora da
 eynesiyē bālıdur. hē annadım annadım. ankeT gibi ankeT gibi şe. yā ōle ben
 yaşıTımız bu böyle yaşadığ dā annatacag olduğlarım çoğ amā hangı biriñi bi senede
 anlatırız. eveT. yemeg die dîl de onlar beKliyular beni. çoğ sâ_ol teşeggür ederim.
 îşallā îşallā. benim evimiñ başından geşdiñiz siz. şurdan indiñ mi göreceKsiñ dışı ne
 200 renK diyim şu renKlere benziyu işde üsdünde güneş enacısı var betun. ölüm bağ habu
 teleFuna. accuğ bi yerim ğaldı. geliyu de ölüm.

ADI SOYADI : Fatma Köse
DERLEME YERİ : Yarımca
YAŞ : 89
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Hastalık hâlleri, aile hayatı, evlenme hikâyesi.

XII

argadaşın òle mi kimi arıyıñ sen. baña mı ne. bana mı. eh ben maymun miyim şeyimi
 çehiyiñ. bizdeñ misiñiz. hebule gaFam biraz yerinde yoğ adıñ nē. habırlardansın sen
 da bā demiyiñ. hangısısıñ. he haburlardan mısın. gaFam yog yerinde. ben hasdiyim
 yāv işde gaFam gözüm görümüyü gulām eşidmiyi haburda hasda bağıdım da gidiyim
 5 haburā muhammedin ğızı_ ile ğarısı girdi haburā taniyiñ mı unnarı burā girdiler. tamda
 babasıgilden geliyi zeħiye anca geliyi burā. ben mi ben hau u yangı evdenim daha
 cablama yabmışla gaFıyi beni sara dutiye de altına gidiyi diyi. görüyüñ mu ğaşıñ
 başıñ. ğaFama sara dutuyu. hasdalīm her yerden var. eh toğdurluğdan anniyiñ mu.
 ğaFama yolciyimē dedemiñ yana gidiyim. cammı yānda. urā göçecēm. yoğ yāv yeter
 10 yaşadūm ğaç yaşına çığdım. on bir senem var yüze. hau ğadar böyyūm. beş òlan beş
 ğız var on hızan var. allā sā_ol burnuñu ğanadmasıñ kimse yanımda yoğ tege başıma
 duriyim evde vallā. da haburdā gelin anca òle diyi oħudu beni de òlan var da ĩneside
 de yēceğ getürüyü bā òle gidiyu evde yadmiyi yanımda da olu ħi geli diyim annā
 çıħiyim dedim una. yēcēmi getürüyü. tege başımıyım teg duriyim evde. hızanım heb
 15 ayazdağlarda heb ısdambulda bi teg u var ĩneside göçü. hē ĩneside bi òlum ma dā baçce
 vaħdi geliyiler. burā inecēñ mi. sen buranıñ tanışısıñ hadi hadi kimiñ nesisıñ de.
 tıraḫzunnu hē. emsallarıñ_ıla şey_edib de gidiyiñ oğuyannar_ıla. eved eved. anca haP
 addım da delürüyüm da üç haP ğıza oħundum da haP da beynimi ğarışdudu. yenge
 var otur dedi ğarı bā oħudu da ağılm heP ğarışdı ağılm olancası ğarışdı. ne biliyim ben
 20 doğdurlár dalga geçiyiler bēmlē doğdurlár yeter sen gada da ben yaşasam diyi doğdur
 bā ğaç yaşına çıgmışıñ millete aziyet etme diyi var ged diyi bā dalga geçiyi. hē ben
 nēdiyim milletē. alla Kimseniñ eliñe ğummasıñ hē. ğonuşmiyi bēm_ile. nerelü miyim
 burali niye ā bu köyün ğızıyım. ev mi habura o yanħı iħinci ev bēm. babamıñ evi dēy
 hau òtede dā üş dene ev görüñüyü hau üçü de gardaşlarıñ evi, sōra bu yanda var iħi
 25 dene gene gardaşlarıñ evi, haunnár hau görüñenneriñ sıFır bi denesi gaPısında beyaz

- var gâşidâ u gadaşımıñ evi, bı yanda var gardaşımıñ evi, onu o yandâ arhada var gene gardaşımıñ evi. taraF çōğ babamıñ gardaşları çoğ eme heb öldi eddi ğalan ğaldı. bı yanda var üş dene ev de bı yanda. nası mı evlendim ben mi. dūn_ile hē hē horan dePegene sevinîgene. sevinigene gocā gidiyim diye goca alurum dî da aldum elîñ itini
- 30 ellerimi goynumda da ğodu dede yetimi de ğodu dede yetimi. haydi türgu çāriyim de. al da gideli beni de haydi getmîyî mısıñ ne inceciK beliñ var dā yimeK yimiyo musuñ dā yimeK yemiyyî. yeter. hey gidi hey ben türhū çāriyim sen horan deP haydî. haydi bi horan deP. daha gelmez. bağ şindi ā daha işiddürüyüler mi baħ. dā hau sesimi ğısiyi derdliyiye diyim daha ğonuşduriyiler mi görüyîñ mı annamiyim dā. haburā sabacāñ
- 35 mı yoħ. var get. get get en en de seni görsünler en get. sēn gibi îhi ğız var get. hē hancacığ giddi seni görse gedmezdi gör bağ ne var ne yoğ bağ dā çıħ. seni mi seni sen tanıssın eme bulacām sē bā deme demiyusun sen burlârdansıñ da. seniñ gibi îhi ğız var bi gelin îhi gelin var urada bi de gocaman heriF var daha Kimse yoħ. ne diyū. babası mı ōle mi diyî. nesini yabmışla ğınıyi mi. he yaħıliy dā boya sürdüg dā. gendüm nē
- 40 olacağ ğına var_îğa yağdım gendü başıma. u haburlâra iniyidi ğırğdım zamânında unu kim yōnedeceħ. adım peri gülperi. nēdecēñ uñu. neyî. zigarasi mi var.beni al da ged bi taraFa da gulāmı aşdır. fadma fadma adım fadma. fadma köse nuFuz kādım da haurda ya. tabî. aydin, camdan baħıyî bize hatîce. ūdan giddi cama da baħıyî baħıyî bize. hişbi şiy annamiyim. ğız hoşuma geddi beni bilîgene aşdı habū iyigene gaPalandım_idi
- 45 yanıma da gelmediñ āşamdan beri gelmedin beri de. çalışıyî mı geldi de yanıma gelmedi. saliF diyim gelmedi. gelmedi yanıma yemē gelü olu mı çalışıdur çidlerde de. olum mar ōlum çalışıyî îneside de yimēm var diy beni baçce çalışıyî de. hē yā evinde yir gendü şeyindē hē hē. hē ben sen de ū yemē_ile geliyî ū. hē hē aş dîlime. hangısının biriniñ golayına baħsam biri ōle. toPalım körüm sārım. hergeş ōle hē heb toPal ā çığdı
- 50 gidiyî bā. nası nası çığdı daha bāħ. u urdan çığdı bag ğız da altında ğarı urdan baħıyî da ğız daha altınnan çığmadı ğarı çığıyî diñliyi habunuñ_îla bizi diñliyiler îhi sâddur daha. vur alTına çeK üsdüne ben nalına da vurıyım mıħına da unnar da işidiyî. bi deli buldular. nerā ğî. kirez mi toblācēn dut mu. kirez mi. dud ācı var haurlârda eminē silħe de al haunnarı. eminē hauriye de dudları silħe de al. gara dud var çığ hauriye çığ baħ
- 55 haurlârı silħe de dibine ser tentiyî ōlan silħesin ğarîle tobla çığ da o yandan bağ dahā. o yandan oğarı urdan çığma öteden çığ burdan çığma haule urlârdan uğarı çıħ baħ haurlârı. artuğ aha aydına diyim aydin almıyî yog urdan çığma. dudlar var haurlârda

al diyim garı da öle diyi garı ona mı aziyed çehecēm diyi. ūdan çığma o yandan. dibine
tente ser de alūsan al ne_aPiyim. hatıce urda baħıyı garı urdan baħıyı da biz bunun_ıla
60 gonusuğa ben nalına mihına gonusuğa bu gülerKe baħiyiler. nedan adımı sorduñuz
adımı niye sorduñuz. niye sorduñ. ben sēñ_ile duracām. beni ba güliy bu çoğ gülüyü.
öy bulduñuz bi maymun gonusdurun. hoşuma geddin beni bu köyde kimse diñlemiyıdı
aha adam işde. seFā nēdesin haburā gelseñe. seFāyı mabus eTdiler ā yatudu mu babañı.
hoşuna giderdi habu gonusu da. ehil miyim. ne diyū. daha ehil olurum yaPılsām öle
65 dıl mi. öy başım. öy gumam ol salıF. āzıñı bozma diyu. o haPımı oħu da haPımı oħu
baħalı. aca gonusmasınar diyi mi veriyiler bā. şey var_ıdı. salıFe desem habu ne diyi
osmanın yer yatāña atar hauñu. ne soruyuñ diyi ğalduru atar bā. yoğ yoğ öle ğaşı
gelinmiyi hiç. şu ğadar dedi bā zabaddan aş ğarına yemeKden önce iħi sāt eveli at
bundan undan geri çay iş dedi vardı geddi undan geri yemegden geri de dedi öbür
70 haPlarıñı işsiñ dedi geşdi geddi dahā daha sormā haced yoğ ki ğaFa alsa ğaFamı
şüşüdüm ğaFam mar mı yerinde mi dedim ben de bindi motura geddi dahā. yatānda
mı. habu hoşuma geddi habu beni oynadıP gezüP gülüP duriyi habu. hē filimimi çeKdi,
gınamı aldı beni gonusdudu, nuFus kādımı da örendi. annadmadıñ ki diyi annadacāsam
alıb gidecēñ beni ben zabā gadar gonusacām. neyim. sevda haunnarı mı. sevdalığ
75 gavur derdi nērden başıma geldi evel böle dıl_ıdı şindiK ā ne güzel. hayde gideli hayde
hayde gedmiyi mısıñ ne inceciğ belıñ var yemeg yimiği mısıñ öle dıl mi. neler biliyım
neler yer altında meme ğoynuñdağı memeler āh ah. beni şe çeK ğamarā çeħiyıñız dı
mi babamıñ ğarıları. çeK çeK gızım çeK ğorğmüyum ğocam yoğ kı ya bā darılsa çeK
gedsiñ gedsin varsın. bu nēden geldi beynim biraz açıldı. beynim biraz aç... āzıñ ğalsın
80 āzın burnum üy. sen nerē gidiyuñ. gündönümü mü. fırtına. hē enişdibine gidecēñiz öy
böle gidecēñ direħ ura soracān enişdibine. oy haşindiden geri enişe mi gideceg bunna.
kemençiyle rev riv rev rev riv rev ö. nası mı tanıdım nē tanımyım köydēği adamı.
ğocām mı. bēm_ile annaşacāsañ ya duracāñ ya alıb gidecēñ. hē öle dibi dibini annācān
herāsılda. beħar_ısam alacāñ beni beħarım ben başım boş alacağ beni bu. seFā beni
85 satıyiler ā. seFā gaPıya çığ ğocan beni satıyyu. nası ğocā yav dūn_ile geldim ben
dūn_ile gidecēm geddüm yerē. kemençiyle geldim kemençe çalagene. nası mı tanıdım.
e nē tanımyım köydē heriFi bēm_ile imecilerde ğazarkā, türKü söylerķē, biribirimizi
görūke sevdalanduğ biribirimize. e gonusuduğ ā sen gonusduñ u diñledi geldi bā dedi.
hē. isdedi babamdan isdedi anası babam da vērdi. bagsana buna. öy seFā beni satıyler

- 90 ā. dā adam on yedi yaşında on altı yaşında geldim on yedi yaşında eTdim azizi. azizden on yedi yaş böyyüm hesab ed na gadar aziz. on yedi yaşında eddim azizi on atı yaşında geldim burā beş gız beş olan bi de olan öldü altı dene. on bi dene. imanına döşedim aydın aydın sen sen az huvarta dîsiñ sen. salıF sēn götüñe dulansiñ habunun üşde yarusunu bēm_ile gonusa da beynim aÇılsa ya salıF başını gözünü alıb da gaÇıy1.
- 95 delürmüş diy1 sen beyniñi yēhamış1ñ diy1. anama selam sōle demiş_imiş anamıñ beyni yoğ demiş. ura nē beyni yoğ anāñ anañ gargā çaruğ geydiriyy1 demiş uçan gargey1 da mı dutuyu gonusmān anam. yeter artug namaz gılacām. teslim mi aldıñ beni. aydın beni arabā atıb alıb gidecegle. salıF gelsiñ alsıñ zumbūmu geldi aldı. alıñ gidiñ beni de gessiñ arasıñ dursuñ. nēde benim anam dēsin. aydın varsam gedsem gelse. ben sēn
- 100 yēnnerden sandım bunu. bēm mi. ū zibil gibi ōhōv. yîmi seħiz dene mi ne. helbed var ā dā Fazla. altı dene ayşeniñ var. hē. on seħizde mi. sen mi. u zaman mı. ben burā geldümde mî. hē uni de ben burā geldümde on yedi yaşına gîmişdim altıdıydım on yediye dolduruğa aziz oldu. azizden on yedi yaş. nē. mēmed ali mi. mēmed emin bi dā evlendi ya gıcūgızınıñ senamı aldı ya. unu aldında ben uFā_ıdım. bana sevdalandı
- 105 isdeddi bābamdan aldı. senemi mi. ben ne bilîm senem benden uFag dî senem böyüg benden. senem çatā da geddi göceliye de geddi burā da geddi üş köye giddi üş köyün ğarısı oldu. āh bırağ sağla dursuñ. gonusma varıb götüme daħacāñ canım çılıy1u unuñla yarısmā halım nēde. kim olusa ossun. atar gaFıya beni geli heriFimiñ evine geldi diy1. senem benden böyüg asiye ben asiyeyle yaşıtıım ben asiye var ā ali saidin ğarısı. asiye
- 110 mi. senem benden beş yaş helbet böyüh. e gocası unuñ da öldü gocası. iħi dene goca aldı iħisi de öldü. zehirledi heriFleri. umām haydi gaPıda gonusalı haydi. delü mü. işine geleni gonusıy1u. seÇi seÇi teneliyib gonusıy1u. elē eliñde bıçā beliñde. ūy haydi. habunnar_ıla mı. ni_yabacān. muhdar mısıñ arıy1 uyduracān mı buazıñı sığduracān hadicē. aydın çığdı aydın çığdı geddi. aydın daha gidiyi herē sırtında bag aha daha bag
- 115 daha. çay benim çeşme benim ardıma düşme benim sēn_ile dalga geşdim sevgilim başga benim sevdîm. al da gideli beni gideli durmiyeli ırag olanda gözden gönülden olmiyeli. seniñ nōlu seniñ radiyondan. ben benden dayag ariyum ne arācām. nerē gidiyiñ aydın. aydın gidiyim ölüm deli deli gonusdım hadi ölüm ūylař ossun gidiñ varıñ.

ADI SOYADI : Fatma Vatan
DERLEME YERİ : Ören
YAŞ : 89
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Hastalık hâlleri, köy işleri, aile hayatı, torununun ölümü.

XIII

āh diñyā diñya diñyā diñyā. yav sen şey dî misiñ enes dî misiñ. bismillā hoş geldiñiz
seFā geldiñiz. segsen segizdeyim segsen doguza gircēm. ey gidi öl hey. fadma. hē.
vatan. ēyim işde çoğ şükūr bu gadar iyim. belimnen gızım dizimnen yöriyemiyum
5 galan yerim iyi çoğ şühür. öyle öl bēm de ağılmda bi şey galmadı ben tā ne gaFam var
daha. teg başuna yaşüyum. galabalı giremiyum canına dulanđum galabalı giremiyum
şē dñne bayrama yōh gidemiyum. gendi başıma habırda yaşıyum işde. gendi gendimi
yönediyum çoğ şühür. ey gidi gızım hey. e çocuklarım izmidde. ihi dñne izmidde yazın
geliyülár gışın gidiyülár. ben de gidiyüdüm eme ben dā şimdi üş dörd senedür
gedmiyüm dā gidemiyüm merdivan inib çıgamiyum. merdivan inib çıgamadñni
10 gidemiyum. ihi ölüm üç gızım var. biri habu hārunuñ ğarısı, habu su yanda unuñ ğarısı,
birisı ğardaşımuñ gelini, birisı hāu mezellñ önünde hāurdā evi var hāurda yañın yerde
işde gidib geliyülár bā yardım ediyular. alla işlerini ras getirsinner. öle. bu habu
hayreddiniñ çocū iñimiziñ pay ediyuğ bunu yarısı benim yarısı hayreddiñiñ. hē çoğ
dadlu. ey gidi öl esgi işle esgi işler hani esgi işler niyi ğaldı ya. sen arzıñ uñu de bā sen
15 yardım mı yardım mı isdiyusuñ. he buriyá gelin geldim hē. hābu habu uñarñı
mahaleden_idim. hē hē ören ören şey hāu mināreniñ o yanda bābāmuñ evi var haburda
dōru aFuru u yana geddñ cami yana çıgdñe. ramazan mahalesi ramazan mahalesi.
buranıñ adı da ramazaniyē bāliyuğ gızım hē ramazaniyē bāliyiğ yavrum. ey gidi öl hey
almam ben ğocıya gedmem diye āliya āliya geddim. aldüm adamıñ yedi segiz dene
20 hızanı var tobragda. olan öldü olan öldü üş denesini bir eddi ğarı üçüz. ihi dene bi oldu
teñ olan yedi dene çocū var. ğariyi anası bābası u evlenceK seniñ hızanıñ ğağmıyu
diyi çığ der çığ der anasını aldılar. gızını aldılar. gızını aldılar dā gelmedi u da dañıldı
bā. bābam uñu alacasıñ diyu. e ben on altı yaşındıym u otuz beş yaşında mı nē. almam
dedim almam almam ana bābam seni vñrsiñ dedim anama. seni vñrsiñ almam dedim.
25 ben sizden goca mı isdiyum dedim. aldüm adamıñ da elleri yoğdu. ihi eli de yoğdu

bileKden altı, dōmaldan. dōmaldan allahdan. dōmaldan. iKi eliniñ iKisi de yō_üdu.
 almam almam almam almam zor_ına beni vërdiler. āliya āliya ōle geddiK annicāñ
 var_ısa. hē ben. ğız yoğ ğızım yoğ ne dūnū yoğ. garı çığdı geddi ğaydını gene
 sildirmiyū, gel gelmiyū. vërdiler mākimeye mākemediyler_idi işde dā tam
 30 boşanmadılar_idi sōra bi sene ūraşdılar bi seneniñ üsdünde ğaydını sildi. u mēr ben
 ğaydolcāmi benim yaşımdudmüyü. yaş dudmüyü on yēdiye girdim eme yaş dudmüyü
 on segiz yaşına gircēmişñ. sōra işde gene zor zor beni vërdi de bi sene sōra ğaydeddi
 bi sene sōra ğaydeddi beni. vardıñ. görümüm var yaşlu, ğaynatam yaşlu, ğaynanam
 yaşlu, bi oğullūm var u da altı yaşında mı ne. yōğ giden ğarınıñ ōlu bi denecūK ğaldı.
 35 u da ölceg. çocugları heb ōle işde ne biliyim bēn. doğdur demiş bu da yaşamaz demiş
 doğdur. öbürler heb iFagdan öldü he iFagdan öldü eme işde yine iFag da dildi emē hāu
 ehizleri hāu üçüz öldü arħa arħıya arħa arħıya iFā_ıdım çırış çırış öldüler. ğōşıydiğ ē,
 ğōşıydiğ. ne biliyim ğızım allahdan. evleniyim demiş evleniyim de demiş belKi undan
 bi hızanımız ğaħar demiş evlenemesiñ demiş evlendin evlenemesiñ anasına diyu
 40 babası yō_üdu anası da diyu çıhib gelcesiñ diyu evlenemez diyu. ōlana da ümid yoğ
 demiş doğdur. yeylālara gidceK demiş, her zabahcā demiş hava alcağ demiş, hēbile
 olcag hēşüle olcag habunnarı demiş baħabilūse demiş yaşar baħamasa demiş yaşamaz
 demiş. yolladığ yeyliye yēdi segiz sene yayliye yolladığ. anası görcēm diyi dolaşudu
 Peşinde ōlanıñ. sen beni birağdın da gēddiñ diyi anasını gördü mü ōlan üş günlüğ yola
 45 ğaçardı. ura ōlum seniñ u anañ gene gör yavlarudum yoğ derdi sensiñ benim anam
 derdi beni niye birağdı da geddi derdi tereKdēhi dedi bi dedi yōrT yōdūm tasıma
 varanda aldı da geddi derdi. bā yōrT yediriyulardı derdi ōlan, hāu tasımı da aldı da
 geddi derdi ana mı u derdi ōlan. çō aradı çō aradı eme yanaşmadı ōlan yanaşmadı
 yanaşmadı. ōlan allah uñu bi şey edmedi böyüdü asgere geddi geldi. asgere geddi geldi
 50 benim iħi dene çocūm oldu. bi dene ilg bi denesi ilg çocūm öldü bag benim de öldü ilg
 çocūm. asgere geddi geldi everdüh. everdüh, başladı gelini görüyim bā heber yolluyu
 u yolda şey var_idi ğōşumuz var_idi habu araba yolunda oħardā gelinimi bā getürsün
 görüyim. e ğocasi yollamiyi ħi gedse. ben nası götürürüm. beni ısmaylardı. ben
 giderdim yāna yalavuz bēnle evlenennen gerī ğaydolannan geri çoğ iy geçindi beñle
 55 barabar. sōra ōlu uñu ğociya geddi ğociya verdiler uñu aldılar bizden ğociya verdiler.
 ēnesiye. aldū heriFin de ğarısı ölmüş bi ōlu biz ğızı var_ımış. ōlan da ōlan esgerden
 gelühene ōlan da esgerden gelühē yolda ölüyü belKi bi çocū olūdu diyi heriFe verdiler

uñu. òrda da unuñ hızanı olmadı u garınıñ dā hızanı olmadı. undan geri başladı beni yaşar alsıñ yanına beni yanına alsıñ òlum yanına alsıñ beni yanına alsıñ yanına alsıñ

60 dā òlan ğurtulamadı. òlan dediĥine baba dedi canıma bārıma yeddi dedi nediym aliyim mı almiyim mı dedi babasına sordu genē. òlum dedi hāulem señle barabar ossuñ da u benim bibimiñ ğızı dedi el dıl dedi e bizim ğızımız dedi eme dudmadı sözümü demiş dedi. bi bahca var_ıdı uĥarĥı u yanda bahçıyi veriyim dedi. ē çaylıĥ var_ıdı köy taraFında uñu veriyim dedi sā inē veriyim dedi urda dursun ğocıya gedmesiñ dedi

65 òliyla baraba ilgilensiñ dedi. òlanı arada böyüdelim dedi. unu da edmedi unu edcēdi ğarı tamam dedi anası olamaz demiş baĥamasıñ eliñ òluñu daha. neler oldu ğızım neler oldu. sōra ğadını òlum al dēdi yalañuz dēdi dā dedi size gelmem didi ğözüm ğörmesiñ didi. aldı òlu hāu òlan uñu yanına aldı. òlan almanyada çalışıyudu, urdā biraz ğaldı, gidēKe dedi ği anne didi sā tārı amāneti didi bā, artuĥ anasını. sā tārı amāneti didi. ben

70 gidiyum didi, harşlıĥlarıñı yollarım dedi sen de ilgilen bunlar_ıla beraber didi bā iy olsunar. tamam. òlu gidenden geri ğarı şıñceg aşāĥı aldū heriFiñ òlu şeyi var_ıdı yā ğızınıñ òlu var_ıdı uşaĥlar bıraĥmadı alcūĥ alcūĥ alcūĥ heriFden hızan olmadıñı baĥ heriFe verdi üsdüne. biz habu ilK ğocasını evermedi de òrdā ğocasını everdi baĥ. u gelen ğarınıñ üş dene òlu var ğoca şundan altı gibi üş dane òlan eddi ğarı òrda. u

75 hızanarı heb baĥdı böyüddü u ğumasınıñ hızanarını baĥdı böyüddü. e bi yanda otursan da bi yanda bi de çiliñ de var_ıdı bi yanda şey olsa nöluyudu. hē sōra òrdan geldi, aldı òlu yanına. òlu aldı yanına u almanyıya geddiñi òrda uşaĥlar geldi ille biz alcūĥ seni ille seni biz alcūĥ anamı uriyā getiren sen_idiñ bize analıĥ ğörevi yabdıñ sen anası da biraz saF_ıdı sen bizi böyüddün gidcūK gidcūK gidcūK dērĥē uşaĥ canına

80 bārına eleddi uşā_ıla varmış gedmiş birinde çıĥmış gedmiş. unnan geri daha òlan res çeKdi dā hēş daha ğaddiyen. küsdü daha yoĥ. unnan geri annesi öldü cenaziye gelmedi dā gelür mü. u uriye geddi bi daha hāu üsdüne ğuma getürdü ya gene uriyā geddi uşaĥların yana hāu òlluĥlarınıñ yanına geddi bi yandan çıĥdı da. uriye ğocıya geddū yere ğömdüler. u ara cenaziye gidcūduĥ baĥ genē biz aĥraba diyi. dediKinî ğardaşı

85 alıb da gelcēm uĥarı didi hiş gedmeye lüzum yoĥ didi. geddiñi uşaĥlar ğaddiyen veremeyüK dēmiş uşaĥ vermemiş cenaziyi bizi u baĥdı böyüddü demiş anamız demiş niye vercūK demiş veremeyüK demiş haburiye bıraĥdılar ēnesiye. hē òle unnar da biraz haĥlu. nedelim ğızım òle oldu bōle oldu da u òlum şindi öldü. òleli aşā uĥarı hemen hemen de yīmi sene var. ğocam òleli otuz aldı otuz yidi seniye girceK. ğalPden

- 90 öldü ğalPden öldü. öllüm da ğalPden öldü u da ğalPden geddi. sōra sōra sevdüK
birbirmizi dā nēdcēn dā çıġıb da ğidemessiñ e. dā bi taraFıñ geddi. ğaynanam var_ıdı,
ğaynatam var_ıdı, yaşlı görümüm var_ıdı heb unnar öldüler. unnar_ıla yaşadım tabi
unnarı heb bağdım ben. allah gani gani rahmed edsiñ. ğaynanam derdigini ğızım derdi
bā egmeg vèrmedile yimeK vèrmedile de derdi ğarı beni rezil eddi ele derdi. esgi ğarı.
- 95 zabahdan yūhe giderdim örene hemen haniFē sen biliyusuñ huyuñū ğarısına ğaynatam.
hemen ğarı ğağar bi ğaşug yāyı biraşur bi egmēñ ortasına bi keseK soĥardı adardı
çandama. yinge nōlcaĝ bū ğızım oĝarı çıĝdıñ mı biraz oturu diñlenüsüñ, bi su içersiñ
acıĝusuñ, buñu yersiñ ōrda yūhūñū alu gelüsüñ derdi. hē hē çoĝ iyi_ıdı çoĝ iyi_ıdı. u
da iy görümüm de iy_ıdı ğaynatam ğaynatamıñ canı ğucāmda çıĝdı. ğaynanam bir
- 100 haFda yaddı bir haFda bu salı düşdü bidāĝı salı öldü ğaynanam. emcem yedi sene
yaddı eme gene ihdiyacını görüyudu. sōra sōra göremez oldu. ē ōlu bazara bi yere
giderdi e nōlcaĝ şindî. odadan bi tahda tādii kesdi oydu uriyi ana didi ben
yerişemessem burdan ğaPānı alısun bunū unu şindi hauriye getürüsüñ ōrda ihTiyacını
gördü mü undan gerî yönedēsiñ atarsıñ döşē dèrdi. yèr döşē var_ıdı ğızım ğayrula
- 105 divan yō_üdu aman ā yer döşē. hē heb ōniydi ōle. unnarı ben heb bağdım. heb unnarı
bağdım. görümüm hasdaladı u biraz yaddı. ē ğaldırub da tuvalete götürümiyum. unuñ
divanı vardı u zaman divan çıĝdı bi divan aldı ğardaşı altına. ğardaşı öldü.
oturduyudum divanıñ üsdüne götürüyudum varıb banyıya götürüyudum. ordan aşā
sıybıdıyudum sırtınnan aşā diñeligene sıybıdıb sıybıdıb unnan geri alıyıdum ğucāma
- 110 hāule tuvalete getürdüm işini gördüm mü yūb yıĝıydım götünü başını dā unu sırtıma
alamıyudum. derdi ği bā gelin bā dā dēme de derdi ben dedi iFā uşag gibi dedi heüle
elimıñ üsdüne yōriye yōriye giderim diye derdi. heüle gelüdü. yaşlıyidi yaşlı.
yōriyemez oldu ğızım ilg çocū yengemiñ uyumuş ilg çocū. aşā uĝarı segsen doĝsan
yaşında var_ıdı. var_ıdı. he he yengeme ğaynana una ğaynana deylerdi yengeydi ana
- 115 mana yō_üdu ya ana şindi çıĝdı. ğaynatama da hec emice deniliyüdü. yō gerçeĝ
emcem dıl eme ğocamıñ bâbası. hē emce deniliyüdü ilerde şindi baba deniliyü. āh e
gidi ōl eh. olmaz mı meci oludu meci hē meci oludu. türKücü oludu türKü sōlelerdi u
türKüye basardıĝ mēli talıiyi ğazarduĥ. heb erĝaĝ adam erĝaĝ adam gelidi türKücü bi
gocaman heriF var_ıdı bizim köyümüzde u gelidi şindi mecilere şindi türKü söylerdi
- 120 milled de tayliyi ğazır_ıdı. ben gedmedim yollamadı beni meciye. hē gedme dedi gerē
yoĝ seniñ mecide dedi ğomadı daha. biri ōle bi sef öddürü dî ōle salmazdı dā beni.

- gısganc_ıdı öle biri sef öddürü de öle ya durmaz diyi tedirgin oludu. dèrdim buna öteğı
 gariyi döver eme sözünü dudmaz mı āzına bagmadı mı düver_imiş. dedimginē suçum
 olusa gusurum olusa dedim una beni sebeb olduñ aldıñ dèdim sen dèdim sen otuz beş
 125 yaşındıydın otuz dörd yaşındıydın ben dèdim on yedi yaşındıydım dedim una gusurum
 olusa dedim beni ahıra ahırda düv de dedim öle ālarım bārırım da el duyar derdim el
 duymasın sesimi derdim. gız ben seni düver miyim derdi bā sen benim her dedümü
 ediyusun dèrdi. hē, yoğ derdi. yoğ yoğ kötü yaşamadug çoğ iy yaşadug. āh gızım
 yaşadıg eme şimdi u günneri arıyug ama bulamıyug dā yoh. he he hebisi iy_idi hebisi
 130 de iy_idi allah gani gani rāmed edsiñ. ben bi dışarı gedsem ben gelene gadar u
 görümüm bi yemegler ederdi görseñ. bi lāna yemē yapardı koğusu ortalı dutardı inanu
 musun. gapıdan gelen gaşū_ılan tencereniñ başına geçerdı de tabag elinde. hızan hala
 derdi hala gucağlıyan bi dā gucağlardı. öle görümce mi olur iyidi iyi çoğ iyidi çoğ
 iyidi. hē tabı. öbür geliniñ zamanını bilmiyim ben gızım ben öli ya iFā_idım u zaman
 135 ne biliyim. ne biliyim. āh öl ah sen bunnarı şimdi bunnarı heb lisdeliyusun emelīm
 ağılnda galcağ mı unnar seniñ. hē dı mi yog çoğ iyidi. gaynatam derdiñin ilK ölüm
 öldü peşine bi gızım oldu bi dā hamile galdım derdi gi gızım habu ğarnındāhı erġağ
 uşag derdi bā habunu görsem de derdi uñu eversem iyi eme dedi bugün ben ölcēm
 dèrdi. bugün ben göçüyüm heberiñ olsuñ benden derdi bā. öldü yā hau gün öldü hau
 140 gün. ben dedi bugün göçüyüm göçü ğaldırıyum heberiñ olsuñ benden dedi beni beKle
 dedi bağ. bu çocüm dedi dunyaya gelüse dedi alla senden dāvacı olsun didi işe giderseñ
 derdi. eviñ yemēni ēd torunumu bag otur aşā derdi. on gun sōra bu ölüm işde on gun
 sora ölüm oldu. heriF beni gucağlardı da gızım derdi ata hağgım sā helal olsuñ öl ben
 sā helal eddim sen de bā helal ed der beni çoğ bağdın derdi. beni çoğ bağdın gızım
 145 derdi böle adam bağılmaz derdi. bi işe gedsem hāuriye bi şiy ederdim bi tabağ südlaş
 yabardım una çoğ severdi gız durmasa derdim emice derdim ben gelene gada unuñ
 āziña guyarsın sen de yērsiñ derdim una. oy gızıma dulanıyım derdi sen beni düşündün
 için derdi. aha u da bağalım benim gızım. içeri geliyüdü zabahdan hayreddin yedürüb
 gaPıya atıyu da bāzencā merdivan başına alıyu. bāryu bāryu beni içeri al diyi. şimdi
 150 gelmiyu az geçen dövdüm de gelmiyu. ben haburda oturā geçmiş de kedi varmış da
 yatāmıñ üsdüne çıġmış da ellēne sinmiş de bağarım örda uyihib duruyu. hemen bi dene
 şamar goPdurdum una buriye ne diyi geldiñ çekil içerden dā içeri gelme diyi bārdım
 şimdi bağ bāryum içeri gelme diye hemen zabahdan geldim ē geliyudu yemē ben_ile

yiycēdi. yemeg gabı hauradiydi ā. haurda yemeg gabı var_ıdı. u günden geri yemeg
 155 gabını gaPıya çıġardım artuġ. çallıb de döşēme çıkı aş dıl bu hālā zabahdan yedirmiş
 unū. esgiden ġızım üş dene ineg var_ıdı burda üş dene oludu üş dene. olmaz mı üş
 dene ineg var_ıdı. inē alTınıñ ġazelini dē ta hau uġarġı dālardan daşırdım. u zaman
 ġaynanam ġaynatam hasda dıl_idi ya daşırdım ūġarda bi evimiz var_ıdı ahuru
 ġaPaġdan aşā doldurudum ahuru ōrdan buriye gelcēdi ġazel. yaPraġ yaPraġ. ġızıma
 160 dulanıyım. ben de diyumginē yardım arıyular zay ihdiyacını de bā ġızım yardım mı
 isdiyusun diyum yoġ diy seni ġonuşdurcām. ey gidi ōl hey. esgiden neler geşdi
 başımızdan. u olmaz mī, kemençiyle beraber ne dūnner oludu eme ben gedmī
 isdemezdim işde ġaynanam uslū, tarīKaddā ġaynatam. hē ġocam da tarīKaddā e unnar
 da ōle oldūni ben dā dūne gedmī isdemezdim. bābamgilde gene gedmezdım dūne
 165 sevmezdım dūnū. hāca diKmiş var. semā anahdarını al da tanga da vardur ġızım baġ
 da iylerinnen. hāu mēmediñ iġi çangalı götü da hau paġlasını bez de al da bāla hāurda
 yırtılmış bez vardur hāu masanıñ aldında hāu. bāçeye döKülceK bāçeye ġızım u ġübür
 ġübür. yo tōumunu aldım ā. pancar tōumu hē lāna tōumu. tōumunu aldım da bāçeye
 döKülceK unnar. urda çangallar var u tamda iFag iFag al da diK götüne. üş dene ġızım
 170 var. üç ġızım var iġi ölüm var iġi dene ölüm öldü yedi dene çocug yabdım habu gaPıya
 gelennen geri. e dōurdum işdē. doġdur moġdur yō_üdu u zaman ya köy ebesi_ile
 beraber bārı bārı ederdin. ōle. ne zor ya. dōrudur. ya ben de ōle zor edmedim ibdingi
 ölümü çog zor eddim emelīm iFa uşā_ıdım ham_ıdım. ziynē gel ġıcım gel gel gel. yog
 dēmiyu dēmiyu sev sev dēmiyu. dēmiyu dēmiyu. bu da periyaniñ torunu işde hau
 175 ancaġı ōlaniñ gadaşı. ġızım oynamıyı isdiyu sen_ile oynamıyı isdiyu. yog ġı ġızım
 şamaylāmıyu adamı şamaylāmıyu. seviyu seviyu. seni seviyu ġızım seni seviyu.
 annemi babamı gelinner baġdı. bābam zāti beni buriye verdi zonguldā geddi vardı öldü
 amaliyaT oldu mideden öldü bābam. āmin. hē çalışmıya geddi de bi yērden zoru
 var_ıdı dediginī para yog pul yog didi bōrda ōle doġdur yō_üdu gelişme yō_üdu
 180 varyım dedi işçi gösderiyim gendimi dedi bir iġi ay çalışiyim de dedi ōrdan mideden
 amaliyaT olurum dedi. ūrdan mideden amaliyaT oldu bubam öldü zonguldaġda ġaldı.
 şindiġi ölüler āruPadan geliyu u zaman baFrālular bir haFdada geliyudu ölü.
 getirmediler ōnu ama. hē ūriye gömdüler. annem bōrda annem ūsdüne geddi geldi
 geddi geldī e daha gidemez oldu aha ben de gidemiyum daha aç sene ġaç senedir ölüm
 185 izmide gidiyudum ölüm alıb zonguldā ölüm ūsdüne. daha yōriyemiyum yōrūsen bi

gere dā gel de seni gelib anā diyu götürüb de çığarcām mezeylıga diyu bā. ula ölüm
 yoğ dā bende iş yoğ. haşindi bi gız verceK göciya. alıb da gidcēm anamı der_imiş yā
 ben ğalabalı giremiyum gedsem nōlcağ merdivan inib çığamiyum ben nēdcēm ōrda.
 gör isdiyular eme ğızım yoğ gidemem gi nası gidiyim araba yolculūna dayanamam.
 190 izmidde izmidde. uriye verceK ğızı gene izmidde. nediym öl. hāurda hasda garı
 hāurda da hāuriye gidemiylum. deynēle deynēle variyum da hāurda ihi üş merdivannarı
 var çağamiyum hāu merdivanı yoğ. belimden amaliyaT oldum ben, dizlerimden de
 amaliyaT oldum ğaldım işde aha. gendimi idare ediyum çoğ şükür. ilēKi günneri
 ğızım bende ğabızluğ var gendimi dutamiyum. dedim gi haP yutiyim dedim aFedēsini
 195 haP yuddum u gün gene dışarı çığmadım, āşamca oldu gene çığmadım u Fayda
 edmiyceğ besbellü dedim vardım yaddım. saba ezenile bi uyandım emmelim üy sancı
 beni kesib atıyu. odadan ğağdım götümde bezim var kiludum var bez hazır kilid var
 unuñ üsdünde bez gıyuyum dışına aha hebile don geyiyum dahā unu bunu dutmadı
 habuna yabdım. una yabdım. şimdi nōlcağ bū. bunuñ da üsdünü silcēdim de tozunu
 200 bayram geliyu giden gelen olur yanıma diyi Fazla Kirli dıl_idi unu ğağdım süriyē
 süriyē ğaPıya getirdim haburiye. süriyegene getirdim gaPıya haburda gaPıda oturdım
 yerde bunu yeğadım ben. e var eme teleFun edemiylum bi yereriye bi şiy edemiylum.
 bu da işe geddiydi findıglığa geddiydi findığ altı vurmiya kim gelceK dā. oturdım
 yerden oturdım yerden el bi tātam var benim şimdi yeğadıñ mı hebilegene uğardan da
 205 tayır tayır sıyıdıñ mı suyunu heb çığarıyum göTden oturdım yerden isgemmi götümün
 altında. yeğadım hāuriye habu enesi hāurda şeye çārdım işde hāurda hāu olana çārdım
 hağğı gel ölüm habunu tele atıñ. gız bunu kim yeğadı ben yeğadım u gız nası yeğadıñ
 uñu nası yeğadıñ diyu. ğızım ne biliyim ben işde yeğadım allah bā bi can vērde de
 yeğadım. bi gun aldından çığamadım daha belimden ğağamadım daha. addıla tele de
 210 bōün dōrd gündür hāurda. haşindi ğıza diycēm ğızım ğurumuşdur dür de unuñ yerine
 başga addım içeriye uñu dür de ğızım ğurumuşdur u diñelt içeri diycēm ğıza. ayaklarım
 şişiyu kütük gibi. ayām şimdi idrar haPını yutuyüm_idi ilersi gün idrar haPını yutuyüm
 bu ayāmın şişi inmiyu, inmiyu. unnan haP yutandan geri gız bu ayāmın şişi inmedi mi
 benim. hē bu da indi ā rādladım. hē u sığışdurudur aha bu da indi u da indi. hāu idrar
 215 haPını yutandan geri bu ayāmın şişi de indi. hē nediym ğızım rādsızım işde heüle
 rādsızım. nēy. iyi geliyüdü eme unnarı Kim alıb da geTürceK sā uşaq geldi mi
 götürüyu. aha bayrama gelcēmiş bi denesi. güccüm gelcēmiş de ğardaşımiñ ölu

evlenceK torunu da unuñ dñüne gelcemiş bayramıñ dördüncü günü güccü. ana
 dördünde gelcēm allah izin verüse diyu vermese bi şiy yog diyu. he he iKisi de
 220 izmidde. biri bōrda biri ğardaşımda. ğardaşım da habu ğaşı mällede habırdan evleri
 gözüñür. unuñ ğaynanası da çoĝ laFcıdur. õh u olsa. u yañalarsın u bi yeriye gedmiyi
 u da benim gibi gedmiyi bi yeriye. ben segsen segiziñ içinde u segsen yediniñ içinde
 haşindi ben segsen segizi bitürüb segsen doĝuza gircēm u da segsen segize girceg bi
 yaş aramız var. bi yaş aramız var unuñ bilgüsü dā çoĝdur. āh nedelim. çoĝ sã_ol ğızım
 225 allah işiñi ras getirsiñ. ğōşu yaĝdıydı ellerime de hemen çıĝdı olmadı. ilerden ğına
 aliyidim yaĝıydım da dırñaglarım kömür gibi oluyudu bu ğına iy dıl_imiş iygene
 olmadı. he yañıyulár hē. hāu ğızım yañıyu işde elime geliP de en yañını bu. sen de
 sã_ol ğızım içimi biraz boşalddım. hē haşindi o böyü ölumuñ ğarısı çō hasda. gemig
 erimesindēn iyiden iye çōKdü. ğızı almış habu aşāñi tiñen yānda bi tāne cāmı var ā hā
 230 camiye görmüşürsüñ gelüĝe hāu camınıñ yanında ğızın evi var her ğün fiziye
 girer_imiş. doĝdur der_imişgini güccüg gemiglēn der_imiş heb gedmiş erimiş bidmiş
 der_imiş. hîş dā oturamaz_imiş arabıya ğucāyla bırañurlár_imiş her ğün fiziye
 gider_imiş. e ne biliyim ğızım. ilemen çoĝ çalışdı eme şindi dā çalışmıyadı aman
 emelīm acıdan sığıntudan oldu ğızım. acıdan sığıntu yedi unu. bi ğızımız var_ıdı öldü
 235 öldü ğızı unuñ torunu öldü. hē çocūnuñ çocū. ğız oñuldan gelüñenniK doĝdurlarıñ
 demesi ğız gelüyü evün sītına çıĝıyu bi oyun var_imiş bi oyun ben bilmiyum bi oyuna
 girerler_imiş de una girdiñ mi dā ğaşdan ğabannan altına da gedseñ de heberiñ
 olmaz_imiş ānadıñ mı. teleFunda mı nēde bilmiyum ben. teleFundadır besbellü. unnan
 ğaş dene ğız öldü. he he ğaş dene ğız öldü ğız gelüyü evün üsdüne çıĝ bābası da
 240 diyugini baba ben u oyuna gircēm diyu babası ğiremesiñ ğiremesiñ derKē baba beni
 Fazla sığma gircēm diyu. ğız oñuldan geliyu evin sırtına çıñıyu. evin sırtına ğız ōrda
 oynañannıĝ gidiyi aldına üç gaT binādan. ğızın bi teg bi bacā ğırılıyu süriyi ğız gendî
 yola atıyu yolda dā gendî hāKim olamıyu yolda ğalıyu ğız. el öldürdü ğızımı da geldi
 evine bıraĝdı diyi babası ortalı ayā ğaldırdı. bile bile bıraĝdılar diyi. bile bile gavur da
 245 olsa araba vursa bōle oldu çocūna araba vurdu ğazāliyi diyi aldım gidüyüm şāban yeriş
 dēr. ōle de inad için bıraĝdılar ōlan dā ortalı ayā ğaldırdı dā iKi senedür haşindi üç
 seniye girdi ğızı ōleli. haşindi bā diyular ği angaradan ē noçal doĝdur var_imiş noter
 mi noçer mi ben bilmiyum u doĝdurdan heber gelmiş çocug dēmiş binādan alTına
 gedmiş dēmiş üç gad binādan altına gedmiş çocug araba ğazası dıl diyi adam bildirmiş

- 250 şeye. e nōldu şindice ötiye daldı beriye daldı anasına seniñ heberiñ var demiyusuñ ede
sitem anasına ede sitem anasına anasını yēdi bitürdü. hē annesi. şindi de ğarı òle oldu
ğarı üç senede biTdi ānadiñ. he he haşindi net heber gelmiş bi noçen doğdur var_ımiş
çocug demiş u bināların gaç gat oldūnu heb çeKdiler heb çeKdiler aldılar geddiler.
binādan düşme çocug demiş hēÇ gasla ūraşmasıñ demiş babasına sōlēñ demiş. òle şeye
255 vermiş. ğız araba çarpar mı araba Kim barabar araba çarpsa gavur mu unu çarpan adam
gendi köylümüz. çarşudan ğız aşā uġarī tiñen yaniylá habu tiñen yāndā ēnesi de
haburda şey ğızıñ evü. ğızıñ evi haburda da u ēnesi tiñen yānda hāurda hāu gadar arası
var hāuriye gelene gadar ğıza araba vuru da eviñ òne bıraġulur mu. ğanduramazlar
inanduramazlar dā hōKümedlere süve şey ede delürdü ğudurdu. òle bi oyun_ümüş u
260 işde u oyuna giren şindi hāu tel örgüsünüñ başından adlıyu heberi olmuydu diyular.
haberlerde duymuşdursuñ işde u oyuna girmiş ğız. annesi nedsin. bi òlu var_ıdı ğız
öldü de cenābı allah senesine bi dene daha verdi yerine. ura òlum cenābı allahıñ vādesi
bōliydı bu ğızıñ aceli bōliydı ārı beri saldurma, el öldürdü deme. heb elle duşman
olduñ, sen vurdun_üdu ben vurdum _üdu arabıya heb elle barabar duşman oldu. e
265 nolduñ şindi. cenābı allah sâ yeriñe vērđi benim de öldü igi dene diyum cenābı allah
diyum vērđi diyum aldı diyum bi dā vērđi yerine diyum. allah_ıla şindi şiy ūraşıluru
mu. sen niye vermiyusuñ allaha allah sâ veriyu da. bi ğoşumuz ğarı var_ıdı da iñi dene
òlu var_ıdı gelinni. iñi dene mi üş dene mi de ğızı var_ıdı ğarı çocugları tobladı yeyliye
gidiyu òlanı geliyu yemēni yiyu tob oynamişlar şiy edmişler yemēni yiyi yatıyu
270 zabahdan ğarı çarıyu òlum ğaħıñ uşām çayıñızı içiñ de sırı variñ ğōuñ yeyilmeye
gedsin diyi. çarıyu çarıyu òlanı ğaġmıyu varsa baġsa ya òlan ölmüş. varıb diyuġinı
şeyē köyümüzde bi adam var_ıdı sārul dērlerdi ğardaşım demiş adam al da dēmiş hāu
çocū yeha da demiş biraħalım demiş çocucaġ demiş ölmüş beyice demiş ğarı.
bıraġdılar mı köye de u haber geldi mi ğarı vardı vardı çıġdı yeyliyā niye öldü sen niye
275 bıraġdurdun köye yollasanā diyi benim òlumu, niye öldü. ğız ğızım demiş una cenābı
allah sâ veriyu da demiş sen allaha bi dene vermiyusun demiş bunu yaradana niye bi
dene vermiyusun sen demiş sen delürdün mü sen demiş gene edersin sen demiş.
senesine bi dene dā eddi u da. tabi üzölmez mi üzölüyü eme ğızım allahıñ vergisi allah
veriyu allah alıyu nē_abalım. hē òle ya. allah verdi de seviniyüsün de aldini āliyüsün.
280 gözlerim de rādsız da boyuna āliyu. āh gözlerim ah. yaPıyum yaPıyum. pilaF yaPıyum,
çorba yaPıyum, lahana yaPıyum, çay yaPıyum. hē yēr misiñ lāna. he yaPıyum hebisini

yaPıyum. olmaz mı mısır egmē yēsim geliyü de gızardma tavaında hebilece üş dene
 küdür yamadım ilēhi günnerî. birini ilēhi gün yēdim, birini dün yēdim, biri de bōnlüg
 dā var. būda egmēnden bezdim dā yēmiyum. hē ilerde misir egmēyle çöKelile bi çay
 285 içilüdü gi sorma. hāunnar ağılıma geliyu bazı da zeytinle beraber zabahdan gene darı
 egmēyle beraber yedim. ey gidi öl ey. var var çay var da çay hau bacısı toPlıyib da
 alıyu olan gelmüyeke una da çay yolluyu bi şiyle ediyu işde hau ortancıl ğız toPluyu.
 yoğ unuñ güccü. he u da bōrda habu mezellîñ yānda evleri var cāmınıñ yānda. çay var
 milled heb findî söKdü de çay eddi hē heb çay eddiler. e çayı toblıyib veriyusuñ eme
 290 findîñ çilesi çoğ oluyu. bizim yeylerimizde de findıg dōğüyü findıg peg olmuyü.
 dōğmede heb çay diKdiler. hē findî. sen evlü müsüñ. dî misiñ. ne biliyim ğızım ben.
 bilmem kini. Kimi adam zayıf oluyu yaşlu oluyu Kimi adam. bilmiyim ği yîmi yaşında
 var mısın bilmem. he mi. yîrmi yaşında var ğibi geliyusun bā ama çünKü hē küçüK
 görünüyusun emelîm zîniñ sālām maşalla subanalla. ò duñyā duñyā. ğuran oğuycadım
 295 ğuranı bırağdım da seni gördîni gaPiya çığdım. gözlü_ile görüyüm gözlüsüz
 oğuyamiyüm dā. her gün oğuyum her gün Fazla oğuyamîm ilhi yaPrah üç yaPrah.
 iFagdan öreddim örendim iFagdan. iFagdan örendim mi dā da bırağmadım. allah
 diyum habu ğuranı oğügen emānedini al benden yāreb uñu unuddurma bā yārebbi
 diyum gözlerimi görmez édme allah diyum. gözlerimde ğızım katırağ var habu sā
 300 gözüm daha kötü. öleymiş eme. doğsan yaşında. oy gözüne dōlandüm. önce sēma āh
 öl herKes gurbedde sā dōlanîm. olan dün aşā gel de diyu seni de amaliyaT eTdürelim
 diyu. ben òda nası durcām u siccā ben zoylāniyim haburiye gaPiye çılıyım de ğızım bi
 hava alıyum. yöriyemiyüm ği gedsem unnar geliyu yanıma unnar geliyular allah rāzı
 olsunlar. ğōşularımız da iyi. hē haburiya gelen ğızımıñ ğaynanası canı canıma u gadar
 305 iyi_idiğ. öldü rahmedlig üç seniye giddi öleli. āmin. yō u gece bi Fırtına sōğ oldu da
 odun aldım_ıdı haburiya getirdim ğadelî yārsa gaPiya çığamam diyi. ayam da aşdı hē
 ayam da aşdı. hadi ğızım geT güle güle çoğ sā_ol yavrum. işalla işalla. varıyım biraz
 yatıyım de dinleniyim. ben de dinleniyim ben de teşeggür éddim.

ADI SOYADI : Mehmet Keskin
DERLEME YERİ : Dereköy
YAŞ : 84
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Köy işleri, askerlik anıları, aile hayatı.

XIV

heb unuddum ama yâ. segsen dörde geddim. mehmet KesKin. eved. ünüversdede mi oğuyusuñ sen. òle mî. hePisini unuddum işde yēnim ne biliyim ben. çocūm var beş alTı dene var aşā yuğarı. dörd gız var üç olan var. heÇbiri de yanımda yoğ. durdūm var yanımda duran onla berāber duruyum. gelinim hē var. asgellî ilk acemmilî yozgadda yabdım jandarma asgellînde. yozgaddan altı ayda şe_aPiyuduğ biz dātım oluyuduğ beş aylıKe geldi sivas emliyed müdüllüne u zaman pulis teşKilādında az_ıdı pulis seşdiler bizi aldıla geddiler sivas emliyed müdüllünde ğaldım işde üçüncü şūbede urdan terhis oldum. efendim. sivas. ētim yeri yozğat ē vazîFe yabdūm yer sivas. sivas emliyed müdürlünde üçüncü şūbede hazır ğuvved eKibi var_ıdı u zaman urda yabdım işdē. çoğ iydi çoğ iy geÇdi. asgerlig anıları ben ne biliyim unudğannığ var bende heb unuddum. çoğ sâ_ol. ğonuşasım ne ğonuşuyum bilmiyum gi. u zaman polis teşKilâtı az_ıdı bizi aldı işdē sivas emliyed müdürlünde yaPdığ asgellî. urdan polis imtianarına ğatıldılar argadaşlar kıyseriye geddi beni urda şe_abdılar ē polis olmam üçün. yoldan geçene polis diyi alüyülardı yāni ilK oğul mēzunu ol tamam. şimdigi gibi dîl. asgellî òle geşdi. üçüncü şūbede hazır ğuvvedciler ya bi olay oldū zaman olay yerine gedişüdüğ biz meselā. hēÇbi şiy yabmadım dā. ineg ğoyun var_ıdı hebisi var_ıdı. yeylacılığ yabıyudum. hebisi geddi işde. gene de inegciliK yaPişuğ eme ben yabamıyum. var inegler üş dörd dene var. sen trabzunuñ neresinnesîn. hē merheze bālî. tirabzunu ben giresundan dā ey bilirim. sen hangi ünüvesdede oğuyum dedin. yāylacılığ yaPdūğ çoğ yaPdūğ eme unudğannığ var bende. şimdi burdan dörd ğünde gedişüdüğ yeyliya. eme şimdi ğaPıdan binişüsün ihî sādā yeylā çığıyusuñ. yālîdereden oğarı gedişüdüğ biz. yoğ ne sis dā ericeK yeylası. ğümüşānē bālîydı esbiyē bālî. araba yolu urdan gedişu yeya yolu beri yandan gedişu aslancuğ köşü var aslancığ köşünden ğüce var ilçe ğüceden oğarı yeya gedişusuñ işdē üş dörd ğünde variyusuñ.

- 25 u zaman ōliydi araba yolu yō_ŭdu ya. e gidiyuñ. dayısı benim ābîm_idi. imam_idi imam. dāşKöbrü ğasdamonu ğasdomonuya gidiyuğ geliyuğ biz. urdā türbe var türbiyi biliyu musuñ ğasdomonunuñ içinde. hē şeyh şābānî hazredleri var dā biz urayı ziyārete gediyuğ bi gaÇ sene geddüK. nāhiye miydî. otuz ay. şimdi altı aya düşdü. kaçınıcı sınıFda oğuyusuñuz siz. ōle mi. çog iy. ōle yāni ben eved çog işler gördüK geçüdüK
- 30 emē unuTğannıĝ var şimdi bendē yaşıluğdan mı artug bilmiyum. ğoyun yáylada yáyardım uFag genc_iKē yáylada yáiyudum burda da yáiyudum. şu köydē beş yüz ğoyun oluyudu dā yoğ şimdi. yā siz oğuduñuz. benim torunum da var şeyde anķaradā hemşîre. beş gün izine gelmişdi de haşindi dedsiniñ yanına geddi. ibni sînā hasdānesinde hemşîre. tırabzun ünüversdesinde oğuyan bēm torunum gene var u
- 35 hemşîreniñ ğardaşı u anķarada şimdi. soñ işde yāni. soñ. bilgisayar bilgisayar. pariyi yiyib işdiler nası yidilerse. hē işde hē dîl biz de ğatır_îla at_îla geziyudug işdē u zamannar işde unuddum hēr şeyi. admış sene yeylā geddim. siz aşādan oğarı mı geldiñiz oğardan aşā mı geldiñiz. hē. aralıĝ köyünde yaşı kim olcağ elli ibrām var. ölmedîse durur eme tabi nerde duruyu bilmiyum. bilū tabî yā ben de biliyum meselā.
- 40 taşKöbrü ne taraFa düşüyu yā. baña bā taşKöbrü ne taraFına düşüyu ğasdamonunuñ yā. ne taraFına düşüyu. hē sinob. sinoba da geddim evvelce sinoba gidiyug biz sinobdan ğasdamonuya ğasdamonudan anĝarā hē işde.

ADI SOYADI : Ziya Keskin
DERLEME YERİ : Dereköy
YAŞ : 65
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Aile hayatı, gündelik işler.

XV

- neydēn neycisin ne iş yaPiyn ne derdiñ. hē yaşlu galmadı dā kî. hē u hâu var habunu dōrudu. yā çocuğ da heP erkek hebisi heb gurbeTde sâda solda. yōğ şey var yā hanımla var da u aşâda bâbası var bâbasınıñ yāna geddi. gelini var ben burdā dîlim ben hā öteKi ev. e tabî unutğannıg var ā. sen nêrden geliyuñ giresundan mı geliyusuñ. hā öle mi
- 5 ünüversde oğuyusun. urda da yaşlı adamla vardur urda. yaşlı burdan başga yog gibi geliy bā bundan başga. bayannā vardur bayannā vardur. dörd kız üç olan. var ā nē yoğ. e unuddum diyu yāni şimdi biliyosun yāni bizim bu agrabāda bōle bu yaş geldimi yāni biraz safşılın çoğ var bizim. heP öleligle giddiler yāni. gafayı biraz toPlāmıyo dā dāddıla mı dā toPlāmıyular. çifciliK. tüneliñ içiñden yeni yapılan tüneliñ. biliyum ben.
- 10 bizdē esgiden şey yō_üdu heb tırabzuna biz doğdura şeye biz bi işe tırabzuna giderdüK. būda girasun uzag bize. hē tırabzuna dā yagın. aslında bizim köyü bizim gene burayı yāni tırabzuna versele dā iy ēnesiyi ama hâu çavuşlu köbrüsüne. hē imece yapaylardı. heb yōriye... dörd günde dörd günde yeylā giderler_imiş haburdan. dörd günde yeylā gidilü mü yörüme. kirişan şiye bālı önceden gümüşānē bāliydi kürtüne
- 15 bāliydi şimdi esbiyē bālandı. yālıdereden uğarı gidiliyi yālıdereden. biliyuñ yālıdereyi. ordan gidiliyu bizim yeylā şu taraFa. yeyā dādan dāya. şimdi diyelim kî būdan çıgdılar gediylār dā. nêrde āğşam oldū dielim gi haşud deresinde haşudda oldu orda galma var yadma var nēde yadsan yād. zabaddan gağcasūn ēKenden haydi bālım devam. dışarda hōle başına bi çul gıl çulu biliyusuñ eşşeK çulları biliyusuñ dā esKi belKi
- 20 biliyu musuñ hatıylıyu musun vardı hēb. hatıllāmiyu hatıllıyu da bu baya çoğ gonusu yeyla işinden çoğ gonusur bū. asgerliK işinden şundan bundan gonusur ama şimdi ağılña gelmiyu dā. ben mi. ben elli altı dōmlîm. aslında admış beş yaşındım. yā ben şimdi ben bi yere gidmedim ben zamānda asgerden sōra asgerlî yaPdıgdan sōra şeye girdim çay fabrigasına girdim habu of hayrad çay fabrigası var hayradde çalışdım aşā
- 25 yuğarı yirmi üç sene geddim geldim oraya. tabî yā çalışdūñ gaç ay çalışısuñ beş ay

veya alTı ay onnan sōra geliyosun yaz geldi mi çay başladı mı bi dā get. devam eddüK
 ōrda. yā işde bitidüK orayı biz de biddüK u da biddi yāni emegli olduĝ yāni. ōrdan
 emegli oldum hē çaydan emegli oldum. yav bunuñ emegli yoĝ. zamānda bunnar
 şe_abmamışla gi mal ĝoyun yeyaylar_ımiş ĝoyun işi. hē sōdan yatūsa gene emegli olsa
 30 oluyudu ama yabmadıla para biraz biliyusuñ ĝıtlaşdı durum ĝıtlaşdı çocug yūķū
 böyüdü. benim dōrd çocug var. benim büyüĝ ölüm bursada. bursada çalışıyu. küçü
 zāten burda yanımda, kızlar da evli. he bi denesi bunuñ gelini bi tānesi de ĝaynım var
 unuñ gelini. u da bursada, kız da bursada. burdāKi kız çavuşluda urda. benim mi.
 dayımıñ gızı. hē dayımıñ gızı hē. dayım ĝaşuda unuñ evi u öldü rāmeTliK oldu. benim
 35 ĝayınpeder dayım_ıdı benim ū emegli şe oldu doğsan segizde öldü. hē emeKli
 imam_ıdı. ben kāsdamonuda. ben acemibillim şey karabük biliyu musun bilmem
 karabükde asgeribilliK gelüKe karabüĝe girmeden yoluñ üzēnde yoluñ gideKē neyē
 saPıyu sol çā taraFa saPıyu. undan sōra acemibilli usdabillim kāsdamonu. kāsdamonū
 yōĝ merKezde ĝalmadılar beni şeye vėrdiler ĝaraĝola vėrdiler. azlıovaya azlıovayı
 40 bildüñ mü duyduñ mu sen nē. hē taşKöbrü sāmsaĝcısūñuz siz. yā ben sana diyum az
 acemi benim usdabillim şēde ĝaraĝolda çalışdım aşā yuĝarı gaÇ ay dōrd ay on altı ay
 ĝaraĝolda ĝaldım. tabî hi yāni şeyle var ben unnarıñ ĝaraĝolları var_ıdı bi dene var
 köy āsāyiş ĝaraĝolu köy ĝaraĝoliydi köydeydi. bi dene var nāhiye ĝaraĝolu. pınarbaşı
 beldesi şeyi nāhiyesi var_ıdı. pınarbaşını ilçe olmuş şindi pınarbaşı. benim zamanımda
 45 bi nāhiyeydi beldeydi belde de dıl de nāhiye. nāhiyeydi tabî yā pınarbaşı nāhiyesi.
 sōdan ilçe oldu işde bu habu tayyib tayyibde mi oldu yoĝ yoĝ bu şeydē anavatan
 partisiniñ zamānda oldu. evet. bilūsun yāni bizim zamānımızda asgerliK ha düşdü ha
 düşdü ha düşdü ha düşdü düşmedi bizden sōra elli yedililerin asgerli düşdü. biz gene
 yimi ay yabduĝ yāni. ünüversde hocası olcaĝsın. burda yáyamaz mıdın. baçcada hāu
 50 ĝaşunuñ başı heb bu köyüñ başı. u devam edam ediyu şeyde oĝudu bilgisayarda oĝuyu
 sen nerde oĝuyuñ bilgisayarda oĝumuyuñ mu. biddi mi seniñ oĝuluñ. ōle mi bu sene
 oĝul olmayanda oĝuduñ mu. he bilgisayarı oĝuyuñ da. şeyde mi oĝuyusuñuz. hē u da
 iyi dā. bunuñ torunu da eKrandan oĝuyu. o tırabzun ünüversdesini oĝuyu. o hanĝı
 bölümde oĝuyu vallā bilmiyüm bölümünü gi. bilgisayar bölümünde oĝuyu. būda
 55 şeylig çog var yāni bayā var trabzunda oĝuyannar heb emeg şey oldular mēzun oldula
 oĝuldan habu maKine müendisleri heP görev aldı vardı çalışdılar heP şeyde
 şıKedlerde çalışıyular ısdambulda. boş gezmeKden çalışmaĝ daha ey bi şe da. para

- bubam bā para verceK de beKlêmez adam ā yā. hē arāziler mi. yā bizim arāzile siziñ arāziñiz şey dī mi sen tırabzun merKezdensiñ köyüñ neri ydi önceden. hā hā dōru. e
- 60 ağyazı dā bayır. yoğ yā bağ şurayı görüyusuñ hāu yolu araba yolu vuruldu orā bu sene. hāu yolu bu sene vurduğ burā biz. parayla vurduğ dā şeye katuya tabî katuyu kirāladuğ yāni. yoğ yoğ devled yabmadı. devlediñ nesi var devled biddi ya artug dā devled mi ğaldı dā. var ā da var ama adı var para devletiñ dā parası yog gi bitüdüle yidiler heP bitüdüle nesi varsa. esgiden heP sırTla daşınıyudu. esgi adamlar habu findī habu
- 65 bāÇeniñ findīni heP sırTla daşıyulardı ama şindi Tabî yāni biraz yol mol geldi yāni biraz yol şe_yabduğ da daşımadan gūtarduğ. eved katırlarla katır atı olan çoğ var_idi. yeylaya ha o ināñ sırTıña yoŕğan bāliylā. ne bulcāñız. būda yaşlı dā kim var. būda yaşlı adam yoğ ki kim ne yabacāñ bu en yaşlısı bu var. ğarıla kadınā vardur ama unnar yaşlu ğarılar_ıla kadinnar_ıla görüşmeK ğonuşmağ biraz yaşlı ğadinnar_ıla ğonuşmağ
- 70 biraz güç. ama burda çoğ yaşlı adamlar var urlārda. yarımcada var mı. kemerlide yoğ kemerliye geldiñiz mi kemerliye. nereli u. yarımcalı tām işde u adam yaşlı adamlar ōrdā. şîdē kemāliyede. var, cıvağ ālesi eved dōru. önceden muhdar uranıñ muhdarı cıvağlardan mısdaFa cıvağdı muhdar uranıñ muhdarı şimdi dēşdiler u muhdarı. gene cıvağlardan mı. aslan. u aşā derede dī mi unuñ evi aşā derede da evleri. ā mısda amāned
- 75 yaşlı dī gi yā. ben ne ānatiyim tām gene u yeter o ğada bi. ben bi şiy ben ne_aPdım ben saña ne dedim ben dedim yirmi üç sene yazımı fabrigada yēdim unnan sōra emegli olduğ işde. çalışıyum gene ā gene arāzide gedib bāçē bā bāçē gedyum. çaylīg var. çay vā bizim burda. tirebolu çay Fabrigası var yā. çay da var tabi çay da var çayla bizim bu taraFda haburdā habu uğarda. burda şey. bāçeniñ içiñde görüyü musuñ bā bā.
- 80 ğaşıda bag ğaşıda çaylīg. burda bizim çay da var. bizim būda çay çoğ çay var bizim köyde yā. çay var undan sōra findıg var başga ne var dā başga bi şiy yoğ yā . hē dud Peğmezi var hāşindi dud yaParlā. eved dud var. aralīg köyünde var mı yaşlı. benim adım ziyā. kesgin di. biz bu māle bi aĝrabāyız yāni. hē şeyle ali toromaniñ gızı. ğamburūñ ğamburūñ ne onlarıñ ismi yā. tamām tanıyorum. toromaniñ aliniñ gızı. he
- 85 he ğamburūñ ğamburūllarıña gelinli u. u burdan uraya ğaşdı da geddi heralde. unuñ zāten bacıları heb urda yā. urdā u köyde. hē ğaş dene şey var hē balculuda. köyler yā çoğ birbirmize şeylimiz var yāni. yalan söylilē yā. hāu kemāliye haburdāğı adam hauriyi tanıımıyağ yāni. ya unna bizim köyden gedme yāni biliyusun yav gızlar sā dedim ā unna burdan gedme ōdan tanıyum. bunuñ ablası vardı ilK deFa o geddi uraya

- 90 öldü ablası. bidon aliniñ gızı büyüğ gızı emine öldü ya. hasdalıg şeyine, yaşlıydi. bizim köyden kemellide var bi gaş gişi gız. evlenmiş būdan ğaşmış da gedmiş. bunuñ bile gızı var kemellide. unnar zamānda ğoyun yayaķā kömür_ile yazı yazması õrenmişle. rahmedliK bābam var bābam var_ıdı ben yazı yazmasını bilmiyum oğulda beş sene oğulda oğudum bābam rahmedliK bi yazı yazıyudu adamlar o inēñ ğoyun yayargā
- 95 kömür_üle yazarlár_ımış yazıyı. õrenmişle işde adamlar yāni. õrenmişle işde adamlar yāni gaFa çalışdı mı õreniyu. nası çocug nası õreniyu yazı yazmasını u da aynı bunna da aynı. õhõ. yā adam uraya yāni ne_oldūñu bilmezdir ği adam yā urdaKi nē. ya bu adam ğımemiş uraya mēmed dayı burları... yā u adam yāni diyelim ği. sen taşKöbrüdensin sen taşKöbrü. ne Fabriğası. hē seķada çalışıyudu. kād Fabriğası mı
- 100 vardı siziñ urda taşKöbrü duruyu mu çalışıyu mu. biddi biddi şeyde de vardı girasunda dereli yolunda da vardı u da geddi. nērde. şeyde mi taşKöbrüde mi. unnan sora çanķırı ılğaz dā.

ADI SOYADI : Hatice Bodur
DERLEME YERİ : İshaklı
YAŞ : 87
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Evlenme hikâyesi, köy işleri, aile hayatı, çalışma hayatı.

XVI

ğız sen kimin gızısın. hē ama tanıyamıyım hoş geldiñ. yoñ habunnara bañıcām.
oturalım gel. kimiñ gızısın sen. hē eme sen kimlerdensiñ. öle mi annad gel bañalım. ē
nürten şiy bi şe getiriñ de oturalım. gē. hē. nası yağaladıñ hemi de gel bañalım. dur
dur. ā getidi. oy gözüne. hoş geldiñiz dā seFā geldiñiz. nerē geldiñiz şindi sız. çoğ ey
5 eddiñiz. çoğ ey eddiñiz hoş geldiñiz dā seFā geldiñ. annad bañalım. haman isağlı ğaşı
cāmı yanı merkez. hē iy hoş geldiñiz dā seFa geldiñiz. ne ānadiyim esgilerden size. hē
hatice bodur hatice bodur. segsen yēdi. vardırım var. ğalgamaz oldum dā acı bitirdi
beni. bi ölüm bi ğızım öldüler en güzel yaşlarında. unnardan sōra dā iy dēlim, sā_ol.
yōğ on beş sene oldu. yavrum beriye. yō oñur yazaylığ yō_üdu u zaman aldılar_ıdı
10 lasdiK fapriKesinē çalışdığ işde gendimizi ğurtardığ çalışmasağ ğaldığ_ıdı. hē yirmi
beş sene çalışdım ūrda. hē unnarı annadiyim saña. şindiK oñur yazalıñ yoğ. îhi ay
bizi çalışdırdılar sifde öle yaPaylár_ımiş unnar îhi ay çalışdırıb işciyi ataylár_ımişlar
esgi işcileri ēleyler_ımişler. sōra îhinciye bi dā gene îhi aylıg işci olduğ dediler gene
çalışıcağsıñ atıcağlar sizi gene gıpraşmā başladı imāledde iş yeriñde. e nası şey_ēdcēñ
15 çalışıcāñ e nası çalışıcāğ şey dediler şeFe bir ki bi şeler vēr seni ēlesiñ argadaşlar.
unnar da Kimi öle eddiler. sōra ğaynanam ğaynatam burda_ıdı inegleri var_ıdı baña
ikişer kila yā yolladılar ayrı ayrı şeFe müdüre unnarı verdim ölece yirmi beş sene
çalışdım urda. sōra addılar emē allah hebisinden ırāzı ossuñ. şindi u emeglim olmasa
adam öldü olanım var bi dene yarım habu geliniñ gocası. yatıyı şindi içerde. sōra.
20 oturmıyıñ yellere. undan geri yavrum işdē bunu urda büyüddüm dōum yeri şeyde
fabriKede dōum yaPdım. çığmadım işden adam çığmadı bañdı buna benim beyim. hē
çalışmadı hasda oldu romadizden romadizmeden beliñden ğağamadı eme gene dē
şey_eddi hağğını çığardı emeKli oldu işde idāre edīdiK öle. yirmi miñlon pariyılā öldü
Fazla para alamadı dā. on beş on altı sene oldu öleli. hē ē ni_yaPalım yavrum allah
25 bugüne getidi. bi ölüm bi ğızım öldü sōra işde allah gösdermesiñ unnarıñ büyüğleri

bunun böyyü. yög sōradan şey_eddi sōradan hasda oldu olan gız da öle. rahim
 ganserinden öldü gızım olan da gene u şeyden akcier ganserinden cigaradan geddi.
 allāma şügür bunnarda bi şey yoğ. adam da öle ağcier ganserinden geddi. allāñ
 āfatından gaçılı mı. hē gaçılmaz. āmin yavrum cümlemizi hepiñizi hepiñizi. hē
 30 gāynımıñ gāynımıñ evi de bi bañiyim dedim_idi. gāynımıñ evi gāynımıñ ölu yaPduriyi
 hē u taraF gāynımıñ hau sınırımız var haurda bura bizim ura gāynımıñ. tıraḡonnu
 bunnar. bā iKiñiz ġardaş mısıñız ē maşalla maşalla allah bir yaşladsıñ bir yaşladsıñ bi
 ġocadsıñ alla. evlü müsüñüz. öle mi iy allah allah hayirli ras geTisiñ de evleniñ allah
 allah hayirli ras getisiñ. anañız babañız var mı. ē olmaz mı. oğumañıza Fayda veriyiler.
 35 ama şindi gene unnara var mı zararıñız ġazancıñız var mı. zarar. öle mi, iy. babañ anañ
 oğuddu bu zamana gadar dā Faydaları. unudmāñ ananıñ babanıñ ēlīñi eme. bi sirkeli
 baş alısıñız unudusuñuz sōra hec unudmāñ ananıñ babanıñ dovasi başġadır. bura şey
 böyüg asFad sis dāñıñ yolu bura ana asFad bura. hē. burdan sis dāya çIKiyisiñiz. tabî.
 düzgün buranıñ yolu düzgün. ören taraFından mı geddiñiz aca ura öledi. çay işimiz var
 40 dā gızım başga işimiz yoğ. tábî hē on üç yaşında geldim bu eve ben. babamıñ evi
 hemen hāuracıġda o yanda. emicemiñ geliniyim ben öz emicemiñ. ānnadiyim ē on üç
 yaşında hemen beni beyim esgerde_idi hava dēşimine gelmişdi hava dēşimi baġ sōra
 ġaynatam buñu el alıcaġ diyi hebile gelişdiydin habı gızlar gibi illā isdedi mi
 anamdan beni öz emicem anam dedi çög Küçcük musdaFā ġaynatamıñ adı musdaFa
 45 nölur ölun esgerden gelene gada dursun. yög beKleTmem dedi. biri ġoluña yaPışır
 benden geşdi dedi. duddular beni anam vērmedi içerdengene babamıñ evi dî beyim
 beni çeKdi aldı yusuF bodur. yusuF bodur yā. undan sōra gızım yedi sene adam esgellî
 eddi geldi yedi sene çocūmuz olmadı. ısdanbula geddi ūrdan beni bi dā izine çardı yāna
 aldı. doğdur_ıla heKim_ılennig bi ölum oldu ġayıb_eddim işde. köyde de çalışdım
 50 ısdambulda da çalışdım her yerde çalışdım. köyde çay_ıla ūraşiyidiK taylá belliyisiñ
 dā findıġ toPliyisiñ. var vār. eved mısır mısır findıġ. mısır findî_idi yavrum. sōra
 bahcaları söKdūk biz söKedmediK allah ĩrahad ēdsiñ nurda yadsıñ ele vērde. çalışan
 adamlara vērde ırgad amale_ile çalışdırdı çaylıġ yaPdı şeyleri taylálıġları bahcaları
 findıġ bahcalarını dā taylálımız yoğ şindi. yoğ mısır taylálımız yoğ. çaylıġ, findıġ.
 55 findımız da az olıyı çayımız iyi. hauracıġa bi şe yaPıyler da ā habırda. yoğ az bi yerimiz
 var habırda bi oda yatā gadaylıġ, findımız var işde biraz haurda çerezliK kadar findıġ.
 çayımız var üş dörd Ton çayımız olıyı hē. adam alıyriK dā millád bayılıyı ırgadlıġ hē

goñu goñşu gendileriniñ az olıyı yāud adamları çoğ toPlıyiler olmānnara adamı
 olmānnara alıyırıK geliyiler. günnügde hē. günnüg de ucuz dēl ē. yüz admışlar edmişler
 60 yēmiyi haşindi. hē. findıga almayıg findıga adam almayıg canım findımız ihi çuval
 findımız olıyı findın gıymeti yoğ. çay çoğ şindi hePsinde çay çoğ bāce yoğ dā. çerezlig
 gadar findı olıyı herKesiñ. evet. hē imeciyle yaPılıyidi dā. ağılna geliyi bag. imeci
 çō_üdu imecile. o gedmez miyiK. imeciler. taylá ğazardıg u zamanna taylá vārdı oý
 ğazmılá sıçıridiK beş aşşā beş oğarı hob hob vurduñ mu sıçıriyidiK. gan teriñ içinde
 65 yüzüñ gözüñ heP toPrag olıyı. oynaya oynaya taylá ğazardıg yā. hani u genşligler şindi.
 kemençile. ev daşlarını kemençile daşırdıg hāurda daş yatā var hau o yanda dedemiñ.
 ev daşlarını imecile kemençile. yā. neler gördüK neler geçirdiK. allā aşlıgları mı. yā.
 hey gidi ğızım hey u ne bilim u seneleri unuddum ölüm. meyva çoğ olıyıdı yavrum
 evel. armudu bişiriyidi haşliyilerdi ĩrahmedlig anamlar dud begmezi var_ıdı dud
 70 begmezine banıdiK de haunla āşam edıdiK. beyaz Fasileden dērmende öıdiK egmeg
 edıdiK çoğ kokıyıdı yenmezdi. beyaz guru Fasileri var ā hıc egmē yenmiyi. un yaPiydi
 bi dērmən var_ıdı başga bi yerde u öüdüdü Fasilı. ah neler gördüK geçirdiK şindi
 hızanıma diyirim gi buldūñuza şüKr_ediñ bugünüñüze şüKr_ediñ neler gördüK neler
 geçirdiK yā. babam yōg babam esgerde ölmüş anam yirmi alTı yaşında dul ğalmış bi
 75 olan_ıla bi ğız_ıla yā. erkeK ğardaşım var_ıdı öldü. āmin. çolū çocū var işde allā çoğ
 şüKür genē yavruları var. habu o yancugda he habu o yancugda. bunnar iKisi de
 torunum. he vahdıKebirde oturiysiñiz şindi siz de öle mi. öle mi. hē ormanımız vardı
 uñarda aldı elimizden şindi şiy höKümet. ormana sāb çıKıyı ya. uralarda çalışı, gede
 gele dē habı ormanneriñ okarda bi sād yōriycēñ bi sād gelicēñ iki sād yük sırtıñda. ē
 80 bugünümüze şüKr_edelim. hē ğaynatam_ıla ben diKdim. fide söKdüK ğaşlardan
 ğabannardan kesdane fidesi ğızılāş fidesi sen unnarı bilmeziñ ē. var da var tabi kesdane
 ācıñız var dā bilmeñ ilāzım. kesdane ācı, ğızılāş ğarışıg diKdiK. galeygen ācı. yā
 ğaynatam_ıla diKdiK. orman oldu şindi de yağıdılar bağ hayırsızlar yağdı şindi yanıg
 duriyi onnā. yağdılar iKi üç ay oldu yandı orman. kim yağdıñı bilmiyirig. yaPrā
 85 döñiliyi de cigara mı addılar hēvle geddi. bizim hē. aldı da bilmiyirim hā ğuru ācı
 murad alıcağ mı bi devled aca bilmiyirim artuğ. hē yabannardan Fide diKdiK. o hē
 ağılna gelmiyi ki. on iki sene şeye geddım çarşambaya. yiycēmiz misir gendi
 misirimiz bize yedmiyi ya gedib urda çalışıdık. beş altı Kişi altı Kişi bi posda olıdiK
 altı Kişi bi posda misir alıdiK ũrdan onda bire mi verilerdi ula murad unuddum a.

- 90 mutur_ıla mutur_ıla gedîdiK araba yolu yoğdu. gidenner vârdı halamıñ ölu var_ıdı bi
dene ūrları gezib gelîdi. hē güzün bizi götürüdü taylá zamanı misir zamanı beş altı
çuval misir edib gelîdiK. gendimize. unnarıñ şeyîle pay edîdiñ unnarıñkîle biziñkini
yarı yarıyâ gelîdiK buraya yiydiK işde. yedmedi boazıña. yâ neler gördüK geçirdiK.
uyuları bitirdiK undan sōra on iki sene çarşambaya geddım geldim on iki sene sōra da
95 allah beni ısdambula yolladı urdan emegli oldum şindi urda ben ısdambuldan emegli
olmasam hızanım hırtım ne yiycēdi şindi. adam mefād_eddi adamıñ da var işde biraz
aylı öle idāre ediyiriK. yâ bir ay hē on iki senē bir ay geddım geldiK. argadaşlar da
vârdı altı Kişi bi komPile oliyisiñ. iş hayātı zor gızım iş. yâ köy de golay dēl. gaḥsan
da şindi dā bi şe edmiyirig ĩrādsiñ eme gaḥamîsiñ oturamîsiñ u şeyler çıgıyı senden
100 çalışdıg az mı. var ama heş biz heş gedyiriK. yōg sis de var aḡsu yaylası var duyduñ
mu. aḡsu yaylasına hāşindi geddi göÇlerimiz eme biz gedmediK. e biz gedmiyidiK.
habu olan bi ĩhere götürdü var dedeleriñ evleri var. habu ḡayınım eddi urda bî. hē var
var atadan dededen ḡalma yerimiz var urda. gelmez mi gelir eme kim götürceK vaḡıd
ilāzım gedib gelmeye ḡızım durum ilāzım. durumi eyi olan gedyi. siziñ yaylañız yoḡ
105 mu vardır. öle mi. yaylañız yoḡ öle mi. hē. çoḡ mu oldu acā gideli. şeyden oḡarı mı
geddiñiz beşigdüzünden oḡarı. ḡız habunnara birer gāve bāli yaP da geti ḡızım dā. olur
mu öle şey oturuP da boşuna. çoḡ sâ_oluñ alla ĩrāzı oluñ ben de sizi gördüm ĩrāT oldum
dā. esKi dūnner çoḡ şeydi be sargın_ıdı şindi dūn yoḡ gi edemiysiñ dūn gi. esgi dūnner
gece ḡına dūnümüz oliyidi ḡınıyi yaKıdıK horonnarı dePıdıK oynunnarı oynıdıK varıb
110 sōra yadmā gedîdiK gece zabah olıdı gene başlıdıK ölınden evel. hē perşembe
bazörtesi. öle sayılır gelin almaḡ bazartesi perşembe alma ēy_imiş genelde. hē
perşembe günü alıdıK bazörtesi günü alılderdi bazar āşam ḡına yaḡcādıñ bazörtesi gün
gelin alcādıñ çarşamba āşam ḡına yaḡıcādıñ. hē. hıdırellezde ḡaynanamı allah nurda
yatırsıñ inēḡlerimiz olıdı üş dörd dene denizde yēḡamā gedîdiK hıdırellez sınaḡlmiş.
115 hē mayıs yedisinde gedydiK biliyi misiniz unnarı. öle mi mayıs yedisinde deñize
getirîdi ḡaynanam bi dā inegleri varıb yēKiyib geliydîK araba nēdîdi araba yōḡdı ya
adamlar da yayan gedîdi sîr da yayan gedîdi ineg de. hē deñiz suyu yariyi diyi. e
bilemiyirim ki unuddum hēPsini. bildiKlerimi annadiyirim işde. yemeg mi. işgembeyi.
ḡaralāna çorbası yemez misiñiz. öle mi. aynî bildiñ gibi güzelcegene dōriyceKsiñ unu
120 bıçā_ıla incegene. altından dōrarsan bıçag dadı olmaz eme ince dōriyceKsiñ undan
sōra aTıcaḡsıñ ḡazana ḡaynadıḡdan sōra ḡuyucaḡsıñ üsdünē pirinş mi adıcāñ misir

- yarması mı adıcāñ bulgur mu adıcāñ ad üsdüne unuñu da eK iç yā atarsıñ bişdiKden
sōra güzelce bişicēK ğarışdırı ğarışdırı ğaralāna baldan şeKerden dadlı olur yiyeceKsiñ.
işgembe zor oliyi eme insan canı isdiyi. gelin alan var yağıP gediylir. işgembiyi
125 güzelce temizliyceKsiñ zor ısıcag suyuda yēğiyceñ bezene gadar durulāna gadaylıg
undan sora haşliyceKsin bişiriceKsin bıçagdan dōriycēñ bi dā ayırıcag yiyeceg oldūñ
soudma yiyeceg oldūñu ayırıcāñ duz_ıla banıP yersıñ. dilini damānı ğaFanıñ ğarınıñ
ğarışğ bişiricēñ. gurban kesmez misiñiz. dabî kesiceKsiñiz. kimisi heç isdemez. yabmî
yabmînce babañ da şey edmî. yā ōle mi dî isdemî. koKiyi çoğ koKiyi çoğ koKiyi.
130 benim haşindiK evlisi var bekarı var hē. ölen ōlanıñ var işdē üş dōrd denē. ısdambulda
unnar. gelinim var u ğocasız gelin urda böyüg ōlanıñ ğarısı. unnar şindi bŭrda. torun
torba. îşalla. ōy ğaynanam_ıla aram çoğ eyidi heş kötü olmadıg heb dedîñi yaPardım.
ğaynanam ben emicemiñ geliniyim ğaynanam habu gōşulardan almışdı ğaynatam
ğaynanamı biraz esmeli bāriydi emē gerilî yoğdu allah nurda yatırsıñ. ēr u beni
135 ısdambula yollamasa da emegli olmasa_idim benim hızanım şindi aş ğalırdı. her yolu
bilirdi yolladı beni ısdambula. ihi dene çocū bırağdım unā birisi bi buçuğ yaşında birisi
beş yaşında unnarı bağıdı böyüddü. görümüm vardı evde habunnar gibi beKar yardımcı
oldu baña allah nurda yatırsñ mekannarı cennet ossuñ yā. u yabmasa benim çocuglarım
ne yiycedi şimdi beni yollamasa_idi. emeglilig başga hēç unudma bunu ğulāña küPe
140 eT emeglîñe bağ sen de sen de emegli olmañıza bağın yavrum hePiñiz emeglilig
başğadır. allāma çoğ şükŭr bu emegli şindi oldu. oldu bağıdı iKi çocūmu beni yolladı
ısdambula geddi. esgerden geldi benim beyim urda işe girdi ben bunu görmeden
duramam yusuFu diyi geddi mi vardı bir haFda on gün beğledi çoğ da dēl geldi dēdi
gi hāTcā bütün milled çalışıyı ğızım ğağ dedi baña seni dedi güzün dedi yollıcēm. bi
145 buçuğ yaşında eme güçcüg öldü ğızım. ğaynanam böyüddü. sōra ğardaşıma gelin oldu
ğızım eme yaşamadı ihi ōlu var şindi ihi ōlan bırağıdı. ēy bu dunyā bōle. çalışıcağsın
çalışmāna egmeg yoğ ille de siğortañızı doldurmā bakın annadıñ. ğulāñıza küPe ossun.
yağıdığ_idi artan ētiniñ var_ımiş da hāurda bi görümüm var o yanda geldi elime yağıdı
da bi denē birine yaħamadı. geliyi çaya mı gediye acaba çay yoğ dā. tanıdıglar, arabacı.
150 ōlana selam veriyi. çoğ FaKilliK çeKdiK çō. annadiyrim e bu ağılma gelmiyi bu
yardımcı oliyi bā ōlan görüyü misiñ. yā hēy gidi ğızım gelin oldum el almasıñ diyi aldı
beni ğaynatam evde yatmā yatağ yōğ örtünmeye yorgan yoğ. anam da vėrmem dedi
anam zāTı babam esgerde ölmüş yirmi yirmi alTı yaşında dul ğalmış bi ōlanı bi ğızı

beKliyi bi de ğaynanası ğaynatası dörd dene şeye baKiyi yetime. yetim sayılı dā unnar
 155 da ğaynana babannem_ilenig dedem ğāğamiyi. babam öldü dediglennîn esgerdē
 dedem dā ğāğamiyi beliniñ argacı ğoPmuş ğorgudan. ğorgmuş ölüm öldü diyi yatağlığ.
 ğaynatam dedem yatağlığ. anam yirmi alTı yaşında dul ğaldī bizi bağdı unnarı bağdı
 allah nurda yatırsıñ mekannarı cennet ossuñ. sōra işde on üç yaşında gelin oldum
 bureye. beni hec iş eddirmem dedi ğaynanam ğaynatam anam veremem diyi çırı çırı
 160 ālıyı ālıyı evden çeKdi beni. beni babamıñ evi beyim çeKdi aldı üş Kişi iKi de argadaşı
 var_ıdı başga eve götürdüler ölecē evden ğaydığ çığdığ. on üç yaşında gelin oldum.
 haFdada bir iKi god darı sırTımda her gün dērmene dērmenderē burdan aşā derē
 gidcēñ dērmenderē. dērmende üdüb gelceKsiñ u zahriyi yiycēñ dā misiri. sizlerde de
 yoğ mi dērmen haşindi vardır. hē var yā bizinki çōğ uzag eme sizinki içerdedir belKi
 165 evleriñize yağın mı. yağın yā. ta dērmenderē gidicēñ bizde sırtıñda yarım çuval zahrā
 ēy. hani çalışmıcēdim çalışdırmiceKler_idi yā. her hafdada bir dērmene unnan sōra
 hēç. ğaynatam çığdı gürbete evde yemē egmeg yoğ örtünmē yorgan yoğ. iki aylığ
 gelinim bēn ğaynatam gürbete çığdı. hasda yaşlı da öz emicem. unnan sōra geddi işde
 evü düzdü baña ne ilāzımsa aldı. zonguldağda çalışdı. yōğ paviyan işçilinde çalışmış
 170 habu uşaglar belKi bilir. he he mādende beKci beKci. işde sōra evüñ içiñi düzdüK
 baña ne ilāzım_ısa aldığ. ğaynatamıñ hazırı heP allah nurda yatırsıñ. ē bu dünya bōle.
 arabañız var mı siziñ. öle mi. yā armudu bişiriP de suda sōra begmeze banıP da yidiğ
 dud var_ıdı u zamannar dunyāñıñ begmezi olīdi hānı dudlar hānı āşlar hani esgi
 bereKeTler. habu oğallārda mı. e kiminiñ var var işde diKib beceriler biz edemediK
 175 dā. asFad ā ğızım sis dānın yolu durmadan geçer gece gündüz hē. siz şindi
 beşigdüzünden oğarı mı çığcāñız. tırabzona gidcēñiz öle mi. götürüñ beni götürüñ de
 bi dā getirisiñiz. haTice bodur. hēPimizinki. segsen yedi. burası şindi boduylu şu oğarı
 çıkana gadaylığ māsilli yāna. üs ğırañ da boduylu aşşāya gadar boduylu bura şindi.
 üsdü de boduylu da oğarğı şey öztürKler. hē. geşdiñiz mi uylāra yamağlıya bōün. aralığ
 180 mālleye aralığ göyüne. bu yanī bizden taraFı yamağlı diler urā o yangı derin yere
 camıdan taraFa aralığ māle. öle mi. hē isağlı tāmam. bura burası isağlı şindi. aşāda
 bıraz şindi on adım geddiñiz mi ura aşā Kōseli. urdan mı geldin ura aşā Kōseli şurdan
 üsdü de oğarı Kōseli eme habuylār küblige gadaylığ küblige çığdıñız mı. küblige gadar
 isağlı. māşşalla. hüseyin emicesini aralığ māle ğavğacılı ğızı urdāğı üseyin ğavğacı
 185 emicesi unnar tā uğarda balım tā uğarda. hē bizim yeriñ altında unnar ğavağ tePeniñ

altında çoğ uzagda unnar urā çıgamassıñ. üseyin mi emicesi yüz üç yaşında miymiş.
hanımı öldü de. acelinnen acel geldi öldü insan bi günde ölmüşi hi ya ğarıñ evvel öliyi
ya ğocası unun da ğarısı evvel öldü. hēç gelinneri baKiyi gelinneri baKiyi. heş gedmeñ
yatalım. yatmā yerimiz var. beni mi. yoğ. ben şindi ğocaman ğarı ĩrādsız olurum gece
190 uylarda. olsun. çoğ sâ_oluñ ayağlarıñıza sālīg. āmin size de. görümcem görümcem var
hāu o yanda artan ğınası var_ımiş getidi yağdı da bu elime de yakıcādı dā getimedi.
ĩras gelemedim de. yō ōlesine ōlesine. buylárımda da var_ıdı çıgdı. bayramda da
yaħallár hē bayramda yaħar. sünned diler şindi dınnaglarda bunnar oldu zaman. olsun.
sēnki başga. sēnki de moda. bayramlarda hēr şey. şindi bayramlarda ğınıyi yōrurduğ
195 elimize yağıcāğ yadmā giderğē anam yōrurdu yāud da ğaynanam allah ĩrahmed edsıñ
hebisine hevla ğavuruduğ undan ē zabah dātıcāğ çocuklarıñ eline vericēK diyi. hevla
yaPardığ, findıg bayramcılara. çocuklara para findıg hē bayram şeKeri gibi. iy ēdiñ al.
argadaşın alman ilāzım. ğurbannarda allaha çoğ şüKür gene hıç ğurbanımızı keserdıK,
dāda dādıdığ çonu gene ōle allah izin verirse kesicēK nasib olusağ dādıcāğsıñ faKillere
200 kesmēnnere gendimiz de yerdiK ōle. sen kes siz kesmez misiñiz. kesin ölüm kesin
ğurbanınızı. köyde kesilī anañ babañ keserdir. hē ortağ girīler beş altı ortağ olīriK.
dādīler hē. senin anañ baban kesmī dimi. hē kesilmiş alīsıññız sōra. ortağ olīler hē hē
tamam. senden böyüğ ablañ var erkeK ğardaşñ var mı. ābīn ōle mi. hā ābī ğardaşsıñız
bū argadaşıñız. hē iy. aman basma teliFanıñ. ē ne_abalım ne çayımızı işdiñiz ne
205 ğāvemizi ğuru ğuru ğonuşduğ. yaşı yaşı. ēmcesi bunuñ ēmcesi. hē. ğel ğel nāciyē.
ğonuşmā adam arī bunnar ğē. ben bunuñ eviñi bağmā çıKıdım oluñā ev yaPdırī da
haurda. heç yūKsedmişler mi duvarı diyi baKiyim dedim_idi usdaları size ĩras geldim
bağ işe. ōle mi. hē götürmediññız. ğavğacılı ğızı bu ğē. gel gel. ğız gelseñizē güllü
eminē. nāciye yengeñe isgemi getiriñ de. eltim benim ölüm eltim. urā mı çığıcāğlar.
210 āşam oldu dā urā çıgamaz. uzağ uzağ. kimi sorūcağlar ulan dursañā. ğavğacıōlu şēni
mi sorūcağlar dā iş mi yoğ mū. u adam_ıla ğonuşmī gi. sen bā bağma ben ğonuşım u
adama bunuñ emmisi eme ğonuşmī. ğonuşmī emmisi bilī yā dōrugene ğonuşmī
adam_ıla. yoğ yoğ çoğ sākin u çoğ. ta ğenşlīnde sākin. üseyin. hē bi dā geldīññızde
dōnersiññız eme unnar sarP yerde unnara çıkamasıñız siz ki. hē eme biz isKeledeyiK
215 būrda. tabi yol üsdü unnar arğada ğalılár arğada. ne dediñ. yoğ yoğ u adam_ıla
ğonuşmī ğenşligde de ōle. bu biliyu. essa mı. adam adama bēzer. anneñ durī mi.
ğasdamonuda ōle mi. hē bēnle yaşıddır yā. dā böyüğ ābileriñ vardır sēñ var mı. habu

iKisiñî. başğa hızanı yoğ mu anneñdē ğız mız. vāh ōle mi. allah zāy edsin sizi.
 ilgilendim sēn_ile de ilgilendim bōūn dā. sēn_ile nie ilgilenmīm bēn ōlum olsa gelin
 220 iderim seni emē. yā gelmez misiñ bēm isdanbulda da evim var eme. baña mı gelisin
 sā_ol. yolculug var var halsizim çoğ bağalım. adam ōkarda çocuglar ōkarda
 mezeylīgda camı yānda. ben de gidicēm. hē acığmışdır u. yōğ pisi pisi diyi seviyiK.
 ikisiniñ de babannesiyim ōllarımı ğızı ikisi de. ūy hemi de nası çoğ pişmanım eme kim
 oğudcādı babam esgerde ōlmüşdü anam dedim e sā iki çocug iki de ğaynana ğaynata
 225 unnarı anca bağdı. anneleriñiz siziñ ırgadlīga giderdir genc_iKē. oğumuş mu. yevmiyē
 dā hē. belki durumları ey_ise gedmemişler. babañ emegli olmuş mu. genc daha. ōle
 mî. eme işi var mı belli başlı. ey ey anneñ de. sigörtaları var mı. ey ey emegli olcağlar
 alla izin verirse. ille de bırağma sağın. genç bēm ğonuşdūm ğulañıza küPe ossuñ
 siğortañızı heş bırağmāñ. emegliden başğası yalan. lasdiK. ğalıbı vārdı dā bunnarıñ. bi
 230 masada yirmi KişiydiK şindi. bi taraFında on Kişi bi taraFında on Kişi. tā başdan
 ōteKiler şindi sayaç ğalıba çeKîlerdi demir ğalıba, undan sōra boyacısı vārdı unuñ
 sayıyı dağardı boyardı şerid ğordu ğıyısına. bi dā gelidi u şeridden sōra yüz atardıĝ
 arkasını ğaPadıdı ğaPadıcı vārdı arkasını boyıyigene asagene asagenē ğalıPları vārdı
 asılıgene giderdi. yirmi Kişi_idiK bi masada ğarşılıĝlı on Kişi bi taraFı on Kişi bi
 235 taraFı lasdiK FabriKesi. oğur yazallıK yazallıK yō_üdu allah ırzı ossun urā aldılar
 beni urda işde emegli oldum. işimiñ yüzünden ēlediler. işiñ ey_ise seni ēliyeler ēr işiñ
 iy olmasa lasdiK yaPamîsiñ çeKemîsiñ yalla başğa adam yoğ mu ğaPıda seni atıP
 yaPamānı atıP ōteKini alıP ōredîlerdi. iy yaPdıĝ işde hē. ihi here önceKinde addılar
 bēnmediler sōraĝında düzgün yaPınca ēlediler. tabi çıĝarîler hîç. hesaPlı alîler zaten.
 240 eyi yapanı ēlîler ey yaPmānı sepeTlîler. ısdamulda yā. sen uylāra geddiñ mi. he
 ısdambulda mı yaşı. hē. topğapıya yağın çalışdım yer derbey lasdiK FabriKesi. eme
 şindi ğağdı heramdereye geddi bilemesiñ. uylārda ossa gene bilisiñ de heramdereye
 ğağdı didiler bizden sōra bilmiyırım artuğ. evimiz vārdı ya. yōğ gendi evimizde
 ğalîdiK. hē ısdambulda. duriyi. çocug var işde. gelinim var ōlum öldü böyüg ōlan.
 245 unnar var işde. beyim_ile çocuglarım_ıla unnar_ıla. bunu FabriKede böyüddüm
 haunu. gedib gelib emzir babası baKîdi unu evde ben gelib emzirîdim ğöslerim daşıdi
 südden cagga cagga emzirîdim unu. yā hePisini sōliyorum size. erķen çıKîdim bunu
 beşiKliyorum diyi aşamcağ iş biterdi şefden izin alîdim bebēm âlî diyi şefim bā izin ver.

eve gelîdim goşa goşa tirene tirene binceKdiñ yeni mälleden. neler gördüK geçirdiK
250 neler eddiK neler işlediK. ben de size teşeKKür ederim ben de öperim.

ADI SOYADI : Fatma Aydın
DERLEME YERİ : Adaköy
YAŞ : 76
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Çocuğunun hastalığı, hastane anıları, gündelik işler.

XVII

ğaynım oluyu u da burda. yoğ ben şindi habu sōğ gelince gedcem benim hasda çocūm var da. u dışarılarda geziyu diye unuñ için burdayım şimdi. gendi ğızım benim. yirmi altı yaşında admış dörd dōmlu. azcuğ geziyu haburalarda oturduyūm güneş olmadı zaman. görelede. yoğ yaza ğada gelmem dā. bura ğızı dīlim de undan. aralığ māleden.

5 kibar ğonuşucām ama ğızı bırağıP da gidemiyum başğa yère. ēnesiniñ aralığ māle. esgi zamanıñ işini annadsam saña ne olu. annen babañ verdī zaman gidiyusuñ. isdeseñ de isdemeseñ de. görücü usulü oldu. unnan sōracīma ōle tanışdıĝ. on yedi yaşında_idim. yaşımı beyidmeK için resimciye giddiK. unnar da bizden önce gelmiş bēm eşim de. o da resim çeKdürceKmiş. yoğ onuñ yaşı küçüK dīl. o asgerlīni yabmış gelmişdi.

10 aramızda yedi segiz yaş farğ var. undan sōracīma resim çeKdirirKen şe_yabdılar bābam dedi ğı anneme onnar bizden önce gelmiş bizi geşmişler dedi. ben de hişbi şey demedim. kim_idi ne_idi demedim. kime diyu diyen unu da sormadım. ōle tanışdıĝ işde tanışmamız o zaman gördüm dā da unnan sora görmedim dūnüm olana ğadar. ōle ālesini annem babam da tanıımıyudu da bizim aĝraba var_idi urda onna urda aracılı

15 oldu. ondan soracīm işde ōle tanışdıla annem babam unnar da bilmiyūdu. biz dēy nerdeyiK. eynesiliñ aralığ köyünden. neyse ōle tanışdıĝ. e bir ay durduĝ mu yā du baKiyim. niĝā olduĝdan sōra bir ay ğaldıĝ. bir ay sōra evlendiK. yoğ çavuşluda_idi. çavuşlulāda yedi sene ğaldım urda. yedi sene sōra zonguldaga geddiK ordan emeglı olunca teKrar göreliye geldiK. bu arada da iķi ğızım bi ölüm var. ğızım bu büyyū hasda

20 olan. bi tanesi de ölüm bu. küçū de şeyde görelede şindi bizim evde ğalıyu çocū urda okula geddi için. bu yanımda ğalıyu. gelinim şeyde girasunda. bu da girasunda oluyudu da ben rādsız olunca tek olmīnce unuñ için yanıma geldi. biraz dā ğalalım dedi. onnar giddiler biz ğalduĝ. ōle işde. esgisi gibi dā kaldırīb endiremiyim ya ōle oluyu işde. hılı

on beş sene oldu. on dörd biddi oTuz avusdosda. amin. unuñ için ben de yalañız
25 ğalamiyum die şe_yaPiyu. gendim de rāssızım yā. bēm habu omurilig ğayması var, bel
ğayması var. hiç düzelmi hiç. geddim isdanbulda da geddim doğdura. olmaz mı var.
ārım da var her şey de var. oturuyum yatıyum işde. arada buralarda geziyum. heP
gezmesem de insan şey oluyu kireşleme oluyu. görünTüye bağma sen ğızım.
görünTüye bağma. yoğ öle sığıntı çeKmedim. teK bi çocuğdan ğaldırıp endirmeK var
30 ā, çoğ zahmedli. sinilli oldū zaman da mesela bezledin zaman şey edmiyu itiP ğakıyu
insanı. undan şeyim oldu başğa şeyden olmadı. köyde dıl_idim gi olsun. eveT. öle oldu
nāPalım. allahdan gelene rāzıyık. cenābı allah kulunuñ şeyine ğalbine göre
verür_üşmüş. dayanabilüyü mü dayanamiyü die. bazı yanıma gelürdü argadaşlar da
deylerdi gi bunu derlerdi bi sabaddan bi ağışamdām dēşdir alTını. bēn de didim öle
35 yaPsam dedim yatāna felan geçer dedim. günde dedim üş Keren dörd Keren
dēşdümem lāzım. bi tane geliyudu o da diyudu az yimeg ver. ben de didim e şindi
ölürse bu dedim ben buna yemeg vermedim diyin üzölmez miyim dedim. eveT. artug
saya ihdiyacına gidemiyu ya unuñ için diyulardı. zaten gendi sırF sen vermeseñ
dörugene gelmez yimeg yimiye. ben sātini bildim için sātinde yedirüyüm. biraz geziyu
40 gelib biraz yatıyu. yoğ geziyu gene kaPılarda. uzag yere gidemiyu da bu çevrede
şuralara ğada çığıyu şu eviñ yaña ğada varıyu. ben annıyum şeyinden dedinden.
başgası annıyamiyu biraz şey. nāPıcağısın işde benim yanımda unu görsen yaşlu dersiñ.
unuñ şeyi de öylmiş ğaderi nāPalım. segiz yaşındiKen ğızamığ geçirdi. biz ğızamığ
zaneddiK. doğdura göTürdüK doğdur da ğızamığ dedi. ğızamığ Tedavası yaPdılar
45 onnan sōra böyle oldu. şeymiş ismini şindi melenciT. melenciT şey ā fazla ateşli oluyu
ya anniyemediK. u zaman doğdurlar da. atışden ğızarığdı her taraFı. u ğadar ğızamığ
olsa ben da annardım. götürdüK götürdüK. gündüz götürdüK tā gece tā atışlendi bi dā
götürdüK. böyle oyniyiP zıPlıyıp duriyudu. ikinci sınıfıdan üçe geşdi. şe_yaParğan
oynarğan moynarğan atışlendi. ben bādemcī var diye şişdi sandım unuñ atışı sandım
50 önce. bağdım bi gün bi gün bi gece ğaldığ evde ondan sōra dedim gi bu da giddiKçe
kötü oluyu dedim. ölegene işde doğdura götödük getidiK bi şēler bişeler. hiç
şe_olmadı. sōra anķarıya giddiK. urda da şey bi de sara tutmıya başladı sōradan.
mērsem şey beyin damarlar şey olmuş kireşleme olmuş. urda doğdur dedi gi bu
merencid geçirmiş dedi. beyin ağdarım dönderim yaPamadī zaman bāriyu didi. bārur
55 ālardı depinirdi. penceredeKi perdeleri çığarır atardı sinirinden. şindi iyi o zaman çoğ

kötü_idi hiş zaPdedemiyüdum. nāPıcağsın işde õle bõle derhen bu zaman geldi. şimdi dā õle cam ğırma mam ğırma işi yoğ ama arada eline ğumanda mumanda geçse atıyu. geçen sene televuzuna bi şē teleFun admış kırdı. sinirlendi. yanda hiş Kimse de olmasa sinirlenî. eveT. būda ğaPıda da gezdî için iÇerde bi şe yabmadı bu sene buriye geldi.

60 eved apardıman. gene elinnen tutuP dışarıya çığarırdım da şindi gendim de şeyim. dengemi ben de sālİYamiyum hızlı yörüdūmlen. parga Felan götürüdüm esgiden götürüyüdum. seningi haFiF. ya da önce annadılar. giddiK giddiK. gidmediK yer ğomadığ. adāñ var didiler baña giddiK adağ kesdiK. cilbede keseceKsiñ dediler giddi kesdi bâbası geldi. halbuKi hiş u hocıya gid bu hocıya gid su oğud bilmem ne ed

65 derKen ePî götüdüK de sōra bi tā dedim gi hocanınğı fayda edmedi dedim. sōra ankaraya götürelim dediK götüdüK. yoğ doğdur dedi gi beyin ağdarım dönderim yaPamiyu dedi ben bunu şinni amaliyaT ederim desem dedi dā köTü olur belKi dedi. bõle ğalsın desem dedi illárisini didi illári yaşda didi bu gününü ararsınız dedi. haKîğatan da õle oldu. işde õle diyince tā biz amaliyat eddümediK. bi de bizi başğa

70 kovuşa getürdü. annesi doğdur_ūmuş babası müendismiş iKi tâne çocū olmuş iKisi de sağaT. arabada geTıdiler onu. çocug arabasında. on yaşındîmiş ama üç dörd aylığ beş aylığ dersiñ. yalnız elleriyle bõle bõle bõle ellî şeylerini yanlarını bi tānesi, bi tānesi hiş sâdece duriyu. işde beni dinnemedilē de dedi bunu amaliyaT eddiler bağ dedi. bu şindi bunun yanda nasıl didi ben de çoğ iyi dedim. beyinde olan şeylen dedi tā olmaz

75 dedi. îlaşlarıylan Felan idāre edersiñiz dedi işde õlegene bu zamana gada geldüK. unu gördūmlen dā ederim dēmedim. olsun demedim. o çünKü önceden bõle şey edmez_imiş bõle durmaz_ımış. õle uyur gibi duruyü. on üç yaşında o da.

ADI SOYADI : Zernişan Aslan
DERLEME YERİ : Yarımca
YAŞ : 63
TAHSİLİ : Okur-yazar
KONU : Karışık

XVIII

evim bağ dā cāmının önündē ğırañ mälle he ğırañ mälle. yā halamıñ ölu halamıñ ölu
 öle tanışma. benim halamıñ ölunuñ halamıñ ğızı benim ğardeşimde unuñ ğardeşinde
 ben. öle alıb verdi. ē işde öle hiç gurbete heb yazdan ğışdan ğışa geddim yazları köye
 geldim. heP köyde çalışdım. çifçilik hayvancılık. hayvan haşindi on dane on tâne
 5 hayvanım var yaylada. yoh bi tâne dört tâne inēm şey beş tâne inēm var. dört tanesi
 dördü dört tâne danası var. bi tane ğurbannığ öKüzüm var bi de ğurbannığ inēm var.
 dört tâne de bızā var on tâne. ihi de burda var tosun on iki tâne. öle yani hayvancılıkla
 e çifçilikle findıkları dā sōra findığ önceden bu gadar findığ yoğdu çifçilik heP bā
 baççe yaPiyuduğ heP tayla mısır taylalūnda. çoğ faħlilig var_ıdı önceden bu gadar
 10 yoğdu yani imkannarımız yoğdu. misir taylası yaPiyuduğ turşular ğuyuyuduğ
 padadisler yaPiyuduğ yere padadis çoğ dihiyuduğ çoğ padadisimiz köy padadisleri u
 dālarda u gördüñ ormanluglar heb taylālū_üdu. uylardan unnarı söhüyuduğ işde ğış
 yēcē hazırlıyuduğ furuna fasüle furun fasülesi yaPiyuduğ yani unnarı yaPiyuduğ.
 şimdi heP findığ baçcesi oldu findığ yaPiyuğ. findıklarımız oluyu ama çoğ olmuyu
 15 burda findığ hemen don yaPıyı don şi_yaPıyu yaħiyu uñu. çiçegleri don yaPdı mı
 findımız olmuyu ama hayvancılık çoğ yaPıyuğ hayvancılık var. hayvan baħıyum
 baħıyım derğa ben benim belimde omuriligde yedi dene bel fidī var. çoğ çalışdım çoğ
 yüK daşıdım bu yollar yoğdu arħamızda çoğ yüK daşıdığ. ama dinç dilim işde
 yöriyemiyim şimdi ve beş senedir hiçbi iş yaPamıyum tam beş sene. ama ğızlar var ā
 20 iki tâne. şu giden ğız benim ğızım. iki tâne ğurbannığ öKüzü var. yaylada bi ğızım var
 ē yirmi doħuz yaşında otuza diyelim yılbaşında yirmi doħuz biteceK otuza gireceK.
 evlenmedi. sāde hayvana kendini verdi. unnarı acāyib bi sevmesi var. e ne ğadar görsen
 ğızı isdemeyen yoğ ama evlenmiyu. dī ben hayvannarımla çoğ mudluyum dī şimdiki
 evlülöglere ğüvenmiyum diyu. evlülöglər dī bi pamug iblī gibi düşünmiyum dī
 25 ablamdan da görüyum. ablası evli eşi eynesilde çalışıyu amā kendisi de köyde gene

hayvan baħıyı. biraz gidiyi urā biz baħıyuğ gızım baħıyı biraz geliyu. çocū var urası
 habu virüsden dolayı urda vermedi unu burda verdi şu çatagğırına verdi yaħın ōrenci
 az olur dedi virüs de az olur dedi ama bütün görelede urda burda durannar çocūnu urā
 aldı ura gene ğalabaluğ oldu. e şeyillerden aldılar çocuglarını köye çığardılar. ōle yanı
 30 u ğız burda duruyu. da urda da bi esgi evim vardı urda duruyuduğ biz unnan geri buriyi
 yabduğ burā geldüK. yayladağ ğızımın yānda ābisi var ğızım teK duruyu. ğızım u
 yaylada ğar iki üç seFer sis dāına yāyi aşā gelmiyi urda duruyu. teK başına. ama geddiñ
 mi hemen yoluñda u. îşalla îşallah kısmetse düşersiñ yanına da bi görürsüñ urayı urda
 unuñ düzenini u hayvannarını. u düz çimen çiçeK haşindi keşKe gedseK. keçi ğoyun
 35 yoğ. unnara da baħıyı alıyı şōle bi hovu bi Köpē var. Keçi ğoyun Keçi de alıyı bi tāne
 u ğoyuncularda iki tāne ğuzu alıyı baħıyı böyüdiyi satıyı unu. bi tāne bi habırda bi
 kedisi var kediyi ısmaylî bā yaylā getür diyi. inanılmaz bi hayvansever. u da ūrda ābisi
 de tam ramazana başladığ oruca oruşdan önce geddi. ābisi yaylā geddi u zaman ğar
 ōle_idi yani. yaylada o ğarıñ içinde u ğaldı. ölüm ceyran da yoğdu lüKüz yaħiyudu. e
 40 dedim ölüm gel aç ğalıyusun hemen vërdümüz yemek her gün araba gidiyi yemeg
 bozuluyu gel. yoğ dî ben yaPıP yiyum dî. yaPdı yidi sōra ceyrannarı yandı unun
 ramazaniñ başılarında. ğuydu dolabına giddi şalPazarına urdan aşā aldı geTüdü ğuydu
 urda duruyu. dā aşā gelmedi enişdibine ğadıyığ urda bi yazılığa ğadar geldi gene geri
 döndü dün. ben dün geldim yāyladan. bōle hayaTımız. daha önceden şu ğadar yolu sis
 45 dāına yöriyiP gidiyiduğ arħamız_ıla yüKleri daşıyiduğ burdan yēcēmizi sırTımızda
 daşıyiduğ bu yollar yoğdu. sırTımız_ıla yēcēmizi u sis dāına daşıyiduğ bi seFer ura
 uzaħ orası ğaç ōrda yaziyudur ama unuddum o ğadar çoğ şey dîlim ağılmda
 tutamıyım. burdan dōru yürüyuduğ u sis dāına şu yollardan dōru u dePelerden aşıyiduğ
 aşıyuduğ gidiyuduğ patiKe yollardan yēcē uranıñ yüħünü sırTımızda götürdümüz yēcē
 50 bıraħıyuduğ teKrar geri dönüyuduğ köye geliyuduğ. yeyladan aşā geliyuduğ burdan
 alıb gidiyuduğ uraya çığariyuduğ urda yatıyuduğ teKrar bi daha gel. bi günde hem
 geliyuduğ hem gidiyuduğ ē işde esgi zamannar bōle_idi. esgi zamanlar çoğ zor.
 ğızlarım çoğ maşşalah allahım bozmasıñ unnar inanılmaz şey eme ben sevmiyüm
 diyim e ğızım baħ ben çoğ çeKdim belim āriyi baħ bi omuriligde tümör var. bel fıdî
 55 oldum heb daşıdım yarı arħam_ıla. şimdi arħa yüħü yōğ. odun karpıda araba_ile. u sis
 dağına geddümüzde yeylada odunlarımızı heP kendimiz yaPiyuduğ urda küçüglü
 evler var_idi yaPma için ğara atış yanıyudu bōle odunlar yağıyuduğ. o odunlarımızı

heP gendümüz yapıyuduğ. şimdi bēm gaPımda beş araba odun var u goveller_ile. niye
 aldug parasile aldug eddük gıyduğ uraya. şimdi imkannar iyi eme u zaman imkannar
 60 öle dıl_idi. o ğadar yatāñ yorganıñ her şeyi sırTın_ıla daşı. bi de urası yıhuğdu bi de
 aşā daşıyduğ u sırTımızda taşıdümüzü bi daha geri daşıyduğ göçümüzü urda idare
 edeceK oldümüzü götürüyuduğ burdan uğarı burdan bi dā geri getirüyuduğ daha
 önceden. dursa yañıylardı atıylardı içeri hayvan gıyuyulardı içeylere evlere. u
 imkannar öle_idi ama şimdihi imkannar dayalu döşeli buzdolabı çamaşur mañinesi hēr
 65 şeyi ful tayın. gaPıda oturması dunyāya bedel şimdi uranıñ. öncegi hayatımızla şindiği
 hayatımız çoğ kötü zorlu bi hayadlardan dönemlerden geşduğ. u zamannar öle_idi. heP
 ğara atışlerde eme yine de yiyuduğ hayvanımız var_idi etimizi egmēmizi alıyuduğ. un
 alıyuduğ egmeg bişürüyuduğ urda egmegci yoğdu. egmeg Falan gelmiyudu.
 cumārtesiden comārtesiye oluyudu. biz kendimiz büşürüyuduğ kendimiz yaPıyuduğ
 70 ama cumārtesi heP bi et kesiliyudu unnardan alıyuduğ ne ğadar gücümüz yetise
 öle_idi. şimdiği hayadla u zamanğı hayad. ama o hayadda böyle hasdalıg yoğdu. dā
 güzeldi. egmēin tadı güzeldi misir egmē yörd misir egmē yiyuduğ turşu turşu bizim
 ana yemēmiz dolma pancar sarması _ile turşudur. unnar çoğ güzeldir unnarı et ile
 sarma sarıyuduğ KemiK bırağıyuduğ aralara. şimdi yaPıyığ yoğ baharatıdı yoğ uyu.
 75 gene benim yemeğlerimi çoğ bēnüler esgi yemeğlerden yaParım ben. önan sōra yani
 öle bütün şu cāmıda dāved yaPardıg evlerimizde yaPardug. dāvedlerimiz olurdu dāved
 yaPardug biz şimdi cenāzemiziñ peşinden ölü bi ölümüz öldi_ise burda bizim çay
 ocamız var yemeg yemeñanemiz var yanı mudFāmız var önceden u da yoğdu evde
 yaPıyuduğ. evdeği na ğada eşya varsa dışarı çıkariyuduğ. yoğdu imkāñıñ yoğdu. yerıñ
 80 de alanıñ da yoğdu. ben bu evde şimdi dāved yaPabiliyim. yuħarda var aşāda içinde
 eşyası var ama eşyamıñ olmadū yerde de aparadiF yemeg verebiliyusuñ boş alanlarda.
 çünKü üç beş dene var. ama u zaman yoğ. yatā yorganı biribiriniñ üsdüne atıyduğ
 yine urda dāved ediyiduğ. sarma sarıyduğ dolma sarıyduğ işde neyse yani pilafıñ,
 dolmañ, çorbañ, mercimēñ, salatañ gene ediyuduğ. esgiden köy toPlanıyu ğarşu köye
 85 urā da çārī dāved yaPıyiduğ. yaPıyığ gene yaPıyığ habu Pandemiden dolayı
 yaPamıyug. heP ğuşlara verduğ dāvedlerimizi. büTün dāved yemeğlerini ben yaPıyım.
 sultan ana yaPıyudu. dāvedleriñ yemeğlerini yaPıyuduğ, dolma sarıyuduğ, unnan sōra
 et ğuru fasülye yaPıyug mercimeg çorbası yaPıyuduğ. yine de aynı şeyleri yaPıyug
 ama şimdi biraz dahā böyle köfdeye şeye uraya dōru geddi et türüne döndü. u zaman da

- 90 çoğ et alamıyuduğ az et alıyuduğ yine ğabaTıyuduğ. çoğ bol eTli bi ğuru fasüle ya da nōud yaPıyuduğ. mercimeğ çorbası yaPıyuduğ, pilaf yaPıyuduğ, pilafın üsdüne tavuğ alıyuduğ unnları yaPıyug onnan sōra dolmamızı sarıyığ et ile. et ile dolmıyı sarıyığ büyüğ büyüğ ğara ğazannara bōle bişürüyuduğ ğara atışlerde. ōnan sōra işde üsdüne salatañı tadlı alabilüsen tadlı tadlı alamasañ başğa bi şey unuñ yerine yaPıyusun ōle
- 95 yani ōle ōle bōle bi zamannar geşdi. şindi dā her şey ğoleylige hazırı bindi. geliy şindi ramazanarda tadlı gaPıya gelî gaPıdan tadlı alıyığ. biz hani bizim aşdūmuz tadlılar. hani biz yuFga yazıyuduğ yuFgayı yazıyuduğ üç beş Kişi çoğ güzel maħarná kesiyuduğ incecüK bu ğada maħarná maħarná demeK yuFgayı açıP saşda bişürüyuduğ. ē çoğ yuFga yazıyuduğ. şu ğıl gibi şunuñ gibi maħarná kesiyuduğ u
- 100 yuFgadan. bōle bōle maħarná kesiyuduğ. tadlı yerine unu şelbedliyuduğ tadlı yerine unu veriyuduğ. yemēñ üsdüne bunnarı veriyuduğ. ramazannarda bunnarı çoğ yaPıyuduğ. u ğadar çoğ yuFga yazardım ki egmeg yūrub da. unnarı siz bilmesñiz. egmeg ğuzinede egmeg bişürmesini daha zor görüyudum her zabah yuFga yazmasını zor görmüyudum. hayvannarımızı yidürüyuduğ evdehiler ğaħana ğada ben yuFğıy
- 105 yazıyudum sıcaħ tereyālu. hadi bağıyım otur çay iç hiş başğa bi şey aramasñı yani u tereyā ve yuFganın yanda. ōle yaPıyuduğ ğızım yani hayatımız bōle geşdi hele benim hayatım zehir geşdi. işde çoğ çalışdım ama çoğ çalışdım. çoğ inanılmaz bi çalışan birisiyim. şu Köyde kim çoğ çalışdı kim bōle hayatını yani çoğ iş ile geçürdü deseñ beni beni gösderüle sā kim en çoğ gezdi deseñ de beni gösderüle. gezmē nerē geddişe.
- 110 şeyde pazar var ī gavurdağında pazar var ben urā giderim gazuğbeliñde bi pazar varsa urā giderim sis dağında pazar var_ıdı cumārtesi cumā günü yeylā gidiyuduğ. yōriyib gidiyuduğ. cumārtesi gün urdahı pazara gidiyuduğ pazar gün şu dePemizde bi pazar var uraya geliyudum urdan aşā geliyudum bu pazar yeylēnde pazar yoğdu salı günü göreleden alışverişimi yaPıyudum. undan geri hō arada bütün işlerimi yaPıyudum. çoğ
- 115 taylām çō arazimiz var bizim unnarı yine yaPıyudum. çoğ çalışıyudum çoğ çalışgan bi insanım ama teK_idim. unu var diyi çoğ bağ hemen bel fıdıqları hasdalar ārılar hebisi beni toPladı bōle ama çoğ çalışdım çoğ da gezdim. gezme yerinde gezdim dūne geddim bazara geddim çaşıya geddim bütün asger ēlençelēne başğa yeylerden çāriyular uralara gedmedūm yer yoğdur çevrede. ama yaPmadūm da iş yoğdur
- 120 çeKmedūm de aziyed yoğdur her yere de geddim. ōle ğızım. hayatımız bōle geşdi. eşim köyde yoğdu gurbedde çalışıyudu. benim evimde bi yaşlu ğocağarı vardı

halam_ıdı ben unu biraħamadım. ğocamıñ anası benim halamdı.   şimdi onu birağmağ
 gedmiyudu gurbete. ben gidersem u hiç gedmiyudu. gidiyudum geliyudum iyi_ike
 s ra yaşlanınca d  birağmadıĝ. benim eşim de heP gurbedde teK  alışdı. bi evi var_ıdı
 125 u kendi başına  alışdı anasını da burdan beni gel ill hi gel diye ısrar edmedi ben de
 ğaldım ama anasını baĝdım. b t n hasdalarına baĝdım. u da adam da geldi k ye
 emegli oldu. u da k y   oĝ seviyudu heb geliyudu. yani diyeb l r m ki yani iki ay
 ğalmıyudu ay başı k ye gelebiliyudu. u da emegli oldu habu ğızım b y ĝ ğızımızı
 evlend rd K adam  oĝ  z ld .  z l h   z l h  una     ladı.  z l k he ğanser bir ay
 130 s ra ğanser Padladı. bu geddi evlendi izmire geddi. u da b m teyzemiñ  luna geddi. u
 da urda una  alar ha ğanser oldu. ğanser aĝcier ğanseri oldu d rT sene yaşadı.     rařduĝ
 d rT sene yaşadı d rT sene s ra  ld  nerd se on sene oldu haşindi.  amin. on sene oldu
 on senedur da gendi başıma aynı işi aynı şeyi devam.  oĝ  oĝ  z ld m  oĝ yani neler
 d ş nd m ama adam_ la  oĝ  raşdım hasdanelerde. babam hasda babam k yde anam
 135 hasda unnar_ la  oĝ  raşdım ama yani pes edmedim. adam  ld Kden geri de aynı
 y ylama y ylada evimiz var bizim. ĝ vemiz de var urda ĝ ve de  alışduruyudum.
 adam geldi_ıdı. unnarı hi  d dmadım yine aynı d nemde aynı işde devam eddim.
 haşindi y yl  geddim. ğızım gideli bi on on iki on    g n oldu. g    g yduĝ arabaya
 aldı g t rd  s rını ben de geddim biraĝduĝ geld K. u evini tobayladı biz gel Ke aş 
 140 tobaylıy  bi d  tobayladı dayadı d şedi yaPd  y kad   oĝ g zel. haşindi yanıya yeyle
 g neşden. yaPd  ben bi d  geddim ur  fas le şey diKdim padadis diKdim unnan s ra
 suvan diKdim unnarı d   nceden de diKd K. suvan diKdim bezelye diKdim ondan
 pez  o pazılardan eKdim undan eKdim daha ne diyim l na diKdim h r şey eKdim
 diKdim t munu iKi g n oldu işde geldim aş  geldim ben aħřam gece geldim y nim
 145 vardı unuñ arabas le. yeylamış  oĝ g zel  řalla ur  da ĝidersiñiz. hayatımız b le
 hayatdan  oĝ  eKdim. ne isdiysan sen sor unu s liyim. bizim hayatımız b le geşdi
 ğızım. dedi ya s  ğızım dedi ya sen d  gen    g rtaramasıñ undan dedi ya. şimdi
 hayatımız benim asgere bi ĝardeřim geddi b y ĝ ĝardeřim_ıdı asgerde  ld . geddi
 burda b  yazıy  tarihi de gene unuddum u  . biraz da  oĝ acı  eKd m i in
 150 unudĝann m var. şeyde de o ĝardeřim asgerde  ld  şimdi ş id  ylesi oldu babam anam
 yani heb gideyler gel lerdi ĝaymaħamlar gel yudu arada  omutannarı gel   zel
 insannar gel r heP gel le. şimdi unnarın yerine beni g ydular ş id  ylesi yazdılar.
 gel ler gider b le hePs le  oĝ ĝonuřurum hePisi de  oĝ sever beni. bunnarı get d n

dā burdan almağ zor şindi ne ağşama ğada bēm işim yoğ ağşama ğadar annadacām
155 şindi. sen niye durmuyusuñ burda işin mi var yani geddin vardın yanına hē. nōluyu sen
bi şiy demediñ mi bunnara. ben işde bildüKlerimi ben heP gendü çeKdüklerümü
ānadurum köyüñ neyini annadacām eliñ. esgileri diyim taylá bā baçce, turşu, fırın.
gelin oldūñu sormasınnar gelin olma yoğdu u zaman ğaşduğ geldüK yani biliyusunuz
sen bilüsün. yā unnarı annadma yani unnarı ne ānadalım geşmiş gedmiş yā. ā ben de
160 dedim işde her şeyi söliyim yani. anan gelin oldūnu sōledi mi. hē heb ğaçma heP ğaçma
u zaman yoğdu dūñ dumba yoğdu ki yā ne var_ıdı ğaçmağ var_ıdı ğaşdūñ yerden de
gene dūñ olana ğada evine geliyuduñ. hē ben de ğaşdım eşimle geddım eşimiñ abılasını
yāna uñu da sōliyim urdan da dūñ. bulduñuz şeyinizi gidin. ne zaman geddin yeylā
sen. yayla nası. yanıyı güneş diyi dī mi. yā yemin ederim ğaç gündur ben yayladıyım
165 yā dā neslian yaylā geddi gideli yēmin ederim bir seFer dā musaFirsiz evimiz yoğ.
allah ĩrāzı olsuñ ana dī yani bir seFer musaFirsiz geçmedim diyu. çoğ gelen giden
oluyu yeyla yolcuları da geddi ya urda ğoyunnar moyunnar ũ. demür ğaPı dağdın. iyi
yaPmışın. bi dā girmez ayı içine. sen neriye ğaziyuduñuz belliyuduñuz. nāPdınız
pağlalıh. ne _yaPacağdın. hē tamam tamam. ay şindik hōrā ben de çeKdiñ mi. uy desen
170 de keşKe. beñi diñledi uraya çeKdidiler. eme çeKcēni bilsem biraz dā diğgaTlı
ğonuşudum. dovallīñ diyusuñ yani. ne bilīsam heP bildümü ānadiyım çeKdümü
ānadiyım başğasınıñ çeKdū banane yani öle. hā yazarsıñ öle öle gızım boşver. burda
şimdi buraya cāmıya babam ğardaşımıñ şeyinden ē babama para çığdı mās çığdı. u
zaman çoğ FaKir babamıñ bi evi var bunun gibi haşindi. babamıñ evi var ama bi tāne
175 oda yaPmuşduğ kenarına üç tāne odası var. esgi bi ev esgi tarih bi ev. bābama urdan
ğardaşım asgerde öldū için doğuz miñlār para doğuz sene mās bālamadılar. esgi
şēidlerden şu girasuna gelen esgi şēidlerden birisi. dedi gi babam buraya cāmımızda
mināre yoğ mināre yolumuz bile yoğdu kötū_ıdı u zaman. dedi gi bu mināre yaPalım
bi dene. dedi babam gi ben param na ğadar param var_ısa hePisini mināreye verecēm.
180 vēr baba dedim. ev yaPmıyım dedi isdemiym ev dedi. tamam bāba bu benim ğardaşım
ölmesē seniñ evin gene bōle_ıdı. vēr hayırını yaP dedim mināreyi yaPdığ. geçen de bi
adam geldi buraya. ama mināre de çoğ sevaPdı. o onuñ hayırı_ıdı. verdim ğardeşimi
verdim de ev haşindi gene bi hışır duriyı. ama bağ şindi o mināriyi bi başğası yaPsa_ıdı
babamıñ u hayır urayı parası nasib olmıcağdı. şimdi benim ğardaşımıñ ğarısı bi ev
185 yaPdı üç ğat. urā üç ğat bi ev. u evde Kimse dā durmiyı. yaPsınnar gurbedde

çalışıylardı çalışannar yaPsın_ıdı. babamı bi teK ben bağıdım ama babam_ıla anam
 benim yanımda öldü. herKes çalışıyı kendi eşi eşi köye bile gelmiyular. ben babama
 anama ben bağıdım görümcem ganser oldu ben bağıdım gaynanam halama ben bağıdım
 bütün hasdalara ben bağıdım. dā şimdi gaḥamiyim uḫarı. sōra uraya bi mināreci geldi
 190 minārede çalışıyı. mināreye imamımız ben buriyi boyācām dī gaç senedur boyanmadı.
 çığıdı çatıya u biraz ētim almışdı erzurumdā dācılığ ētimi aldı. geldi buraya geldi u
 mināreye çığıdı unu gören televizunda birisi isdambuldan dedi gi biz minārē geliP
 boyācām senile çığıma uraya dedi düşersin dedi. o da dā ētim hocası. geldiler minārē
 ben burdan çārdım bārdım beni bōle çeKdiler şē çeKmişler çeKdūñü de bilmiyum. en
 195 düşersin sen ölüm urdan düşersin Falan gelişigüzel gonusdum gene una eviñ üsdünden
 dōru. gene çeKmişler beni verdiler şeye. bağ dedim gi ama sen ölüm dedim en buradan
 düşersiñ aşāsı mezelliK hemen seni urā gömeriK en aşā. ben u mināriyi dedim
 boyanmasını isdemiyum dedim beni dīñemedi ben de una verdim verüşdüdümd urdan
 dōru. sen çeK beni şeye cannı yayına aT beni. beni unu çeKen yanımdaḫı çeKenı
 200 bilmiyum ses gayıdı aldūnu bilmiyum. gel aşā gel dedim dedim gelmiyu daş atıP da
 vurabilsem vuracām. yōğ mināreniñ dePesinde. ta urā çığımış ta dePeye. biraz çārdım
 bārdım gel dedim yalvardım en dedim enmedi. u dur diy bā urdan undan geri verdüK
 verüşdüdüK çeKdiler beni bā dīñlediyılar. heş dīñledme bā iy yaPdım dedim. u ensiydi
 aşā dedim. ama boyadı allah ömrūñü uzun edsin boyadı endi mināremizi. hayatımız
 205 bōlē gızım işde seni uraya ses gayıdı aldūñu bilmiyüdum ama bōle bi hayatımız geşdi.
 dūnnerimizde ē çoğ güzel dūnnerimiz oluyudu esgiden heP kemeñçe horan şindi gidiyi
 salonnara aşā herKes ama u zaman köy dūnneri güzel_idi horon dePiyuduğ. çoğ
 gezdim her dūnnere geddim ama çoğ da çalışdım hālā da gene haşindi beş bā biber var
 diKmē gidiyim. beş diKdim dā diKecēm. yine de deynegle deynegle gene çalışıyum
 210 gızım ōle yani. ā buraya aşā heP benim habule. ā habu öbür evin urdan dōru findıglıg
 ura da benim. bu ev dīl arḫasında bi ev dā var u ev de benim. urdan dōru işde
 hayvancılığ, iş güç bōle gidı ama şeyimiz çoğ güzel yeylalarımız bōle içdūmüz sular
 yaylalarımızın suları da bōle hayat ömür veriyı ömür gatiyı. yaşlularımız hiç ölmüyü
 şimdi habu hasdalıglardan genç ölen çoğ var. ama bizim bu köyde inanılmaz bi yaşlılar
 215 var_ıdı. cumā oldu mu taḫır taḫır sāde deyneg sesıdı bōle saḫalları bembeyaz saḫalları
 tertemiz başlarında şeyleri dolağları sarıyılardı tağır tağır sadece u. cumā oldū zaman
 da u cāmınıñ bu buraya gadar bu çevriyi sübürüyudum her comā. tētemiz şimdi beTōn

oldu beTön dîl_idi u zaman yollar. oyları hasgene sübürüyuduğ. comāya geliyıldır.
 bu cāmı yanda bi cāmı var_idi. namaza geliyıldır cenāzelere geliyıldır. cenāze bütün
 220 canāzē gelenner yabancı köyden gelenneriñ yemēni abdes suyunu ben yaPiyudum.
 dāved gibi yemeg veriyudum. beni tanımān yoğ. çünKü urda merhezdiyim.
 doyuruyum. şimdi onnar yaşlılar urda şimdi nōldu gış oluyudu ğar oluyudu yāmur olu
 heP eve geliyıldır. urda şimdi orayı ē çoğ güzel bi düzen ğurdula urdan görebilüsün.
 hēr şeyi fultayın yaPdılar çay ocā yaPdılar ō gelen bayannara yer yaPdılar. şimdi urda
 225 yāmurda yāşda urda abdes yeri yaPdılar urlāra. daha önceden evden bi birisi öldü mü
 ben bi gün önceden hazırlıg başlıyudu evde bizim evde yani ōle_idi. gerçeKden
 ōle_idi. abdes sularını ısıdiyuduğ ğarda ğışda gelen abdesini de ediyudu abdesini
 ediyudu abdesini ediyudu. adam gelmiş uzağdan abdesi burā gelene ğada abdesi yoğ.
 adesini ediyıldır gidiyıldır. uzağ yollardan ōle bāzı insannara şey tanıdığ bi insannar
 230 oluyudu çoğ insan yabancı köylerden geliyudu. unnarı ben musāFir ediyudum.
 uzağdan geldi yemēni yidürüyudum. büyüğ ğazannara yemeg yaPiyuduğ dolmaları
 sariyuduğ. ōle yani ōle bōle bi hayatımız geşdi işde ōle. abdes suyu. unnar da ucāmız
 var ğuzinemiz var çoğ sovuğ oluyudu biri alıyudu biri gidiyudu biri. ğocaman
 ğazan_ıla ocā u ğuzine diyi unuñ üsdüne birañiyudum hergeş ısıcag suyla abdesini
 235 alıyudu. alıyıldır yani herKes dîl ama yani çoğ çoğları burda alıyu. kimi alıP geliyudu
 yañın çevre eme uzağdan gelenner yaşlılar ōle abdes ediyudu. u burda bağ şimdi burda
 ādet ama mezelliKda benim evim yañın çō yañın oldū üçün genelde bende. herKesin
 evine gidebiliyıldır. birisi unu unu unu çārıyı āyleden biri öldise u āyleyi tobluyusuñ
 eviñe yemege götürüyusun yani unnarı. zabah mezer üsdü var_idi burda. zabah mezer
 240 üsdüne gidiyusun sād beşde altıda mezer üsdüne beşde dördde. gidib mezeriñ üsdünde
 ğuran oñuyuğ. yā o zabah sātinde olmasa da sād segizde olsa olur ama ışımadan mezer
 üsdünde. urdan dāluyuduğ āmin ğuran urdan dāluyuduğ evlerimize çay içmē. gelenneri
 gidenneri musāFir ediyuduğ u āylesi ölenneri. üç gün üç gün_üdü şimdi şōle oldu üç
 gün oluyudu bi de yedisini oğuyular. unu āyle evde oğuyu ama üç gün buraya geliniyu.
 245 üç gün de şimdi cāmıde ğuran oğunuyu. daha evlere girilmiyu pandemiden dolayı u
 cāmıde oğunuyu ama hiş de oğunamıyu. çüngü bāzı çoğ tēliKeli hasdalarda hiÇ ğuran
 oğunmıyu evinde herKes oğuyu. ōle. bōle Köyümüzün hayatımız bōle. bōle işde geddi
 geldi. işe yarānnarı yazarsıñ. ōle ğızım yāni buraları bōlē. eme şimdi tabi arabalar oldu
 bigün gidiyusuñ gece gidiyusuñ günüz gidiyusuñ yāylaña gidiyusuñ. bütün her şeyiñi

- 250 götürüyusuñ. eliñ ayāñ hayvannarı sürüyuduğ. biz hayvannarı çoğ süsleruğ bu inanılmaz bi süs yaParuğ. ay urdan gelürKe yáylaya çıgarğa. şimdi betön u betön yol oldu ineglerimiz yōriyemî sırnağları gırılıyı ayağlarınıñ bōle heb toPallıyılar. şimdi gıyduğ burdan hōurdan aşā duddum bi böyü araba addım içine addılar addılar ben burda oturdum. gıyduñ aldılar geTdiler yáylā. ama unnarı yine süsledüñ. unnara
- 255 boncuğ gıyruğlarıña püsKül püsKül boncuğ püsKül burunda bōazda gıyruğlarında her yerinde. unnar bi de çan böyüK çanlar da dağıyuğ. unnarı bi gıyverdim u yáyla bizim düz çimen. urada bi gıy bi oynuyular bi oynuyular gümbür gümbür gümbür oynıyıp oynıyıp eve geliyular. oynıyıp oynıyıp çimennerde geliyılar gaPıya bōle bize bağıyılar bi dā gidiyılar. òle yāni u süslemeler u şeyler bōle yāni işde şimdi arabîle
- 260 gidiyi ama yine de süslüyüñ. aşā gelüga yōriyib geliyılar uñarı giderha arabîle gidiyular. òle gızım yāni hayatımız bu. süslendile geddile ama çoğ da güzel_idi inegle. hePsi mender heP saru beyaz hē heP saru beyaz. bi sādde çığıyığ bi sād. bazen yā yol güzel olsa bi sād yarım sād. ama bi sādde çığıyık şōle bi şî yarıya ğadar betön. yarıya ğadar betön dōñıldü şu bayazıd Köyünden oñarı şu bizim arada habu arıyı döKmedile.
- 265 òrdan uñarıya ben urdan uranıñ yolu çoğ düzgün oldü üçün aldım hayvannarımı ūrdan uñarı çığdım. habırda bizim buz yollarımız var. gide gele gide gele arabalar yollar bozuluyu òle yāni ama bi sādde çığılıyu bir sād. sis dağı yaylası.îşallah ğismet olu çığarsıñız yāni. u haşindi var dörT tāne bebişi gelen görüyu gelen. sivasdan gelmişlerdi geziyılar adamlar. geddiler dedim bağın burdağı hayvannar sivaslılarda da çoğ hayvan
- 270 var. gelin sizinKi gibi. unnar heb boğlu gödlü heb òle mandırā hayvannarı çoğ şey yani cılız. siziñ uraları ben gördüm sen de gel bizim buraları gör dedim gel baKiyim. adamlar bayıldı bōle mandırası da var_ımiş. dedi gi adam haydi gezmē çığmışlar_ımiş u yeşilli. şuanda çimen çiçeg çoğ var çiçegler aşdı şimdi. gidiñ vallā. haşindi de güneş_ımiş gediñ. señi yolda beKleddürürüm ben ged de gör. unnan sōra dedi ği adam
- 275 geldi bayıldı abla dī siziñ dī bu sisdem na ğadar iyi yāv dī gördüm bunnarı dedim bunnar bağ hiç pislig var mı dedim gödlerinde başlarında pırıl pırıl. diy gi şey yoğ bizde biz òle sizin ğadar önem vermiyığ veriyığ da dī bu ğadar dīl dī bā. hē çocuğ gibi bağıdılar bağıdılar geddiler. güzel_ımiş diyular. òle gızım yani hayatımız bū ama hayvannarı biraz azaldıP çoğ azaldıP da yāni iki tāne bırağmıyı düşüniyim gızım çoğ
- 280 buñaldı ama u da dī gi ana u ğalsıñ bu ğalsıñ u ğalsıñ bu ğalsıñ unnarı seçemiyyu bebbeg gibi bağıyu. oy çocuğlarım benim çocuğlarım unnar òle yāni. işde ama allā şüKür

buraya ğadar geldüK hiÇ kimsē muānete muhdac olmadan ē kendimizi idāre ediP
 buraya ğadar geldü. ā da evim dışı sıvanacaĥ üsdü çatıya alınacaĥ durumumuz da bu
 işde. öle öle siz de anKed yaPiysuñuz öle mi böle yaPiysuñuz seçiyuñuz içinden çoĝ
 285 güzel. üniverse oĝul gırasunda mısın. ö u vahdıgebillîse yaylıyı biliyudur. heralde her
 gün gidiyudur yaylıya. nie gedmiyusuñuz. giT ölüm giT sen şalbazaylu şey trabzundan
 yaylā gelmeyen olu mu. onnar onnarın āsa fisdannarı görüyüñuz mu bazaylarda
 geyiyıla horan oynuyular unnar_ıla u ğırmalı fisdan_ıla. orda bi bazaylug ö esKiden
 urda bi pazar oluyudu yáylada. burdan yöriye yöriye bu köyden işde bunnara esgiye
 290 dōru gidelim yāni. burdan billeniyudu toblanıyudu babamlarıñ zamanında
 toPlanıylardı kâtib şādi var_ıdı. adamlar unu alıylardı. eynesı göreleli. kâtib şādi
 ğaynatam ğayınpederim muhdar_ıdı ğayınpederim buraya bi de bi esgi evi var_ıdı yā
 işde u zaman öle_idi işde urada musāFır ediyudu uñu. buradan alıylardı şeyi
 kemeñceciyi u yaylā ğadar yöriylardı. bütün köylü insannar böle esKi ne var_ısa unu
 295 geyiyılardı tabi kıyāFedleri geyinib ğuşanıb yáyla bazarına hazıylıĝ. yoĝdu u zaman
 imkannar şindihi gibi şindi her yere gidebiliyusun üsdüñ başıñ_ıla. geyiniylardı.
 olmānnar çoĝdu. geyiniP ğuşanıP horan yeri nerde toPlanacaĝlar ğırañ diyiK biz urda
 bi yerde urda toPlanacuĝ ğarşı Köy bu Köy bi toPlanıylardı unnar heP u kemeñce
 çalıyudu yayā ğadar horan oynuyular. argasından ğarı ğız gidiyu böle āyleleri
 300 arĥasından insannar dolū ama erkeKler erkeKler ilerde horan oynā oynā oynā oynā atā
 yaPā. duñyālar. mermici camadanla esgi yün camadanıyla satıylardı mermi
 sıydlarında mermiciler sata sata ata ata ata ta yáylā çıĝıylardı. yáylada bizim benim
 ev yaPdüm yerde bi düz var horan düzü diyuĝ biz uraya. urda bi horon bāzı da adam
 vuruluyudu. ya ayāna ya başına geliyudu. orda bi horan oynuyulardı ordaĥı u yaylanın
 305 daĥıları da uraya toPlanıyudu. bir horan oynıylardı bi babalarımız uy. urda daha
 yadmā evlerde pürüm üsdlerinde yatıylardı. her yere yataĝ sermē yoĝ dahā. arĥañ_ıla
 daşıyusun yöriyib gidiyusun. yā böle yeylerdi içeylerdi tahtanıñ üzeylerinde yatıylardı
 yarım hişbi şiy yoĝ gibi zor yerde yadmış gibi dıl. yarın tāsı gün ne var_ısa allah ne
 verdise çayıñı çorbañı içib pazaylıĝa. cuma gün yaylā cumārtesi gün pazara. o pazarda
 310 horannar oynanan, edler ğavrulur, yinülür, içülür horan ura işde şalPazarı beşiKdüzü
 u taraF āsar ö trabzun taraFı da urdan uĥarı ayni geliyudu. bizim şuanda bizim bu
 kültürümüz yoĝ dā. araba yolu araba geddi kültür yoĝ ama o trabzunda var ayni kültür,
 ayni kıyāFed, ayni kültür, ayni horan, ayni ē admaĝ yabmaĝ ayni urdan uĥarı unnar

yöriyigene gelmeK unnarda var. öle urdan uğarı biz de burdan han yanı diyıg urā
 315 unnarın yarı yoluna ğadar yáyladan gidiyim ben gaÇ seFer geddim. bi lasdîm başğa
 biri başğa gece yannış geymiş gedmişim. birisi bōle lasdig birisi ğara başğa lasdiK
 gidiyiK dedîni ben de hadig geydim ayāma gi gece_idi amā görmediler lasdîmiñ ne
 oldūnu. ben urda urā ğadar eni yarı yola ğada urdan uğarı unnar unnar bi türKü sōlū
 ğarı ğız türKü sōlē horan dePegene u kültüyelerindehi geydükleri kıyāFedlēni geyib
 320 gene ayni o bazara geliyular. biz de gidiyuğ ama ayni u Pazara unnar aynan esgi
 kültürden devām ediyular. beni bitürecek diller bunnar. dā köyde gezmelēne gerek
 kime gidecekler benden başğa kimi bulabilüler köyde. doldudum zātî u şey biddi yāni.
 seçsinner seçsinner yazsınlar. hē u da annadsın babāñ yāna da evet baban da ānnadu.
 áamá u benim gibi edmez söver olu ki. babası aşāda bi adam var u da çoğ annadur una.
 325 aziz dîl āmed var aşāda āmed altuntaş var urda. ğonuşduñ mu. hē ğanser hasdası eşi
 de. he he serT ses edme boşver ne sen işiñe gideni yazarsın. öle ğızım yani bū kültüyer
 zamannar bōle. şimdi biraz dā moderennesdūk her şey bōle şeye bālandı yāni heP işde
 kendimiz bu ğadar çoğ çalışmıyıg bāmızı baçcemizi de findıg diKdūk. findıg da
 toPlaması zor ama esgiden heb misir taylāsı unnā dā çoğ zor_üdu. zor şuanda zor ama
 330 bizim misir taylāsı ekiP de bunnarı daşudumuz argamız_ılā daha zor_üdu. şimdi her
 yer bütün giren baççelerimize araba yolu vurduduğ. u araba yolu vuruldu gi ē gidib
 alabiliyusuñ. ben arabile göturdüler mi beni bi yer baçceye bi baçcenin yarısını
 toPliyim şuanda bile amā yöriyiP gedme imkânım yoğ belim ārıyı ama daldan dünyā
 ğada Fındıg toPlarım. o bi şiy dîl dā şindi çoğ u ğadar zahmed eve getürmesi hızmata
 335 çoğ da Fındîñ ama u misir taylāsını ēg dîg belle gendüñ belliyusuñ bōle tırağdör ū bū
 yoğ bellemîle belliyusuñ ğazıyusuñ. var meci var heb. sen bā geliyisan u bā gelî sen
 gelî ama ben sēn sırañı bi on ğişi edsem on günde veriyim on gün sōra bi dā gidiceğsiñ.
 çoğ taylá var nası basacağsın beli heb bōle. esgiden bi ğere elli admış dene. ellideñ aşā
 bi hē yîm beşden aşā az taylāsı olan imeci edmiyudu öle ğalabalıg ğazılıyı. kemeñçeler
 340 çalınıyudu unda horan da dePinîdi heb çîniyulardı ğazdū yeri. bunnar var_idi ğız yani
 bōle yani. ya ğatılıyım tabi bensiz olu mu imeci ğatılıyum tabi. çoğ çalışıyım çoğ
 çalışannarı seçib çarıylardı çalışam kim ise u. tabi gi tabî şey ediyim. ā işde ā dingiller
 aha gidiyılar. şimdi oldu köy heP bi dingil. yā bi dingil. ğaç yaşında hēc on ihi yaşında
 yoğdur on bir yaşında. he ğırañdan aşā sürüb de dingil işde dā ya düşseñ nāPacağsiñ.
 345 bu Fırın benim. bu Fırın yaPulalu çoğ olmuş yüz yüz dîl yāni iki yüz senelig bi Fırın.

öle gızım yā bōle işde bizim hayatımız da bu. uñu dededen dedē dededen tā esgiye
dōru gidiyu. Köyün yeylilerinden birisi yani çoğ esgi bi Fırın. biz yani diyim ki sā iki
yüz diyim ama en az yüz admış senelig Fırın yani ū ihi yüze dōru da çığıyu u ğadar
böyüg yaşlu bi Fırın. bağ şindi şu üstü yıhıldı bu fırınıñ haşimdi biz gene siz unu
350 bilmesiñiz biz bu fırında fırın fasülesi ğuruduyug egmeg de yaPabiliyusuñ esgiden
dāfed egmegleri yoğdu bōle egmeg gelmiyudu dāfedlere mevlüdlere egmeg
dögüyudum bunun içinde yaPılıyudu. bunun içinde elma ğuruduluyudu armud ğurusu
yaPılıyudu bunu yaħıb yaPılıyudu ama şindi misir bu süd misirları ē südgene buraya
ğuy çoğ lezzedli oluyu. süd misir alıyusuñ toPluyusuñ yaħiyusun içini sübürüyusuñ
355 bunun içiñi süd misiriñi ğuyuyusuñ bi de fasüle ğuyuyusuñ fasüle de çoğ oluyu bizde
furun fasülesini. ā fırın fasülesini u ğadar lezzedli oluyı bu fırında ğuruyan fasüle
toPliyiñ tāzegene e bāzı turşu gibi haşlayabiliyusuñ bāzısını da ölegene ğuyuyusuñ
ğuruduyusun ki bōle bi artug unu bişürdünde koğusuna lezzeti inanılmaz güzel ğuru
fasüle oluyu duymamışdursun. bunda unu hālā bunun üsdünü ben bu giden gızım_ıla
360 barāber onardug unuñ bi dene daşı düşmiş içine unuñ dişlü daşı var daş içinden düşdini
urdan uħarı üsdü yanıyu. orayı bi çingö birağduğ oraya da toPrağla yağma toPrağ şeyi
unu örddüK kabaddug yedi sene yağmadı unu şindi yağıyığ daha sıra bulamıyığ
kendimize yağmā hērkes sıra sıra misirini fasülesini ğurudî içinde ğullanıylar eved yā
yine de yağıyığ yāni. ama bu ğadar tāmır eddim gene üzgar çoğ esdi daha ğaldudu addı
365 uyları bi şeyler yaPdı. yine yaParım bi ihi seFer ğuyarım misirimi fırın fasülemini undan
geri bi dā yıhılısa yıhılsın. ama bunu yığılmasını isdemiym bağ bu ğırañıñ ortası bu
Köyde en az yedi segiz dene fırın var_ıdı bōle esgiden bi teg bu ğaldı ama diyum yani
bunun bi usdası yoğ şindi yaPamiyug buñu bilen usda olsa bunu yaPduracām ama şōle
düşünüyum sāde üsdünü dēşdirddirım gene dursun öle idāre ederim. bacası yoğ u
370 içinden duman alev içinden u bacası oldu mu ğurudmaz içindehini yaş ğuyuyug
çünKü. tāze fasüle var ya bōle toPladūñ tāze fasüle yāni. yaPduğlarımızda duman
koğmuyu. sen u duman uradan şimdi bunu yaħıyusuñ fırını yaħıyığ içinde odunnarı
goşuyug bōle yanıyı. yanıyı yanıyı fırın ğızıyı tamāmen ğızıyı bōle ğıPgırmızı oluyu
tavannarı. unnan geri biz urayı sübürüyug tırmıgları var unuñ içinde heb unuñ şeyleri
375 tağımları unun_ıla sıyırıyığ alıyığ közünü külünü kömürünü bi sübürüyüK içini bōle
yîde sarıyug şeye bu deynēn başına bōle güzelgene alıyug unu çölünü çöbü undan geri
sulu bez ile suya dıgıb sıgıyug unu külünü alıyığ içini kül ğalan yeylerini atışın külü

380 galan yeylerini alıyuğ urası pırıl pırıl oluyu. daşı ısıdıyuğ daşı ısıdıyuğ undan geri de
 gıyacağ oldūmuzı da gıyuyuğ urā u gıPğırmızı bōle inanılmaz bi koğu bōle bunnarı
 gıydūn zaman burda koğudan durulmuyu u gıPğırmızı u koğu_ile urda gıarışdurub
 gıruduyuğ bōle unuñ şey gıarışduma gelberisi var unla dırmı_ıla u dırmıgla gıarışdurūb
 gıruduyuğ öle. u yanan yere gıymuyusuñ unu temizliyusun undan geri gızdırıyusun.
 ama sen ölüm bu taraFdan_ımıñın gıaradenizlisin sen sen de. he unnan ne yaPıyısız.
 hah güveçler inanılmaz bunda güveşler egmeg egmeg pide eved áma seninKi ifağdur
 385 bu esgikiler gibi dıldur şimdi. tūladan ördü eved çoğ güzel tūladan örmeniñ tūlada şey
 ama ē bizim burda biz yaş gıyuyuğ ya bu fasūleleri tāze fasūleyi gıyuyuğ ya u salımıyu
 pād pād daşlarına atıyu u tāze bunun daşı işde hiç padlamıyu o şeyde. şimdi yeni
 yaPannar var kemāliyede benim bi ağrabam var u da yaPdı özene özene bōle furuna
 hasdası yāni yaPdudu yaPdı getüdü yaPdı ihi kere fasūle gıydular padladı taşları
 390 tūlaları u yeri açıldı ama bununğı açılmıyu. bu taş esgi taş gara daş. bilmiyusuñuz
 bilmiyusuñuz eved. āy āy ama o fasūleniñ lezzeti bi başga oluyu. hē mısır gıyuyusuñ
 dī mi mısır da gıyuyuğ, mısır egmē yaPıyusuñ, çorbalara gıyuyusuñ, balıg hamsı
 unnuyusuñ yani u ben çoğ yaPıyım ama şimdi bu fırını esgiden biri bilen var ya benim
 halam da burda bōleymiş çünKü ben unu yaPıyım heP benden isdiyılar unu bilenner
 395 esgi insannar valla inan ki öleceg olan insannar benden şey fırın misiri isdiyu fırın
 fasūlesi. na gadar gönderiyum çoğ sebep unnara gönderiyım ben. benim burada bi
 haburā aşā bi baçcem var tā aşāya eniyı fırı dā bağ çarpularınıñ diKdim fasūleliK bi tāne
 şimdi gızım geddi babamlarınıñ urası boş ura göcaman bi alan boş bırağmağ isdemiylim
 üzölüyum āyleden gelen yoğ çoğ üzölüyum babamlarınıñ u esgi ev ne iy edmiş babam
 400 yabmamış da mināre yabmış_İsa Kimse gelmiyi. oraya üzölüyum ōh yabmış babam.
 babam heP benim sözümü diñledi ver parıyı minārē hergeş gelsiñ yaPsın çalışıyılar
 dedim u zaman da hergeşlerin durumu iyîdi bi teK bēm durumum kötîdi. ōnan sōra
 unnarın taylāsını bānı baçcesini yaPıyım üzölüyum babamıñ āşları, meyvaları,
 kiviligleri, unu, bunu uralarda ē babacūm diyım urları babam eniyıdı aşā urlara
 405 bañıyudu şimdi ālıyım ben gedmeK isdemiylim u boş ev yere gedmeK isdemiylim
 Kimse gelmiyu. urda fasūle var şu evimiñ ōne dōru gız çarpiyi dihe dihe u fasūleniñ
 dalınıñ dihi u dala uğarı gidiyi sarıyı çubug ama şōle bi şey bu bi gerçeK hîç bōle
 isdeyen birisi ona ihdiyācındise vermedūm hiçbi Kimse yoğdur bu da bi gerçeK hani
 hergeşe de sorabilürsün hērKese isdedūnū buraya gelüP de isdese de isdemese de

- 410 veriyum ne_ise. fasüleyi çuval çuval lahana gene öle köy şeylerinne olmayannara.
veriyu ū oluyu oluyu da batıyı. turşu isdēne turşu gıyuyum öle yaPıyım ama gızlar
yaPıyı gızlar çoğ yaPıyı ben bā ğalsa yabamam dā. yoruluyular ama benim unnar alışığ
unnar bi işi biTüdü mü birine şimdi bunnar biTdi yaylalarda odlar çıkacağı o odları
biçeceKler fındığ aldlarını misinē çeKeceKler. aynı benim u yayladā gızım aynan bi
415 erğag adam hic erğag adamdan farğ edemesiñ u bōle dîdür bi pontul vardur şeyinde bi
pontul geyer esgi bi de üsdüne şey geyer afurda içerde ceT gibi kral gibi. bi yere
giderKe tanıyamassın. bana geldi bi tâne musāFir u şeyde beşiKdüzünden heb āyle
urda beşiKdüzile sınırığ biz yāni unnar_ıla. dedi gi o da āuğad çoğ da geniş bi āylesi
var heb oğumuş ünüverselerde faKülTelerde şe_yaPıyılar heP hocalar urlârda
420 doğduylâr. dede ebe bize çoğ geliyu unnar da yā süd yōrd unnar da biliyu öle şeyle
gelmişler geçmişler hayancılığla. unnarı alıylar undan benim ğız evdē tabi unnarın
yanına giderhe de gene öle pontul iş pontulu od mod biçiyi urdan u trabzundan gelen
bi tānesi geri geçerKe bana ūra diyı dede bunnarın babası. ğız bazara gidî bazardan
geri geçerKe de una ūriyı tanımıyı bu kim diyı. dî ħi şey sen dî beni tanımadıñ mı dî
425 yā. ğız sen kimsin ğızım kimiñ kızıısın dî oldu diyu sen de diyu yā ay neslihan diyu
şaşırdım diyu beni şaşırdıñ dî. dî ħi u zaman iş zamanı öle_idi bu zaman da bōle amca
demiş öle demiş iş zamanı öle. ō adam dedi gi seni ünüversē işe alıyım nölursun burada
saña bi iş verecēm masa işi. gedmedi gedmedi. gel dedi ünüversede sâ bi masa işi
veriyim seni çoğ seviyim gel burda bi iş verecēm sâ gedmedi. şey dîl lise mēzunu
430 ünüverse oğuyamadı. ben gedmem ben eliñ emrinde çalışmam diyı. hayvannarım var
ben dî ben hayvancılığla dā çoğ diyu ūraşıyım dā da çoğ hoşuma gidî dî dā çoğ hoşuma
gidî yeylada. mudlu çoğ mudlu diyim a sâ mudlu çoğ mudlu. bōle ama gene de unu
yormuyum gene bāzı işlerini de biz ediyiK gidiyiK yaylalarda odununu alıyuğ. esgiden
urda odun ediyuduğ sîrın yēceğleriñi urda şe_yaPiyuduğ yaPiyuduğ ama şimdi heP
435 köyden gidiyu. u sîrı bağmağ gölay yem kepeK ver saman otu yoğsa saman. biz yáylā
çığmadan yim beş yîmi çuval yem kepeK urā döKdü adam geddi şalbazarından oğarı.
samanını da döKdü biz daha yáylā gedmeden ölüm var_idi işde ört üsdünü didük yār
mārsa. hava çoğ güzel ūrda yārsa çeK bırandıyi üsdüne çeKdi bırandıyi biz
vardūmuzda u yem yerine gıyduğ unnarı. daşıdıla gıydula bu böyüg ğız_ıla barāber
440 şimdi yidirüb içürüb durî yāni hazır gölay u ğadar zor dîl. veriye yemlerini veriye
hamurlarını atıyı ğaPıya onnar da gezib dolaşıb gelî āşamca sāyi unnarı mañine var

maħinîle sâyi unnarı ğuyuyo içiriyu danalarını manalarını òle ğızım yâ. çoğ çoğ
 inanılmaz derecede yâ tereyağı çoğ tutuluyu tereyağı çoğ tutuluyu ūrda. hebûle sŭT
 saTmaya şalPazarınnan geliyılar unnar. bizimKiler çoğ ucuz oluyu diyi vermiyılar
 445 bizim o bizim obamız yani oba oba sis dağı u bizim obamız vermiyî. dedim gi neslian
 sen sŭdŭ verseñ ğızım daha rahad edersin. inēñ bi denesini dörd dene var birisini
 kendiñe ěle şindi buzāları emiyu birisini kendiñe ěle u dörd denesini ũş denesini ver
 dedim zahmed çeKme dedim yani. u şindi sâde ayranını yağını alıyî yayî yayŭ yağını
 alıyî gerisini dökŭyu o da zarar. ben una ūraşmam diyi ben unu kesib duramam
 450 sŭzme mıncı çöKeliK yaPamam ben ana diyi. unu dökŭyî ğızım dedim ben de u zaman
 bir inē ěle sâ yeterini ěle gerisini sŭde ver. sŭde ver dedim. obadan da kimse olmadîni
 gelŭler mi bilmem ama yuħarı çıĝmîm dēcēm gel sŭdŭmŭz alıñ sŭdŭ diyi òle. geliyılar.
 yeylalardan getiriyılar annaşdılar biz annaşmamız òle olsa aslında ē biz de yāni
 zahmed çeKmez u ğadar sŭdde çoğ u da çoğ yorucu yāni evde şindi bişŭr mayalā yayuğ
 455 yay her gün bi dene yayuğ yayacān her gün bi dene yayacān unuñ ayranını keseceñ
 unnar çoğ zor. ben yaPamam o genc oldŭ ũçŭn yaPiyyî ben yaPamam unnarı. yaPiyyî
 derhē ayranını heb dökŭyu. yağını alıyî satıyî ayranını dökŭyu ayran yayŭñ ayranını
 dökŭyu. onnardan peynir oluyu tabi çöKeli oluyu güzel isdeyenner ne ğadar oluyu
 unu yeyla çökeliKleri güzel oluyu. ayran isdeme ayran isdēne yourd veriyılar. bi
 460 denesi buzāsına ayran isdiyyî da o yōrd verdi ğuydu al miKsere çeK de dedi ver bızāña
 dedi òle. dedim ya sâ habı yıl başında otuza gireceK he diyerim bu otuz altı yaşında
 heralde altı yaş araları var. ābisi şindi yanında ābisi haşindi geleceK yarın ōbŭr gün
 tēK tēK ama bizim urası çoğ obalar çoğ yaħın birbîniñ evine. hāyadda ğorğmaz.
 dabancası yanında şey av tiFē yanında gerçeKden u ğorğmaz hayyadda ğorğmuyu.
 465 gece birisine gideceK mālleden hani baña gel dēne bu yoldan gidise ōbŭr yoldan geliyi
 gelŭKe. giddî yerden geri gelmiyyî o biraz babası ğılıĝlı. ğorğmaz bizim ōrda bi şey
 olmaz sâdece işde birileri isdiyi alamadîni onnardan bi zarar gelŭse. isdeyen birinden
 bi zarar gelŭse ama benim tanıyan bilen de yaPamaz bize ama yaPabilŭler yaPabilŭler
 yāni birisi işde una ğaşı teKbirli. babası diyudu gi una ğızım ğaPıña biri gelŭrse
 470 hasda_idi burda adam, ğaPıña biri gelŭrsē kimsiñ diyi sor diyudu ses vermesē bi daha
 ğaPıñı çalarsā sen kimsiñ diye sor sŭlemese kimsiñ diye sor açma ğaPıñı dā küçŭğdŭ
 u zaman bi daha ses vermese teKrar çalarsa ğaPıñı ortalı ad diyudu dabancasını bu
 babasınnan ğalma bi dabanca ad vur ğaPıda yadsıñ köppeK gibi vur diyudu babası da

diğdatorudur. ama u şindi babā ayni baba ğılığlı diyim a sâ pondul ceKeT geziyî amā
 475 òle yani bōle hayatımız bōle. îşallah tanışırşıñ. òle bi şey olursa tanışırşañ sana ūrda
 seni beKleddiririm ben ğızım çığ dışarı beKle derim uralara uharı giderke bōle. yolda
 hemen yolda benim evim. bi daha gelişiñizde uraya gidersiñ de dersiñ gi ā urdan
 ormandan çam ormanınan çığdıñ mı neslian dedūñ zamanda urda seniñ şeyinde çam
 ormanınna çığıyusun giderKe bi yol var yuharı döndüñ mü tām yolda benim evim.
 480 bōle gidiyusun ormandan çığıyusun şeyden erĝeKsudan dersiñ sora sora gidersin zāten
 yazıyî erĝeKsu dediñ mi erĝeKsudā ormana giriyusuñ ormanning çığdın zaman bōle
 giderkē sola dönüyusun sol biraz bi rampa yol var soldā neslianiñ evi daş evi ifā ifag
 bi evi var çarduñ zaman dışarda. îşallā yaPın damam mangal da yaPîler mangalı da var
 gene bi yere sığışdumuşdu mangalıñı yer yoğdu dā. ızgarası urda var_ıdı gördüm şey
 485 ederKe toblarĝa uyları. yā ābisi de var unuñ musāFirsiz ĝalmıyî gelen giden çoğ oluyu
 şimdi gelen giden yaz çoğ geli yeylā çoğ adam gelî yaylamıza. yeyla zamānı
 gurbedcilerimiz heP geliyî akın akın dā u zaman evde yer bulamiyusun u ĝadar gelen
 oluyu. ünüverseniñ imamı_idi bizim burda imamlıĝ yaPdı ĝaç sene on segiz on doĝuz
 sene de ünüversede imamlıĝ yaPdı emegli oldu. uyğun geldi. nenni çeKer gibi oldu
 490 benim laFım. hē şimdi o imam na ĝadar arkadaşısı var_ısa toPladı benim ūda şeyimde
 geldi musāFır eddim. şimdi dıl önceden ama gene şimdi geddiler. orda bi òredmen
 var_ıdı bōle bayan sizin gibi bi ğız òredmen vardı Kücüg ĝardaşı var yanında unnarı
 da almış biz dā yeylā çığmadan yeylā çığdılar biz de burdan giddüK unnar_ıla
 görüştüK yeylada. şimdi şey yā benim haşimdi hem ĝardaşıımıñ hanımı ĝardaşıımın
 495 ğızı şeyde çalışıyudu güzellig merhezinde çalışıyudu iş yeri var_ıdı. u biraz diğĝaT
 eTdi ama u urda şey ĝaPdı virüs ĝaPdı. ğız yaTdı çoğ zor çeKdi hasdānelerde yaTdı
 yaTdı evlü yaTdı hasdānelerde çığdı ūraşdı zor durumlarda u ĝadar ğız mücādele eddi
 ūraşdı aha sevindüK u çığdı diye anasîle evde olan evden çalışan ĝardeşı var evden
 çalışıyü çocuĝ daha hiç ĝaPıya çığmadı bir yıldır ĝaPıya çocuĝ çığmadı evden dōru
 500 çalışıyî zāten dışarda gezmiyi de sevmiyudu. ihisi hem anası hem ihisi virüs oldu
 haşindi. ğızdan ĝaPmadılar marKedden ĝaPdılar. ĝarının marKedden ğızın evi ayrı ğız
 anasının yanına hasdāneden çığandan geri yirmi gün gedmedi görüşmedi. marKede
 sāde marKede gidiyî kadın ğız olan hiç çığmî dışarı. sen unna hem şehir hasdası_idi
 hem dē aslım hasdası_idi gelin. u çō ağır şimdi. biraz da òle şe_yaPım yani ağır ağır
 505 çoğ ağır ama. hē entümeğe admadılar yün bağıma admadılar ama hem şehir zoyluyu

hem virüs var hem aslım var. dî ğan tükürüyı diyı çoğ zorda nè_yaPacām ölmese eyîdi
babaları da yoğ. ölu evden tedavi görüyü olan iyi. bi dene daha Kimse yoğ evde
bağacağ ben gidiyim dedim bağıyım hala sen gelme dedi ğızım nerē geleceKsin seni
eve alamam ben dedi burası virüs dedi yā sen de hasda olacağsın. ama ben de unnarı
510 yēnnerimiñ yānda olmam gerehiyı babaları yoğ babaları yoğ anaları da hasdānede
gedmem lāzım. dedim ğızım dedim ben olana bağıyım celala bağıyım sen de dedim
hasdānede anaña bağ geliyim dedim ölümle barāber hazıylanduğ gidecūK. hala seni
alamam sen anamdan kötüsün hasdasın kesinnigle seni eve almam dedi hiç gelme seni
bu ğaPıdan çevürürüm dedi bā bi fırça addı bi bozuğ addı sen hasdagene nerē geliyın
515 dî dā gidemedim. yā ne biliyim olursam oluyım dedim yēnnerim ölüyu yani urda üf
bilmiyim. öle bi sığıntu dā urda var işde ğızım yavrum öle yāni bilmiyim. isdambulda.
unnar ayazāda oturuyular urda evleri var ama şimdi bi yerde ğızın salonu bi yerde ama
ölüm yā unuduyum unu. doğdura hasdāneniñ adını ellü Kere sordum haşindi sorsan
bilmiyüm gene bağ. segiz senede doğuz tāne mezelliğe adam ğuydum. baba, ana,
520 ğardaş, iKi dene ğardaş, görümcem, görümcemiñ çocukları. habırda habı evde
görümcem var habı benim evimiñ yahında burda bu taraFda dörd tāne özüylü çocū
var_ıdı ihi tānesi öldü gendü beyninde tümür çığdı beyin ğanserinnen öldü eşi hasda
hōunnarı heP ben bağdım unnarı heP ben bağdım. unnar heb öldü öle öle öle dayımıñ
enişdem u bu öldü yēnim yani bura doldu doğuz Kişi segiz senede doğuz Kişi bırağduğ
525 yā. haşindi allām allah ğorusun dā dengem ğalmadı. ālarħa ālarħa ālarħa unuTğannığ
başladı şimdi unuduyum her şeyi unuduyum. doğdura da gidemiyim ğorgudan. āyle
heğimine geddım de āyle heKimi gedme gedme abla dî u da buralara gelî beni î tanî.
abla sağkın doğdura gedme îlaşlarıñı ben yazîm îlaşlarıñı ben yazîm gedme abla ev
ezzāne gibi. öle ğızım yāni ğorguyuğ gene de ölümnden ğorguyuğ na ğadar orası dolu
530 da olsa āyleñ gene ğorguyusuñ ölümüñ yüzü sōğ öle. āmin ğızım āmin size çay falan
yaPiyim bi çay may iKrām ediyim. gelmeñizi isderim geliñ buyuruñ geliñ ğaPımız
ardına ğadar açuğ gel. siz gençsiñiz genc olsam gelüdü tırabzunnarı ben tırabzunu
ben habı evimde durmadım trabzunda durdüm ğadar. benim ölüm tıraFiK ğazāsı
geçürdü habırda araba ezdi unu küçüKdü arabaya dahılmış endi yüKlü ğamyun araba
535 üsdünde durdu ayāniñ bi de geri geddi ölumu. o tırabzunda ömrüm o zaman u
meydanda hasdāne faKülde urda dîl_idi bi yandîdi çamlığdîdi. urdan dōru devām
ediyı. gide gele gide gele āylemizde ana baba köyde durmadım urda durdüm ğadar

tırabzun dediñ mi ā eşim de urda ō hasdāneniñ bi tāne daşı yoğdur göz yaşımañ ağmadū
 damlamadū bi daş yoğdur urallarda hayatım ūrda geşdi ey gidi ey gidi yavrum ey. ōle
 540 daha ahlıl galmadı. çocūmuñ ayagları çoğ kötü. çalışdı da çoğ kötü ayagları hele bi ayā
 çoğ kötü bōle topuğ maħarası çalışmıyū. çoğ kötidi çoğ hebūle heb yere yaPışdumuşdu
 hōraya yaPışdumuşdu. yürüyū yürüyū desdeħsiz ama. altı Kere bi ayāndan amaliyaT
 oldu üç Kere birinnen oldu. altı seFer isdambullarda tırabzunnarda özellerde ola ola
 ola bi tāne şimdi esnetiK amaliyaTı var hayyadda olmam dedi kesdi addı olmadı
 545 doğduru çoğ yavlarıdı olmadı olmadı. nefret eddim hasdāne dediñ mi diyu gedmeK
 isdemiyum. ōle yāni. sen sen olsun ben heb otururum ama siz gidiñ işiñize yoluñuza
 sizi dudmiyim işiñe gideni yaz ōle çoğ kötü olannarı da yazma gedsin boşver. sizi
 öpiyim helal eddim. çay gāve içmeñizi isderim habu şeyden dolayı. çeK ölüm çeK
 bōle çeK. ā yoğ gızım yā bizde yoğ biz diğgaT ediyuğ. sarılmağ isderdim sā. hē ismim
 550 bin doğuz üz elli segiz dōmliyim hesab et. zernişan arslan. hîç kötü çoğ kötü baña biri
 para yollācağ olsa yollāmiyu zelişan yazıyılar dā bangadan alamiyim bi şiy olsa. āy
 pirensesler geldiñiz mi sîz. neyi. arslan evet. hē ali oğulu mēzuniyim. hē nere u zaman
 oğul nerdîdi de ben oğuyacādım. gōce hau çatağda haurlárdā oğuyılardı beni babam
 urā yollar mîdi. şeyi mi sordu hē unu mu yōğ. yoğ yoğ. unuñ da yoğdur şe āmediñ
 555 vardır eşiniñ var hanımınıñ yoh. tanışdîma memnun oldum îşallah görüşürüz îşalla.
 bōle çığılıyı îşalla gelirsîñiz de giderüK eme siz unudusuñuz şindi. geldiñiz mî. habu
 habu bizim köy dā uralardan şey bōle dolaşması evleri. evle birbirine yaħın. hadi gızım
 işiñiz de hayırlı olsun güle güle gidiñ.

ADI SOYADI : Fatma Kırlak
DERLEME YERİ : Merkez
YAŞ : 94
TAHSİLİ : Okur Yazar Değil
KONU : Aile hayatı, gündelik işler, köy işleri.

XIX

yōğ ağılı mı ğaldı ananın daha bilüdüm esgiden eme gızım doğsan dörd yaşında
mîmişim ne. hē bu yaşdağı adam dahā. şükür şükür şükür allahıma dolanım allah bā
bi ğuvad vērde geziyim. hē geziyim hāunu dōru diyin. hē ırātım. hē bu bēm babamın
evi. bura hē babamın evi. ğocamın evi isdambullardîdiK ğocā geddim adam_ıla
5 baraber isdambullardîdiK orda evlendiK burdan geddim orda evlendiK geldiK sōra bi
dā geldiK de gedîK gibi buranın yerini aldıĝ beyim aldı. undan sōra burda odur budur
durîdiK biz işde şindi ben bilsem de desem sâ dēmeme işde ōrdan geldiK burda işde hō
uķar bāba evimizde yer ev yabdıĝ orda durîdim. sōra burā indim işde bunnarın yanına.
teggene duramadım uşagların yanına endim. teKim işde ben teKim unna deñize gidîler
10 zabahdan ğaĝıb deñize gidîler. hē baluĝ dutîle baluĝcı. hē ben de unlar gideñden sōra
işde egmēmi alıb da gidîlerdi unuddular egmeg almadılar bā bōñ. param var ōlum ā
aylım var allah rāzı ossuñ allah nurda nurda yatırsıñ. beyimden hē hē undan ğaldı.
param olduñ ben ele ehdaç olmîm aliyim onu aliyim bunu aliyim isdedîmi aliyim gızım
adıñ ne_idi. kübrā. adıñ da ğüzel gendiñ de saña dolanım. hē şindi sen şindi burda
15 okudîsiñ. hē hē bura ğızıyım. doğsan dörddiyim hē doğsan dördiyim. çō eddim altı
yedi dene var. haşindi durum beş dene mi altı dene mi işde durî öldü işde bir ği üş dene
de üş dene de öldü hē. ō zamanda bi şiy bilme yō_üdu gızım edmemeniñ ğoleyiñi
bulamazdıĝ gızım eddiK de eddiK. şindi ğoleyi hēPsi meydanda hePisi oliyi şindiceK.
edmemeniñ de çāresi var edmeniñ de çāresi var hē. anañ babañ durî mi. ōle mi. uralı
20 mısıñ tırabzannı mısıñı2. ōle mi. babañ da durî anañ da. e anañ gene olur ğenşdir. yol
mu. ōle mi. böyü müsüñ sen. ortasıñ. hē allah hayırlı edsıñ hayırlı vērsiñ. ōle mî, sen
ĝaşdasıñ. ben bilmiyim ği on beşde vardıñ mı. hē yirmi beş mi ōle uFag ğördüm. tiPiñ
ōle ğösderdi. hē tabî. ğoñşiyiK biz gider gelirdiK birbirimize hē hem aĝrabām hem
ğoñşum hē. duruķannıg bize bā işde havas edmiş işime ğücüme neyise geliyi oturiyi
25 bizde yiye içiyi gidiyi derkennig bu da isdambulda teskire bıraĝdı gelmedi burā.

- esgerdi_idi esgerden teskire bırağdı iş bulmuş gelmedi burā. hē tiramvaya girdi ōrda
geddim yanına hē geddim durdum ePî yedi altı yedi sene mi ne durduğ bilegene ōrda.
güzel emē en soñ geldiK gene gelmîcēdim ben heriFiñ gelesi geldi. köye gidecēm dî
geldi. sen de unuñ dedîñi edceKsiñ geldim burā işde ōlegene geldiK ev mev yaPdığ
30 buriye buranîñ yeriñi aldığ ev yaPdığ ōlecegene ğaldığ burda ğızım. ğoñşudan parîle
ğoñşudan aldığ. urā dōru hāuļler boşgene habu ev çiTiñ eviñ hāuļler boş satılmadı
arsalığ heP. alañ olsa sadcağlar. ben geldim de burā geldim gibi teggene duramadım
orda burda da geldim ōlanîñ bu ōlanîñ yanına geldim onuñlanığ duriyiK. hē ōlumuñ
ōlu torunum bu yanımdāğı hē hē torunum. unuddum onnarı yaPdığ dñnsüz olmazdı gi
35 o zamanda ğızım dñn olurdu. hē ğaçıP da alan vardı e biz dñn yaPdığ. ğaynanam allah
nurda yatırsıñ ben vādim var dedi dñn yaPacām dñn êdcēm evercēm ōlumu dedi dedîñi
êddiK biz de geldiK hē. ehil_idi allah rahmed êdsiñ egmēñi yiyim nurda yadsıñlar
onnarıñ egmēñi yiyim ğızım nurda yadsıñlar allah nurda yatırsıñ. ğaynanam ğaynatam
ehil. yō_üdu o zamanda nērde babamdan dñşmē ayrılmadığ dā gi yō_üdu yō. yō_üdu
40 geldim burā burda buranîñ yatāñı aldığ yaPdığ ōlegene işde yer aldığ bi şîler êddiK bu
vağta geldiK ğızım. ōle. talłá yaPmaz mîm zamānında yaPdım zamanında genşligde
yaPdım talłá da yaPdım. bābamîñ eviñde de yaPdım burda da yaPdım hē yaPdım ineg
de êddim hē ineg de bağdım. bullár çay oldu bi şîler oldu oldu geddi herKes ondan
sōra ğaş devire döndü yavrum hē ğaş devire döndü. yō_üdu yō_üdu sifdin yō_üdu
45 sifdin çay yō_üdu. hē mısır mısır talłá êderdiñ sōradan çay çığdı dā ne çığacağ bağalım
ğızım bi şiy dā çığar. hē var findılgılg hāuļlár. hē hē çay dā çoğ gelişdi berekedi çoğ üş
kere toPlanıyu çay. hē türKü çārılır. meci oludu işde meciniñ başında bi türKücü oludu
taylá ğaziyüseñ ğazmîlá ğazagenē diñilib horon depegene ōle bi şî işlerimiz ōlîdi hē.
onnar ğağdı sōra sōra ğızım hē. şimdi yō çay bi teg çay toPlamā üş kere çay toPlanî.
50 günlüğe gidiler günlüg. üsdünde gelinim var hē. var ğoñşumuz yañın ğoñşularımız var
eme fazla ōle gidib gelib samîmi fazla dēlüK bi maslātımız olusa o bā gelir ben ona
giderim işde ōle nēdeli ğızım. o bilü ağılıñdadır işde heP. ben da unuddum işde ben da
unuddum dā ağılımda yoğ ğızım haşindi saña demē. anam der diyi yolladı seni bā da bi
şîler dîdim unudmîdim unuddum işde. çoğ analarım babalarım ānaddı eme unuddum
55 ğızım ğocadîñ gibi ağıl gidî unudum hēPisiñi unuddum. şüKür şüKür hē egmezgsiz
bırağmîlerdi beni eme unuddular bōün de bırağdılar. hē ben de yūrüm accıg ayaklarım
açılır dîm buranîñ bazarı bōün herKes bazara geddi ben de bazara mazara gedmîm

esgiden beri bazara gedme adetim dël.  ocuglar getir  h zanlar ne il zım_ sa d s n
 getir ler s  alıb getir ler. sen bu  ey yan nd  kim d zeni n  lu mu. onu n_ la geziyi n
 60 araba unu . ne g zel  d  n.  ız ne sa a dolaniyim bi  iy daha bild m var eme unuddum
 hatırıma gelm  gi desem sa a. un apanda h . hi birisi a lımda yo . anas n  esgi ana
 saned  de yoll  esgini n a lından bi       mazdı unudmazdım bi   ler d rdim de u u var
 d  yolladı seni b .  le mi. h  h   l m unud m g z ne dolan m do san d meK n  d meK
  a a d l. hi  b     n  biliyim d  yo  hi  hatırımda yo . do san sene  ocuglarını
 65 b y dd  n, g v dd  n, yedirdi n, geydirdi n, ineg  ddi n, dana  ddi n, unnarı saddi n  
 neler  ddim neler eme hi birisi de a lımda yo . h  var sis d  yeylamız h  yeyl  da
 giderdim. y r me giderdiK esgiden s ra  ı dı be  on seneden beri araba, araba  ı dı.
 arabamız v dı bizim inegleri g t r d K yeylada  ızlarım b y c  n  b ra ıdım
 emriyeden b y    ızım var hava o u b ra ıdım anam n y nda u arda in mi n danam n
 70 y nda ben bur  gelirdim. burda gel  findı  toPlardım, ırgadlı   derdim. n dceKs n
 bu alca s n ediyusu  d  hePisi h Pisi n   derdim  ızım. s ra i imi  ddim mi giderdim
 h zanım n yanına. h  bu yıl gedmediK yeyl  gedmediK. ben bi hafda durdum b y  
  ızım_ la geddım de d  gedmediK ana gene gideriK dedi g z   dedi all  izin verise
 dedi d  da o da anca geldi a  adan gelin aldı  lu u everdi de. he le d l eme pa  a gibi
 75 var evim z h . durul  gene gene durul . h  h  sizi n de vardır.  le mi. yeyla yo  h . siz
  rda k y    zde duriyi niz t rabzunda. nerelisi niz aslı niz. aslı niz t rabzun h .  le mi
 o um  geldi n.  a  bacı n var  a .     ız, olsun  ız  lan aranm   indi. allah hayı lı  dsi n.
 hayı lı olsun,  ızı  lu yo . hayı lı olsun da  m ll  olsun hayı lı olsun da  ızı  lu yo .
 h , yo   indi ayırma yo   indi ayırma yo   ızım.  ey var habu ne hasdal   ocamannı 
 80 hasdal  i de unnar var he le. he le he le bi  a  hasdal m var eme  le  o   eKilm ceK
 hasdal m yo    K r. h    K r. allah hayı lı  l m v rsi n cen b  allah hayı lı  l m
 v rsi n.  inden s ra  l m m z ge di  ızım  ocadı . isdemez isdemez isder mi sen deli
 misi n  l m  n y z  s   h  eme  lc K allah hayı lı  l m v rsi n, din_ le im n_ la
 g  meK nasib  dsi n  ızım. k     . yo  yavrum yo . o zamanda  ız o udm   ey
 85 d rlerdi orusbulu  dellerdi o zamanda. halb _is  ne olsa olsun o uyc mi  hePisine. bi
 k d dutiyim de habu u o u d m ele n  d c m a lım var b m de n  o umadım,
 o us dım e.  ızlar h  h  k t  den di esgiden  l di. k t   dceK olan her zaman  der
 i inde var mı o u  dersi n her zaman. h  tab  tab  tab  d ru. sen  indi b le b le b 
 geliyi n u u variyi n bi   ler bi   ci  alıyisi n. h  tab . s _ol allah  r z  olsun. gel y nıma

- 90 burda ā tegim evde. her zaman gel hē he gel. ben unudmam dā. uy tōbe tōbe tōbe. hē
oğulūñ yolu. ēnesi ğağullu māllesi. haburā uğarı bozdepe dīler. bu taraFā şey daha ben
çığardıp da dēmeme ben bu taraFa da altunnu hē bu taraFa dōru da altunlu dīler. ğağullu.
çoğ hē. çoğ güzel hē şehir. ğızım köyde hē. yakın ā hāuracıgda. sen de sâ_ol allah
îrâzı. yōğ yavrum hebisiñi ben hişbi şey sevdūmü aldırîm hızanıma param oldū gibi.
- 95 çoğ sâ_ol çoğ sâ_ol allah elleriñi doldursuñ daldîñ yeller altun olsun nêrde hayıllı bi
sevdū var_îsa allāñ seni uña nasib êdsiñ, gendi sevdūñi gendi seveniñ nasib êdsiñ.

ADI SOYADI : Şükriye Cıvak
DERLEME YERİ : Kemaliye
YAŞ : 63
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Aile hayatı, evlenme hikâyesi, köy işleri, gündelik işler.

XX

yaşım elli segiz dōmliyim admış üç yaşıdayım. e saña ne diyim on üç yaşında evlendim. allā şükür evlendim annımız ağ yüzümüz açığ çolug çocūmuzı böyüddüm, yedi tâne çocūm var. beş olan iki gız. hebisini yelleşdidim şüküller ossuñ. dā ne diyim saña. ē giddim buralarda ğaynanamız_ıla ayrıldığ tabi dā bunnar eltilerim eveT he
5 yabancı dī. burā dōru heb eltiyiz. unnañ sōra. yā oğuma yazma ğursuna geddım çocuglarım küçüg_idi ali oğulu derdiK esgiden al oğuluna geddım undan belgem var yani. idāre ediyiK. oğuma yazma işdē belgem var şüküllē ossun giddīm yeri geldīm giddīm yeri bileceK ğadar bā yetiyyı. ē u çocugları böyüddüm everdim burdan isdambula giddim şüküller ossuñ bi ev aldım çalışdım emegli oldum ama halā dā da
10 didiniyim yani ben hişbi zaman büyüğlenmem geşmişimi gelmişimi unudmam geleceñmi de düşünürüm allā şüküller ossuñ. ē ev aldık çocuglarım kimi kirada kimi ev aldı. şindi kendi evimde çocuglarıñ birisi duruyı. ben geldim emegli olannan sora buraya da ev başladık. üç ğat çocuglarım birer ğad birinde de ben duriyim. geceğondum da var uFag ūrda u ōllarımıñ biri duracağ urdā. e işde hayatımız bōle
15 yabacag bi şe yoğ geldim aynı esgi halime elime aldım. esgiden aynı baā bacce işliyiduğ, bel belliyiduğ, ğaziyiduğ, fasile diKiyiduğ, unu bunu diKiyiduğ işde aynı ineg bağıyım. ineglerim var şüküller ossuñ ele muhdac olmuyum. çolūm çocūma yani ne deller unā hobi mi diyılar ōle bi şey diyılar o gibi. benim māşım bana yetiP gidiyyı. çocuglarım.. çalışdımı yā mā yabıyım çolūma çocūma gönderiyım. e haşindi sāde üç
20 araba giddi üç arabada da yūK verdim çüngü çocuglar kalabalığ. mebur. e ben anne çalışma diyolar bā ama ben rahad duramiyim. anne çalışma yabma diyolar ben unnar ōle dediKce dā fazlasını yabmag isdiyim. yatā düşersiñ diyılar bana fūrüz diyular da şey yabmasıñ diyılar sān cenazeñe de kimse gelmez diyılar ama nāPiyim allah yardımcımız olsuñ. biz elimizden geleni yabmā çalışıyuz işde. yavrum benim ē üvey
25 annem var_idi üvey annem oldū için ben on üç yaşında eşimiñ annesi emegli_idi dul

ğari_idi. e beni çocuggene ğandırdı görümcem ğandırdı ğaçırdı. eşim ğulā sār anca yeni geşdi ya ğulā sār ama her şey geliyi elinden öle hani deli dîl dînce biraz ē ārbaşlı yani biraz şeyce. ğulā duymadūndan biraz ē yanniş annaşılma oluyı e şüKülle ossuñ geçinib gidiyuz birbîmize desdeg oluyug u da yardımcı oluyu baña e bōle işde geçini gelib gidiyuz. sus lan. çocugdum yā. amā benim hatam dēl ki o bana bağ ne diyu. ama ayıb oluyu. şe üvey anne oldū için biraz ben dē ğaynanam emegli_idi köyüñ en zengünü görünüyudu. esgiden bi emegli olsa köyde o zengin sayılıyudu. e çocug aĝlım zengin yere evlendim goyā yani. u amaç_ıla geldiğ. aĝlımız öle çalışıyudu u zaman. şimdiñi zamanda yeri olana ğarılar gidmiyu ğızlar evlenmiyi evi olan malı hanı olannara biz mal baĝamayıg, biz taylá bā bacce işlēmeyüK diyular. nerdē esgiden de evi olmayana yeri olmayana mal vermiyüdu. ō köyde ğaş dene ğoyunu var gid ğızım urada rāT edersiñ. ya ğoyun baĝıyıñ a kölē yollıyıñ a ğızıñı geliniñi. uriyi bilmiyüdüK bilmiyüdüK işde heb cahilliKden işde heb cahilliKden. haşindiñiler bile anne diyulā baña hangı aylarda iş olmuydu diyular burıyı tatil olārağ ğullanıylar. ben de diyim en iş olan zaman ğüz ayları fındıgdan önce oT biçilî a hāu zamanna hîc iş olmuydu diyum. geliñ diyyım. gene de biliyiler da geliyla alla rāzı ossunlar. ē biri gidî biri gelî beni yannız bıraĝmıyıla yaz geldi mi. ben gelinlerim ile ayni bacı ğardaş gibiyim yani öle bi sorunum hiş bi zaman olmamışdır olmaz olmaması lāzım çüngü ben hem anadan da çegdîm baba ğaynanadan da çeKdiK. esgiden bütün ğaynanalar ōlî_idi dā dōrusu siz bilmesiñiz siz nēde en Küccümle yaşıdsıñ belke de. ğaç yaşındasın. benim en Küccüm otuzda var tabi ki. sen baĝma ben. hē yani allā şüKürler ossun allah bundan aşşā edmesiñ hiÇ Kimsemizi yani. hē oldu ğızım. ya ū ilK evlendim zamanı kaçdım geldim ya ben unu soruydu bana he. āca çıĝmam şōle bēm eşim da ufag uşagdı ben de uFa uşagdı. ē ğaynanam_ıla alla rāmeT eylesiñ görümcem billig oldula. aĝşama biz seni gelib alacāz. felan yere ğadā gel dedile. e ben şimdi urıya ğada geldim. dā teleFun yog teleFun edcēm uFag uşa. geri dönsem analîm beni düveceK nāpiyim basdım geldim. geldim amā iT de var afedersiñ iT köpeg ne_isē adam eti yiyyı o şeKil sert. hāurda benim yeñi evim o yanķı büyüğ ev benim sonundaki. urda bi aç var u zaman ev mev yoğdu ya hebile bi teK bi habu yıhuğ geceğondu var sāde. cazırd diye āca çıĝdım ben köpeg havlamā başladı ben āca çıĝdım. bunnar şindi kimse yoğ ya iK gelinleriyim ben iK gelinim. āca çıĝdım amā eşimiñ de benim urā ğada gelecāmi de bilmiyi andır ğalsın cahilliK yani köy köy şeylî. uFag uşaglıg var cahilliK de var ikisi bi arada. ne_ise

60 ördan köpē tuvaledleri dışardaydı. çocuglar köpē yāna çārdılar e ğayınnarım küçüĝdü
 u zaman unnar da dışarı tuvalede çığınca dışarı çārinca köpē ben koşagene ğaynanama
 koşdum. ışıĝ da yoĝ mubāreK. eKmeK yaPar_ı mış saşda. hē küçüĝ bi ışıĝ var_ıdı. hē
 ğara lamba derdiK una biz. giddim ē ben geldim die ğaynanama sarıldım. imanıña bu
 ğaĝdı seni kim getidi burā kim etdi. ya sen didiñ a bā gel diye. altından çıĝdı. e ben dā
 geri gidemem nolacaĝ. ğız gelmişiñ dönmüşü olmaz dedi ben seni dedi önce allahdan
 ğalaniña vermem dedi şindi sāib çıĝdı bā alla rāzı ossun unnan yana. tamam ğızım
 65 dedi. babamıñ da tabiatı kötü. şimdi bunna ne_isē geldile aradılar sordula ben
 sağlandım ğorħudan beni alıb gideceKlē diyi burā geleceñ besbellü. nası duydulā ben
 uriyı bilmiyim orasını bilmiyim kim dedi. neyse geldim bu ğadar. geldiK yurT yuva
 bāladıĝ. çalışıĝ cabaladıĝ bu hāle geldi bu zaman. he āc işi oyudu. allaha şükür
 şindiKi ğızlar saña ne diyyım. az o yana var deseñ bunu habu yemē niye bōle yabdı.
 70 yōĝ Tābi ğaç yaşındasın sen. o ğada boyum bosum keles şeyim yō_üdu ya gücüm
 yō_üdu ne geziyu. üvey anne elindidim. benim annem rāmedlü ğaç sene oldu öleli ē
 bayā oldu on yedi on segiz sene oldu öleli ama annem ikinci evlilı yabmış ama annemin
 suçu yoĝmuş herKes biliyu. babam üsdüne evlenmiş. evlenince annemin ħardeşleri
 küçüĝ olunca amcasının çocugları annemi biraĝmamış. annemiñ köyü şu aşāĝı derenin
 75 aşāya köPrü var urdā. köPrünün ħarşısına uĝarı. ğoyunhamza köyü. he. ğorelē o
 dereden o yanı ğorelē bālı annemiñ köyü orası ama annemiñ annesi bu köylü babası o
 köylü. ē yabacā bi şı yoĝ işde ōle. bōlē geldiK geşdi. yō biz çoĝ iyig onuñla da bunuñla
 da. hē yō allā şükürler olsun o olmaması gereK aslında iki günnüĝ dünyada ne. burdan
 ğaş denesi geldi geşdi. ğaç Kişileri ben ē aĝlımıñ sordü sırada beş yüz Kişi gelmiş
 80 geşmişdür bu köyde yani o amaşla. nōldu ne götürdü giddi. oldu ğızım ben. benim
 yühüm var ordā onu alıyım. ben tırabzon taraFlarına çaya çoĝ giddim çay toblamıya.
 ofa çay toblamıya da giddim iyderē ofā esgibazar diyülardı uralara çoĝ giddüK.
 ğaynanam çocugları baħardı biz giderdig nābalım yevmiyē giderdim. gidiyim
 çalışıyım die kendi geleceñi ğurtariyim diyi çō ūraşdım. alnım aĝ yüzüm açıĝ çalışdım
 85 emegli oldum bize yetiyı. ama ben bunu fazlalıĝ çalışıyım nāPım bi çocuglarımıñ bi
 ihdiyacı olur diyim ā satıyım bi eħsıme veriyım. nası diyim saña işde geliyola yüh
 arabası gidı ihdiyaşları oluyu cabalıyyum bi şile hazıylıyım yūk gönderiyım ōle. ğış
 geldi mi bazı ğaçıyım yani buñaldım mı sıkıldım mı ğafā esdi mi basıyım gidiyım
 isdambula. ğızım var yēnim var tırabzunda geleceK cumā ğün burıyā. şu abimiñ evi

- 90 abime geleceK. valla nēsinde bilmiyim. fūrüz var dî yollar kesi dî gelemedi. cumā gün gelceK. meryam nēsinden ariyim soriyim bi baKiyim siz neresindensiniz.

ADI SOYADI : Kazım YILMAZ
DERLEME YERİ : Kemaliye Köyü
YAŞ : 74
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Köy işleri, aile hayatı, askerlik anıları.

XXI

habu köydēKi olan işleri. köyde nēdelim taylada çayırdā çalışıyug. findı_ıla ūraşıyug. gışın da ğar yādı mı ğaPiya çıġamiyug, gışın da ğar yādı mı ğaPiya çıġamiyug. hevle odun Felan peşindīK. yani e biraz findıg var. eme bu sene ğar yādı hişbi şî olmadı. yaPrā aşdı Peşinde iKi deFa ğar yādı don yaPdī biddi. şindi da bacce yaPiyyug. şindi

5 bēm o yanda bacce var unu motor_ıla kesiiyim. altı. onun yandā u benim ğız bu torunum bi de u yanda var torunum. bıyır. iy iy geçiniyüK nēdeli. aynı köyde aynı köyde. asger ne dīm bizim oġulūmuz yazaylīmız yō_üdu. ōlēne giddiK ali oġullānda oġudūg. geddiK ihi sene asgerlig yaPdīg tesgēmizi aldıg geldiK. bi de ūda dōşme de dōşdüm. bir ay geş geldük. diyarbaħır. acembillīm isbarta usdabilīm diyarbaħır.

10 buyur. dōşdük dōşdük. nie dōşdük. şindi dörd günüm var şeye tesgē almā. elazıglı bi şe var_ıdı oñbaşı baña tabag yēgadiya. e bēm de bem de üş günüm ğaldı sen bā nie tabag yegadīn derKē bi şe tabā başına aşā geçüdüm. burā köye geldig tesgē aldıg geldiK. beşimden on segiz lıra şey geldi cezā geldi o tabag ğırma cezāsı. unu gönderdük. ōle. bu başga yerde barabar geddiK de bu başga yerde. senē nēdelim.

15 dibine o yıFşinnā unu alıyug u ğalan dalları kesiyug hevle bi hazıylıg yabıyyuħ olūsa. bu sene gübre ğuydum. beş Torbā altı Torbā ğayadibiñe ğuydum iKi torba bēleñe ğuydum îlaş da vurdum altı çuvā Fındıg aldım gene o ğabuġlugana dā yoġ. bağ otuz altı çuval aldüm yerdē altı çuvā Fındıg aldım aha otuz çuvā da yoġ. işde ōle. çalışmā taġatım yō ama gene bunāñ yānda iyim. ben aslım hasdasiyim aslım hasdası. yoġ allāñ

20 izni_ilen bi şî olmaz allāñ iznīle. a na zaman olsa ölecüK. hec ğorħum yoħ. yedmiş dörd yaşındım yedmiş dörd dā nādar dā yaşācām. ya şindi toPluma girmeK yoħ toPluma girmeK yoħ. bağ cenaze vardı cenazē gidemedim. imam bā dē gi gedme didi. işimiz biddise gidiyim.

ADI SOYADI : Mustafa Amanet
DERLEME YERİ : Kemerli
YAŞ : 53
TAHSİLİ : Okur Yazar
KONU : Köy işleri, aile hayatı, hapisane anıları.

XXII

şimdi ē findī îK önce bacce temizliyuruz añadıñ mı. otunu paldırını vururuz. hani
 findığa yañın ama bunnar yani findığa yañın. gübresini Felan aTarız. gübresi zâten
 biraz erKenden atıyüz. paldırını vururuz motur_ıla barābar. dibiniñ bu işğınlānı alırız
 findiñ. onnan sōra ēr baccelēceKse bacceleriz. eme şimdiden başlanılır yani şuan
 5 baccemîe başlandı yani, bacceler yani. şimdiden bacceliyüsün. dā bu yaPrag aşdı
 zaman seniye dā olmuyu yāni. çünKü findıg dōmiya başlıyu dā kesemiyusun yani.
 onnan sōra dā findıg olur, toPlanır. ırgadlar yani amale_ilen, baccesi çō olan amale_ile
 toPlar ama az olanlar kendisi mesā ben kendim toPladım. kendi işimi kendim gördüm.
 gelür döğhâriz harmana. biraz ğuriyenden sōra ğabūñ içersinde patōs çārırız. patōz gelir,
 10 findī soyar yāni. onnan sora da biz çeç halini ğurutub, içini temizle seçeriz. çuvallıb
 hazır ediyüz. satışa hazır oluyu yani annıceñ. şuan satışa hazır yani findıg yani şuan dā
 ğurıcağ findıg yoğ yāni. hePsi bizim işimiz biTdi yāni. bazen de küFürlü ğonuşım
 ğusura bağma yāni ben bāzen abuğ sabuğ da ğonuşuyum şaşırıyorum. hē şindi hayvana
 gelincē zāden burda hayvanı olan peK azdur yāni. hēKez emegli oldū için yani peK
 15 mal baĝmîler. benim var iki tane düvem. bañıyorum. hem inē_ile ūraşıyorum hem
 unnā_ıla ūraşıyum. vaKid geçiriyum. yani hobi gibi anniyceñ. buñaldūñ yêrde de çeğē
 saTarım yani yabacağ bi şe yoğ dā yani. bağamasag. işde otunu yolarım, yaprānı
 yabarız işdē. talılayı az bi talılamız oluyu zâten heKesle ōledü zāte yani būda esgiden
 habu bā bacce habu gördün heb mısır talılası_idi. tabî. bu findiñ aralāna bile mısır
 20 diğherlerdi. şimdî milled heb gurbeT murbeT işi çığınca hēKes giTdi burda yani dā hiç
 ōle bi şiy yoğ. hēKes eviniñ ōne işde bi zebzeliK, işde fasıla biraz mısır. az bi alan bi
 yerig ossa uralara heb bōle eğherler diğherler yāni. yāni bu ğadağlig yāni benim
 bildiKlerim. başga dā ne dimemi isdiyusun. şindi ben üç seFē evlendim hangı birini
 ānadım. bi tānesini ilg eşim tā uFagdı, on dörd yaşında Felandı evlendimde. bi ğızım
 25 var onnan. evli, izmidde oturuYu. ē unuñ_ıla ōle işdē gene buralı da başga bi köyden,

yağın. isdanbulda òlê ābisini yāna gelmişdi. ābisi de argadaşım ama ben ğardeşi felan oldūnu bilmiyorum yannız. bi saba uriya giddim. zaten yaħın evler. çaya Felan çāriyu ben beKarım tabi u zaman ya. bādım bi ğız var urda. didim ği ābisine ābisi_ imiş ābi yani unuñ kardeşi_ imiş. yā bu ğız da dedim ğüzel fenā dīl_ imiş felan dedim. ābisi de
 30 evli ama. o hanımı dedi ği ya sen ne_ yabiyiñ didi yā. u didi salihin didi ğız ğardaşı köyden ağşam geldi didi. deme yā. dā çay may içemiyum utancān. bi Kere āzımdan çığdı. en son olcağ gibi dīl. isdeddim ben tābi amcamıñ oluñā Felan. babam u zaman burda. yaşı yāni bām oğuyıb yazarlī da yoğdur bāmıñ. òle òle isdediK aldığ işdē. bi on sene Felan şey ğaldığ. evli ğaldığ sōra ayrıldığ. unnan sora köye geldim.
 35 isdambulda_ idim Tābi. buriye gelince bu habū tepeniñ arga yüzünden çanağcı dīler. bilmiyorum hiç o taraFlara geşdiñiz mi. ordan evlendim undan da bi òlum var. var ama göremiyug aşşa yū iħi üş dōrd senedur. aşşa yū on üç on dōrd yaşlarında. onu dā bu iħinci hanımıñ annesini öldürdüm ben. cezaevinde yaddım segiz sene. yeni çığdım dā zāten. üç üç buçug sene Felan oluyu. segiz yıl giresunda yaddım. tabi bu olaylādan
 40 sora da u da beKlīceK hālī yoğ Tābi u da çeKdi geddi. biraz bi sığıntılar oldu yāni. şindiħi eşimi dē ā genē burdan, yaħın yani tirebolu taraFınnan, tireboluda. urdan evlendim dā iħi yıl sene oldu. bundan çolu çocug yoħ dā da düşünmüyum zāten. yeter yani iħi tāne bi òlan bi ğız. durum bōle yāni. benim anılarım. şindi habisāne hiKāyeleri çoğ aslında da yani çōu da ağlımda ğalmadı. yāni u şeyler peg añmag isdemiyorum.
 45 yani segiz yıl ğaldım. çoğ çeKdim yāni oralarda. yani ilK başlardan çoğ çeKiyusun yani. allah kimsī de düşürmesin yāni. ğolay dīl oralarda yāni durmağ. ufacug bi yērdesiñ. kücücüg bi bacceñ var. bacce dedūn de her taraFı betun yāni. òle yeşillig die bi şiy göremiyūn. ben yeşil yaprā ē ğışın mandali gelürdü parayla alıyusuñ ya. mandalingeregler oluyu ya. unnarı hebile mıncığlıyduğ, koğlıyib başımızıñ altına
 50 bırağıyduğ. yani oksizen alalım die. dōrT yıl kapalıda yaddım giresunda kapalı cezāevinde. aşşā uğarı dōrt sene de keşaPda. o zaman keşaP şindi esbiyē geldi cezāevi. orda yaddım. zor, ziyaredcin gelir. iki üş seFer aranır. sen araniyusuñ. ğovuşdan çığıyusun ya yani cezāeviniñ içindesiñ. seni bile gidēKe da arīler gelīKe de arīler. ya ğovuşda ne var da yāni neyi ariyusuñ. zate bi betunuñ içindesiñ. altı yedi metre
 55 yükseKlī var duvarıñ. her taraF tel örgü. yāni aFedēsiñ siz benim evlatımsıñız ayağ koğusundan yatamiyudun yāni. benim yaddım ğovuşda kırğ Kişi var_ ıdı. kırğ ğişi, kırğ iKi ğişi. zaden kırğ segiz ğişi_ idiK ğovuşda yani beş altı ğişi açığ bırağıyduğ. bi

sevdümüz bi argadaşımız olu da yanına yanımıza alırsız Falan die. yani annîcēñ, u
 şeKil yadduğ. bi segiz yıl yidüğ işdüg ensē para geliyı nası ossā. zigara paramız geldi
 60 mi bize yetiyı zebze işde ğumanya paramız. devled de ğāvaltını veriyu. veriyu ama biz
 almiyidü yenmiyidu yāni devletiñ verdū mesela yemeg cezāevinde veriyiler ama
 yenmiyü. yāni çoğ yālı oluyu, ne biliyim bāzen bozug oluyu Felan. biz kendimiz bi
 şeyler işde veyā u gelen yemē terbiye ediyuduğ hani yeni başdan. işde ğuru fasila
 nohud bi şiler gelirdi. yani urda imkan yoğ ama kendi kendiñe bi imkan işde mesā
 65 nōuddan köfde yapıyilerdi uşaglar. yani ben ilg deFā gördüm urda. ğalürferler var
 ısıniyusuñ ya. egmēn arasına kaşarı ğoyardug. u ğalürferiñ u peteK var yā o araya
 soğarduğ ğasdiye sararduğ u sıcağdan u kaşar içinde erirdi tos olurdu yani tos yabmış
 gibi oluyuduñ. yani kaPalıda öle ğaP ğaşuğ yoğ bōle hanî bakır_ıla hani veyā demir
 de ālāti die bi şey yog. her şey pilasdiK. tabāñ da pilasdiK, ğaşuñ da pilasdiK, çatalıñ
 70 da pilasdiK. mesā bi şeyimi ānadiyim sā. ğıvırcıg saladası yerKē, lan bağdım yarı
 yidük salaTıyı bağdım çatalıñ yarısı yoğ. lan salaTıyı da yidük salada biddi. ama
 şeyin pāçası da yoğ şeyde. biz o şindi çatal da yeşil ya marul saladaı da yeşil ğıvırcıg.
 artug urda üç argadaş yidiK amā üçümüzden biri yidi artıg ben mi yidim o mu yedi
 bilmiyoruz yāni. yani öle bi de anım oldu yani. ulan didük bizi didiK rāssız edmese
 75 yāni doğunmasın bize bi şe oluruz felan fıstıg allahdan da olmadı yani. imkannar
 oraların imkanı çoğ zor yāni. şeyle dışarıle bi Kere ilişKin yoh. ben ilK izine çığdım
 cezāevinden. bi ayaglām birbîne dolaşıyudu. gezemiyudum yani. heb telliKle urda kısa
 mesaFe burdan şu ğada. yani giddük geldün orta atıyusun. şurda ğaş ğada. dışarı
 çığdım adamlar üsdüme üsdüme geleceK gibi bōle yāni ben de ğorhuyum yāni. şindi
 80 diñeliyüm millete yol veriyüm yā ā habire geçile ben şindi urda diñelib duramam ben
 de gidicem da yani sonuçda. iki üş gün bōle gendime geledim yani ilK cezāevinden
 dışarı çığdım zaman. ayağlarım heP padladı bōle şişdi āğğabınıñ içesindē. āğğabı orda
 ziyarete Felan çığargā, mahkemē giderkē işde veya bi müdür felan çārdı zaman öle
 ayağğabımızı giyiP gidiyüdük. yōsa heb telliKle geziyudun. ayağğabı_ile şeyin içinde
 85 gezmeniñ bi annamı yoğ yāni. durumlar bōle_idi yēnim. bağ bendeğı anıları görüyun
 mu. sen burie ūramışñ ama beni göreme î de görmüşüñ yāni. sen şindi burie dōrı
 giddiñ sā Kimse dōru dürüs bi şe annadmamışdur. esma mı. nasıbe mi. yuğarda dā şey
 midur ē meleKdür heraldā. şindi ba şöyle sōliyim saña. bu bizim köy mesā burası
 kemerli köyü. burdan şindi atiyurum bî yedi segiz kilometre giddiñ mi yuğarda pazar

- 90 die bi yer vā zīvā bazarı diler. aşşā ana yola eniyusuñ ya asFalta mesā çarşıye
dönmüyüñ de yuğarı dönüyusun atiyurum. git oralara oğarı oralariñ gonusması dā
dēşikdir. nerā gidiyuñ, burā gel. burası kemerli. kemāliye daha yuğarda. hayır o köy
köy buriye oğarı ayrı ayrı heb köyler her köyüñ ismi var buriye uğarı. şindi bağ esgiden
çoğ var_ıdı. bağ az ilerde şindi burdan aşşā ana yola indin zaman az ileri gid mezelliğ
- 95 vardur göreceKsiñ. mezelliñ az ilēsinde de mesela sıg bi yerle var urda. köyüñ merhezi
yeri urasi_idi yāni esgiden. urda üş dört tane gāve, iki üş tane bağgal her şey var_ıdı.
ama köyde kimse peK galmaği için. şindi gene var urda bağgal. eynesile bālı. onnar
yağın. mesā burası eynesı şu dere var a aşşāğı dere. bizim bu yağa eynesile bālı burie
yuğarı. şu ğarşı taraFı da göreliye bālı. yani köy olarak geçiyu. bā şindi şu sırt var yā
- 100 şu sırt şu ev_ile sınır. o ilerhi büyü ev var ya ora sınır. şu iKi dene bi yanda iKi denē
bi ufağ ortada bi de bi yanda var ya. onnar bu köye āyit. u ilēhi büyü ev dirēñ oldū
yer sınır. direKden aşşası bāşış māllesi die geçer. belediyelig orası o yangı taraF. peK
adam yoğdur urda. peK yoğdur. bizim buralāda peK şiveli gonusañ olmaz amā yidi
sigiz kilomedre yuğarı giddin zaman pazar yeri die bi yer var dereniñ içiñde bi yer bōle
- 105 zaten. orda işde bağgal gāve Felan da vardur urada zaten göreceKsiniz. hē oralardā
oralariñ insanı biraz şey gonusur. ana yola eniyosuñ solā devam ediyusun sol_ıla.
koyunhamzā dediñ mi koyunhamzaya gidicēm diseñ koyunhamza hā koyunhamzaya
gidicēm didiñ mi sā zaden sōlerler. ē zaden giddiñ mi epiyi git bi köbrü möbrü çatıcağ
ōñüne köbrüden geçiyusuñ ğarşıya. şindi derenin bu taraFında heb gidiyusun ya.
- 110 köbrüden dereden u taraFa geçmiş oluyusuñ devam ed ged. zaden asFaT yol seni
götürüceK yāni. vardiñda da ōñüne çığıyu zaden. orda mesela gāve bağgal şu bu vardur
adamlar vardur illāKı. dışarda Felan oturanna ēgeK adamlar oturu gonususuñ. uraniñ
māllesini az dā üs daraFa varu giddün mü mālleler var zaden görecēñ. sıg mālle uriye
uğarı. oraniñ insanları biraz dā şe. işde nerā gidiyuñ, burā gel, haburā gel felan bōle
- 115 gonusurlar yani oraniñ insanları. hē oralar biraz dā bizden dā şey gonusuyular yani.
zīvā deresi diye geçer. çauşludan başlıyusuñ ya giryusun ya buriye. çauşludan indin
zaman burası zīvā deresi sis dāna ğadar urda var bayā köy var yimmi yimmi beş yimmi
altı dene köy var yani haman haman arkalı önnü. zīvā deresi olarak geçer amā köyleriñ
heb ayrı ayrı isimleri vardır yani heb köyler. isdambulda ğaldım biraz. tabi tabi
- 120 büyüyennen sōra. dēy asgere gidmeden önce giddim. bir bir buçuğ sene emiñōünde
çalışdım bi yahudinin yānda ordan ayrıldım asgere geddım geldim tegrar bi dā

- gidiceKdim. bubam beni göndermiyudu. bi çuva findıg çaldım evden gencüK tabi u zamanları. ūdan camdan aşşa addım çuvalı aşāya aldım amcamıñ ōlu_ila beraber gāşduğ giddüK ya araba parasi yabduğ gendimize. ōlelikle ōle galdım yāni isdambulda
- 125 bi on yidi on segiz senem ōle geşdi oralarda. beykoz taraFında paşabacce beykoz. ondan sora işde tegrar köye geldiK. şindi burdayız. şindi ben elli üç yaşındayım ama aşşā uğarı kırğ senem burda geşdi yani. evet. yaz da yalañuz nuFusa muFusa geçürme beni bi dā ūraşmiyalım sēn ile. şağa yabiyim. annadım. musdava yaziyusuñ. soyisim de yaziyo musuñ. yō yaz dā saķıncasī işdē biraz sığıntı oluyu bēm soyismimde.
- 130 amāned. emāned de var burda amāned da var. yōğ şindi tabi başdan zamanında biraz gāba gonusüyüdü ya hani insannar. amāned demişdür mesa ōle yaz. net net sonu te amanet. mesela bēn bilāderinKi u da amanet_idi emaned yaPdurdu. mesā bî harF var baş harF. ben ūnuñ yüzünnen postanede bankalarda sığındı bile çeKiyurum. şindi biri bā bi şiy göndereceğ adam musdava emaned gönderiyu. kimlî isdiyüler veriyorum
- 135 gardaşım diyusun burda emanete gelmiş seniñ amāned dî meselā. bi harF var. allah allah. ōle düzeld bōle düzeld yani sığındı da çeKiyum bazı. bi gāş seFer oldu yani. başımdan geşdi yani. musdava emaned yaziyusun yaşım da elli üç. e ossuñ sen bi yaş beni genşledürür die ūraşiyuduğ ama sen biraz dā yaşlı. çeKdūñe göre diyusun dî mi yā. çoğ çeKdim çoğ yēnim. ey gidî. benim çeKdūmü var ya habu karadenizi yani
- 140 sırtımdan geşdi desem ōle yani. çoğ çileler çeKdim çoğ bādireler addadım ama allā şükür. amin. dā da gōlay gōlay olmaz yāni o ōle bi şiyler de yani. şindi allah bilir her şeyi bi şiy de diyemessin yani. şindi ordan dōru adam gelür ileri geri sā gonusur bi şiy olur. dur dersin durmaz ver dersin vurmaz. eñ sonuñdā birağırsın ōrda yoluñ kenarına gidersin yani. al ā başıña iş işde yav. bu işler bōle. yav oluyusun Tabi a bazen de na
- 145 gāda nāled olsun var ged deseñ de olmuyu. urda da bi ē gāragöl die bi yer var uriye çığduğ. bi minübüs geldi uriye. içinde işdē āyle Felan var. selām aleyKüm aleyKim selam. adam didi gi nerelisiñiz işde biz didüK işde görē eynesildenüK. adam adam da dedi gi ben de dedi ne dedi o sürmeneliyim dedi. vay anasını adam ta sürmeneden uriye gelmiş mesela. gēçi uralar tırabzun toPrā ama şey gümüşāneye bālı heralde
- 150 gümüşāneniñ orala. neyse oturduğ muabbed eddüK biraz adamlar_ila. unnar ē çoluğ çocuğ göle indiler patıga yoldan aşşā yürüyusun. giddilā geldilā adamlarıñ üzümü müzümü varmı yēkadılar Felan urdan su getüdüler bize de şe_yabdılar. āyleceg gelini, gızı, torunu torbası ōle. yōğ dedig amca biz aş dīliz. aşşāda acı su var urda eT meT

- 155 yiyib urdan aşşā gelcēz yani sōlemesi ayıb. yōğ dedi adam burdan dedi herKes dedi
 birer şey alacağ dedi yiyeceK dedi yaşlı bi adam eme adam gelmiş göçümüş adam belli
 zaten tibinden. bēm bilader yēnim Felan var u da õrenci şuan çalışiyü geçi isdambulda
 da. ē dışādan şey görüyü ne ū sınavlara Felan girî bi şiler edî u da asgēliK tēcil mēcil
 eddūdū de ā geldi yirmi iKi yaşıña mı geldi yimmi üçe mi asgē de gedmedi. gēci şindi
 asgerliKde de bi şey yoğ dā da. habu yıl başıdan sora gidiceK. şuan izine geldi bürda.
 160 hafdıya gider heralda bilmiyum salıya mı ne zaman gider. hasdānede çalışıyu u da. e
 işi iyi de yani parası az. hic ūraşmiya çalışmiya dēmez. ama işde sigorta işi var. çalışıyu
 işde ne_yabsın. iKi yıl giresunda oğudu o da. bŭ eleKtiriK bölümü üzerinde eme nēdür
 neyin u ğada bilemiyüm yani. he he õle bi şey zāte şeyde de eleKtiriK teKnisyeni õ
 hasdānede de eleKtiriK üzēne urda çalışıyu ū he teKnisyen gibi bi şî teKnisyen
 165 yanlāñda işde yardımcısı annîcēñ. dedim ged de gel asgerlîñ yab yā en azından bi işe
 mişe girerseñ bi dā dedim sığıntıñ olmaz dedim. õle du bālım ne_abacağ nēdeceK. ben
 asgellîmî isdambul kātāne acembillîm. usdabillîm balıkesir edremi eme çoğ rāTım.
 levāzım_ıdım ben. bu asgeriñ yiyeceK içeceK şeyleri heb levazım şe_abiyudu. darTıb
 da aynı bağğal gibi darTıb darTıb veriyuduñ ya annîcēñ. yāni ne diyim babamıñ evinde
 170 yimedūmū urda yemişdürüm yani her şey bol. eti desde_ile Kesiyüsün. doñ yani
 şeyden çığıyu ya buzhāneden geliyu tırlar_ıla geliyu tırlar_ıla. depo var burdan dē ne
 diyim sā yüz medre var ucu. dağıyusuñ eTi ğancıya eT gidiyu. dırrrr bi dā dağınca
 yılıyu urda yıla yıla aynı biber diziyusun ya ipe aynı unuñ gibi. urdan alıb alıb
 dartıyusun. her bölün na ğada mevcudu una göre ayallıb veriyusun yanı. ama ben
 175 fırındaydım en son fırına geçdim. çoğ rāddım. bembëyaz elbisem var yazlıg ayāmda
 tellig rāddım yani asgerlîmde yāni bi sığıntım yō_üdu. durumlar õle has yēnim.

4. BÖLÜM: SÖZLÜK

A

abıla	: abla (III/102)
ābi	: ağabey, büyük erkek kardeş (VI/23)
aca	: acaba (II/45)
acarug	: yoksul, yarı aç, çıplak, sefil (I/118)
acel	: ecel (II/80)
açuğ saçuğ	: açık saçık (V/177)
āç	: ağaç (XX/53)
āfat	: afet (I/101)
afur	: ahır (XVIII/416)
ağrabā	: akraba (III/91)
ağşam	: akşam (II/61)
agūbad	: avukat (I/175)
ağū (II/433)	: ormanların taşlık yerlerinde yetişen zehirli bir bitki
aha	: işte (I/141)
alāmed	: büyüklük, irilik ve sayı bakımından şaşılacak durumda olan nesne. (II/215)
ali oğulu kurs (XX/6)	: köyde okuma yazma eğitimi vermek amacıyla açılmış
amaliyat	: ameliyat (II/16)
āna-	: anlamak (I/2)
ānad-	: anlatmak (I/5)

anca	: az önce (XII/17)
andır	: kötü, fena (XX/56)
analığ	: üvey anne (III/62)
annağla-	: dikkatle etrafı araştırmak, gözetlemek (II/364)
anaFdar	: anahtar (XI/184)
ārı	: -e doğru (IV/9)
asger	: asker (VII/43)
āş	: ağaç (I/137)
ayam	: hava (XIII/306)
aygaz	: tüplü ocak (X/58)
aynan	: aynen (XI/43)
āyle	: aile (VIII/10)

B

bā	: bana (I I /250)
bā	: meyve bahçesi (XV/77)
bacce	: bahçe (XX/15)
bāçe	: bk. bacce (XV/79)
bağğal	: bakkal (XXII/96)
bāla-	: bağlamak (VIII/124)
banğa	: banka (VII/55)
banyı	: banyo (X/59)
bārsag	: bağırsak (II/303)
beled	: bilet (II/113)
bēn-	: beğenmek (V/139)
besbellü	: herhalde, belli ki, görünen (III/39)
betun	: beton (II/380)
bıracca	: birazcık (I/108)
bile	: beraber, birlikte (I/14)
bille-	: bir araya getirmek, toplamak (III/52)
bilerzüg	: bilezik (XI/96)

bit-	: yetişip büyümek (I/14)
bōda	: buğday (I/120)
bolar-	: bol duruma gelmek (III/31)
bōrda	: burada (I/38)
böyüg	: büyük (VIII/68)
böyyüg	: bk. böyüg (I/67)
būda	: bk. bōda (IV/102)
buldır	: geçen sene (V/88)
buldur	: bk. buldır (V/212)
buzā	: buzağı (XVIII/447)
büz	: beton boru (II/341)

C

caṅgaza	: geveze (VIII/145)
ceyran	: cereyan, elektrik (I/66)
commā	: cuma (I/123)
celePci	: hayvan alıp satan kişi (IV/17)
ceviz ayı	: eylül ayı (III/68)
cici mama	: buğday unundan yapılmış ekmek (X/103)
cingan	: çingene (V/99)

Ç

çaṅgı	: yalan, uydurma söz, dedikodu (V/92)
çangal	: fasulye sırtığı (XIII/166)
çaruğ	: çarık (VI/111)
çat	: iki dere veya yolun birleştiği yer (II/145)
çenti	: dastardan yapılan bir tür süslü çanta (III/52)
çimentu	: çimento (II/263)
çiT	: sebze bahçesi (XI X/31)
çoğ	: çok (XVIII/9)
çöten	: mısır koçanlarını kışın saklamak için çubuklarla yapılmış kulübe (IX/29)

çöKeliK : ayrandan yapılan yağsız peynir (VIII/57)

D

dadlu : tatlı (XIII/14)
dāfed : davet (XVIII/351)
dağğa : dakika (I/162)
darı ayı : ekim ayı (III/68)
darı : mısır, mısır tanesi (I/125)
dasdar : yünden dokunmuş, ince, küçük kilim (V/187)
dayre : daire (I/147)
dē : ta ki (XXII/171)
dene : tane (III/86)
dērmēn : değirmen (XVI/72)
dēş- : değişmek (XI/186)
dēze : teyze (II/36)
dīl : değil (V/60)
dūn : düşün (I/48)
dōmaldan : doğuştan (XIII/26)
doğdur : doktor (II/80)
düve : doğurmamış genç inek (VI/82)

E

ecir : aşırı güçlük ve sıkıntı (III/96)
eFlahli : ahlaklı (V/122)
ehil : iyi, güzel (II/13)
ēle- : durdurmak, bekletmek (VII/118)
ēlençe : eğlence (IX/148)
elmek : bir avucun aldığı kadar, bir avuç dolusu. (I/47)
eme : ama (II/9)
emelīm : ama (XIII/234)
emmi : amca (III/16)
epiy : epey, çok (IX/42)

esger	: asker (II/41)
eşid-	: işitmek (XII/4)
eved deved	: aceleyle, çabuk (X/79)
etim	: eğitim (XIV/8)

F

fasile	: fasulye (I/32)
filâsi kerim	: velhasıl kelam (I/97)
fürüz	: virüs (I/135)

G

ğaban	: yokuş (XIII/237)
galbur	: bozuk, delikli yol (VII/105)
galeygen	: gürgen ağacı (XVI/80)
galeze	: uğraşlı, angarya iş (IX/117)
ğar	: kar (I/42)
garāmed	: keder ve üzüntü (III/101)
ğarı	: kadın (I/51)
gariben	: gariban (IX/138)
gasla	: boşuna, gereksiz yere (XIII/254)
ğaş	: dik, yamaç, uçurum (XIII/237)
ğāve	: kahvehane (XXII/96)
gazel	: dökülmüş yapraklar (IX/40)
gendü	: kendi (I/3)
gız	: kız (I/1)
girebi (VIII/199)	: ucu biraz kıvrık, çalıları kesmeye yarayan bir çeşit balta
ğoca	: koca, eş (I/1)
ğocaman	: ihtiyar, yaşlı (XVI/189)
guñud	: taş fırında pişirilen mısır ekmeği, golit (VIII/66)
güccüK	: küçük (I/83)
gübür	: süprüntü, toz, çöp (XIII/167)

gürbet : gurbet (III/134)

H

habu : bu (XII/64)

habule : böyle (II/3)

haburā : buraya (XII/5)

haccagenelig : güzelce (I/32)

hambar : kiler (IX/33)

haşindi : şimdi, şuanda (XVIII/4)

hayıllı : hayırlı (II/47)

hazıllā- : hazırlanmak (II/77)

hazırda : şimdi, şuanda (V/7)

heber : haber (XIII/51)

heç : hiç (VII/65)

helbed : elbette (XII/100)

herāsılda : herhalde (XII/84)

haulegenelig : öylece (II/107)

heülegene : öylece (I/49)

hıdırellez : Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü (XVI/113)

hışır : bakımsız ve eski şey (XVIII/183)

hızan : aile, çoluk çocuk (I/5)

hızan hırtug : aile, çoluk çocuk (IX/221)

I

ırād : rahat (V/103)

ıras gel- : rast gelmek (I/164)

ıışgın : ağaçların dibinden çıkan yeni ağaç fidanları (XXII/3)

İ

ib : ilk (I/81)

ilāzım : lazım (XVI/82)

ilemen : önceden (XIII/233)

ilēn	: leğen (I/43)
imeci görmesi (IV/109)	: birçok kimselerin toplanıp el birliğiyle bir kişinin işini
innem	: sayılamayacak kadar çok (IX/42)
ifag	: küçük (VI/35)

K

kerme	: kemre, gübre, tezek. (I/215)
kesmüK	: taş gibi olmuş toprak parçası (I/214)
kösmüg	: sigara izmariti (VIII/150)
kösdüre	: bileği taşı (VIII/199)
küççüK	: küçük (II/57)

L

lāna	: lahana (XIII/131)
-------------	---------------------

M

mabus eT	: hapis etmek (XII/63)
maslāt	: başkasından istenen şey (XIX/51)
martuval	: boş, yalan söz (IV/16)
meci görmesi (VIII/101)	: birçok kimselerin toplanıp el birliğiyle bir kişinin işini
mēl	: kazma, geniş ağızlı çapa (IX/120)
merdivan	: merdiven (XIII/9)
mıdırmuğ	: ezilmiş, parçalanmış, ufalanmış (I/64)
mısdā	: mustafa (XV/74)
miļlār	: milyar (I/58)
mirekeb	: mürekkep (I/54)
muacillig	: muhacirlik, göçmenlik (III/6)
muānet	: el, yabancı (IV/36)
müsāFir	: misafir (I/152)

N

nāled	: lanet (X/145)
nemaz	: namaz (I/7)

O

oğarı	: yukarı (XIII/97)
olan	: oğlan (I/1)
orag ayı	: temmuz ayı (III/68)
ortancılı	: ikinci, ortanca (VIII/22)
otübüs	: otobüs (I/90)

Ö

ödüç	: ödünç (III/35)
öteberi	: eşya (I/78)
öy	: üvey (I/160)

P

pağla	: kuru ve taze fasulye (I/40)
paldır	: hayvanlara yedirilen ot ve yapraklar (X/I)
pancar	: karalahana (I/24)
pastaf	: abartı, büyütme (V/94)
paşğa	: küçük kulübe, barınak (XIX/74)
pezüg	: pazı (IX/76)
pırtı	: giysi, kıyafet (I/210)
pisig	: kedi (IX/22)
pusur-	: bayatlamak, eskimek, pörsümek (VI/12)

R

rād	: rahat (XXII/175)
rāmedlig	: rahmetli (VII/27)

S

sāb	: sahip (VI/131)
sān	: yemek ısıtmaya yarayan geniş, bakır kap (II/4)
sār	: sağır (I/80)
sayfan	: bağ ve bahçelere yapılan ilkel ev, kulübe (II/210)
sif	: ilk önce olan, ilkin. (III/2)
sef	: yalan söz (XIII/121)

sōra	: sonra (VIII/4)
sōle-	: söylemek (II/106)
suvan	: soğan (XVIII/142)

Ş

şeleK	: sırtta taşınan yük (IX/60)
şindi	: şimdi (II/324)
şindiceg	: bk. şimdi (II/12)

T

tallá	: tarla (I/38)
taylá	: tarla (III/127)
teleFun	: telefon (II/302)
televun	: bk. teleFun (X/110)
tereFilig	: teleferik (II/75)
tereK	: mutfakta tabak dizilen raf (XIII/46)
teve	: kabak, asma, karpuz gibi bitkilerin dalları (X/66)
tezbig	: tespih (I/7)
tıbız	: engebeli, çetin yer, ormanlık (XI/13)
tir	: üstü ince toprakla örtülü taşlık kayalık yer (V/155)

U

ula	: bir seslenme edatı (XIII/186)
ura	: bk. ula (II/29)
uslu	: yaşlı, sözü dinlenir kimse (IX/87)

Ü

üçün	: için (I/135)
ünüversde	: üniversite (XIV/1)

ünüverse : bk. ünüversde (V/47)

üş : üç (I/4)

Y

yalın ayag : çıplak ayak (VI/112)

yar : uçurum (III/94)

yālaş : un ve su karıştırılarak pişirilip, üstüne yağ dökülerek yenilen bulamaç (I/127)

yalavuz : yalnız (II/199)

yay- : koyun, inek vb. hayvanları otlatmak üzere dışarıya çıkarmak (III/133)

yaz- : yaymak, sermek (IX/40)

yēceğ : yiyecek (XVIII/13)

yēqa- : yıkamak (VIII/49)

yū- : yıkamak (V/201)

yūlan- : yuvarlanmak (I/105)

yama : dik yer, bayır, yokuş (VIII/123)

yavan : sağlır hayvanı bulunmayan (II/84)

yönlü yörslü : doğru düzgün (IX/192)

yūlan- : yuvarlanmak (III/155)

Z

zıbic : meyve ve sebzelerin sap kısmı. (I/26)

zabaddan : sabahleyin (XII/68)

zabahcā : sabahleyin (I/150)

zahre : öğütülmüş mısır (XVI/163)

KAYNAKÇA

- AKIN, Cavit, **Giresun Tarihi ve Kültürel Değerleri**, Gece Kitaplığı Yayınevi, 2014.
- AKSAN Doğan, **Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2005.
- CAFEROĞLU, Ahmet, “**Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmesi**” Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, 1958, s. 1-111.
- Cumhuriyetimizin 75. Yılında Giresun**, Giresun Valiliği, 1998.
- DEMİR, Necati, **Trabzon ve Yöresi Ağızları**, Gazi Kitapevi, Ankara, 2006.
- DEMİR, Necati-AYDOĞDU, Özkan, **Giresun ili ve Yöresi Ağızları**, Giresun Valiliği Yayınları, Ankara, 2009.
- EKER, Süer, **Çağdaş Türk Dili**, 11. Baskı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2017.
- ERCİLASUN A. Bican, “**Ağız Araştırmalarında Kullanılacak Transkripsiyon İşaretleri**”, Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni, 9 Mayıs 1997, TDK Yay. 697, Ankara 1999.
- ERGİN Muharrem, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yayıncılık, İstanbul, 2009.
- GÜLENSOY, Tuncer, **Türkçe El Kitabı**, 2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005
- KARAAĞAÇ, Günay, **Türkçenin Dil Bilgisi**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2012.
- KARAHAN, Leyla, “**Ağız Araştırmaları Alanında Yapılması Gereken Çalışmalar**”, Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni, TDK Yayınları: 697, Ankara, 1999.
- KOCA, Sinan, **Görele ve Yöresi Ağızları (İnceleme-Metinler-Sözlük)**, Görele Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, 2016.
- KORKMAZ Zeynep, **Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi**, 3. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2009.
- KORKMAZ, Zeynep, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara, 2009.
- MUTLU, Hüseyin Kahraman, “**Balıkesir İli Ağızları**”, (Gazi Ü. T.D.E.A.D. Doktora Tezi, Basılmamış), Ankara, 2008.
- TEKİN, Feridun, “**Trabzon ve Yöresi Ağızlarının Etnik Yapı İle İlişkisi**”, Trabzon ve Çevresi Uluslararası Tarih-Dil-Edebiyat Sempozyumu 3-5 Mayıs 2001, C. II, s. 195-201.
- TEKİN, Feridun, “**Giresun Ağızlarının Anadolu Ağızları İçindeki Yeri**”, Giresun Kültür Sempozyumu 30-31 Mayıs 1998 Bildirileri, İstanbul, 1998.

YÜKSEL, Ayhan, **Giresun Tarihinden Sayfalar**, Giresun Valiliği, İstanbul, 2009.

İnternet Kaynakları:

https://geohack.toolforge.org/geohack.php?pagename=Eynesil¶ms=41_03_N_39_08_E_region:TR_type:city

<https://www.eynesil.bel.tr/cografi-yapi/>

https://www.nufusu.com/ilce/eynesil_giresun-nufusu

<https://www.eynesil.bel.tr/ekonomik-durum/>

<http://eynesil.gov.tr/tarihce>